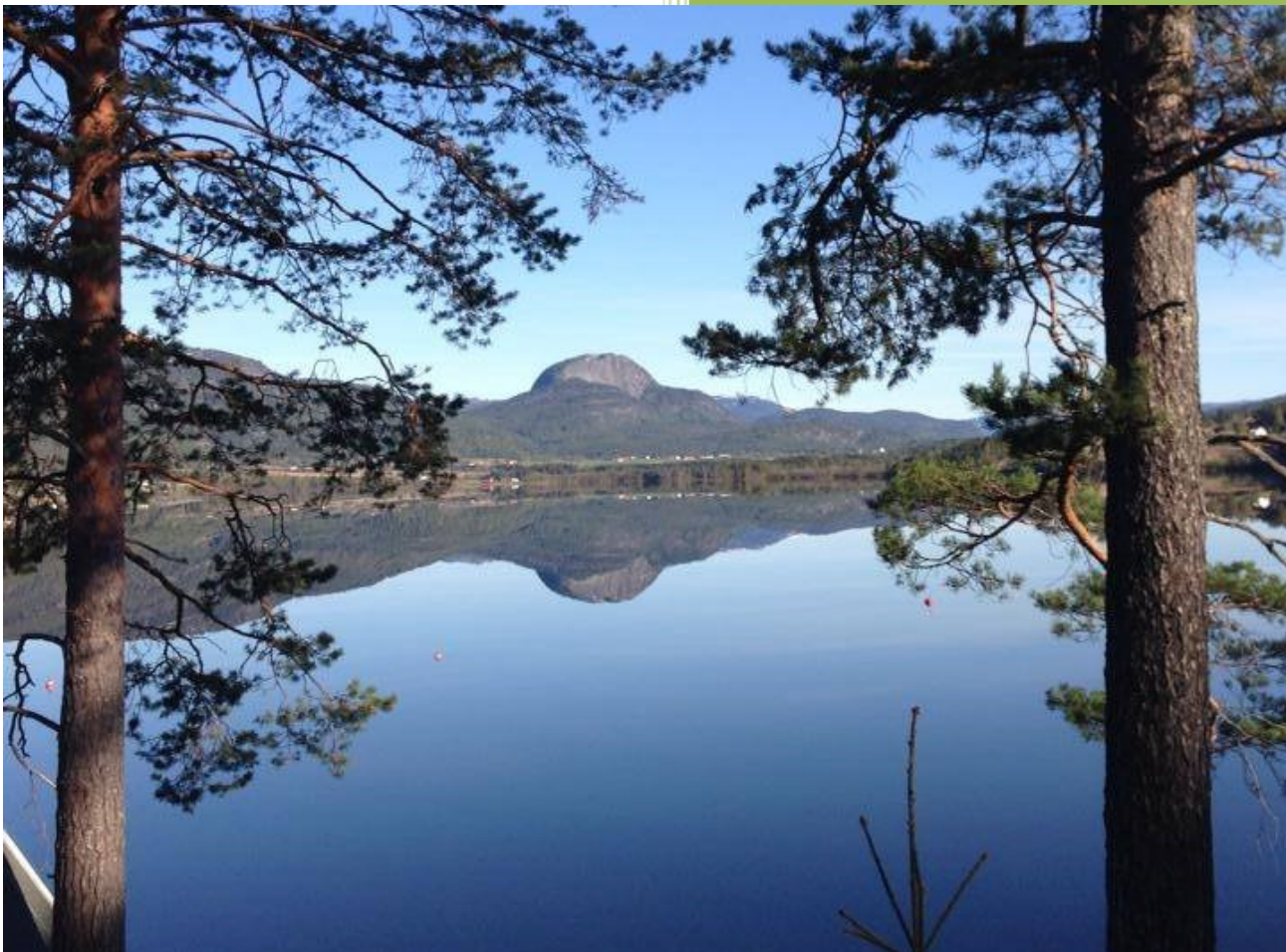

2015

Årsmelding Sigdal kommune

10.05.2016

Forside foto: Linda Torgersen

Innhold

INNLEDNING	1
1 GENERELLE PLANFORUTSETNINGER FOR SIGDAL	2
1.1 BEFOLKNINGSUTVIKLING	2
1.2 SYsselSETTING, BOLIGBYGGING OG BEFOLKNINGSPROGNOSER	4
1.3 KOSTRA.....	5
2 ÅRSREGNSKAP, ÅRSBERETNING OG FINANSFORVALTNING.....	6
3 PLANOMRÅDE 1, SENTRALE STYRINGSORGAN OG POLITIKK.....	6
3.1 GENERELL INNLEDNING	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
3.2 REGNSKAP PLANOMRÅDE 1, SENTRAL STYRINGSORGAN/POLITIKK	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
3.3 UTVALGTE FOKUSOMRÅDER, PLANOMRÅDE 1	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
<i>Regionsamarbeidet i Midt-Buskerud.....</i>	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
<i>Årsberetning for Trillemarka 2012.....</i>	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
<i>Årsberetning fra Styret for utviklingsfondet, Trillemarka Rollagsfjell</i>	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
<i>Prosjekter og tiltak, ordførers rolle og arbeid.....</i>	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
4 PLANOMRÅDE 2, FELLESTJENESTER	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
4.1 GENERELL INNLEDNING	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
4.2 REGNSKAP PLANOMRÅDE 2, FELLESTJENESTER	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
4.3 RÅDMANNSKONTORET	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
<i>Rådmannens internkontroll.....</i>	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
<i>Folkehelsearbeidet.....</i>	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
4.4 ØKONOMIAVDELINGEN	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
4.5 PERSONALAVDELING	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
<i>Personalressurser</i>	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
<i>Opplæring og utvikling</i>	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
<i>Likestilling i Sigdal kommune</i>	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
<i>Hovedkonklusjoner</i>	<i>Feil! Bokmerke er ikke definert.</i>
4.6 ANDRE FUNKSJONER	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
5 PLANOMRÅDE 3, OPPVEKST OG KULTUR.....	24
5.1 GENERELL INNLEDNING	24
5.2 REGNSKAP PLANOMRÅDE 3, OPPVEKST OG KULTUR.	24
5.3 NØKKELTALL OPPVEKST I 2014.....	25
5.4 FELLES UTFORDRINGER OG MÅL, OPPVEKST OG KULTUR	27
<i>Grunnskolen.....</i>	28
<i>Barnehagene</i>	35
<i>Kulturskolen.....</i>	41
<i>Voksenopplæring.....</i>	41
<i>Kultur</i>	41
<i>Ungdomsarbeid.....</i>	42
<i>Biblioteket</i>	43
<i>Idrett og friluftsliv.....</i>	44
<i>Samfunnshus</i>	44
5.5 KOMMENTARER TIL TJENESTEOMRÅDER, OPPVEKST	44
<i>1000 Politisk styring og kontrollorganer (oppvekst)</i>	44
<i>1200 Administrativ ledelse (oppvekst).....</i>	44
<i>1203 Personal/opplæring og fellestiltak (oppvekst).....</i>	45
<i>1210 Forvaltning av eiendommer (oppvekst).....</i>	45
<i>2020 Grunnskolen.....</i>	45
<i>2220 Skolelokaler.....</i>	45
<i>2230 Skoleskyss.....</i>	46

2150 Skolefritidsordningen.....	46
2130 Voksenopplæring.....	46
3830 Musikk og kulturskolen	46
2010 Barnehagene	47
5.6 KOMMENTARER TIL TJENESTEOMRÅDER, KULTUR	47
1000 Politisk styring (Kultur).....	47
1200 Administrativ ledelse (Kultur).....	48
2310 Aktivitetstilbud barn og unge inkludert ungdomsrådet og MOT.....	48
3700 Bibliotek.....	48
3730 Kino.....	49
3750 Museum og kunstnerhjem.....	49
3770 Kunstformidling	50
3800 Idrett.....	51
3810 Prestfoss idrettspark	51
3850 Kulturkontoret.....	52
3851 Andre tilskudd inkludert sang/musikk og 17. mai	52
3860 Samfunnshus/ Kommunale kulturbygg	53
3861 Ungdomshus vedlikehold, strøm/utleie	53
3920 Tilskudd til livssynsorganisasjoner	54
5.7 PROSJEKTER KNYTTET TIL PLANOMRÅDE 3	54
Driftsprosjekter med egne bevilgninger.....	54
Investeringsprosjekter med egne bevilgninger.....	55
Bundne disposisjonsfond.....	55
6 PLANOMRÅDE 4 HELSE OG SOSIAL	57
6.1 GENERELL INNLEDNING	57
6.2 REGNSKAP PLANOMRÅDE 4, HELSE OG SOSIAL	60
6.3 STYRINGSDATA FOR PLANOMRÅDE 4, HELSE OG SOSIAL I 2015	62
6.4 FELLES UTFORDRINGER FOR HELSE- OG SOSIAL:	66
6.5 VIRKSOMHETENE INNEN HELSE OG SOSIAL.....	73
Forebyggende helse	73
Psykiatritjenesten.....	81
Legetjenesten	85
Kommunale tjenester i NAV.....	87
Barneverntjenesten	89
Tjenester til funksjonshemmede	92
Sigdalsheimen og Hjemmetjenesten.....	95
6.6 KOMMENTARER TIL TJENESTEOMRÅDENE (JFR TABELL PUNKT 6.2 S 60).....	110
1000 Politisk styring og kontrollorganer.....	110
1200 Administrativ ledelse.....	110
1203 Personal/opplæring/velferdstiltak.....	110
1210 Forvaltning av eiendommer.....	111
2320 Helsestasjonen	111
2330 Forebyggende arbeid, helse og sosial.....	111
2332 Friskliv.....	111
2340 Aktiviserings- og servicetjenester for eldre og funksjonshemmede.....	112
2410 Legetjenesten.....	114
2411 Fysioterapi/Ergoterapi.....	116
2420 Sosial rådgiving og veiledning.....	116
2430 Tilbud til personer med rusproblemer	117
2440 Barneverntjeneste	117
2510 Barneverntiltak i familien	117
2520 Barneverntiltak utenfor familien.....	118
2531 HO Sigdalsheimen	118
2532 HO Bjørkekvisten.....	122
2540 HO til hjemmeboende funksjonshemmede.....	123

2541 HO til hjemmeboende.....	124
2542 HO Psykisk helse.....	127
2550 Medfinansiering somatiske tjenester.....	127
2560 Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene	128
2611 Botilbud Sigdalsheimen.....	128
2612 Botilbud, Bjørkekvisten.....	128
2650 Kommunalt disponerte boliger.....	129
2730 Arbeidsrettede tiltak i kommunal virksomhet.....	131
2750 Introduksjonsprogram flyktninger	131
2760 Kvalifiseringsprogrammet	131
2810 Økonomisk sosialhjelp	131
2830 Husbankens ordninger Bistand til etabl. og opprettholdelse egen bolig	132
2850 Tjenester utenfor ord. kom. ansv.område.....	132
8500 Statstilskudd flyktninger.....	132
6.7 OVERSIKT OVER BUNDNE DISPOSISJONSFOND PLANOMRÅDE 4	133
6.8 PROSJEKTER KNYTTET TIL PLANOMRÅDET.....	134
Investeringsprosjekter til og med 2015.....	134
Prosjekter i driftsregnskapet til og med 2015.....	135
Investeringsprosjekter 2016:.....	136
Prosjekter i driftsregnskapet for 2016:.....	136
Investeringsprosjekter 2017.....	137
Prosjekter i driftsregnskapet for 2017:.....	137
Prosjekter i driftsregnskapet for 2018:.....	137
Driftsprosjekter- og investeringsbehov 2017-2020.....	138
7 PLANOMRÅDE 5 NÆRING OG DRIFT.....	139
7.1 GENERELL INNLEDNING	139
7.2 REGNSKAP PLANOMRÅDE 5, NÆRING OG DRIFT	140
7.3 KOMMENTARER TIL TJENESTEOMRÅDENE.....	142
1200 Administrativ ledelse.....	142
1300 Administrasjonslokaler	142
7.4 DRIFTS- OG VEDLIKEHOLDSAVDELINGEN.....	142
2650 Kommunalt disponerte boliger.....	143
2850 Tilskudd til private veier	143
3200 Bedriftsrenovasjon	143
3320 Kommunale veier	144
3400 Produksjon av vann.....	144
3450 Distribusjon av vann.....	145
3500 Avløpsrensing.....	145
3530 Avløpsnett/ innsamling av avløpsvann	145
3540 Tømming av slamavskillere, septiktanker	145
3550 Renovasjon.....	146
7.5 FORVALTNINGSAVDELING	147
3010 Plansaksbehandling	147
3020 Bygge-, delings- og seksjoneringsaker	147
3390 Beredskap mot brann (Brannvesen).....	148
3030 Kart og oppmåling	148
7.6 LANDBRUKSKONTORET.....	149
Tall fra noen tjenester:	152

For informasjon knyttet til økonomisk årsoppgjør, se egen sak

Regnskapsrapport - 2015 årsregnskap med vedleggene:

- Sigdal Kommune Regnskap 2015
- Sigdal Kommune Årsberetning 2015

Innledning

Formålet med årsmeldingsarbeidet er at:

- Sektorene skal vurdere sin egen virksomhet og bruken av ressursene i forhold til de vedtatte mål/planer/budsjett.
- Gi grunnlag for å vurdere endringer, nye tiltak og omprioriteringer.
- Gi grunnlag for å vurdere effekten av de ulike tiltak samlet for kommunen.

Netto driftsresultat oppfattes som det sentrale resultatmålet for kommunene. Resultatet fremkommer av forskjellen mellom driftsinntekter og driftsutgifter inkludert finansposter. Resultatet i 2015 var kr 4.088.765,- Det er 1,43 prosent av driftsinntektene, 0,32 prosentpoeng under fylkesmannens normtall som for et par år tilbake ble redusert til 1,75 prosent. Korrigert for bruk av bundne driftsfond på 3 millioner kroner, avsetning til bundne driftsfond på 5,1 millioner kroner og kursgevinst på 0,3 millioner kroner, så er *korrigert netto driftsresultat 1,8 millioner kroner*. I 2014 var korrigert netto driftsresultat 4,8 millioner, i 2013 4,3 millioner kroner.

Sigdal kommune hadde i 2015 en skatteinngang på omlag 87,2 millioner kroner. Etter svake prognoser gjennom store deler av 2015 tok skatteinntektene seg opp igjen mot slutten av året og endte 0,6 millioner over revidert budsjett. I tillegg kom eiendomsskatt på verk og bruk på 950.000,-, 50.000,- kroner under budsjett. Rammeoverføringer fra staten ble på 113,8 millioner mot et budsjett på 112,4.

En faktor som styrker resultatbildet er regnskapsføringen av innbetalt pensjonspremie. Gjeldende retningslinjer innebærer at det er differanse mellom hva som betales inn i pensjonspremie, og hva som regnskapsføres. Det regnskapsføres et lavere beløp enn det som faktisk betales inn. Det såkalte *premieavviket* er for Sigdal i 2015 på netto 3 millioner kroner. Dette bidrar positivt på årets resultat, men fremtidige resultat reduseres når disse kostnadene skal føres i regnskapet på kommende år i en amortisering.

Det har vært jobbet godt innenfor de ulike sektorene med å tilpasse seg rammene som råder i foregående år. I 2013 var merforbruket 5,4 millioner, mens man i 2014 kunne rapportere om et samlet mindreforbruk alle planområder totalt sett på 1,1 million kroner. I 2015 har en kombinasjon av noe redusert påtrykk på tjenestene, særlig innenfor helse og omsorg, samt en svært stram økonomistyring på de to største planområdene medført et samlet mindreforbruk totalt sett på 3,1 millioner kroner.

Ved fremlegging av budsjettforslag for 2015 ble det understreket at det var noen store usikkerhetsmomenter knyttet til å klare å drive i balanse. Det var grunn til å tro at skatteanslaget var satt noe høyt, gitt prognosene for året, og man var tydelig på at man ville forsøke å opprettholde/videreføre et tjenestenivå fra året før, i påvente av et styrket inntektsnivå i 2016. 2015 gikk slik sett bedre enn forventet. Inntektene innfridde til tross for et noe optimistisk anslag, og særlig innenfor planområde 4 klarte man å holde seg godt innenfor rammene. Dette gav mulighet for en omdisponering mot slutten av året, noe som igjen gav

bedre balanse også på utfordrende områder, som økt «trykk» på kommuneplanarbeid, og en innhenting av etterslep på blant annet IKT-budsjettet.

1 Generelle planforutsetninger for Sigdal

Innledningsvis i årsmeldingen har det vært vanlig å presentere noen overordnede styringsparameter og generelle måltall som gjelder for Sigdalsamfunnet, og hvordan disse utvikler seg over tid. I det følgende er det derfor oppdatert statistikk med bakgrunn i kommunenes rapportering, og generell statistikk i Statistisk Sentralbyrå (SSB) sine baser, fra virksomhetsåret 2014.

1.1 Befolkningsutvikling

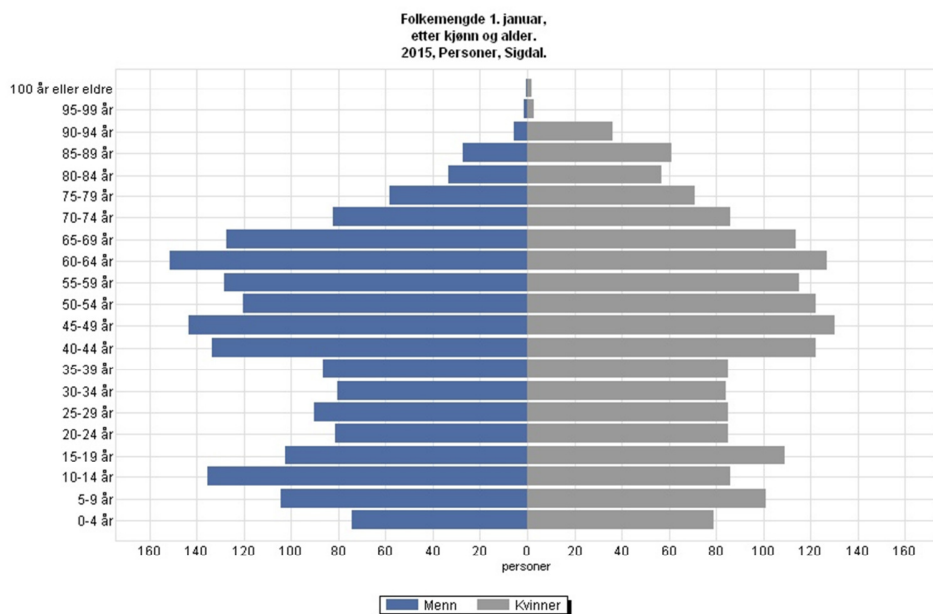
Befolkningsutviklingen i Sigdal viser følgende:

Pr 01.01 -	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Innbyggere	3514	3524	3535	3538	3509	3520	3512
Fødte	26	34	28	22	32	26	
Døde	20	32	35	60	41	53	
Fødselsoverskudd	6	2	-7	-38	-9	-27	
Innflytting	102	138	94	143	164	149	
Herav innvandring			23	22	18	36	
Utflytting	95	128	102	134	142	130	
Herav utvandring			5	4	10	5	
Netto tilflytting	7	10	8	9	22	19	
Folkevekst	10	11	3	-29	11	-8	

Totalt folketall i kommunen ble redusert med 8 i 2015. 2015 var i likhet med 2013 nok et år hvor fødselsunderskuddet er utslagsgivende. Som man ser i tabellen over har det i hele perioden fra 2010 vært positiv tilflytting til Sigdal, hovedsakelig som følge av innvandring til Norge. Innvandringen til Norge preger folketallsutviklingen også nasjonalt. I 2013 hadde Sigdal det høyeste fødselsunderskuddet siden SSB's målinger tok til, med minus 38 og 2015 var nok et år med betydelig fødselsunderskudd.

Et annet forhold å merke seg er den generelle alderssammensetningen. Med utgangspunkt i en «befolkningspyramide» skulle man gjerne sett en større tilflytting av yngre mennesker, for å «normalisere» alderssammensetningen noe. Det vil kunne styrke forholdstallet «yrkesaktive vs ikke yrkesaktive» hvor Sigdal vil få utfordringer på sikt. Yngre innbyggere vil kunne gi flere barn i skoler og barnehager, hvor kommunen samlet sett har god kapasitet.

Fremstilt i en «befolkningspyramide» med aldersgrupper i femårig intervall fremstår bildet som følger.

Framskrivning av folkemengden med aldersfordeling, folkemengde etter alder i Sigdal kommune frem mot 2040.

Fremskrevet folkemengde

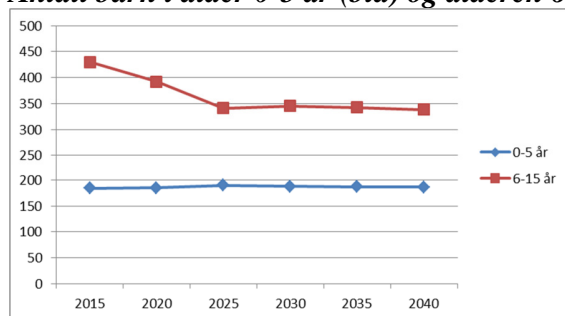
år	0-5 år	6-15 år	16-66 år	67-79 år	80 år +	Totalt
2015	184	430	2229	437	226	3506
2020	185	392	2161	519	212	3469
2025	190	341	2113	578	230	3452
2030	188	345	2038	576	296	3443
2035	187	342	1978	542	366	3415
2040	186	338	1896	576	389	3385

Kilde: SSB MMMM Middel nasjonal vekst.

Beregningene er basert på forutsetninger om videre utvikling i fruktbarhet, dødelighet, nettoinnvandring og innenlands flytting. Det har vært kommunens uttrykte hovedmål å påvirke denne trenden positivt.

Uttrykt på annen måte kan det grafisk fremstilles slik for henholdsvis de yngste og de eldste aldersgruppene;

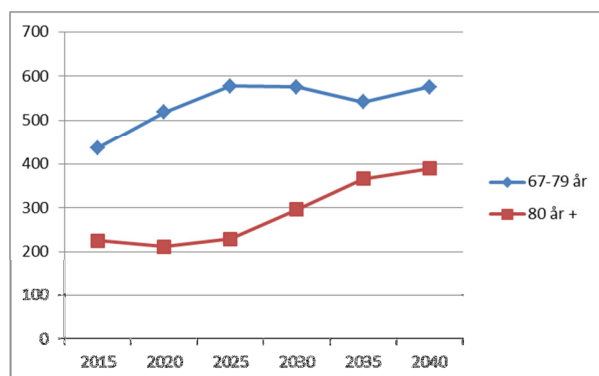
Antall barn i alder 0-5 år (blå) og alderen 6-15 år (rød)

Elevtallet har tidligere år ligget mellom 440 og 450 elever (aldersgruppa 6-15 år). Elevtallet i 2015/2016 var på 429, to elever mindre enn i foregående år. Framskrivningen over viser at sum i de aktuelle aldersgrupper ligger temmelig flatt. Selv en beskjeden økning i tilflytting av barnefamilier til bygda vil kunne bidra svært positivt i dette bildet.

Vedr eldste delen av befolkningen.

Antall personer 67-79 (blå) og 80 år + (rød)

En framskrivning av folketallet viser at antall personer over 80 år vil bli svakt redusert fram til 2020, mens antall eldre mellom 67 og 79 år vil øke kraftig. Fra 2020 blir det følgelig en kraftig økning av eldre over 80 år. I sum ser kommunen at den nedgangen som tidligere har vært forventet fram mot 2020 ikke inntreffer og at behovet for tjenester til disse aldersgruppene er i vekst allerede fra i dag av.

1.2 Sysselsetting, boligbygging og befolkningsprognoser

Antall registrerte ledige, snitt gjennom hele året.

Arbeidsledige	2011	2012	2013	2014	2015
Menn	15,00	12,00	12,58	12,00	15,00
Kvinner	11,00	8,16	8,6	14,5	8,0
Totalt	26,00	20,16	21,16	26,50	23,00

De siste årene har arbeidsløsheten vært lav i Norge og særlig lav i Sigdal. Gjennomsnittlig for 2015 har 23 personer vært registrert som helt arbeidsledige. Dette er en nedgang fra et ganske høyt tall i 2014. Generelt er det mer usikre tider på jobbmarkedet i hele landet, men Sigdal har ingen særskilte utfordringer i så måte.

Boligbygging

Et vesentlig mål for Sigdal kommune er å legge til rette for økt boligbygging. Dette fremkommer av vedtak i Kommunestyret, og i gjennom en lang rekke innspill og arbeidsmøter knyttet til kommuneplan og arbeid med “bo-lyst og bli-lystprosjektet.”

Arbeidet med å markedsføre Sigdal og gjøre det attraktivt som bosted har generelt fokus og det må arbeides videre med de tiltakene og initiativene som er tatt på disse områdene. Viktigste faktorer i dette arbeidet er god kommunikasjon, infrastruktur, arbeidsplasser og gode tilbud innenfor skole, helse og omsorg. Like fullt er det en kjensgjerning at slikt arbeid vanskelig kan gi seg utslag i flere innbyggere hvis man ikke samtidig får lagt til rette for vekst i boligmassen.

Boliger, bygningstype, tid

0621 Sigdal	2010	2011	2012	2013	2014
Enebolig	1 794	1 802	1 856	1 853	1 849
Tomannsbolig	42	42	43	48	52
Rekkehus, kjedehus og andre småhus	8	8	8	8	8

Kilde SSB, antall boliger av ulik type siste fire år (det ligger ikke oppdaterte data 2015 på ssb)

Det er som nevnt grunn til spørsmål rundt noen av tallene i statistikken fra SSB, og om det ikke er en “treghet” i registrering som kanskje kan oppstå. Administrasjonen velger å presentere dette som er der, med de forbehold, mer for å kunne følge utviklingen av dette over tid i årene fremover.

1.3 KOSTRA

KOSTRA er et nasjonalt rapporteringssystem mellom stat og kommune. Systemet skal gi bedre grunnlag for analyse, planlegging og styring både sentralt og lokalt, herunder gi grunnlag for å vurdere om nasjonale mål oppnås. KOSTRA skal frembringe aktuell, relevant og pålitelig offisiell statistikk som både staten og kommunene kan dra nytte av. KOSTRA skal gi styringsinformasjon om ressursbruk, tjenesteproduksjon og målgrupper, og via dette vil det fremkomme størrelser på produktivitet, dekningsgrader og prioritering.

Mer informasjon og samtlige av tallene presentert nedenfor finnes på www.ssb.no/kostra
Her kan man også finne en lang rekke andre nøkkeltall, og se utviklingen over flere år.

De nye budsjettforskriftene gir store muligheter for lokale tilpasninger. Budsjettet kan vedtas med nettorammer på planområder. De nye budsjettforskriftene skal bidra til mer bevisst målstyring i kommunene i og med at mål og premisser skal knyttes opp til enhver bevilgning. Sigdal kommune rapporterte i henhold til forskrift om rapportering (KOSTRA) for første gang i regnskapsåret 2001. Når det gjelder nøkkeltallene har administrasjonen valgt å presentere

tallene sammen med snitt for kommunene i Buskerud, samt landet for øvrig utenom Oslo. I denne sammenligningen bruker administrasjonen ikke kommunegruppa som Sigdal er plassert i.

Generelle nøkkeltall 2015 (grå felt er 2013):

Nøkkeltall	Sigdal	Buskerud	Landet u/Oslo
Netto driftsresultat i prosent av bto driftsinntekter	1,7	3,0	2,9
Tilsv. 2014	2,8	1,1	1,1
Netto lånegjeld i kr pr. innbygger	37 018,-	53 880,-	61 391,-
Tilsv. 2013	34 221,-	31 062,-	49 741,-

Sett fra statelig side kan KOSTRA-tallene over tid antagelig bidra til å styrke oppfatningen om at en omlegging i inntektssystemet i 2011 har vært til det bedre. Midlene synes formodentlig fra statlig hold å være bedre fordelt. Spørsmålet er om effekten og utslaget er for kraftig, når man ser det i lys av relativt store forskjeller fra 2010 til 2011, og fremover. Det er en kjensgjerning at svært mange kommuner har sett seg nødt til å innføre eiendomsskatt etter den omleggingen som kom, en utvikling som bare er forsterket senere år. Regjeringen har nå foreslått ett nytt inntektssystem for kommunene, og uavhengig av kommunereform og spørsmål knyttet til insentivordninger for større kommuner, så holder trenden frem. Det er krevende å klare seg på ordinær skatt og rammetilskudd for mindre og skattesvake kommuner, og da særlig i distriktene. Det er tydelige signaler om at man i større grad mener å måtte prioritere sentrale strøk med vekst i befolkning.

Netto lånegjeld pr. innbygger er definert som innlån minus utlån og ubrukte lånemidler delt på antall innbyggere. Netto lånegjeld pr innbygger i Sigdal viser nå en markant «utflating», da store investeringer i skole og pleie og omsorg nå er tilbaketrukket. Det er svært tilfredsstillende å se at man igjen ligger betydelig under sammenlignbare kommuner, og samtidig vite at de riktige store løftene er tatt, og at man kan drive bygg og anlegg med ordinært vedlikehold i minst 15 til 20 år fremover.

2 Årsregnskap, årsberetning og finansforvaltning

Årsregnskapet, med årsberetning presenteres som vedlegg til saken om årsmelding, og til selve «årsmeldingsdokumentet». Det er derfor ikke tatt inn tekst fra disse dokumentene her. I det følgende presenteres en nærmere gjennomgang av virksomhetene innenfor de 5 planområdene.

3 Planområde 1, Sentrale styringsorgan og politikk

3.1 Generell innledning

Planområde omfatter det sentrale politiske apparat med kommunestyre, formannskap, administrasjonsutvalg, eldreråd og ordfører.

Kommunestyrets og formannskapets møter

Antall møter:	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Adm.utvalget	8	8	7	5	6	6
Formannskap	10	7	8	6	10	10
Kommunestyret	7	9	8	6	6	10

Kommunestyre 2011-2015 medlemmer:

Arbeiderpartiet:

1. Jan Midtskogen
2. Karin Synnøve Bråthen
3. Knut Erik Kjemperud

Senterpartiet:

1. Kari M. Kolbræk Ask
2. Tone Eidal Frøvoll (perm. fra medio 2014)
3. Torstein Aasen
4. Henrik Østbye Fremgård
5. Sissel Jorun Hoffart Eidal
6. Anne Kristine Norman
7. Lars Foss
8. Gro Sund
9. Runar Eidal

Høyre:

1. Hellik Kolbjørnsrud
2. Bård Sverre Fossen
3. Frode Haugen
4. Åse Lene B. Eckhoff

Fremskrittspartiet:

2. Frode Borge

Venstre:

1. Runolv Stegane
2. Svein Jakob Hollerud
3. Marit Svarverud
4. Rune Kaino Nikolaisen

Formannskapet og administrasjonsutvalget 2011-2015:

Arbeiderpartiet:

Jan Midtskogen

Høyre:

Hellik Kolbjørnsrud
Bård Sverre Fossen

Senterpartiet:

Kari M. K. Ask
Torstein Asen
Tone E. Frøvoll
(permisjon fra medio 2014)
Sissel Jorun H. Eidal

Venstre:

Runolv Stegane

Ansattes representanter (adm.utvalg):

Britt Nymoen (Delta), Åse Lien (Fagforbundet) og Marianne Vatnebryn (Utdanningsforbundet)

Kommunestyre 2015-2019 medlemmer:

Arbeiderpartiet:

1. Kjell Tore Finnerud
2. Jan Midtskogen
3. Eli Svarverud
4. Karin Letmoli Ravnås

Senterpartiet:

1. Anne Kristine D. Norman
2. Torstein Aasen
3. Kari Johanne Foss
4. Lars Foss
5. Henrik Østbye Fremgård
6. Svein Jakob Hollerud
7. Knut Helge Kaugerud
8. Henrik O. Mørch

Høyre:

1. Bård Sverre Fossen
2. Frode Haugen
3. Hellik Kolbjørnsrud

Fremskrittspartiet:

2. Frode Borge

Venstre:

1. Runolv Stegane
2. Hilde Roland
3. Rune Kaino Nikolaisen
4. Marit Svarverud
5. Heidi Hübner

Formannskapet og administrasjonsutvalget 2015-2019:**Arbeiderpartiet:**

Kjell Tore Finnerud

Høyre:

Bård Sverre Fossen

Senterpartiet:

Anne Kristine D. Norman

Torstein Aasen

Kari Johanne Foss

Venstre:

Runolv Stegane

Hilde Roland

Ansattes representanter (adm.utvalg):

Britt Nymoen (Delta), Åse Lien (Fagforbundet) og Marianne Vatnebryn (Utdanningsforbundet)

3.2 Regnskap Planområde 1, Sentral styringsorgan/politikk

		Regnskap»14	Regnskap»15	Justert budsjett	Budsjettavvik
1000	Politisk styring og kontrollorganer	1 684 327	2 135 094	1 994 072	-141 022
1100	Kontroll og revisjon	90 593	22 969	128 130	105 161
1801	Eldreråd	25 124	22 972	20 535	-2 437
Sum for planområdet		1 800 044	2 181 035	2 142 737	-38 298

*) : Negativt fortegn angir merforbruk, positivt fortegn er mindreforbruk

Planområde 1 Sentral styringsorgan/politikk har et merforbruk på kr 38 298,-, mot kr 119.1440- året før.

Merforbruket er knyttet mot utgifter til godtgjørelse folkevalgte og sosiale utgifter. Planområdet er søkt korrigert for dette i budsjett for 2016.

3.3 Utvalgte fokusområder, planområde 1

Regionsamarbeidet i Midt-Buskerud

Det vises til egen årsberetning fra Regionrådet i Midt-Buskerud som vedlegg til denne årsmeldingen.

Årsberetning for Trillemarka 2012

Det vises til egen årsberetning fra Styret for Trillemarka Sameie, som vedlegg til denne årsmeldingen.

Årsberetning fra Styret for utviklingsfondet, Trillemarka Rollagsfjell

Det vises til egen årsberetning fra styret for Utviklingsfondet for Trillemarka Rollagsfjell, behandlet i styremøte 30.04.2015, og vedlagt denne årsmeldingen for Sigdal kommune.

Prosjekter og tiltak, ordførers rolle og arbeid

Kommunestyret vedtok i 2011 at ordførers tid blant annet skal brukes til utviklingsoppgaver, eksisterende og ny næringsvirksomhet, etablering, vekst og utvikling, herunder kommuneplanlegging og næringsutvikling. Overordnede mål er vekst og utvikling av arbeidsplasser, boliger og folketall.

AKTIVITETER 2015:

Nedenfor er arbeidet i 2015 samlet under følgende hovedområder:

- **BO-lyst og BLI-lyst**
- **#mittsigdal**
- **Fritidskommune**
- **Næringsutvikling, næringsnettverk**
- **Bo- og arbeidsregion**

BO lyst og BLI lyst

Sigdal kommune har fått prosjektmidler på kr 900 000 fra departementet og kr 450 000 fra Buskerud fylkeskommune til BO- og BLI-lyst prosjekt. Det er etablert prosjektorganisasjon og formannskapet er styringsgruppe. Prosjektet ble startet på vårvinteren i 2014, og skal avsluttes høsten 2016. Av prosjektets 13 delmål er nå de fleste enten gjennomført eller i en slutfase. Av tiltakene som er gjennomført i 2015 kan nevnes: Markedsføring av boligtomter, aktiv markedsføring av kommunen på Facebook, presentasjon av næringsliv på Facebook, avslutning fotokonkurranse #MittSigdal, MOT arbeid, kommuneplanprosess, sti Fosselandet i

Prestfoss, oppfylt en “ungdoms drøm”. Prosjektet vil bli slutført og rapportert i løpet av høsten 2016.

#mittsigdal

Arbeidet med #mittsigdal startet august 2014. Utgangspunkt for prosjektet var Bo og Bli lyst, og fotokonkurransen #mittsigdal. Arbeidet resulterte i et tyvetalls avisoppslag, stor oppmerksomhet i lokalsamfunnet og 700 bilder som kan bruketil markedsføring, men også å vise samholdet og gleden som finnes i bygda. Instagramkontoen #mittsigdal har nå 1562 følgere og hastaggen har 3685 bilder tilordnet. Disse bildene utgjør i seg selv en unik reklame for bygda, et uttrykk som oppdaterer seg dynamisk, ikke ved kommunens innsats, men fra de som bor i kommune og de som besøker den. Prosjektet har klart å skape en reklamekanal som oppdaterer seg selv, og som både oppleves og som og er ærlig og god informasjon om hvordan det er å bo i Sigdal, ha hytte i Sigdal, eller besøke Sigdal. På bakgrunn av aktiv innsats fra kommunen, og en unik innfallsvinkel til arbeidet, har prosjektet klart å skape noe svært for kommuner klarer, nemlig et aktivt og deltakerstyrt bolystprosjekt med god forankring.

Vertskapsrolle og velkomstarbeid.

Alle som flytter til Sigdal mottar brev på norsk og engelsk med informasjon om kommunen. Kommunen har en avtale med Posten /Bring-dialog om dette. Sigdal har en aktiv Facebook-side, som fungerer som informasjonskanal og dialog.

Fritidskommune

Reiseliv er viktig næring i Sigdal, og for mange er Sigdal «fritidskommunen», hvor hytteboere tilbringer stadig mer tid gjennom hele året. I 2015 arrangerte kommunen møte med representanter for hytte-vel-foreningene i tilknytning til vinterferieukene. Møtet var vellykket med god representasjon og god dialog. Det ble fulgt opp med tilsvarende møte på samme tid i 2016. Vel-foreningene uttrykker stor tilfredshet med tilrettelegging, som løypepreparering. I 2016 var tema eiendomsskatt og arbeidet med arealdelen i kommuneplan. Kommunen informerte om prosessen så langt.

«Bærekraftig reiseliv» er et aktuelt tema, og i oktober ble det arrangert en konferanse på Lampeland som flere fra Sigdal deltok på. Ordfører har hatt flere møter med Sigdal og Eggedal turistservice og Eggedal Mølle om næringsutvikling og destinasjonsutvikling knyttet til verneområdet Trillemarka Rollagsfjell. Møter med Buskerudmuseet vedrørende utvikling av virksomheten ved Sigdal Museum / Folkemusikksenteret har også blitt holdt.

Næringsutvikling og næringsnettverk

Sigdal kommune har utviklingsavtale med Buskerud Næringshage, og avtalen og handlingsplan gjennomgås årlig. Ordfører vil påpeke viktigheten for kommunen av å ha et fagmiljø å rådføre seg med. Det er også viktig at kommunen har avtale med etablererveileder, slik at personer som henvender seg til kommunen, kan få videre hjelp og veiledning i å utvikle sine forretningsideer og sine bedrifter.

Næringslivet i Sigdal er organisert i ulike næringsforeninger og nettverk (Sigdal Industrieforening, Sigdal og Eggedal Turistservice (SET), Prestfoss handels og

næringsforening, Buskerud Næringshage og flere organisasjoner knyttet til landbruket. Det ble våren 2015 gjennomført samordningsmøter for å etablere et næringsnettverk – som en arena og møteplass for å samle de ulike næringsforeningene og nettverka med regelmessige møtepunkter. Ordningen ble evaluert, og i desember ble Sigdal Næringsforum etablert, der daglig leder av Næringshagen er møteleder og sekretær. Aktuelle temaer vil bli satt på dagsorden utover 2016.

Ordfører er leder i Midt-skog, som er et nettverk med representanter fra skogbruksfaglig miljø fra kommunene i MidtBuskerud, Fylkesmannen og Viken skog.

«Markedsdagen», som ble arrangert 5. juni, med næringsliv fra hele bygda representert, var svært vellykket og skal gjentas. Planer for tilsvarende markedsdag i 2016 er klare.

Ordføreren har deltatt på flere møter i Prestfoss handels- og næringsforening og Industriforeningen. Ordføreren møter på frokostmøtene i Næringshagen, som samler mange deltakere fra næringslivet. Ordfører forøker å komme ut på bedriftsbesøk jevnlig for å bli bedre kjent med bedriftene og lytte til hva som rører seg – og hvilke utfordringer som de enkelte har.

Bo- og arbeidsregion

Vår kommune er en del av en større bo og arbeidsregion. Fokus på tilrettelegging for nye boligtomter er viktigere enn noen gang i forhold til vårt ønske og visjon i samfunnsdelen i kommuneplan om befolkningsvekst. Kommuneplanens samfunnsdel for 2015-2030 ble vedtatt i kommunestyrets desembermøte. Ordfører har vært delaktig i prosessen med markedsføring og jobb med brosjyrer rundt det nye tomteområdet på Nerstad «Norheimfeltet»

Samferdsel og infrastruktur henger nøye sammen med næring og utvikling. Derfor har ordfører fulgt tett Statens vegvesen i forbindelse med opprusting av fv 287 gjennom Strandgata i Åmot og omkjøringsveien over Vestre Spone. Kommunen fikk til en løsning med kjøring gjennom anleggsområdet – med lysregulering - mellom jul og påske. Dette var en løsning som var tilfredsstillende for alle med tanke på vinterføre og bekymring for ulykker på omkjøringsveien. Utbedringsarbeidet skal slutføres i løpet av mai 2016.

4 Planområde 2, Fellestjenester

4.1 Generell innledning

Planområdet omfatter sentraladministrasjonen med rådmannskontoret inkludert økonomikontoret. Fellestjenester ved kommunehuset med data-drift sentralbord/post er også med.

Overordna mål

Rådmannskontorets hovedmål er å samordne kommunens virksomhet for å utvikle kommunen mot de visjoner og mål kommunestyret har vedtatt.

Hovedutfordringer

2015 er året Sigdal kommune lanserte sine nye og forbedrede hjemmesider. I tillegg begynte forberedelsene til full elektronisk arkivsystem. Oppgraderingen av systemet ble satt til begynnelsen av 2016. Det har vært omfattende utskiftninger og oppgraderinger innenfor både økonomissystem (herunder også lønn og personal), saks og arkivsystem og elektronisk saksdistribusjon de siste årene. Dette betyr at kommunen har tatt store steg for effektivisering og digitalisering. Overordnet sett har dette gått bra. Organisasjonen er nå bedre i stand til å oppfylle overordna mål om samordning og styring av administrativ virksomhet, noe som bereder grunnen for nye utviklingsoppgaver. I 2015 ble det overordnet styrt på periodiserte budsjetter og fulgt opp jevnlig.

Rådmannen har tidligere år rapportert at man over tid, med lav administrativ kapasitet, har pådratt seg et etterslep i å håndtere nødvendig utvikling av organisasjonen, blant annet på administrative rutiner, arkiv/informasjon og i kommuneplanarbeidet. Det er kontinuerlig søkt etter områder for å «jobbe smartere», frigjøre tid og finne fleksible løsninger for å kunne gjennomføre de aktiviteter og tiltak som kommunestyret og organisasjonen ønsker å prioritere. De siste to årene (2014 og 2015) har vært år hvor man har kommet noe i riktig retning på dette, og man vil forsøke å holde momentet oppe i dette arbeidet i 2016 og inn i 2017. Innføring av verktøy for rådmannens internkontroll, rullering av beredskapsplanverk, og økt trykk på slutføring av kommuneplanarbeidet er noen eksempler på at man er i ferd med å «reduere baugbølgen» noe.

Rådmannskontoret er inndelt i følgende tjenester.

4.2 Regnskap planområde 2, Fellestjenester

		Regnskap 2014	Regnskap 2015	Justert budsjett	Budsjettavvik
1000	Politisk styring og kontroll	0	960	0	-960
1100	Kontroll og revisjon	433 687	449 800	480 000	30 200
1200	Administrativ ledelse	3 655 728	3 966 577	4 019 392	52 815
1201	Økonomiavdelingen	3 184 396	2 790 152	3 043 103	252 951
1202	Felles IT systemer	1 781 863	2 048 994	1 952 265	-96 729
1203	Personal/opplæring/velferd	958 107	1 017 511	893 169	-124 342
1204	Andre adm.fellesfunksjoner	301 329	280 315	317 000	36 685
1210	Forvaltning av eiendommer	2 635	2 785	0	-2 785
1800	Fellesutgifter	147 292	0	185 000	185 000
2020	Grunnskolen	0	5 332	0	-5 332
2420	Sosial rådgivn og veiledning	-36 714	-11 768	0	11 768
2830	Bist.etabl.oppretht.eg.bolig	1 800	0	0	0
3200	Kommunal næringsvirksomhet	-3 637	-3 737	0	3 737
3250	Næringstiltak	0	1 700	0	-1 700
3851	Tilskudd andre kulturbygg	0	200 000	0	-200 000

Sum planområde 2	10 426 485	10 748 621	10 889 929	141 614
-------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	----------------

*) : *Negativt fortegn angir merforbruk, positivt fortegn er mindreforbruk*

Planområde 2 Fellestjenester har et mindreforbruk på kr 141.614,- mot et mindreforbruk i 2014 på kr. 172.065,-.

4.3 Rådmannskontoret

1200 – Administrativ ledelse (rådmannskontoret)

Rådmannskontoret har sekretariat for følgende utvalg: eldreråd, arbeidsmiljøutvalg, administrasjonsutvalg, formannskap og kommunestyre. Kontoret har også ansvar for selvstendige fagområder med dertil hørende tjenesteyting overfor publikum. Utover dette er rådmannskontoret ansvarlig for en rekke fellestjenester og koordinering av fellesfunksjoner.

Rådmannskontoret består av rådmannen, personalsjef og kontorpersonale og sentralbord/resepsjon.

Netto justert budsjett 2015:	Regnskap 2015:
kr 4 019 392	Kr 3 966 577

Rådmannskontoret har en samordnet funksjon, både utad og internt. Rådmannskontoret har spisskompetanse på enkelte fagområder, herunder, økonomi, edb og personal. Tjenesten har et mindreforbruk på kr 52.815,- som skyldes hovedsakelig lavere vikarkostnader og reiseutgifter.

Ressurser til disposisjon

Rådmannskontoret har 5,3 årsverk fordelt på følgende stillinger:

- rådmann 1 årsverk
- kontor-/personalsjef 1 årsverk
- sekretær/saksbehandlere 3,3 årsverk

Fagpersoner ved rådmannskontoret innehar «spisskompetanse» innenfor sine fagområder, og yter service både utad mot politikere og innbyggere, og innad i organisasjonen.

Rådmannens internkontroll

Internkontroll er en lovpålagt, kommunal oppgave jf. Kommunelovens §23,2. ledd. Internkontroll handler om virksomhetens interne styring og egenkontroll. Det er et ledelsesverktøy for styring og utvikling av den daglige drift som har vist seg nyttig i virksomheter som innebærer risiko. Hensikten med internkontroll er kvalitetsforbedring, og oppfølging for bedre å kunne prioritere ressurser og innsats for å redusere risiko, øke kvaliteten og bedre politisk og administrativ styring.

I Sigdal har internkontroll vært lagt til de ulike virksomhetene å ivareta, og det eksisterer et regime for dette både hva angår avviksrappoterering og –håndtering på de enkelte

virksomheter. Det har ligget til personalkontoret å forestå den overbyggingen som er påkrevet, og ivareta nødvendig rapportering innenfor bla arbeidsmiljøutvalg.

Det er imidlertid en utfordring at kommunens internkontroll ikke har en samlet overbygning. Det bør utredes felles maler for avviksmelding, elektronisk arkivering og ikke minst et bedre regime for rapportering og oppfølging til øverste administrative og politiske ledelse. For å se på løsninger for dette har de tre rådmennene i Midt-Buskerud søkt fylkesmann, - og fått tilsagn, om midler for å gjøre en slik gjennomgang felles i de tre kommunene. Rådmannens Internkontroll som har fått prosjektnavnet RIK, er et prosjekt som skal vare i perioden 15.01.2014 - 31.03.2015. Utgangspunktet for dette var Modum kommune, som har medarbeidere med særskilt kompetanse på dette området, hvor Krødsherad og Sigdal vil koble seg på med egne prosjektplan i samråd med Modum.

Arbeidet med internkontroll ble påbegynt i 2015 og det er utpekt nøkkelpersoner som har innhentet erfaringer fra pilotprosjektene i Modum, verktøyet er valgt, og Sigdal ruller dette ut med fokus på sektorene Helse og Omsorg, og Oppvekst i første runde. Arbeidet videreføres i 2016.

Folkehelsearbeidet

Maten vi spiser, luften vi puster inn, utformingen av boligområder, sentrum- og skoleområder, samt en lang rekke andre miljøforhold virker inn på helse, livskvalitet og trivsel. Gjennom god planlegging og tilrettelegging kan kommunen bidra til å bedre folkehelsen. Et godt miljø kan fremme helse, for eksempel ved å oppmuntre til fysisk aktivitet og sosial kontakt. Motsatt kan omgivelsene våre begrense mulighetene for aktivitet og opplevelse, samt påføre oss ulike fysiske belastninger.

Sigdal kommune har ikke utnevnt en egen folkehelsekoordinator. Rollen bør være tett på/eller inkludert i rådmannens ledergruppe, og totalansvaret for å ivareta folkehelse på tvers av sektorer ligger i alle tilfelle til rådmannen. Et tverrfaglig fokus på folkehelse søkes ivaretatt i rådmannens ledermøter. Sigdal kommune har i sin planstrategi folkehelse som ett av fokusområdene. Dette står til målsetting om å skape et attraktivt og godt lokalmiljø, hvor innbyggere generelt har det bra, samt at utvikling i folkehelse også virker direkte inn på kommunens økonomiske situasjon, og med det, forutsetningen for å gi et godt og bredt tilbud til befolkningen.

Rådmannen rapporterer årlig, i egen meldingssak til hovedutvalg og kommunestyre, Sigdal kommunes folkehelseprofil. Dette er et verktøy utarbeidet av Folkehelseinstituttet, for alle fylker og kommuner i Norge for å gi forutsetning for å måle utvikling i arbeid med folkehelsearbeidet. Sigdal har utfordringer innenfor tradisjonelle "helse og sykdomsparameter" i folkehelseprofilen, og scorer dårligere enn landsgjennomsnitt på hjerte- og karsykdommer (kolesterolsenkende legemidler) samt KOLS og astma, legemiddelbrukere. På den annen side har man positive resultater på levingsparameter som arbeidsledighet- og familieforhold. Kommunens innbyggere har få personskader behandlet i sykehus, og scorer bedre enn landsgjennomsnitt på psykisk helse.

Det tradisjonelle folkehelsearbeidet igjennom kommunens primære tjenester innenfor “frisk-livsarbeid”, helsestasjon, fysioterapi og legetjenester er nærmere beskrevet under Helse og sosial, kap.

Rådmannens ledergruppe arbeider med kommuneplan, i tråd med vedtatt planstrategi, og forsøker blant annet å legge til rette for en sentrumsutvikling i Prestfoss som imøtekommer de forholdene som påpekes over. Arbeid med gangsti, turmuligheter og tilrettelegging av uteområder og møteplasser har prioritet.

Tverrfaglig samarbeid, barnehager, skole og helsesektor, med fokus på barn og unge, er viktig og langsiktig folkehelsearbeid.

Merking og markedsføring av stier og løyper, støtte til organisert og uorganisert lek og idrett er andre områder som søkes ivaretatt fra administrativ ledelse i kommunen.

Sigdal kommune har gått med i et forsøksprosjekt med “Rask psykisk helsehjelp” ved Modum Bad. Sett i lys av generell utvikling, landet over, knyttet til psykiske helseplager og konsekvensene for samfunns- og arbeidsliv, så er et slikt lavterskeltilbud knyttet til psykiske utfordringer et viktig, forebyggende folkehelseiltak.

Videre arbeider administrasjonen med å finne rom for *oppsøkende hjemmebesøk* hos eldre over 75 år. Dette vil kunne bidra til å forebygge skader og tilrettelegge for skadefri og frisk alderdom i eget hjem. Foreløpig har det ikke vært mulig å finne midler til dette innenfor rammene på planområde 4 til et slikt initiativ.

4.4 Økonomiavdelingen

1201 - Økonomiavdelingen

Økonomiavdelingens skal foreta utlønning, fakturering, regnskapsføring og budsjettering for alle kommunale institusjoner, herunder økonomiplan. Økonomiavdelingen skal også innfordre kommunale krav, skatter og avgifter, samt veilede, foreta kontroll og ettersyn hos kommunens arbeidsgivere.

Overordnet mål

Økonomiavdelingen skal bidra til en effektiv økonomistyring og skatte- og avgiftsinnfordring. Avdelingen skal være et tjenesteytende og et kontrollerende organ overfor næringslivet og bygdas innbyggere.

Bruk av ressurser med resultatvurdering

Økonomiavdelingen har i 2015 hatt i snitt 3,7 årsverk. Det har vært kjøpt skatteoppkrevertjenester fra Modum og Krødsherad kommuner i 2014 som har erstattet 0,8 årsverk. Fra 1. mai 2015 har Sigdal kommune kjøpt skatteoppkrevertjeneste av Skatteoppkreveren i Eiker. Arbeidsgiverkontroll gjennomføres av Kongsberg kommune. Dette er stipulert til 0,3 årsverk.

Netto revidert budsjett 2015:	Regnskap 2015:
kr 3 043 103	kr 2 790 159

Tjenesten har et mindreforbruk på kr 252 951. Dette skyldes hovedsakelig lave utgifter innen skatteoppkreverfunksjon, og foreldrepemisjon for økonomisjefen. Oppgavene på dette området holdes a´ jour, men man rekker ikke fullt ut å komme ned på den tyngre innfordringen og oppryddingen pga den midlertidige løsningen for organisering.

Konklusjon

Regnskapet for 2015 ble avlagt og rapportert til KOSTRA innen den formelle fristen. Innfordring av kommunale krav er tilfredsstillende. Regnskap og utlønning har blitt utført til rett tid. Når det gjelder skatteområdet vises det til egen årsmelding.

Utfordringer i 2015

I 2013 anskaffet Sigdal kommune, i samarbeid med 4 nabokommuner, et nytt økonomi-, lønn- og personalsystem. Nytt system ble satt i drift fra og med 01.01.2014. 2015 er et år hvor kommunen merker det jobbes smartere med systemet og klarer å ta flere av funksjonene i bruk. Det er fortsatt løsninger som kan tas i bruk som vil gjøre hverdagens arbeidsrutiner enklere. Grunne ressursituasjonen må det planlegges for å ta i bruk løsningene systemet gir oss mulighet til. Samtidig som prosjekter skal gjennomføres skal også de daglige oppgaver gjøres. Felles økonomi-, lønn- og personalsystem gir muligheter til å ha et utvidet samarbeid på økonomiområdet med Modum, Krødsherad, Hole og Ringerike kommune.

En annen utfordring i 2015 er at Sigdal kommune har vært uten økonomisjef fra mai 2015, da hun gikk ut foreldrepermisjon. Det ble lyst ut et vikariat to ganger, men det kom ingen kvalifiserte søkere. Situasjonen ble delevist løst ved innleid konsulentbistand fra Agenda Kaupang. Bistanden ble leid inn i forbindelse med budsjettarbeid og årsavslutning.

1202 – Felles IT-systemer

Tjenesteområdet omfatter kommunens felles IT-system og nett, samt software for felles programvare (saksbehandling og økonomi). Herunder kommer også materiell, lisenser, vedlikehold av programvare, opplæring på ny programvare og opplæring av nøkkelpersonell.

Hovedutfordringer på tjenesteområdet

- Følge med i utviklingen med tanke på jevnlig oppgradering av utstyr og programvare.
- Fortløpende heving av brukernes kompetanse slik at kommunens ansatte får utnyttet rutiner og systemer.
- Følge opp IT-samarbeidet i Modum, Krødsherad og Sigdal

Ressurser til disposisjon

Netto justert budsjett 2015:	Regnskap 2015:
kr 1 952 265	kr 2 048 994

Hovedkonklusjoner

Regnskapet viser et merforbruk på kr 96.729,- mot et merforbruk på kr. 277.963,- i 2014. Merforbruket skyldes i hovedsak større utgifter til innkjøp av felles IT-utstyr i Midt fylket og vedlikehold/oppgradering av felles IT-systemer.

- IT-samarbeidet med Modum, Krødsherad kommuner og Ringerike kommuner effektiviserer arbeidet med oppgradering og vedlikehold av felles programvare. Innføring av nytt økonomisystem som driftes av Ringerike kommune har gitt oss nye samarbeidsmuligheter, men også nye kommunikasjonsløsninger som skal vedlikeholdes.
- Investeringene for 2015 har blant annet gått til nye PC-er og skjermer, samt servere til felles bruk i Midtfylket.

4.5 Personalavdeling

1203 – Personal/opplæring/velferdstiltak

Netto justert budsjett 2015:	Regnskap 2015:
kr 893 169	kr 1 017 511

Tjenesten har et merforbruk på kr 124 342,-.
Merforbruket skyldes annonseutgifter ved ledige stillinger.

Kort beskrivelse av tjenesteområdet

Tjenesteområdet omfatter overordnet personalforvaltning og organisasjon. Videre kommer sekretariatsfunksjoner for administrasjonsutvalg, arbeidsmiljøutvalg, oppfølgingsutvalg og underutvalg under dette området. Hovedtillitsvalgte fra Delta og Fagforbundet lønnes fra området, tilsvarende 0,6 årsverk. Tjenesteområdet for personal/opplæring/velferd skal dekke rekrutteringskostnader, felles velferdsmidler og overordnet opplæring og utvikling samt OU-midler og medlemskontingent til KS.

Overordnet mål/visjon

Sigdal kommune skal ha en funksjonell infrastruktur slik at de menneskelige ressursene kan rettes mot utadrettet service og tjenesteyting.

Sigdal kommune har formulert overordnede mål og hovedutfordringer som medfører at kommunen skal utføre ulike oppgaver og tjenester overfor innbyggerne og andre. En forutsetning for effektiv og rasjonell oppgaveløsning og tjenesteyting er at organisasjonen har en funksjonell «infrastruktur». Med «infrastruktur» mener en i denne sammenheng blant annet:

- riktig mengde personale
- riktig kompetanse
- effektive og brukervennlige rutiner
- tilpasset utstyr/hjelpemidler/lokaler
- samarbeid og medbestemmelse
- en kultur som fremmer trivsel og arbeidsglede
- fleksibilitet og samhandling på tvers av sektorer

Administrasjonen mener at med en funksjonell infrastruktur vil ressurser frigjøres (tid) til mer oppgaveløsning og tjenesteyting.

Personalressurser

Årsverk pr. 31.12.15 var på 232,67 fordelt på ca. 380 medarbeidere. Dette inkluderer ikke ekstravakter.

Sykefraværet lå i 2015 på 6,0 prosent, en nedgang på 1,1 prosentpoeng fra 2014 (7,1 prosent).

Utviklingsoppgaver

Fra 1.1.2014 tok Sigdal kommune i bruk økonomi-, lønn- og personalsystemet Visma. Samtidig tok kommunen i bruk oppgradert versjon av kommunens arkivsystem ESA. Visma er et felles prosjekt med kommunene Modum, Krødsherad, Hole og Ringerike, og ESA er felles med Modum og Krødsherad. Dette har åpnet opp for mer samarbeid innen områdene systemene dekker i disse kommunene.

På høsten ble det bestemt at kommunens arkivsystem skulle oppgraderes videre, og i den forbindelse ble det satt i gang forarbeid for full elektronisk arkiv i Sigdal kommune, og legges rutiner for dette.

Videre utviklingsarbeid innen lønns- og personalsystemet Visma er å ta ibrug elektronisk rekruttering. Dette kan forhåpentligvis startes høsten 2016.

Sigdal kommune har ikke lenger eierskap i IKA Kongsberg, men har inngått avtale med Forvaltningssenteret AS for fjernarkivering av kommunens eldre arkivmateriale. Det var ved utgangen av 2014 satt bort 49 hyllemeter med eldre arkivmateriale til Forvaltningssenteret AS. I løpet av 2015 er det ikke tilført nye hyllemeter av arkivmateriale.

Likestilling i Sigdal kommune

I følge likestillingsloven § 1a, 3. ledd plikter Sigdal kommune å redegjøre for likestilling i kommunen.

Tradisjonelt er arbeidsmarkedet i kommunal virksomhet kjønnsdelt. Sigdal kommune som arbeidsplass er sterkt kvinnedominert med tradisjonelle delinger ved at flest kvinner jobber i helse- og sosial og flest menn jobber i teknisk sektor. Helse- og sosial er den største arbeidsplassen i kommunen. Innenfor oppvekstsektoren og skolene har man også sett at antall mannlige lærere har hatt tilbakegang over flere år. Kommunen har fortsatt noen menn ansatt i skolene, selv om det også i denne sektoren er flest kvinnelige ansatte.

Lederlønningene i kommunen er konkurransedyktige. Ved ansettelse av nye ledere har lønnsnivået blitt hevet, dette gjelder ved ansettelse av nye både mannlige og kvinnelige ledere. Opprettelse av skjevheter i lønn er gjennomført over flere år, og administrasjonen ser færre utfordringer på dette området nå, enn tidligere.

Andel ansatte kvinner i kommunen

Tall pr. 31.12.15

Kvinneandel antall ansatte	2012	2013	2014	2015
-----------------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Rådmannens ledergruppe	62,5%	66,6%	62,5%	62,5 %
Tjenesteleidere/avd. ledere	70,6%	57,1%	76,5%	75,0 %
Høyskole m/tilleggsutd.	100%	100,0%	100,0%	100,0 %
Høyskole	86,0%	86,2%	91,3%	91,3 %
Fagarbeider/hjelpepleier	86,2%	87,1%	79,6%	78,8 %
Ufaglærte	95,5%	100,0%	97,6%	97,6 %
Pedagogisk personale	76,6%	78,7%	85,1%	91,3 %

Rådmannens ledergruppe:

Det er 5 kvinner og 3 menn i rådmannens ledergruppe.

Tjenestestedsledere/avdelingsledere:

Det er 16 mellomledere i kommunen hvorav 12 er kvinner. Blant kvinnene er det 1 som jobbet deltid i 2015. Kvinnelig leder jobber frivillig deltid pga. omsorgspermisjon for barn.

Høyskole +:

I 2015 er det 5 ansatte i denne gruppa og det er kun kvinner.

Høyskole:

Det er 67 ansatte i denne gruppa og av disse er 63 kvinner. Det høye antallet kvinner skyldes kvinnedominerte områder innen kommunal virksomhet som sykepleie og fysioterapi.

Fagarbeider/hjelpepleier:

Her er det 137 ansatte og 108 av disse er kvinner. Forholdet er stabilt sammenlignet med tidligere år. Kvinnedominansen skyldes kvinnedominerte områder innen pleie- og omsorg i kommunen.

Ufaglærte:

Her er det 82 ansatte og i 2015 var 80 ansatte i gruppen kvinner.

Pedagogisk personale:

Her er det 46 ansatte og 42 av disse er kvinner. Kommunen ser tendensen til at mannlige lærere har blitt erstattet med kvinnelige lærere ved ny rekruttering. Det har de siste årene vært en del utskifting av undervisningspersonale ved skolene i Sigdal og kommunen har tidligere år klart å rekruttere noen nye mannlige lærere. Tendensen i rekrutteringen er at det blir færre menn blant søkerne og undervisningspersonalet.

Gjennomsnittslønn fordelt på kjønn

Tall pr. 31.12.15

Ved beregning av gjennomsnittlig årslønn er det tatt utgangspunkt i årslønn etter 100% stilling.

Gjennomsnittslønn	2012	2013	2014	2015
Rådmannens ledergruppe	Kr. 588 313	Kr. 592 988	Kr. 613 237	Kr. 643 487
Kvinner	Kr. 558 000	Kr. 552 900	Kr. 550 740	Kr.615 780
Menn	Kr. 638 833	Kr. 713 250	Kr. 675 733	Kr.689 667
Tjenestestedsledere	Kr. 493 247	Kr. 518 793	Kr. 563 269	Kr. 554 262
Kvinner	Kr. 495 600	Kr. 536 363	Kr. 562 113	Kr.544 567

Menn	Kr. 487 600	Kr. 495 367	Kr. 564 425	Kr. 583 350
Høyskole m/tilleggsutdanning	Kr. 455 933	Kr. 459 900	Kr. 476 600	Kr.493 580
Kvinner	Kr. 455 933	Kr. 459 900	Kr. 476 600	Kr. 493 580
Menn	Kr. 0	Kr. 0	Kr. 0	Kr. 0
Høyskole	Kr. 364 647	Kr. 421 790	Kr. 434 595	Kr. 403 029
Kvinner	Kr. 423 765	Kr. 418 929	Kr. 410 302	Kr.387 163
Menn	Kr. 444 000	Kr. 442 629	Kr. 458 887	Kr.459 331
Fagarbeider/hjelpepleier	Kr. 364376	Kr. 366 480	Kr. 378 858	Kr. 391 997
Kvinner	Kr. 362 763	Kr. 362 966	Kr. 376 386	Kr. 386 531
Menn	Kr. 374 524	Kr. 369 995	Kr. 388 500	Kr. 412 355
Ufaglærte	Kr. 310 445	Kr. 335 370	Kr. 314 947	Kr.329 971
Kvinner	Kr. 309 214	Kr. 335 370	Kr.346 143	Kr.330 653
Menn	Kr. 336 300	Kr. 0	Kr.283 750	Kr.274 700
Pedagogisk personale	Kr. 491913	Kr. 466 121	Kr.478 971	Kr. 488 790
Kvinner	Kr. 439808	Kr. 459 759	Kr.474 985	Kr.466 405
Menn	Kr. 485 709	Kr. 489 660	Kr.482 957	Kr. 511 175

Rådmannens ledergruppe:

Gjennomsnittslønn er økt med kr. 30 250,- fra 2014 til 2015. Mannlige ledere ligger høyere i gjennomsnittslønn enn kvinnene, dette skyldes i stor grad rådmannens lønn. Ledergruppen består pr. 31.12.13 av 5 kvinner og 3 menn. Lønnsgapet i 2014 mellom kjønnene er på kr. 73 887,-, dette er en nedgang i lønnsgapet fra 2014 som var på kr. 124 993,-.

Tjenestestedsledere:

Gjennomsnittslønn har samlet gått ned med kr. 9 007,- fra 2014 til 2015. I 2015 har kvinner i denne gruppa kr.3 8 783,- i snitt lavere lønn enn menn. Dette er en økning fra 2014.

Høyskole m/tilleggsutdanning:

Gjennomsnittslønn har økt med kr. 16 980,- fra 2014 til 2015. Det er omtrent samme lønnsøkning som var i 2014. Siden 2010 har det kun vært kvinner i denne gruppa.

Høyskole:

Gjennomsnittslønnen har samlet gått ned med kr. 31 566,- fra 2014 til 2015. Gapet i lønn mellom kvinner og menn i denne gruppen er på kr. 72 168,- i 2015. Dette er en økning fra året før. Grunnen til at kvinner ligger noe lavere enn menn er at det er flere yngre kvinnelige ansatte mens alle menn ligger på topp av ansiennitetsstigen.

Faglærte:

Gjennomsnittslønnen har økt med kr. 13 139,- fra 2014 til 2015. Fagarbeidere er en gruppe med overvekt av kvinner. Rollene er veldig tradisjonelt inndelt. De fleste menn jobber som vaktmestere/vedlikeholdsarbeidere, men det er noen unntak som jobber i pleie- og omsorg og på kjøkkenet på Sigdalsheimen. Menn ligger høyere i gjennomsnittslønn enn kvinner i denne gruppa. Menn tjener i snitt kr. 25 824,- mer enn kvinner i 2015, dette mot kr. 12 114,- mer i 2014. Grunnen til øknin i lønnsforskjeller er at det har vært turnover blant våre eldre kvinnelige ansatte som er stattet med yngre som har lavere ansiennitet. En del av kommunens eldre kvinnelige arbeidstakere har gått av med pensjon og fortsetter i deler av stillingene på pensjonistlønn.

Ufaglæte:

Gjennomsnittslønn har økt med kr. 15 024,- fra 2014 til 2015. Dette skyldes flere yngre arbeidstakere i gruppen I 2015 var det 1 mann i denne gruppen, menn ligger kr. 55 953,- under kvinnene i denne gruppen, dette skyldes at mannen er på lav ansiennitet og blant kvinnene i gruppe har mange høy ansiennitet (+20 år)..

Pedagogisk personale:

Gjennomsnittslønn har økt med kr. 9 819,- i 2015. Menn har i snitt høyere lønn enn kvinnene. Lønnsgapet i 2015 er kr. 44 770,-, dette er en økning fra 2014. Lønnsgapet skyldes at de fleste mannlige lærere i Sigdal har maks ansiennitet og at en er lektor med opprykk. Av de nye lærerne som kommer inn er det fleste kvinner og de befinner seg lavere på ansiennitetsstigen.

Generelt:

Gruppen med størst lønnsforskjell mellom kvinner og menn er rådmannens ledergruppe. Ingen av ansatt gruppe har kvinner i snitt høyere lønn enn menn, og en gruppe har kun kvinnelige ansatte.

Likestilling mellom yrkesgrupper som har like lang utdanning

I 2015 er det fortsatt en skjevhet i lønn for lærere med 3-års utdanning og andre høyskoleutdannede yrkesgrupper i kommunen med 3-års utdanning (eks. sykepleiere, fysioterapeuter m.m.). Begynnerlønnen til en høyskoleutdannet er kr. 6 200,- lavere enn for en lærer med tilsvarende lengde på utdanningen. Denne forskjellen er opprettholdt gjennom sentrale forhandlinger. I alle ansiennitetstrinnene ligger høyskoleutdannede under lærere med unntak av 10-års ansiennitet. Der har høyskoleutdannede kr. 9 700,- mer i årslønn enn lærer, men lærere har i tillegg 16 års ansiennitet med en maks lønn på kr. 456 500,- i følge de sentrale forhandlingene. Makslønn for høyskoleutdannede er kr. 426 400,-. Den samme skjevheten er for høyskole utdanning med videreutdanning vs. adjunkt, og stillinger med krav om mastergrad vs. adjunkt med tilleggsutdanning.

Fra sentrale lønnsoppgjøret i 2016 ser det ut til at det blir gjort et grep for å samkjøre grupper med like lang utdanning, og dette arbeidet ser ut til å slutføres i 2017.

Deltid ufrivillig eller frivillig?

Sigdal kommune har mange kvinnelige ansatte som jobber deltid. Arbeidsgiver opplever at dette er frivillig deltid da de søker om permisjon fra sine stillinger som i utgangspunktet er hel- eller større deltidsstillinger. Bakgrunnen for de fleste permisjoner er omsorg for barn. I Sigdal er det fortsatt helt vanlig å ta ett eller flere år med ulønnet permisjon, etter svangerskapspermisjon, fra hele eller deler av stillingen pga. omsorg for barn. Arbeidsgiver ser at ved rekruttering av nyansatte er vi nødt til å lyse ut flere 100 prosent stillinger, og ser en klar forskjell på hva som er ønsket og uønsket deltid for de som i dag er ansatt i kommunen og hva som må tilbys for å knytte til oss nye ansatte. Ved ledige stillinger blir det utlyst internt så ansatte med ufrivillig deltid har mulighet til å utvide sine stillinger, det er overraskende få som søker på disse utlysningene. Det har tidligere vært foretatt en intern undersøkelse om ansatte hadde ufrivillig deltid i helse- og sosial. Resultatet da var at deltidsarbeidet var frivillig. Dette begrunner de selv med at de vil heller jobbe ekstravakter når det passer dem selv. Administrasjonen opplever at dette gir de ansatte fleksibilitet i forhold til arbeidssituasjonen.

Fra det sentrale lønnsoppgjøret 2016 blir det lagt vekt på å fremme en heltidskultur. Hvordan Sigdal kommune skal få til det er foreløpig usikkert, da dette også har røtter i en likestillingsdebatt og tradisjonelle kjønnsrollemønstre.

Ansatte med nedsatt funksjonsevne og minoriteter

Sigdal kommune har ingen ansatte med store funksjonshemninger. Kommunen har heller ikke hatt søkere til ledige stillinger fra denne gruppen. Kommunen har ansatte med mindre funksjonshemninger som nedsatt hørsel og det er ansatte som har fått omgjort sine stillinger helt eller delvis pga. slitasje og skader. Dette tilpasses gjennom oppfølging av sykemeldte som skjer i Oppfølgingsutvalget. Sentraladministrasjon har også i 2015 stilt en praksisplass til disposisjon for person med funksjonshemming, Personen har utført enkle kontoroppgaver og tatt på seg større oppgaver sammen med veileder. Personen har ikke veileder hver dag, men tre dager i uken.

Sigdal kommune har noen ansatte med utenlandsk bakgrunn og grupper som er i minoritet sett i forhold til lokalsamfunnet forøvrig. En flyktningeguide, som selv kom til kommunen som flyktning, er i fra Irak. I tillegg er andre nasjoner som Ukraina, Tyskland, Lithauen, Nederland og andre land representert ved ansatte i kommunen på ulike steder og nivåer i organisasjonen. Det er andre i kommunen som har minoritetsbakgrunn, men mesteparten av de ansatte er etnisk norske. Hovedpremissene for ansettelse i kommunen er kompetanse, egnethet og i tillegg må språket norsk beherskes på det nivå at den ansatte forstår og blir forstått av sine kollegaer og brukere både muntlig og skriftlig.

Annet

Rekruttering for grupper innen helsefag ble merkbart vanskeligere i 2015. Kommunen har spesielt hatt problemer med å rekruttere ti stilling som sykepleier på natt. I perioder med økonomisk nedgang er det som regel enklere å rekruttere til stillinger i kommunen, men dette har ikke vist seg i 2015. Det er merkbart færre sykepleiere i markedet for rekruttering.

Samarbeidet med arbeidstakerorganisasjonene fungerer godt. Samarbeidsmøter med de tillitsvalgte er videreført og samarbeidet videreutvikles i forbindelse med løsning av nye oppgaver. Tillitsvalgte er også med i samarbeid på tvers av kommunegrenser, bl.a. se på muligheten for felles løsninger og samarbeid med Modum og Krødsherad.

Stadig nye krav til oppfølging av rutiner innenfor området personal (rekruttering, løpende personal saker, lønnsforhandlinger, HMS [helse, miljø og sikkerhet], utarbeidelse av interne reglement/retningslinjer større planarbeider), ansvar for tildeling av kommunale boliger samt saksbehandlingssystemet ESA og Visma har ført til at de menneskelige ressursene til ivaretagelse av dette saksområdet er knappe.

Hovedkonklusjoner

- Det er et løpende behov for oppfølging og utvikling på personalsiden.
- Det er 232,67 årsverk i kommunen fordelt på ca. 380 medarbeidere (pr. 31.12.15) dette inkluderer ikke ekstravakter.

- Internopplæring i arkivsystemet ESA ble gjennomført i 2015, og forberedelser til ny versjon og fulle elektronisk arkiv ble påbegynt. Flere ansatte i sektorene helse-og sosial og oppvekst bruker nå kommunens arkivsystem.
- Kommunen ønsker flere opplæringstiltak enn det kapasitet tilsier å gjennomføre. Det vil fremdeles være behov for bedriftsinterne opplærings- og utviklingstiltak.
- Samarbeidet med organisasjonene er videreført og videreutvikles.
- Menneskelige ressurser innenfor personalområdet er knappe, omfordelingen av sekretærressurser i organisasjonen som ble gjennomført i 2004 ble videreført. 0,5 årsverk som ble omgjort til oppvekst i 2010 merkes.
- Når kommunen ser på likestilling har menn generelt høyere lønn enn kvinner, og det er flest kvinner ansatt i kommunen.
- Forskjellen i lønn kan forklares med ulik ansiennitet.

Behovet/situasjonen framover

Budsjettet for 2015 er økt noe i forhold til 2014, men økte lønnskostnader spiser opp økningen. Budsjetterte midler vil ikke være tilstrekkelig til å dekke felles opplærings- og utviklingstiltak. Slike tiltak må nå i hovedsak dekkes direkte av den enkelte virksomhet.

Av utfordringer under dette tjenesteområdet framover kan nevnes:

- Knappe ressurser til å få utført oppgaver.
- Øke satsningen på kompetanseutvikling for å møte organisasjonens stadig endrede behov.
- Øke satsningen på effektive og brukervennlige kontorrutiner.
- Økt satsning på praktisk og effektiv utnyttelse av kommunens it-ressurser.
- Opprettholde en attraktiv arbeidsplass der medarbeiderne yter maksimal innsats.
- Utvide bruksmulighetene i ESA of Visma, med bl.a. elektronisk søknad på ledige stillinger.
- Utvide bruksmulighetene i økonomi-, lønn- og personalsystem, med å ta i bruk flere av bruksområdene som ligger tilgjengelig i systemet.

4.6 Andre funksjoner

1204 – Andre administrative fellesfunksjoner

Tjenesteområdet består av en rekke fellesutgifter som kontorutgifter/rekvisita, telefon- og portoutgifter, kontingenter/gebyrer og serviceavtaler på maskiner/utstyr.

Netto justert budsjett 2015:	Regnskap 2015:
kr 317 000	kr 280 315

Tjenesten har et mindreforbruk på kr 36 685,- mot et mindreforbruk i 2014 på kr. 65.671,-. Dette skyldes hovedsakelig lavere kostnader til kontorrekvisita, serviceavtaler, vedlikehold og posttjenester.

5 Planområde 3, Oppvekst og Kultur

5.1 Generell innledning

Hovedutvalget for oppvekst og kultur 2015:

Anne Kristine Normann (Sp),
Emil Skare (H)
Jan Stian Jellum (Sp)
Veronica Røren (H)
Rune Kaino Nikolaisen (V)
Ole Edvin Jokerud (Ap), leder
Anders Fragått (Sp)

Antall møter/saker:

I 2015 har det vært fire møter i Hovedutvalg for oppvekst og kultur.
Tilsammen har det vært behandlet 28 saker.

Styrer underlagt kultur:

- Tveitensamlingene Leder: Knut Aabø
- Prestfoss idrettspark Leder: Henrik Fremgård
- Nerstad samfunnshus Leder: Runar Eidal
- Eggedal samfunnshus Leder: Olav Nerum

5.2 Regnskap planområde 3, Oppvekst og kultur.

Økonomiske resultater

Oppvekst og Kultur har i 2015 et mindreforbruk på kr 1 116 596,-, hvorav Kultur har et mindreforbruk på kr 80 001,- og Oppvekst på kr 1 036 595,-.

Oppvekst og kultur		Regnskap 2014	Regnskap 2015	Justert budsjett 2015	Budsjettavvik 2015
1000	Politisk styring og kontroll	28 977	38 328	65 094	26 766
1200	Administrativ ledelse	1 981 477	1 457 734	1 638 217	180 483
1203	Personal/opplæring/velferd	121 762	108 015	99 700	-8 315
1210	Forvaltning av eiendommer	312 487	327 862	357 200	29 338
2010	Barnehager	16 406 168	16 251 072	15 697 407	-553 665
2020	Grunnskolen	37 327 922	37 914 062	38 187 530	273 468
2110	Styrket tilbud til førskolebarn	1 360 994	944 602	1 288 592	343 990
2130	Voksenopplæring	147 939	145 167	158 410	13 243
2150	Skolefritidsordning	578 143	317 290	649 419	332 129

2210	Førskolelokaler og skyss	-926 813	-913 326	-981 831	-68 505
2220	Skolelokaler	5 976 588	5 701 413	5 991 647	290 234
2230	Skoleskyss	2 287 244	2 350 428	2 658 400	307 972
2310	Aktivitetstilbud barn og unge	731 130	675 382	803 402	128 020
3700	Bibliotek	620 004	781 986	606 000	-175 986
3730	Kino	21 070	29 431	29 923	492
3750	Museum og kunstnerhjem	749 000	759 800	760 000	200
3770	Kunstformidling	-550	0	0	0
3800	Idrett	566 522	559 347	601 103	41 756
3810	Kommunale idrettsbygg	77 392	105 470	100 000	-5 470
3830	Musikk- og kulturskole	514 279	532 219	534 440	2 221
3850	Kulturkontoret	153 518	49 745	99 772	50 027
3851	Tilskudd andre kulturbygg	281 066	267 545	326 000	58 455
3860	Kommunale kulturbygg	1 885 657	1 899 077	1 716 304	-182 773
3861	Ungdomshus	68 161	25 456	40 000	14 544
3920	Tilskudd til livssynsorg.	56 943	42 028	60 000	17 972
	ALLE	71 327 079	70 370 133	71 486 729	1 116 596

*) : *Negativt fortegn angir merforbruk, positiv fortegn angir mindreforbruk*

Regnskapsresultat, aktiviteter og prioriteringer fremover er nærmere beskrevet under kommentarer til hvert enkelt tjenestoområde.

5.3 Nøkkeltall Oppvekst i 2014

Elevtall i grunnskolen

Skole/år	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Nerstad skole	108	113	105
Eggedal skole	99	99	95
Prestfoss skole	85	89	83
Sigdal u. skole	130	130	146
Totalt	422	431	429

Elevtallet er hentet ut fra rapportering til grunnskolestatistikken, GSI, pr. 1.oktober 2015. Tallen viser en nedgang på 2 elever fra forrige skoleår.

Bemanning i grunnskolen

Grunnskolen blir ledet av fire rektorer. Ungdomsskolen har i tillegg en ressurs til undervisningsinspektør. Rådgiver er en funksjon som kommer i tillegg på ungdomsskolen.

Pedagogisk personale i grunnskolen:

Skoleår	2013/2014	2014/2015	2015/2016
I alt/hel stilling	53/45	53/45	54/45

Personalressursen i skolen er knyttet til antall rammetimer som tildeles skolen både fra Sigdal kommune og andre kommuner.

Annet personale - vaktmester, renholdspersonale, kontorpersonale og assistenter

	2013/2014	2014/2015	2015/2016
I alt/hel stilling	38/23	39/23	36/20

Assistenter som har tilretteleggingsoppgaver for elever med spesielle behov er med i dette oppsettet.

Ressursbruk

For å vurdere ressursbruken i grunnskolen benyttes Kostra-tall (i 1000 kroner/prosent):

Områder	Sigdal		Landet u/Oslo	
	2014	2015	2014	2015
Netto driftsutgifter til grunnskolens undervisning, per innbygger 6-15 år	88 665	85 134	81 196	82 513
Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud pr. innbygger 6-9 år	3 314	1910	4 027	3 224
Netto driftsutgifter til skolelokaler pr. innbygger 6-15 år	19 647	18 419	16 451	16 856
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-4. årstrinn.	13,0	14,0	13,3	13,2
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 5.-7. årstrinn.	12,4	11,9	13,0	13,0
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 8.-10. årstrinn.	14,7	14,9	14,3	14,1
Driftsutgifter til undervisningsmateriell pr. elev	2 093	2 329	1 418	1 438
Driftsutgifter til utstyr og inventar pr. elev	1 975	1 936	880	921
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning (prosent)	6,5	6,8	8,1	7,9
Antall timer til spesialundervisning av antall lærertimer totalt	14,4	14,1	17,4	17,6
Netto driftsutgifter til skoleskyss pr. innbygger 6-15 år	5 319	5 355	2 018	2 146
Andel elever i grunnskolen som får tilbud om skoleskyss	69,6	69,7	23,7	23 2

KOSTRA tall viser at netto driftskostnadene til grunnskolens undervisning er redusert med 3 531,- pr. innbygger i 2015. Sigdal kommune har nå kr. 2 621,- mer i netto driftsutgifter per innbygger 6-15 år i 2015 enn i landet utenom Oslo.

Netto driftsutgifter til SFO er på kr 1 910,- og viser en nedgang på kr 1 404,- sammenlignet med i 2014. Dette skyldes trolig omlegging av SFO ordningen fra høsten 2015.

Netto driftsutgifter til skolelokaler pr. innbygger 6-15 år er redusert med kr 1 228,- fra i fjor. Til tross for dette, har Sigdal kommune en merkostnad på kr 1 563,- på skolelokaler enn landsgjennomsnittet. I 2014 var merkostnaden på kr 3 255,-.

Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-4 årstrinn ligger 0,8 prosent over landsgjennomsnittet, men den er 1,1 under på 5.-7. årstrinn. På ungdomstrinnet ligger kommunen 0,8 prosent over.

Driftsutgifter til undervisningsmateriell er økt med kr 236,- fra 2014 og Sigdalsskolen forbruker kr 891,- pr. elev mer enn landsnittet. Kostnader til utstyr og inventar i Sigdal har er redusert med 39,- pr. elev og Sigdal har kr 1 015,- mer i driftsutgifter pr. elev enn landet for øvrig. Økningen i 2015 skyldtes bla. at Sigdal kommune investerte i flere nye bærbare PC i grunnskolen.

Andelen av elevene som får spesialundervisning er økt med 0,3 prosent fra 2014, og vi er på samme nivå som i 2013. Det er barneskolene som står for en økning på 1,3 prosent, mens ungdomsskolen har hatt nedgang med 1 prosent.

Selv om andelen elever med spesialundervisning er økt, har andelen av lærertimene som benyttes til spesialundervisning blitt redusert med 0,3 prosent fra i fjor. Kommunen har færre andel elever med spesialundervisning og bruker 3,2 timer mindre til spesialundervisning i prosent av antall lærertimer enn landet for øvrig. Dette kan være et tegn på at vi får til en god ordinær undervisning og at man klarer å få god ressursutnyttelse av disse timene, ved for eksempel å tilby fellesundervisning for elever med tilsvarende behov. Av årsrapporten til PPT fremgår det at de har fått inn 24 henvisninger i 2015 og at dette er 16 flere enn i 2014.

Når det gjelder skoleskyss har Sigdal kommune vesentlig høyere kostnader enn landet for øvrig. Dette skyldes at Sigdal er en langstrakt kommune, og det er derfor mange barn som har rett til skyss grunnet avstand og i forbindelse med farlig skolevei. Det er 0,1 prosent flere som har skoleskyss i 2015 enn i 2014 og kostnaden har økt med kr 36,- kr pr. innbygger 6-15 år.

5.4 Felles utfordringer og mål, Oppvekst og Kultur

Overordnede mål for planområdet

Skoler og barnehager i Sigdal – for nåtid og fremtid.

Planområde har langsiktige målsetninger om å utvikle kultur, barnehage og grunnskole med kvaliteter som bidrar til at barnefamilier finner Sigdal attraktiv som bosted.

I konkurranse med andre kommuner om å få barnefamilier til å bosette seg i Sigdal kommune, stilles det krav til at vi har skoler og barnehager som holder et godt nivå når det gjelder innhold, personell og anlegg. Det vil bety at skoler og barnehager hele tiden må arbeide med å utvikle et profesjonelt personell som har øye for det enkelte barns læring og sosiale utvikling. I tillegg må vi ha skoleanlegg som er tilpasset virksomheten både estetisk sett, og med vekt på moderne pedagogisk utfoldelse. Tjenestetilbudet i barnehagene, skolene, SFO, kulturskolen og voksenopplæringen må så langt som mulig være tilpasset brukernes rettigheter og behov.

Barn og unge skal settes i sentrum for læring og utvikling, med et faglig godt og helhetlig barnehagetilbud og grunnskoleutdanning fra 1.-10.trinn. Opplæringen skal være tilrettelagt i et estetisk og faglig, godt og inkluderende læringsmiljø for den enkelte. Barn og unge skal oppleve mestring og utvikling både faglig og sosialt. I Sigdal skal alle gjennom barnehage, skole, kultur og arbeidsliv oppleve læring og at det er mulig skape no' sjøl. Det er også et langsiktig mål å utvikle Sigdal som en nyskapende kulturbygd som trekker samtidskunstnere og skapende mennesker til aktivitet og utvikling. Samarbeid med lag og organisasjoner skal utvikle et kulturtilbud som gjør Sigdal til et godt sted å leve.

Planområdet er delt i oppvekst og kultur, og tjenesteområdene behandles hver for seg i årsmeldingen.

Grunnskolen

Grunnskolen i Sigdal skal gi elevene en helhetlig opplæring fra 1. til 10. trinn, som blir tilrettelagt i et trygt og inkluderende læringsmiljø, der de opplever mestring og personlig utvikling både faglig og sosialt. Foruten sentrale føringer for skolens arbeid, forplikter skolene seg til å arbeide etter lokale, konkrete mål som er politisk fastsatt i Den gode skole i Sigdal 2012-2017. Disse målene er en del av kvalitetssystemet for skolene i Sigdal. Skolene legger målene til grunn for egen utvikling, sett i lys av skolens tilstandsvurdering

Vurderinger innenfor skole er gjort på bakgrunn av målsetning i "Den gode skole med de mål som det er arbeidet med i 2015. Tilbakemelding fra elevenes læringsresultater, læringsmiljø samt kommunens oppfølging av opplæringslovens bestemmelser blir forelagt i en egen tilstandsrapport for kommunestyret, og er følgelig bare oppsummert i årsmeldingen.

Evaluere den gode skole (skal gjøres i 2016)

Elevenes læring og læringsmiljø

Mål:

Alle elevene skal oppleve et trygt og inkluderende miljø på skolen og på skoleveien.

Resultater:

- Det er foretatt elevundersøkelser ved alle skolene. Elevene ved skolene i Sigdal opplever god trygghet og godt læringsmiljø.

Tiltak gjennomført i 2015:

- Alle skolene i Sigdal arbeider etter LP modellen som er et program for kollegarefleksjon og utprøving av tiltak for å sikre læringsmiljøet og pedagogisk analyse ved skolen. Programmet er nå inne i en driftsfase for alle skolene. Skolene har avsatt tid internt til arbeidet. Skolene deltar også i nettverk og på fagdager med skolene i Midt fylket
- Sigdal ungdomsskole ble høsten 2015 tilknyttet et team fra høgskolen som vil bidra i prosessen med å utvikle klasseledelse ved skolen. Utviklingsarbeidet har en varighet på 1 ½ år.

- Skolene i Sigdal har alle startet arbeidet med felles tema: Klasseledelse.
- To ressurslærere har deltatt på samlinger for å samarbeide med skoleledelsen for felles arbeid med klasseledelse.
- MOT er mer synlig i lokalsamfunnet og på ungdomsskolen. Det er gjennomført motivator-samling for lag og foreninger.
- Implementert den «positive kokebok» på Sigdal ungdomsskole.
- MOT- arbeidet er nå gjennomført på alle tre trinnene i ungdomsskolen.

Prioriteringer:

- Utvikle en delingskultur hos pedagogisk personale
- Felles seminar for alle lærerne i kommunen.
- Videreføre MOT- programmet.
- Et inkluderende læringsmiljø

Myndighetene er opptatt av et trygt og inkluderende barnehage- og skolemiljø. Mobbesaker er komplekse og kan ha store konsekvenser for enkeltpersoner. Det er nødvendig med en systematisk tilnærming til mobbeproblematikken. Innsatsen i skole og barnehage skal være målrettet og kunnskapsbasert. *Djupedalsutvalget la frem NOU 2015 – Å høre til – virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø..* Utvalget foreslår en rekke regelverksendringer i kapittel 9a i opplæringsloven for å sikre elevenes psykososiale miljø.

Mål:

Elevene opplever mestring og har positiv faglig utvikling.

Resultater:

- Tilbakemeldinger fra elevene kan tolkes slik at de opplever mestring i skolearbeidet.
- På grunnleggende ferdigheter i lesing, regning og engelsk som måles i nasjonale prøver, viser resultater for 5. trinn fra Sigdal høsten 2014 at barneskolene ligger omtrent på landssnittet. Resultatene ligger litt under i engelsk og regning. 9. klasse skåret høyt på landsgjennomsnittet i lesing og regning. 8. trinn ligger under.
- Eksamenskarakterene på 10 trinn våren 2014 viser at elevene ved Sigdal ungdomsskole har skåret over landsgjennomsnittet

Tiltak iverksatt i 2015:

- Arbeidet med Læringsmiljø og pedagogisk analyse (LP)er videreført.
 - Oppdatert flere lokale læreplaner.
 - Drøftinger i dialogmøter og ledermøter om sammenheng mellom målene sektoren har satt seg og resultatet man oppnår.
 - Barneskolerektorer på kurs med Kverndokken (lesing)
- Vurdering for læring i skolen (VFL)
Hensikten er å utvikle en vurderingspraksis som er i tråd med vurderingsforskriften i Opplæringsloven. Det betyr at alle elever skal få vite tydelige mål på hva som skal læres, og de har rett på å få jevnlig en vurdering av egen kompetanse i forhold til de oppsatte målene i

L-06. Vurderingen skal si noe om hva eleven mestrer og hva eleven kan gjøre i sitt læringsarbeid for i større grad å nå målet.

- Ungdomstrinn i utvikling

Satsing på ungdomstrinnet er en nasjonal satsing forankret i Stortingsmelding 22 ”Motivasjon, mestring og mulighet” med tilhørende strategi for utvikling av ungdomstrinnet. I perioden 2013-17 skal alle lærere på ungdomstrinnet få tilbud om skolebasert kompetanseheving. Det innebærer at skolen, med ledelsen og alle ansatte, deltar i utviklingsprosesser på egen arbeidsplass. Hensikten er å utvikle skolens samlede kunnskap, holdninger og ferdigheter når det gjelder læring, undervisning og samarbeid. De ulike målgruppene skal legge til rette for, og delta i lærende nettverk. 22 høyskoler og universiteter kommer ut til skolene og bidrar med faglig støtte, og nettressurser for de fire satsingsområdene er tilgjengelige på udir.no.

- NOU 2015; høringsnotat om fremtidens skole. Utredningen presenterer utvalgets vurderinger av hvilke kompetanser som vil være viktige for elevene fremover, hvilke endringer som må gjøres i fagene for at elevene skal utvikle disse kompetansene og hva som kreves av ulike aktører i grunnopplæringen, for at fornyelse av skolens fag skal bidra til god læring for elevene. i hvilken grad dagens faglige innhold dekker de kompetanser og de grunnleggende ferdigheter som utvalget vurderer at elevene vil trenge i et fremtidig samfunns- og arbeidsliv

Mål:

Elevene opplever å ha tilstrekkelig, moderne og tidsriktig undervisningsmateriell

Resultater:

- Læreverk i skolene er fra 2006, og disse begynner å bli slitt.
- Det er fortsatt flere gamle maskiner på skolene.

Tiltak iverksatt i 2015:

- Det ble foretatt supplering av noe IKT utstyr høsten 2015.
- Det er kjøpt inn noen lærebøker i forbindelse med vedtak i kommunestyret høsten 2014.
- Innkjøp av Smart boardtavler til barneskolene.
- Feide er innført på alle skolene.
- Ansatt en IKT - koordinator

Prioriteringer:

- Innkjøp av nytt IKT utstyr må skje hvert år for å oppfylle intensjonen i Den gode skole.
- Revidere strategiplan for IKT i skolen fra 2007.
- Følge opp konsekvenser av FEIDE ute på skolene.
- Få IKT – support fra IKT – koordinator til skolene

Samarbeid med foreldrene

Mål:

Foreldrene opplever trygghet og tillit til skolen.

Foreldrene opplever god informasjon fra skolen.

Foreldrene opplever et godt samarbeid med høy grad av involvering.

Det er ikke gjennomført foreldreundersøkelse i Sigdalsskolen i 2015, da svarprosenten tidligere har vært så lav at skolene ikke har kunnet lese noe ut av resultatene som fremkom.

Resultat:

- KFAU gir positive tilbakemeldinger om de opplever trygghet og tillit til barneskolene.
- Skolene har oppdatert hjemmesider.
- Foresatte har tilgang til læringsplattformen via egne barn.
- For å få til et godt samarbeid har rektor deltatt i FAU møtene, og skolene har vært aktive i å engasjere foresatte i skolens læringsarbeid sosialt og faglig.

Tiltak iverksatt i 2015:

- Kurs og foredrag med ekstern foreleser

Prioriteringer fremover:

- Kvalitetssikre beskrivelse og utvikle skole-hjem samarbeidet.

Medarbeiderne i skolen

Mål:

Opplevelse av god arbeidsplass med godt arbeidsmiljø med rom for utvikling.

Resultat:

- Medarbeiderundersøkelse er gjennomført med gode resultater ved alle skolene.
- Det legges stor vekt på lederutvikling. Tre av rektorene har formell utdannelse i skoleledelse.
- Sigdal kommune prioriterer videreutdanning for lærere.

Tiltak iverksatt i 2015:

- I 2015 ble det gjennomført et seminar med fokus på analyse over læringsarbeidet og læringsmiljøet ved skolene der medarbeiderne sammen finner frem til hvordan de skal utvikle skolene innenfor gitte rammer. Dette er 5.dje året det ble gjennomført.
- «Kompetanse for kvalitet 2015-2025» ble videreført på grunnlag av samarbeid mellom arbeidstakere, staten og KS. Strategien omfatter en felles satsing for å kunne tilby lærere videreutdanning. 3 lærere fra Sigdal kommune starta på videreutdanning.

Prioriteringer fremover

- Følge opp strategi «kompetanse for kvalitet 2015-2025» som er videreutdanning for lærere.

Mål:

Sigdalsskolen har tilstrekkelig med ressurser

Resultat:

- Sigdal kommune vedtar lønnsrammen for undervisningspersonell ved å fastsette et rammetimetall. Sigdal kommune hadde høsten 2015 et vedtatt timetall for skoleåret 2015-2016 på 1194 timer pr uke
- I forhold til ressurstilfanget som er beskrevet i Den gode skole er det for lite timeressurser i Sigdalsskolen. Dette skyldes at en stor del av ressursene i skolen er bundet opp til elever med rettigheter knyttet til helt spesielle behov, og at det dermed blir en ressursknapphet for ordinær undervisning.
- Rektorene melder om ressursknapphet som medfører at de til tider må bruke store deler av sin arbeidstid som vikar, ettersom det ikke er noe rom for å avsette timer til å dekke opp vikartimer. Sammenslåing av klasser er også et tiltak. Dette gir en uforutsigbarhet i undervisningen og som trolig går ut over kontinuitet i læringsarbeidet.

Tiltak iverksatt i 2015:

- Det ble våren 2015 gjennomført et møte mellom skoleledelse, tillitsvalgte og politikere for å synliggjøre det ressursgapet som oppleves i skolen. I møtet ble det synliggjort de utfordringer sektoren står overfor.
- Kommunestyret vedtok i desember 2015 et prosjekt på kr.850 000,-« tilrettelagt undervisning, og særskilte utgifter til assistanse» utenfor vanlig ramme. Dette er et svar på skolesektorens tydelige uttrykk for at ressursene i skolen er bundet opp til elever med rettigheter knyttet til helt spesielle behov.

Lokalsamfunnet - skolen

Mål:

Skolen bidrar til et godt omdømme for Sigdal kommune.

Resultater:

- Nye nettsider
- Positive tilbakemeldinger fra videregående skole om elevene fra Sigdal kommune.
- Høy gjennomføringsevne i videregående skole.
- Gambia- prosjektet.

Tiltak iverksatt i 2015:

- Skolene tar oftere kontakt med media for å profilere hva de arbeider med.

Mål:

Det er et bredt og godt samarbeid mellom Sigdalsskolen, foreninger og næringslivet.

Resultater:

- Det er et godt samarbeid med bedrifter rundt Ungt Entreprenørskap, jobbavis, arbeidslivsfag, Ja- bedrift og utplassering i arbeidslivet.
- Regionrådet jobber fortsatt med samarbeidsprosjektet mellom næringsliv og skole.

Tiltak iverksatt i 2015:

- SUS har samarbeidet med andre skoler i Midtfylket om å arrangere en yrkesmesse der lokale bedrifter er representert.

Skoleskyss

Mål:

Innfri elevenes rett til skoleskyss.

Resultater:

- Reforhandling av avtale med Brakar As som bla gjør at Sigdal kommune kan organisere deler av den farlige skoleveien selv i samarbeid med Sigdal Taxi.
- Kvalitetssikringa av elevenes rett til skyss mellom hjem og skole i nytt web basert søknadssystem, som Brakar AS innførte i forkant av skoleåret 2015/2016
- Vedtak om skoleskyss fattes for flere år om gangen bla. for å sikre forutsigbarhet og redusere tidsbruk i forhold til antall delegasjonssaker.

Prioriteringer fremover:

- Kvalitetssikre håndtering av rettigheter knyttet til farlig skolevei.
- Følge opp rutiner som er laget i forbindelse med farlig skolevei og innvilgelse av skyss til naboskole.
- Se på muligheten til å fortsatt organisere deler av skyss i forbindelse med farlig skolevei selv i samarbeid med Sigdal Taxi skoleåret 2016/2017.

Skolelokaler

Mål:

Sigdal kommune har helsemessig gode og funksjonelle skolebygg med inspirerende og trafiksikre utearealer.

Resultater:

- Det er etablert gode rutiner for å ivareta vedlikehold av byggene.
- Det er etablert gode rutiner for innmelding av behov for investeringer ved byggene.
- Skolebyggene ble godkjent etter forskrift for Miljørettet helsevern
- Parkeringsplassen i Eggedal barnehage/skole er drenert, og uteområdet som ble berørt er beplantet.
- Det er satt inn brannverntiltak på Nerstad skole.
- Taket på Nerstad skole og samfunnshus er skiftet.
- Det er satt inn innbruddsalarm og nye radiatorer på Eggedal skole
- Ballbinge på Nerstad.

Tiltak iverksatt i 2015:

- Prosjekt på Eggedal skole og barnehage for å drenere vekk vann.
- Prosjekt på renovering av taket ved Nerstad skole og samfunnshus.
- Prosjekt på Eggedal skole for å få satt inn innbruddsalarm.

Prioriteringer fremover:

- Gjennomføre prosjekt ledelys ved Prestfoss skole
- Gjennomføre rehabilitering av svømmehallen ved Sigdal ungdomsskole/ samfunnshus.
- Prosjekt for å solskjerming ved Nerstad skole
- Sette i stand trappa ved Nerstad skole
- Diverse små vedlikeholdsarbeid ved Eggedal skole.(skifte vindu/ bytte ventiler)

Skolefritidsordningen

Mål:

Videreutvikle SFO-tilbudet

SFO-tilbudet har et potensial i forhold til å utvikle innholdet og organiseringen av ordningen. Spesielt gjelder det SFO tilbud i skolens fridager og åpningstidene. Målet for 2016 er å få et SFO-tilbud som er attraktiv og kostnadseffektiv.

Resultater:

- Høsten 2015 ble det innført en ny SFO ordning, hvor intensjonen var å gi et bedre tilbud samt utvikle en mer kostnadseffektiv SFO.
- Fortsatt gratis leksehjelp på 1.- 4. trinn
- Iverksatt nye retningslinjer for SFO som innebærer tydeligere regler for oppsigelse, gebyr ved for sein henting og tilbud om hel eller halv plass. Foreldrebetalingen fordeles over 11 måneder, og SFO er stengt i juleferien, påskeferien og i hele juli.

Prioriteringer fremover:

- Opprettholde og videreutvikle innholdet og organiseringen av SFO tilbudet videre på hver skole, under forutsetning av at det er elevgrunnlag for det. Når det gjelder SFO i Eggedal, ser administrasjonen at et SFO tilbud i Eggedal vil komme til å koste mer å drifte enn de to andre SFO ordningene, og en må være fleksibel i forhold til hvilket tilbud om plasser som gis der.
- Sikre god kvalitet i skolefritidsordningene, slik at SFO blir attraktiv for elever og foreldre. Det er ønskelig å bruke overskuddet fra SFO i 2015 på følgende:
 - ✓ Ledelsesressurs på SFO som en prøveordning for å oppgradere pedagogiske planer samt avlaste rektor for arbeidsoppgaver
 - ✓ Innkjøp av PC på hver SFO
 - ✓ Kompetansetiltak for SFO assistentene
 - ✓ Innkjøp av nytt utstyr og leiker
 - ✓ Lekeressurs fra SUS til aktivitetsarbeid

- Evaluere den nye ordningen som innebærer at det tilbys halve og hele plasser, og SFO holdes åpent hele året med unntak av juli måned, under forutsetning av at det er minimum 5 elever påmeldt.

Barnehagene

Barnehageområdet, som omfatter barnehage, styrket tilbud til førskolebarn og førskolelokaler og skyss har et merforbruk på 278 180,-.

Regnskapsresultat og aktivitet er nærmere beskrevet under kommentarer til det enkelte tjenesteområdet.

Mål:

Riktig kommunale tilskudd og økonomisk bærekraft i barnehagene.

Resultat:

- Økonomisk overføring til de private barnehagene har vært i samsvar med nasjonale satser for drift- og kapitaltilskudd.
- Barnehagene endte opp med et samlet årsresultat på kr 175 254,- inklusiv renter på kr 57 833,-. I 2014 var årsresultatet på kr 311 223,- i minus.
- Eggedal, Enger og Prestfoss endte opp med overskudd, mens Båsheim og Nerstad fikk et negativt årsresultat.
- Det er lønnsutgiftene som utgjør den største utgiftsposten til barnehagene
- Barnehagene har fortsatt en forholdsvis god egenkapital samlet sett på ca. 2,4 millioner, men det er store variasjoner mellom barnehagene. Enger står for ca. 50 % av den samlede egenkapitalen.
- I 2015 brukte Sigdal kommune 6,5 prosentpoeng mindre av kommunens netto driftsutgifter på barnehagesektoren enn gjennomsnittet i landet mot 6,4 prosent i 2014.
- Sigdal kommunes netto driftsutgifter til barnehage pr innbygger 1-5 år er redusert med kr 4 544 i 2015 og kommunen bruker kr 19 561,- mindre enn landsgjennomsnittet.

Tiltak iverksatt i 2015:

- Kommunen har fortsatt hatt fokus på barnehagenes økonomi, med tettere oppfølging av resultatregnskapene til barnehagene.
- Felles møte med administrasjonen, politikerne og barnehagene jf. Kommunestyrevedtak i tillegg til administrasjonens egne møter med alle barnehageeierne våren 2015.

Utfordringer:

- Sviktende barnetall, gir mindre kommunalt tilskudd til de private barnehagene.
- Søkermassen til den enkelte barnehage er variabel, og det er derfor utfordrende for barnehageeier å sette opp et realistisk budsjett.
- På grunn av at det ble vedtatt to telletidspunkter i forhold til beregning av det kommunale tilskuddet til barnehagene, er det en utfordring å beregne det eksakte tilskuddet barnehagene skal ha når budsjettet skal legges. En annen utfordring er at de nasjonale

satsene, som skal ligge til grunn for beregning av kommunalt tilskudd, ikke foreligger før i desember, og da er allerede budsjettet for Sigdal kommune lagt.

Prioriteringer fremover:

- Videre oppfølging og veiledning av barnehagene.
- Sikre videre drift i barnehagene, slik at kommunen oppfyller rett til plass til alle som ønsker det.
- Se på alternative løsninger til økonomisk bærekraft i samarbeid med barnehagene.

<u>Kommunens kostnader til barnehagedrift</u>	Sigdal		Gjennomsnitt landet u/ Oslo	
	2014		2014	
Netto driftsutgifter barnehagesektoren i prosent av kommunens netto driftsutgifter.	8,5	8,2	14,9	14,7
Netto driftsutgifter til barnehager pr. innbygger	4 997	4 938	7 745	7 706
Netto driftsutgifter til barnehage pr. innbygger 1-5 år i kroner.	115 717	111 173	128 570	130 734

Barnehagenes økonomiske rapport fra 2015

Økonomisk endte barnehagene opp med et samlet positivt årsresultat på kr. 175 254.-

	Eggedal	Enger	Båsheim	Nerstad	Prestfoss	Sum tot.
Personalkostnader	1 454 891	3 041 427	2 330 481	6 317 993	4 464 019	17 608 810
Driftskostnader	374 765	902 430	438 976	1 058 684	892 670	3 667 526
Sum kostnader	1 829 656	3 943 857	2 769 457	7 376 677	5 356 689	21 276 336
Sum inntekter	1 801 139	4 099 752	2 771 565	7 224 852	5 496 449	18 622 192
Resultat	-28 517	155 895	2 108	-151 825	139 760	117 421
Renter	3 506	1 315	22 833	22 595	7 583	57 833
Årsresultat	-25 011	157 210	24 941	-129 230	147 343	175 254

Egenkapital i barnehagene

Barnehagene har pr. 31/12-2015 følgende egenkapital:

Egenkapital	Båsheim	Eggedal	Enger	Nerstad	Prestfoss	Sum tot.

Egenkap. pr. 31/12-12	462 953	609 772	1 579 300	888 363	586 635	4 127 023
Egenkap. pr. 31/12-13	347 182	306 291	1 524 785	819 414	363 710	3 135 953
Egenkap. pr. 31/12-14	205 921	31 387	1 462 155	782 695	567 501	2 766 155
Egenkap. pr. 31/12-15	179 284	188 597	1 487 095	653 465	432 968	2 941 409

Mål:

Barnehageplass til alle som har rett til plass.

Barn i barnehagen desember 2014 kontra desember 2015:

	Båsheim	Eggedal	Enger	Nerstad	Prestfoss	Totalt
Barn pr. 15/12-14	15	24	20	49	36	144
Barn pr. 15/12-15	9	26	19	53	42	149

Det er 5 flere barn i barnehagen pr. 15/12-2015 sammenlignet med året før. I forhold til barnetallet i barnehagene, så er det Båsheim barnehage som har hatt størst nedgang og Prestfoss barnehage som har hatt størst økning.

<u>Dekningsgrad – andel barn i barnehagen (i prosent)</u>	Sigdal		Gjennomsnitt landet u/Oslo	
	2014	2015	2014	2015
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	94,1	94,9	90,9	91,1
Andel barn 1-2 år med barnehageplass pr innbygger 1-2 år	83,7	85,2	81,0	81,5
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til antall barn 3-5 år	99,0	100	97,1	97,0
Andel barn med oppholdstid 33 timer eller mer pr uke	72,9	75,0	96,2	96,9
Andel barn med oppholdstid 32 timer eller mindre pr. uke.	27,1	25,0	3,8	3,1

I 2015 ble det født 23 i Sigdal kommune. Dette er 8 færre enn i 2014.

Tallene fra KOSTRA viser at 94,9 prosent av Sigdalsbarn benytter seg av en barnehageplass. Dette er en økning på 0,8 prosent fra i fjor. Tendensen viser at det er flere barn i alderen 1-2 år som har hatt behov for en barnehageplass enn tidligere. Økningen på plasser skyldes trolig endringer i kontantstøtteordningen.

75 prosent av barnehagebarna i Sigdal benytter seg av 3 dager i uka eller mer og det har vært en økning på 2,1 prosent fra 2014. Fremdeles har barnehagebarna i Sigdal en lavere oppholdstid i barnehagen enn landsgjennomsnittet

Resultat:

- Sigdal kommunen har i 2015 oppfylt kravet om at alle som søker barnehageplass innen fristen og som fyller ett år innen utgangen av august, skal få en plass.

Prioriteringer fremover:

- I samarbeid med barnehagene se på alternative løsninger til videre drift for å sikre at kommunen oppfyller rett til plass til alle som ønsker det.
- Følge opp 20 timers gratis kjernetid og 6 % redusert foreldrebetaling til foreldre med lav inntekt.
- Følge opp barnehageplanen for 2014-2019 som konkluderer med at det må etableres flere plasser i nedre del av bygda. Dette må sees i sammenheng med barnetallsprognoser.

Mål:

God kvalitet i barnehagen:

Resultat:

- Oppfølging av kompetansestrategien «Kompetanse for fremtidens barnehage»
Sigdal kommune utarbeidet en kompetanseplan for 2015 i samarbeid med barnehagene. Planen tok utgangspunkt i departementets Kompetansesatsing for de barnehageansatte, og hovedprioritet ble pedagogisk ledelse. I den forbindelse deltok alle pedagogisk lederpersonell på et «Coaching og ledelsesutviklingskurs» over 6 kvelder à 24 timer i regi av Folkeuniversitetet.
- På den årlige felles planleggingsdagen, for alle de barnehageansatte i Sigdal var tema «Relasjonskompetanse».
- Videre har det vært arrangert et kveldskurs for alle barnehageansatte med tema «Psykisk syke foreldre, hva gjør det med barna?» og de barnehageansatte har ellers deltatt på andre eksterne kurs jf. barnehagenes egen kompetansehevingsplan.
- Alle barnehagene har kvalifiserte styrere. Det har vært innvilget dispensasjon for barnehagelærere i 200 %, og andelen ansatte med barnehagelærerutdanning er redusert med 9,5 prosent. Antall ansatte med barnehagelærerutdanning ligger likevel 0,6 % over gjennomsnittet i landet.
- Det har vært en nedgang på 1,36 stillinger i løpet av 2015. Den største nedgangen har det vært i Båsheim, og skyldes tilpasninger til et forholdsmessig lavt barnetall.
- November og desember 2015 ble det foretatt tilsyn med alle de 5 barnehagene. Det ble gitt varsel om pålegg i 3 av de 5 barnehagene. Hovedsakelig dreide varslene seg om mangel på politiattesteringer. Barnehageeier har rettet avvikene som ble varslet, og tilsynet ble avsluttet.

Prioriteringer fremover:

- Fortsatt fokus for barnehageeier blir å ansette og rekruttere nye, kvalifiserte medarbeidere og beholde dem i barnehagen.
- Se på muligheten for å bidra til at barnehagene videreutdanner egne ansatte mot fagarbeider eller barnehagelærer. Kompeansmidler avsatt på bundne driftsfond kan evt. benyttes til formålet. Behov og langsiktig plan må utformes i samarbeid med eierstyrene, og det kan også være aktuelt å søke andre midler til formålet.
- Bidra til at utvikles en felles kompetanseplan for 2016 som ivaretar både nasjonale føringer og lokale behov.

Personalet i barnehagen (i prosent)

	Sigdal		Gjennomsnitt landet uten Oslo	
	2014	2015	2014	2015
Antall ansatte med barnehagelærerutdanning	41,4	37,0	34,9	36,4
Andel styrere og pedagogiske ledere med godkjent barnehagelærerutdanning	100	90,5	90,9	92,6

Personale i den enkelte barnehage (i stilling)

Antall stillinger	Båsheim	Eggedal	Enger	Nerstad	Prestfoss	Totalt
Antall stillinger pr. 1/12-15	4,5	6,71	4,4	12,52	7,8	35,93
Antall stillinger pr. 31/12-15	2,4	6,66	5,06	12,05	8,4	34,57

Styrket tilbud til førskolebarn

Mål:

Sikre at barn under opplæringspliktig alder med særskilte behov får oppfylt retten til spesialpedagogisk hjelp.

Andel barn i barnehagen (i prosent)

	Sigdal		Gjennomsnitt landet u/Oslo	
	2014	2015	2014	2015
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til antall barn med barnehageplass	11,8	12,2	12,5	13,4
Andel barn som får ekstra ressurser til styrket tilbud til førskolebarn, i	16,0	14,2	15,3	16,4

forhold til alle barn i barnehagen.				
-------------------------------------	--	--	--	--

Utfordringer:

Spesialpedagogisk hjelp i barnehagen er en tilleggsressurs til barn basert på behov som til dels oppstår fortløpende i barnehageåret. Det er derfor en utfordring å beregne nøyaktige kostnader. I 2015 har andelen barn som har ekstra ressurser i barnehagen blitt redusert med 1,8 prosent og sammenlignet med landet utenom Oslo, ligger Sigdal 2,2 prosent lavere.

Tiltak:

- Rutiner på plass for samtykke fra foreldre i forbindelse med vedtak om § 5-7.

Prioriteringer fremover:

- Opprettholde stillingen til spesialpedagog.
- Følge opp at det fattes vedtak i forbindelse med § 5-7.
- Få på plass rutiner for samtykke fra foreldre som sikrer tverretattlig samarbeid helsestasjon- barnehage og skole. (skulle vært gjort i 2015, men ble utsatt.)

Førskolelokaler og skyss

Mål:

Kommunens barnehagebygg skal være helsemessig gode og vedlikeholdte.

Resultater:

- Nye vinduer og dører i Prestfoss barnehage.
- Nytt kjøkken i Enger og Prestfoss barnehage.
- Deler av taket i Enger barnehage ble utbedret.
- I Eggedal barnehage ble uteområdet drenert.
- Branntilsyn er gjennomført i alle de private barnehagene i 2015
- Ny garderobe i Enger barnehage.

Prioriteringer fremover:

- Følge opp rutinebeskrivelser for IK bygg og vernerapportering.
- Følge opp rutinene for innmelding av investerings- og vedlikeholdsbehov og sikre dette behovet i videre budsjettarbeid.
- Rehabilitering av Prestfoss barnehage.
- Videre utbedringer av taket i Enger barnehage
- Bytte termostater på gulva i Nerstad barnehage

Kulturskolen

Mål:

Kulturskolen skal videreføre dagens vekst og gi et godt tilbud til unge innen ulike kunstformer. Kulturskolen skal også være synlig i lokalsamfunnet.

Kulturskolen er en synlig institusjon i bygda som gir barn og unge tilbud om utfoldelse og opplæring innen ulike former for musikk og kultur.

Resultat:

- På grunn av overgang til ny kulturskolerektor, var aktiviteten noe mindre på høsten 2015.
- Kulturskolen har bl. hatt huskonsserter og noen elever har deltatt på UKM.
- Ansettelse av ny kulturskolerektor fra 01.12.15 i 25 prosent stilling.

Prioriteringer fremover:

- Videreutvikle tilbudet ved blant annet å være mer synlig i bygda
- Utvikle nye og flere tilbud, og dermed øke elevtallet (jf. Kulturskolens målsetting). I dag har kulturskolen 34 elever.

Voksenopplæring

Mål: Voksenopplæring gjennomføres i samsvar med elevenes rettigheter.

.

Resultat:

- Voksenopplæringen har i 2015 hatt et aktivitetsnivå ut fra å dekke lovpålagt opplæring.

Prioriteringer fremover

- En vurdering av voksenopplæringsbehovet i Sigdal sett i lys av regjeringens strategi for Livslang læring i befolkningen.
- Foreta en gjennomgang av samhandling mellom VO, flyktningkonsulent og skolekontor
- Opprette en avdeling for voksenopplæring for minoritetsspråklige i Sigdal
- Videre utvikling må ses i sammenheng med muligheter for å kunne innhente eksterne midler til voksenopplæringstiltak.

Kultur

Det økonomiske resultatet viser et mindreforbruk på avrundet kr 34.772

Regnskapsresultat og aktivitet er nærmere beskrevet under kommentarer til det enkelte tjenesteområdet under område kultur.

Hovedmålet for tjenesten er å legge til rette for et rikt kulturliv og et godt lokalt aktivitetstilbud i regi av lag og organisasjoner.

Sigdal kommunes kulturinstitusjoner har forskjellige eieformer. Stiftelsen Kunstnerhjemmene i Sigdal er en eierstiftelse som eier Th. Kittelsens hjem Lauvlia og Chr. Skredsvigs hjem Hagan. Stiftelsen Sigdal museum Folkemusikksenteret er eierstiftelse for Sigdal museum og Folkemusikksenteret. Tveitensamlingene eies fortsatt av Sigdal kommune. Alle institusjonene driftes av det konsoliderte Buskerudmuseet.

Kulturprisen skal deles ut annethvert år dersom det er kandidater. Målet er at utdelingen skal skje på Bygdedagen i august. Kultur og idrettsstipendet ble i 2015 ikke utdelt da det ikke var søkere til stipendet.

Bygdekinotilbudet blir opprettholdt.

Ungdomsarbeid

Hovedmålet for ungdomsarbeid er å drive holdnings skapende og målrettet arbeid, Det er viktig at ungdom blir tatt på alvor og sett på som en ressurs. Kultur og ungdomsleder er med i tverretatlig team som består av representanter fra skole, barnevern, politi, helsestasjon og PPT.

Ungdomsrådet skal bidra til å gi ungdommen i Sigdal reell medvirkning og gi de mulighet til å ha innvirkning på egen hverdag. Sammen med Barn og Unges kommunestyre skal de legge til rette for ulike tilbud og aktiviteter. Barn og unges kommunestyre fordeler midler etter søknader fra skolene i bygda. Disse har i stor grad gått til aktivitetsfremmede tiltak i skolene. Ungdomsrådet med syv representanter hadde i 2015 fire møter. Barn og unges kommunestyre med nitten medlemmer har et møte i året. Ungdomsrådet blir invitert til å sitte i flere kommunale utvalg for å sikre ungdommens sitt synspunkt på ulike områder.

Ungdomsklubben har i 2015 hatt åpent annenhver fredag og hatt samme bruk som i 2014 ca.60 faste medlemmer. Sommerturen i 2015 gikk til Tusenfryd etter ungdommenes ønske med full buss fra Sigdal (ca. 45). Prioritering fremover vil være flere aktiviteter for ungdommene på klubben også i samarbeid med kulturskolen. Det er viktig at ungdommene selv er med på planlegging og organisering av tilbudet.

UKM (Ungdommens kulturmønstring) arrangeres hvert år.

Det samarbeides tett med Folkemusikksentret om arrangementet. I 2015 var arrangementet i et samarbeid med Krødsherad kommune og arrangementet var på samfunnshuset i Krødsherad. De som går videre til Fylkesmønstringen blir fulgt av kommunekontakten. (Kultur og ungdomsleder). Det arbeides hele tiden aktivt for et tettere samarbeid med kulturskolen og kulturkontaktene på skolene for å rekruttere flere deltakere til mønstringen.

MOT er nå inne i sitt 4. år på Sigdal ungdomsskole.

I januar deltok 6 elever fra SUS på Ungdom med MOT (UMM) skoloring i Modum. UMM gjennomførte 3 skolebesøk på hver av barneskolene for å lette overgangen barneskole-ungdomsskole.

I februar hadde MOT og Bolyst stand på Spar for å sette søkelyset på hva som er bra med å bo i Sigdal. Samme måned oppfylte MOT en elevs drøm via Drømmefondet. Eleven fikk reise til TV2 Studio i Nydalen, og se på «Mitt dansecrew» live. En av danserne kom så til Sigdal og

instruerte 12 jenter fra skolen i Hip-ho dans i to dager. Avslutningsvis hadde de framføring for de andre elevene på skolen. 8. mai ble det gjennomført årsmøte.

Vi har utdannet en ny MOT-informant, og på den måten styrket MOT-jobbingen på ungdomsskolen.

I mai presenterte UMM MOT i BUKS, og i juni ble det presentert for kommunestyret.

UMM og MOT-informantene bidro aktivt da de nye 8. trinns elevene var på overnattingsturrett etter skolestart. UMM er gode rollemodeller for de yngre elevene, og det er ønskelig å videreføre dette tiltaket.

Skolesjef og to MOT-koordinatorer deltok på Ildsjels samling i Trondheim. En av våre MOT-informanter ble nominert til regionens beste informant!

MOT-foreldremøte ble gjennomført for ca. 40 frammøtte. I november ble MOT-til å glede dagen med gløgg og pepperkaker markert, samt felles sang på morgningen. MOT-koordinator har holdt innlegg på Idrettsrådet, og flere klubber ønsker å bli MOT-klubber.

Det har vært gjennomført tre styremøter.

Biblioteket

Bibliotekene i Prestfoss og Eggedal fungerer begge som kombinasjonsbibliotek med skolen. I 2015 har biblioteket hatt samme antall timer åpent som i 2014, men tre timer kveld i Prestfoss er gjort om til tre timer dag. Den store nedgangen i antall utlån, skyldes at man fikk ut gale tall i 2013 da det gamle biblioteksystemet takket for seg. Biblioteket i Prestfoss har hatt 2683 besøk, en nedgang på 559 fra 2014, biblioteket i Eggedal har hatt 3539 besøk, en økning på 223 fra 2014. Nedgangen i Prestfoss skyldes at biblioteket i Prestfoss var noe stengt pga. oppussing i 2015. 172 bøker ble fjernlånt i 2015. E-bokportalen har ni brukere fra Sigdal, og tretten utlån i 2015. Alle barnehager i Sigdal har nå barnehagebibliotek. Målet er at bibliotekene skal bli en enda viktigere møteplass for våre innbyggere.

Årsoversikt	2012	2013	2014	2015
Utlån voksne	8269	12160	4897	6778
Utlån barn	8157	13011	5471	6611
Totalt utlån	16426	25171	10368	13389
Bokbestand	26816	28646	18941	20155

Prioriteringer fremover:

Satse på arrangement og sosiale treff for brukerne.

Utvikle Prestfoss bibliotek med selvbetjent tid utenom ordinær åpningstid.

Oppgradere barneavdelingene i Prestfoss og Eggedal videre.

Få informasjon om bibliotek tjenestene ut til brukerne i større grad.

Idrett og friluftsliv

Idrettsarbeidet blir ikke regulert av noen lov, men idrettsaktiviteter og gode idrettsanlegg, merkede stier og løyper er viktig for at våre innbyggere i alle aldersgrupper er fysisk aktive og i god form. Prestfoss idrettspark eies av Sigdal kommune og er det eneste kommunale anlegget i Sigdal. De resterende anleggene er eid av idrettslag. Lagene får årlige tilskudd til drift fra kommunen. Merking av sti og løyper er i samarbeid med Krødsherad og Modum satt i fokus i forbindelse med prosjektet "GOD TUR". Det er allerede lagt ut flere turer på www.UT.no som innbyggere og turister kan benytte seg av. Dette arbeidet er nå nærmest avsluttet.

Tjenesten skal hjelpe til at det er et aktivt idrettsliv i kommunen og at den fysiske aktiviteten både organisert og uorganisert er stor og god. Det ble i budsjettarbeidet for 2016 vedtatt å se nærmere på økning av kulturmidler.

Samfunnshus

Eggedal, Prestfoss og Nerstad samfunnshus er kommunale bygg. Byggene er i bruk av skole på dagtid og frivillige lag og organisasjoner på kveldstid. Alle husene er enten rehabilitert eller ligger i planer for rehabilitering. Målet er at alle samfunnshusene skal være et godt tilbud for innbyggerne i Sigdal i skoletid og til fritidsaktiviteter og arrangementer. Samfunnshusene skal fremstå universelt utformet og brukervennlige.

5.5 Kommentarer til tjenesteområder, oppvekst

Oppvekstsektoren i Sigdal omfatter tre barneskoler med SFO, en ungdomsskole og en kulturskole. I tillegg er det en egen voksenopplæring i kommunen. Voksne som trenger grunnskoleopplæring på grunnskolens områder, samt voksne som kommer inn under integrasjon får sitt tilbud i Modum kommune. Sektoren er også barnehagemyndighet for de fem private barnehagene i kommunen. Det betyr at kommunen bl.a. skal utbetale driftstilskudd og kapitaltilskudd etter nasjonale satser, foreta tilsyn, samordne opptak og drive veiledning overfor barnehagene.

1000 Politisk styring og kontrollorganer (oppvekst)

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
32 200	32 241	26 007

Tjenesten er felles for Oppvekst og kultur. Tjenesten belaster oppvekst med kr 32 200, som er kostnader i forbindelse med møter i hovedutvalget og kommunalt foreldreutvalg. Tjenesten har et mindreforbruk på 6 234,-.

1200 Administrativ ledelse (oppvekst)

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
1 298 400	1 363 440	1 271 574

Tjeneste 1200 Administrativ ledelse dekker drift av skolekontoret. Tjenesten har totalt et mindreforbruk på kr. 91 866,-. Dette skyldes i hovedsak refusjon sykelønn.

Den sentrale ressursen knyttet til tjenesten i oppvekst i 2015 var følgende bemanning:

- 100 prosent skolesjef
- 10 prosent sekretær
- 50 prosent rådgiver barnehage (kostnader dekkes innen 2010)
- 50 prosent rådgiver skole

1203 Personal/opplæring og fellestiltak (oppvekst)

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
99 700	99 700	104 640

Tjeneste 1203, som inkluderer bedriftshelsetjenesten for alt personell i oppvekstsektoren, har et merforbruk på kr 4 940,-. Dette skyldes økte utgifter til bedriftshelsetjenesten.

1210 Forvaltning av eiendommer (oppvekst)

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
357 200	357 200	327 862

Tjeneste 1210 Forvaltning av eiendommer dekker forsikring av alle kommunale bygg under oppvekst og leie av grunn i Nerstad barnehage. Tjenesten har et mindreforbruk på kr 29 338,-.

2020 Grunnskolen

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
37 547 400	38 187 530	37 914 062

Tjeneste 2020 er delt i ansvarsområdene: Skolesjef, rektor Eggedal skole, rektor Nerstad skole, rektor Prestfoss skole og rektor Sigdal ungdomsskole. Tjenesten dekker lønn og kostnader knyttet til opplæringsaktivitet i grunnskolen inklusiv Den kulturelle skolesekken. Tjenesten har et mindreforbruk på 273 468 i forhold til budsjett.

Mindreforbruket skyldes bla. vakanse på IKT stilling første halvår av 2015, sykkelønsrefusjoner og ubrukte midler øremerket videreutdanning.

2220 Skolelokaler

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
5 773 100	5 991 647	5 701 413

Tjeneste 2220 skolelokaler omfatter i hovedsak lønn til renhold og vaktmestertjeneste ved skolene, samt kostnader til skolebygg inkludert kostnader til fyring/strøm og kommunale avgifter. Tjenesten har et mindreforbruk på kr 290 234. Dette skyldes i hovedsak lavere strømavgifter og refusjon sykkelønn.

2230 Skoleskyss

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
2 658 400	2 658 400	2 350 428

Tjeneste 2230 Skoleskyss omfatter kommunens kostnads andel for skoleskyss for alle elever med rett til skoleskyss. I tillegg dekker den skyss til elever som har rett til skyss på bakgrunn av farlig skolevei. Tjenesten har et mindreforbruk på kr 307 972,-. Dette skyldes blant annet lavere kostnader til skyss i forbindelse med farlig skolevei etter reforhandling med Brakar.

2150 Skolefritidsordningen

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
583 500	649 419	317 290

- Tjeneste 2150 dekker skolefritidsordning ved de tre barneskolene i kommunen. Tjenesten har et mindreforbruk i forhold til budsjett på kr 332 129,-. Dette skyldes at det er fortsatt er svært varierende etterspørsel, og dermed utfordrende å treffe riktig med budsjett. Høsten 2015 var det flere elever på SFO på Nerstad enn budsjettet med og dette resulterte i økte inntekter på kr 277 393,-.

2130 Voksenopplæring

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
150 900	158 410	145 167

Tjeneste 2130 Voksenopplæring dekker lovpålagt opplæring til voksne etter opplæringsloven §§ 4-A1 og 4-A2 og tjenesten har hatt et mindreforbruk på kr 13 243,-. Undervisning til voksne med minoritetsspråklig bakgrunn gis av voksenopplæringen i Modum og tilbudet styres av Nav ved flyktningskonsulenten.

3830 Musikk og kulturskolen

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
516 600	534 440	532 219

Musikk og kulturskolen er organisert under skolesjef med en egen leder for kulturskole og DKS. Tjenesten omfatter lønnskostnader, gruppeundervisning i kunsthøgskole og individuell opplæring innen gitar, elgitar, el-bass, trommesett, piano, sang og fiolin. Tjeneste har et mindreforbruk på kr 2 221,-.

Kulturskolen har 3 faste delstillinger i totalt 83 prosent stilling.

2010 Barnehagene

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
15 679 000	15 697 407	16 251 072

Tjenesteområdet dekker administrasjonskostnader til barnehagekonsulent, kommunalt driftstilskudd til ikke-kommunale barnehager inklusiv kostnader til kapitaltilskudd, refusjon søskenmoderasjon, gratis kjernetid, 6 % redusert foreldrebetaling og refusjonskrav for barnehageplasser i andre kommuner.

I budsjettokument del I for 2015 ble det presisert at det kunne være en viss risiko for at budsjetttrammen ville vise seg å være for lav, da tilskuddssatsene for 2015 ikke er klare når budsjettet legges og barnetallet er uvisst. Tjenesten 2010 endte opp med et merforbruk på kr 553 665,-. Merforbruket skyldes at tilskudd til barnehagene ble større enn budsjettet med.

2110 Styrket tilbud til førskolebarn

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
1 274 600	1 288 592	944 602

Funksjonen dekker ressurser til spesialpedagogiske hjelp for førskolebarn, friplasser/reduert oppholdsbetaling for barn med behov for slik hjelp i barnehagen, tilskudd til tiltak for minoritetspråklige barn, samt delkostnader til interkommunalt PPT.

Budsjettet for 2015 ble lagt med bakgrunn i vedtak fra den interkommunale PP-tjenesten, samt estimerte behov for 2015. Tjenesten har et mindreforbruk på kr 343 990,-. Dette skyldes at det ble utløste mindre ressurser enn budsjettet med i 2015.

2210 Førskolelokaler og skyss

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
-987 000	- 981 831	- 913 326

Under tjeneste 2210 ligger husleieinntektene fra barnehagene, løpende vedlikehold av kommunens barnehagebygg og vaktmesterressurs. Tjenesten har et merforbruk på kr 68 505,-. Dette skyldes mindre husleieinntekter og noe høyere vedlikeholdsutgifter på byggene enn budsjettet med.

5.6 Kommentarer til tjenesteområder, kultur

1000 Politisk styring (Kultur)

Budsjett	Justert budsjett:	Regnskap
32 800	32 853	12 321

Mindre forbruk: Kr 12.321

Tjenesten dekker møtegodtgjørelse for Ungdomsråd, Prestfoss, Nerstad og Eggedal samfunnshus og styremedlem i Buskerud teater. Mindreforbruket skyldes at samfunnshusene ikke har tatt ut møtegodtgjørelse.

1200 Administrativ ledelse (Kultur)

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
260 500	274 777	186 160

Tjeneste 1200 omfatter 60 prosent av lønnen til kultur og ungdomsleder. Mindre forbruk på tjenesten er kr: 88 617,-. Dette skyldes sykkelønsrefusjon.

2310 Aktivitetstilbud barn og unge inkludert ungdomsrådet og MOT

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
775 500	803 402	675 382

Tjenesteområdet dekker driften av idretts- og ungdomshuset og ungdomsklubben, samt ungdomsrådet. Mindre forbruket på kr 128 020,- skyldes mindre lønnsutgifter og sykkelønsrefusjon.

- Tilbudet på ungdomsklubben i Prestfoss er annenhver fredag. Antall ungdommer er rundt 30 på fredager.
- Idretts- og ungdomshuset leies også ut til annen ungdomsaktivitet/barnebursdager i tillegg til idrettens egen bruk av huset.
- Ungdommens kulturmonstring ble arrangert i samarbeid med Krødsherad i 2015. Det tas sikte på å følge opp arrangementet med årlige monstringer i Sigdal i et samarbeid mellom Sigdal kommune og folkemusikksenteret.
- Det er årlige turer på slutten av året med ungdommer. I 2015 gikk turen til Tusenfryd. Andre aktiviteter som er på klubben vedtas i samarbeid med ungdommene.
- Det er utviklet et positivt ungdomsmiljø tilknyttet idretts- og ungdomshuset. Ungdommen trekkes aktivt med i drift og utvikling av nye aktivitetstilbud.
- Det tverrfaglige samarbeidet gjennom "Tverretatlig team" har fungert etter intensjonen og ønskes videreført.
- Det er et godt samarbeid med ungdomsrådet /Barn og unges kommunestyre i kommunen om tiltak som ungdommen brenner for.

Prioriteringer fremover:

- Opprettholde klubbtilbudet annen hver fredag.
- Styrke tverrfaglig samarbeid og aktiviteter for ungdom.
- Samarbeid med helsestasjon for ungdom og drive forebyggende arbeid.
- Samarbeide med MOT, FAU og Barn og unges kommunestyre om økt aktivitet på klubben.

3700 Bibliotek

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
606 000	781 000	-175 986

Tjenesteområdet omfatter biblioteket i Prestfoss og Eggedal som begge er kombinasjonsbibliotek med skolen med internettilbud.

Merforbruk på 175.000 kroner, som skyldes feil budsjettering i forhold til sosiale kostnader og reguleringspremie i forbindelse med at kommunen kjøper tjenesten fra Modum kommune.

Årsoversikt	2012	2013	2014	2015
Utlån voksne	8269	12160	4897	6778
Utlån barn	8157	13011	5471	6611
Totalt utlån	16426	25171	10368	13389
Bokbestand	26816	28646	18941	20155

Prestfoss og Eggedal fungerer begge som kombinasjonsbibliotek med skolen. I 2015 har biblioteket hatt samme antall timer åpent som i 2014, men 3 timer kveld i Prestfoss er gjort om til 3 timer dag. Den store nedgangen i antall utlån, skyldes at man fikk ut gale tall i 2013 da det gamle biblioteksystemet takket for seg. Biblioteket i Prestfoss har hatt 2683 besøk, en nedgang på 559 fra 2014, biblioteket i Eggedal har hatt 3539 besøk, en økning på 223 fra 2014. Nedgangen i Prestfoss skyldes at biblioteket i Prestfoss var noe stengt pga. oppussing i 2015. 172 bøker ble fjernlånt i 2015. E-bokportalen har 9 brukere fra Sigdal, og 13 utlån i 2015. Alle barnehager i Sigdal har nå barnehagebibliotek.

Prioriteringer fremover:

- Satse på arrangement og sosiale treff for brukerne.
- Utvikle Prestfoss bibliotek med selvbetjent tid utenom ordinær åpningstid.
- Oppgradere barneavdelingene i Prestfoss og Eggedal videre.
- Få informasjon om bibliotek tjenestene ut til brukerne i større grad.

3730 Kino

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
29 800	29 923	29 431

Mindreforbruk: kr 492,-

- Aktiviteten vært som planlagt med kinotilbud i Prestfoss og Eggedal. Bygdekinoen er et viktig barne- og ungdomstilbud i Sigdal. Fremvisningsdager i Prestfoss er lagt til fredager, i Eggedal på onsdager. Tilbudet er fra en til to ganger i måneden på hvert spillested. Skolekorpset har ansvaret som kinovakt/billettør i Prestfoss og får en godtgjøring på kr. 500,- pr. kveld. I Eggedal er det en lønnet ungdom ansatt på timebasis som hjelper til.

Prioriteringer fremover:

- Opprettholde tilbudet på nåværende aktivitet i på begge spillesteder.

3750 Museum og kunstnerhjem

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
760 000	760 000	759 800

Tjeneste 3750 er tilskudd til museum og kunstnerhjem. Midlene er overført til Buskerudmuseet. Kommunen har forpliktet seg til et årlig driftstilskudd på kr. 660.000,- med en årlig indeksregulering av beløpet. Tilskudd 2015 er på kr. 760.000,-. Eventuelle andre tilskudd vurderes ved den årlige behandlingen av økonomiplanen.

Sigdal kommune har eiendomsretten til Tveitensamlingene som ivaretas gjennom eget styre. Kommunen lønner sekretær på timelønn fra Buskerudmuseet.

Eierstiftelsen Kunstnerhjemmene i Sigdal- der Th. Kittelsens hjem Lauvlia og Chr. Skredsvigs hjem Hagan inngår. Kultur og ungdomsleder innehar sekretærfunksjonen i dette selskapet som regnskapføres av Sigdal kommune. Kultur og ungdomsleder er fra 2015 også sekretær i Stiftelsen Sigdal museum Folkemusikksenteret Driftsselskapet Buskerudmuseene som er et konsolidert museum står for driften av begge kunstnerhjemmene i tillegg til Sigdal museum/Folkemusikksenteret/Tveitensamlingene.

Fond:

- Skredsvigstatue (vedlikehold mv) Til disposisjon pr 31.12.15: kr. 134 911

Konklusjon:

Tilskudd til stiftelsen Buskerudmuseet er utbetalt i samsvar med vedtatt forpliktelse i forbindelse med opprettelse av Kunstnerdalen kulturmuseum sin stiftelsen.

Det er registrert behov for midler til Tveitensamlingene i forbindelse med et servicebygg på eiendommen. Det er i tillegg registrert forskjellige behov som er lagt inn i økonomiplanen.

Det er oppgangssaga, Basolstua og folkemusikksenteret som ligger inne i planen for 2017 med 300.000 kroner til vedlikeholdsbehov.

Prioritering fremover:

- Nytt galleri i Hagan som i stor grad er finansiert av eksterne innsamlede midler. Stiftelsen Kunstnerhjemmene i Sigdal vil stå som byggherre og eier av bygget. Bygget ferdig stilles våren 2016.
- Se på mølleområdet som et utviklingsområde i sammenheng med Trillemarka. Dette arbeidet gjøres sammen med driftsselskapet Buskerud museet, turistinformasjon og venneforening.
- Samarbeid som styrker profileringen av Sigdal.no og Midt Buskerud, #mitt sigdal

3770 Kunstformidling

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
0	0	0

- Gjelder litteratur (bygdebok) Nyutgivelse av bygdebøkene, bind 1 og 2
- Nyutgivelse av bygdebøkene ble realisert i 2007 og salget organiseres av Sigdal Museum. Salgskostnadene tilbakeføres Sigdal kommune for dekning av kostandene til utgivelsen som ble forskuttet av kommunen. Når disse midlene er tilbakebetalt settes halvparten av salgsinntektene tilbake til Bygdebokfondet for realisering av nye bygdebøker.

Prioriteringer fremover:

- Ny opptrykk av bind 4 og 5 i bygdebøkene. Selge ”nye” bygdebøker til reduserte priser for å redusere lagerbeholdning og finansiere evt. nye bygdebøker. Midler fra salg avsettes på allerede opprettet fond.

Fond:

- Bygdebokfondet pr 31.12.15: Kr. 225 469
- Florabokfondet pr. 31.12.15: K 7 019

3800 Idrett

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
600 700	601 103	559 374

Tjenesten dekker tilskudd til lag og organisasjoner i tillegg tilskudd til dekning av strøm/brensel i Sigdalshallen, Sigdal motorsenter og lysløyper/anlegg.
Mindreforbruk: kr. 41 756 skyldes reduserte strømutfgifter og lønnsutfgifter som er ført på annen tjeneste. Tilskuddsordningene til idrettslaga ble utbetalt i samsvar med budsjett

- Idretten engasjerer svært mange unge og har et høyt aktivitetsnivå med stor dugnadsinnsats.
- Det er viktig med et tett samarbeid med idrettsrådet i forbindelse med rehabilitering og nybygg av anlegg. Det er idrettsrådet som prioriterer kulturmidler til idretten.

Prioriteringer fremover:

- Opprettholde tilskuddsordningen til laga. SE på økning av milder i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2017.
- Opprettholde aktiv bruk og aktivitet tilknyttet kultur- og idrettsanleggene.
- Merke sykkelstier, stier og løyper.
- Fortsette å registrere stier og løyper i www.UT.no

3810 Prestfoss idrettspark

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
100 000	100 000	105 470

Merforbruk: kr 5 470,-

Prioriteringer fremover:

- Rehabilitering/vedlikehold av gressmatte ved Prestfoss idrettspark.
- Nye mål på alle baner så området er sikkert
- Hugging av trær ved friidrettsbane
- Maling av idrettog ungdomshuset
- Rehabilitering av ballbinge
- Revitalisering av uteområdet ved Sigdal ungdomsskole/Prestfoss idrettspark

3850 Kulturkontoret

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
99 000	99 772	49 745

Tjenesteområdet dekker daglig drift av kulturkontoret

Mindreforbruk: kr 50 027,-

- Samarbeid med Lauvli/ Hagan om utviklingsprosjekt tilknyttet eiendomsselskapet for Lauvli.
- "God tur" prosjektet som er et regionalt prosjekt der stier og løyper i området skal kartlegges. Prosjektet avsluttes i 2016.
- Sekretær i stiftelsen kunstnerhjemmene i Sigdal og i Stiftelsen Sigdal museum Folkemusikksenteret.
- Kulturadministrasjon bruker mest mulig tid på utviklingsarbeid og samarbeidstiltak som kan skape nye aktivitet og som kan profilere Sigdal som en aktiv kulturbygd.

Prioriteringer fremover:

- Utviklingsarbeid tilknyttet kulturområdet.
- Delta i et regionalt /fylkeskommunalt samarbeid om utvikling, skilting og gjennomføring av dette ved stier og løyper.
- Samarbeid som kan styrke profileringen av Sigdal og Kunstnerdalen
- Samarbeid med Buskerudmuseet.
- Rehabilitering av Nerstad samfunnshus og tak på samme sted.
- Prosjektarbeidet med revitaliseringen av uteområdet ved Sigdal ungdomsskole/Prestfoss samfunnshus.
- Tilrettelegge og hjelpe lag og organisasjoner med søking av midler, derunder spillemiddelsøknader. I tillegg å påse at kommunen søker spillemidler til sine prosjekter.
- Bolystprosjekt
- Være en inspirator og samarbeidspartnere for kunstnere og aktører som vil ha Sigdal som sin arena.

3851 Andre tilskudd inkludert sang/musikk og 17. mai

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
326 000	326 000	267 545

Mindre forbruk kr 58 455,-. Avsatte midler til 17. mai og kulturpris/kulturstipender ikke benyttet i sin helhet. Årlig driftstilskudd til Buskerud teater er ikke utbetalt i 2015 og vil bli belastet 2016 budsjettet.

- Årlig driftstilskudd til Buskerud teater er kr. 4,50 pr. innbygger, beregnet ut i fra avrundet 3500 innbyggere.
- Utbetaling av tilskudd til sang og musikklag er i samsvar med budsjett.
- Tilskuddsordningene til frivillige lag og organisasjoner, er utbetalt i samsvar med budsjett. Tilsvarende gjelder tilskudd til drift av kulturanlegg/bygg. Tiltak rettet mot barn og unge er spesielt prioritert.

- Haglebu Fjellkirke får årlig tilskudd til vedlikehold av molo (kr. 2.442 i 2014).
- Tilskudd til "Under Norefjell" er utbetalt med kr. 10.000.
- Kulturstipend/kulturpris dekkes også under dette området.

Konklusjon:

- De årlige kulturmidlene er viktige bidrag til å opprettholde aktiviteten innen sang og musikk.
- De frivillige lagenes aktivitet er viktige for kulturtilbudet i Sigdal. Tilskudd til aktivitet rettet mot barn og unge prioriteres.
- Kultur og idrettsstipend blir delt ut årlig

Prioriteringer fremover:

- Opprettholde tilskuddsordningene til frivillige lag og organisasjoner fremfor å støtte søknader som innkommer i løpet av året til andre kulturtiltak.
- Se på økning av kulturmidler i budsjettbehandlingen for 2017

3860 Samfunnshus/ Kommunale kulturbygg

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
1 665 700	1 716 304	1 899 077

Merforbruket på tjenesten er kr 182 773,- Skyldes vedlikehold bibliotek og sliping av gulv på Prestfoss.

- Utgifter tilknyttet begge svømmehallene (Eggedal og Prestfoss) føres under kultur. Kultur dekker lønnsutgifter tilknyttet vaktmestere på Prestfoss samfunnshus/ Prestfoss idrettspark og Eggedal samfunnshus. Vaktmester på Nerstad samfunnshus har en årlig godtgjøring.
- Svømmehallene holdes stengt fra 1. mai til etter høstferien.
- Alle tre samfunnshusa drives meget aktivt og er viktige aktivitetssentra for nærmiljøene.
- Leieinntekter gir liten inndekning av driftskostnadene i og med lagene kan benytte samfunnshusa til trening uten leiekostnad/ vaskekostnad unntatt i spesielle tilfeller der behovet for vask etter trening er tilstede.

Konklusjon

Det er stor aktivitet på samfunnshusene i Sigdal. De blir benyttet som gymsal for skolene og nærmest hver kveld i skoleåret er det aktiviteter på alle tre samfunnshusene. Det er derfor viktig at disse byggene er i god stand både teknisk og universelt.

Prioriteringer fremover:

- Male utvendig murvegg på bassengbygget (eventuelt gjøre tiltak mot fuktgjennomslag) Prestfoss. Rehabiliter ventilasjonsanlegg.
- Opprustning av Nerstad samfunnshus.

3861 Ungdomshus vedlikehold, strøm/utleie

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
----------	------------------	----------

40 000	40 000	25 456
--------	--------	--------

Konklusjon

Idrett og ungdomshuset blir benyttet til ungdomsklubb, til klubbhus for idrettslag og leid ut til barnebursdager. I 2014 ble det også benyttet fast av LHL til aktivitet en til to dager i uken. Dette bla. for at huset har en god universell utforming.

Prioritering fremover

- Idrett og ungdomshuset bør beises utvendig i nær fremtid.

3920 Tilskudd til livssynsorganisasjoner

Budsjett	Justert budsjett	Regnskap
60 000	60 000	42 048

Mindreforbruk på kr 17 972,-

Mindreforbruket skyldes nedgang i antall innbetalinger til katolske kirke. etter avsløringer om Refusjon i forhold til antall medlemmer i andre livssynsorganisasjoner er utbetalt med kr. 513Tilskuddene utbetales etter fremlagt registrering fra Brønnøysundregistrene.

5.7 Prosjekter knyttet til planområde 3

Driftsprosjekter med egne bevilgninger

Prosj	År	Prosjekt	Budsjett vedtatt total pr. 31.12.2015 A	Sum brukt totalt pr. 31.12.2015 B	Rest bevilgning A - B	Kommentarer
920021	2015	Nye skolebøker	500 000	236 862	264 138	Prosjektet videreføres
920033	2014	Prestfoss skole-beising	250 000	0	250 000	Prosjektet videreføres. Oppdraget utføres i løpet av 2016.
920041	2014	Nerstad skole - brannverntiltak	50 000	37 895	12 105	Prosjektet er avsluttet
920050	2015	Eggedal skole - innbruddsalarm	34 731	34 731	0	Avsluttet
920051	2015	Radiatorer – Eggedal skole	15 269	15 269	0	Avsluttet
922001	2014	Enger bh - rehabilitering tak, varmekabler	105 000	105 000	0	Prosjektet er ferdig
922002	2015	Prestfoss barnehage-rehab. vinduer, garderobe og bad	200 000	144 356	55 644	Prosjektet videreføres og avsluttes i løpet av 2016.
950011	2014	Nerstad samf. Hus - brannverntiltak	100 000	97 930	2070	Prosjektet er ferdig og kan avsluttes
950021	2015	Nerstad samfunnshus.rehab.tak	3 200 000	2 267 285	932 715	Arbeid med taket avsluttet. Ses i sammenheng med prosjekt

						950022.
950022	2015	Nerstad samfunnshus rehab. innvendig	250 000			Prosjektet pågår. Det vil også bli søkt om spillemidler til prosjektet
950070	2011	Kulturpris	88 303	78400	9903	Gjenstående midler benyttes til kjøp av kulturpris
950074	2015	Vatnås kirke, tilskudd toalett	200 000	0	200000	Utbetalt. Avsluttes

Investeringsprosjekter med egne bevilgninger

Prosj	År	Prosjekt	Budsjett vedtatt total pr. 31.12.2014 A	Sum brukt totalt pr. 31.12.2015 B	Rest bevilgning A - B	Kommentarer
020040	2010	Ungd. skole/Pr.samfunnshus nytt varmesystem	4 800 000	4 492 984	307 016	Prosjektet avsluttes. Sluttrapport må skrives.
020050	2010	Uteområde Prestfoss skole	300 000	299 182	818	Prosjektet er ferdig
020060	2013	Opprust. Uteområde Pr.smfhs/SUS-TST	1 600 000	106 929	1 493 071	Prosjektet videreføres og er under arbeid
022001	2013	Tilbygg/utbedr ytre garderobe Enger bhg	200 000	181 633	18 367	Prosjektet er ferdig
022002	2014	Eggedal bh og skole-drenering av parkeringsplass	425 000	192 141	232 859	Prosjektet kan avsluttes. Sluttrapport må skrives.
022003	2015	Prestfoss barnehage-nytt kjøkken	100 000	90 608	9 392	Prosjektet kan avsluttes. Sluttrapport må skrives.
050080	2012	Prosjektering magasinbygg Tveitensamlingen	100 000	30 000	70 000	Prosjektet er under arbeid. Sees i sammenheng med utvikling av mølleområdet

Bundne disposisjonsfond

På bundne disposisjonsfond er det penger som er avsatt til et spesielt formål, og som må brukes til det. Pr. 31.12.2015 har planområdet følgende beholdninger på fond:

Konto	Fond	1.1.2015	31.12.2015
2510801201	Kunnskapsløftet grunnskolen	330 650	1 693 218
2510801203	Tilskudd rekruttering førskolelærere	26 949	26 949
2510801204	Tilskudd barnehagekompetanseplan	119 559	119 559
2510801501	Skredsvigstatue	131 749	134 911
2510801502	Vedlikehold bauta Haglebu	2 500	7 500
2510801503	Gave Lions ungdomsklubben	17 732	17 732
2510801504	J elsker Sigdal pr. 105001	3 168	3 168
2510801505	Natteravn pr. 150070	8 787	8 787

2510801506	Eggedal samfunnshus	3 879	3 879
2510801507	MOT Drømmefond	5 000	50 000
2510801508	God tur	8 000	8 000

6 Planområde 4 Helse og sosial

6.1 Generell innledning

Hovedutvalget for helse og sosial 2011 - 2015

Lars Foss (Sp) leder
Gunnar Tellnes (Sp)
Kari Lindbo (H)
Inger Stuve Andersen (H)
Ole Gunnar Varsla (V)
Kent Espen Sandsbråten (Frp)
Karin Synnøve Bråthen (Ap)

Hovedutvalget for helse og sosial 2015 - 2019

Gunnar Staaen (Ap) Leder
Lars Foss (Sp)
Karin Letmolie Ravnås (Ap)
Ellen Østbye Fremgaard (Sp)
Andrea Mörch Müller (V)
Runolv Stegane (V)
Inger Stuve Andersen (H)

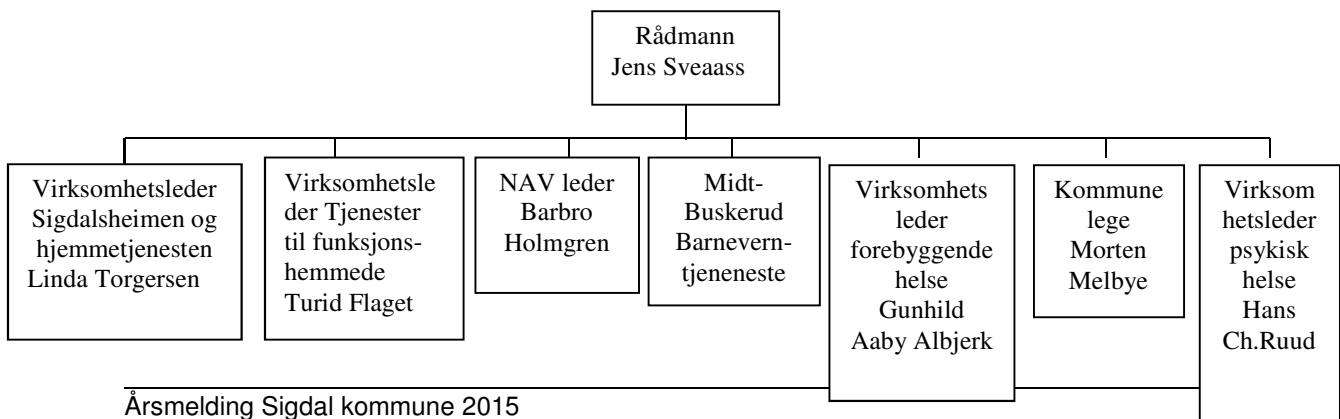
Antall møter/saker:

Hovedutvalget har avholdt 4 møter og behandlet 20 saker i 2015.

Styrer underlagt helse og sosial:

Styret for Eggedal Eldresenter har avholdt møte i 2015. Styret, med politisk representasjon, ble i kommunestyremøte vedtatt nedlagt f.o.m valgperioden 2015-2019. Det opprettes videre et nytt administrativt «brukerstyre», med beberrepresentanter, men uten politisk representasjon, for å ivareta brukermedvirkning og disponering av gavemidler gitt til Eldresenteret.

Organisering/ administrasjon

Personalressurser

Tabell med oversikt over årsverk per tjenesteområde 2014 og 2015. Per inngangen av 2015 / hjemlet i budsjett 2015.

Tjenesteområde innen Helse og sosial	Årsverk i 2014	Årsverk 2015
1200 Administrativ ledelse	1,5	1,5
2320 Helsestasjon	3,36	3,76
2330 Forebyggende arbeid, helse og sosial	3,08	0,375
2332 Friskliv	0	0,5
2340 Aktivisering og service eldre og funksjonshemmede	5,5	6,1
2410 Legetjenester	3,75	3,75
2411 Fysio- og Ergoterapitjenester	3,3	3,3
2420 Sosial rådgivning og veiledning	2,0	1,6
2430 Tilbud til personer med rusproblemer	0,5	0,5
2440 Barneverntjeneste	0	0
2531 HO Sigdalsheimen	45,5	44,9
2532 Bjørkekvisten barne- og avlastningsbolig	0,9	2,26
2540 Tjenester til funksjonshemmede (ikke iberegnet omsorgslønn, tjenester i annen kommune og privat avlastning)	22,14	19,00
2541 HO hjemmeboende	28,6	27,7
2542 HO psykisk helse	0	2,7
2560 Akutthjelp helse og oms.tj.	0	0,68
2611 Botilbud Sigdalsheimen	3,5	3,5
2612 Botilbud Bjørkekvisten	0	0
2650 Kommunalt disponerte boliger	0,9	0,9
2750 Introduksjonsordning flyktninger	0,6	1,1
2760 Kvalifiseringsprogrammet	0,5	0,5
SUM hjemlede årsverk	125,63	124,15

Fra 2014 til 2015 er det en reduksjon på 1,48 årsverk totalt. Endringen fordeler seg som følger:

- Økning av 2332 Friskliv med 0,1 årsverk fysioterapeut
- Økning av 2330 Helsestasjonen med 0,4 årsverk helsesøster
- Økning av 2340 Aktivisering, 0,4 årsverk ved dagsenter for personer med demens

- Økning av 2532 Bjørkekvesten avlastningsbolig med 1,36 årsverk grunnet endrede behov.
- Reduksjon av 2540 Tjenester til funksjonshemmede med 3,14 årsverk grunnet endrede behov.
- Reduksjon av 2541 Hjemmetjenester, 0,9 årsverk hjemmehjelp
- Økning av 2542 avd psykisk helse med 0,2 årsverk psykiatrisk sykepleier.
- Økning av 2750 flykningtjenesten med 0,1 årsverk
- Øvrige endringer i tabellen skyldes kun interne overføringer i sektoren.

For informasjon om eventuelle endringer i løpet av 2015, se under virksomhetene.
For endringer fra 2015 til 2016 – se budsjetteftet, del 2.

Planområdets hovedmål

FELLES MÅLSETNING FOR SEKTOREN:

- Å skape en brukerorientert og effektiv helse- omsorg, og sosialtjeneste som sikrer at brukerne har tillit til at de får riktig og nødvendig hjelp når de trenger det.
- Å utvikle tjenestene i tråd med overordnet lovverk og nasjonale retningslinjer for tjenestene.
- Å sørge for kvalitetssikring av tjenesten og oppfølging ved eventuelle avvik.
- Å hele tiden tilstrebe en hensiktsmessig og effektiv organisering og ansvarsfordeling i sektoren.
- Å sikre godt tverrfaglig/tverretattlig samarbeid i kommunen.
- Kommunens serviceplakat skal overholdes.
- Å jobbe videre med de utfordringer som rapporten (tjenesteanalysen/ ressursgjennomgangen av helse og omsorg) fra Agenda Kaupang (høsten 2014) peker på i videreutvikling av kommunens helse og omsorgstjenester, kombinert med et sterkt fokus på konsekvenser for brukere og ansatte.
- Å etablere et system for styring av frivillig arbeid.

I forhold til kommunens visjon om ”læringslivet” er det følgende felles målsetninger for sektoren:

- Helse- og sosialpersonells kompetanse må utvikles i takt med lokalsamfunnets behov for helsetjeneste.
- Helse- og sosialetaten skal være en trygg og trivelig arbeidsplass som tar vare på medarbeidere og gir dem utviklingsmuligheter og utfordringer, herunder rekruttere og beholde kvalifisert personell og sikre gode opplæringsrutiner.
- Forebygge og redusere sykefravær.
- Å benytte og videreutvikle fagprogrammene (IT) våre optimalt.

Med aktiviteten og resultater fra planområdet i 2015, mener administrasjonen å vise at planområde 4 arbeider for disse felles målene. Målsetninger/ målsoppnåelse for hver virksomhet blir beskrevet nærmere under den enkelte virksomhet.

6.2 Regnskap planområde 4, Helse og sosial

Tabell, regnskap per tjenesteområde:

Tjeneste	Regnskap 2014	Regnskap 2015	Justert budsjett	Budsjettavvik
1000	9 684	12 960	28 042	15 082
1200	1 117 622	1 110 103	1 072 974	-37 129
1203	185 115	193 725	188 000	-5 725
1210	303 918	356 896	347 000	-9 896
2320	2 571 921	2 595 226	2 811 228	216 002
2330	2 313 047	428 818	401 052	-27 766
2332	0	280 949	285 188	4 239
2340	3 865 182	4 058 399	4 609 053	550 654
2410	3 959 098	3 886 388	4 057 693	171 305
2411	2 275 450	2 475 844	2 557 462	81 618
2420	1 624 432	1 968 777	1 759 013	-209 764
2430	292 264	379 442	348 273	-31 169
2440	2 208 799	2 150 223	1 733 000	-417 223
2510	264 695	645 412	403 786	-241 626
2520	6 119 124	4 307 825	4 815 610	507 785
2531	30 748 929	30 467 631	30 879 862	412 231
2532	561 961	1 587 538	1 601 491	13 953
2540	13 629 497	12 616 668	12 982 127	365 459
2541	20 333 170	19 773 340	19 513 509	-259 831
2542	0	1 544 482	1 681 638	137 156
2550	4 223 117	-158 921	-158 921	0
2560	-136 605	-571	22 468	23 039
2611	3 404 224	3 739 404	3 844 190	104 786
2612	54 279	173 241	97 000	-76 241
2650	-2 357 711	-2 194 319	-2 402 549	-208 230
2730	0	0	36 000	36 000
2750	5 666 700	5 305 547	4 423 610	-881 937
2760	460 257	577 061	665 291	88 230
2810	1 731 184	1 578 121	1 362 000	-216 121
2830	23 047	22 050	0	-22 050
2850	343	0	0	0
8500	-5 666 700	-5 142 752	-4 390 000	752 752
Sum planområde 4	99 786 043	94 739 504	95 575 090	835 586

*) : Negativt fortegn angir merforbruk, positiv fortegn mindreforbruk

Kommentarer per virksomhet

Planområde 4 Helse og sosial har et mindreforbruk på kr 835.586,- mot varslet mindreforbruk på kr 1.956.000,- etter 2. tertialrapport. I behandlingen av 2 tertialrapporten ble kr 1.250.000,- budsjettjustert fra planområde 4 til andre planområder, noe som ville gitt et forventet mindreforbruk på kr 706.000,-. Differansen mellom mindreforbruket etter fratrukk av budsjettjustering og det som ble meldt etter 2 tertial er derfor på kr 129.586 på sektornivå.

Mindreforbruket på virksomhetsnivå fordeler seg som følger:

Tjenesteområdene under helsestasjonen, fysioterapi helsestasjonen, husmorvikar og friskliv har samlet sett et mindreforbruk på kr 329.511,-. Mindreforbruk helsestasjonen på kr. 216.002,- skyldes hovedsakelig sykemeldinger med liten mulighet for innleie av vikarer. Når det gjelder fysioterapi helsestasjonen og friskliv så er det kun snakk om små mindreforbruk. Mindreforbruk ved tjenesten husmorvikar på kr 114.186,- skyldes også innsparing ved bruk av vikar.

Tjenesteområdene under avdeling psykisk helse har samlet sett et mindreforbruk på kr 8.208.

Tjenesteområdene under legetjenestene har samlet sett et mindreforbruk på kr 166.207,-. Primært grunnet høyere inntekter enn budsjettet for Eggedal legekontor/turnuslege. Dette er det justert for i budsjett 2016.

Tjenesteområdene under NAV har et samlet merforbruk på kr 517.808,-. Det er et merforbruk på tjenesteområdet Sosial rådgivning og veiledning og tjenesteområdet Tilbud til personer med rusproblemer på til sammen kr 31.169,- som skyldes uforutsette lønnskostnader. Det er merforbruk på økonomisk sosialhjelp på kr 209.764,- men posten har blitt redusert med kr. 153.000,- sammenliknet med 2014. Det er mindreforbruk på kvalifiseringsprogrammet med 88.230,- da en av deltakerne gikk over til ordinært arbeid tidligere enn planlagt. Merforbruket i introduksjonsordningen skyldes at kommunen tok imot flere flyktninger enn planlagt. Dette må imidlertid ses i sammenheng med post 8500.

Tjenesteområdene under barnevernet har samlet sett et merforbruk på kr 154.064,- i forhold til revidert budsjett. På samme tid har kostnadene til drift og tiltak i barneverntjenesten sunket fra 2013 og frem til 2015 i tråd med målsetningen. Total kostandene i 2013 var 9.025.673,-, i 2014: 8.592.367,- og i 2015: 7.103.460,- Det er i hovedsak utgifter til plasserte barn i fosterhjem eller institusjon som er redusert etter arbeidet med å harmonisere drift for de tre kommunene i den interkommunale barneverntjenesten. På samme tid er det en positiv utvikling med at økningen til utgifter til hjelpetiltak, noe som innebærer økt forebyggende innsats. Antall barn som mottar hjelpetiltak går på samme tid noe ned. Antall plasserte barn holder seg stabilt hvor kostnadsreduksjonen har årsak i arbeidet med normalisering av utgiftsnivået.

Tjenesteområdene under virksomheten Tjenester til funksjonshemmede, inklusive bygg, aktivisering og arbeidsrettede tiltak, har samlet sett et mindreforbruk på kr 559.879,-. Dette skyldes hovedsakelig vakante stillinger deler av året, sykefravær uten innleie, noe lavere ekstrabehov enn beregnet knyttet til avlastningsbolig og reduserte utgifter til tjenesten fritidskontakt.

Tjenesteområdene under virksomhet for Sigdalsheimen og hjemmetjenestene, også inklusive overordnede administrative tjenester, bygg, aktivisering og servicetjenester i virksomheten, samt medfinansiering og kommunal øyeblikkelig hjelp har samlet sett et mindreforbruk på kr 443.654,- Dette skyldes flere forhold; Sigdalsheimen har et mindreforbruk på kr 412.231,-. Dette skyldes først og fremst merinntekt, nær 600.000, i oppholdsbetaling. Virksomheten sparte på vikarutgifter inn i året som følge av redusert press, men dette økte igjen og innsparingen ble «spist opp» som følge av økt vikarbehov. Akutthjelp helse og omsorgstjenester inneholder prosjektmidler som også styrker regnskapet til Sigdalsheimen. Dette er lagt inn i rammen fra 2016. Øvrig mindreforbruk i tjenesten skyldes vakans i ergoterapistilling og aktivitørstilling, lave fyringsutgifter og positiv effekt av økte egenbetalinger. Hjemmetjenesten endte alene med et merforbruk på kr 374.017,- Dette skyldes økt press på hjemmesykepleie gjennom året og begrenset mulighet til innsparing på vikar. Merforbruket ville vært større om det ikke var for innsparing som følge av redusert behov for praktisk bistand (hjemmehjelp). Budsjett 2016 er justert for nevnte forhold.

Endringer/budsjettjusteringer i løpet av 2015:

Det har kun vært budsjettjustert for lønnskompensasjon og arbeidsgiveravgift og for regulering av KLP forsikringspremier og AFP. I ks sak 82/15 ble 1.250.000,- budsjettjustert fra planområde 4 til andre planområder. Til sammen utgjør dette en budsjettjustering for planområdet på kr 3.046.090,-. For budsjettendringer i prosjektporteføljen, se under «prosjekter».

6.3 Styringsdata for planområde 4, Helse og sosial i 2015

KOSTRA – Kommune-Stat-Rapportering, se nærmere beskrivelse i kapittel 1.3 KOSTRA. Her har sektoren trukket fram et utdrag av nøkkeltall.

	Nøkkeltall	Sigdal 2015	Kostragruppe /kommunegruppe 2 2015	Landet u/Oslo 2015
Prioritering Pleie og omsorg	Netto driftsutgifter pleie- og omsorg pr. innbygger over 80 år	338 790	346 924	371 789
Tilsv. 2014		327 636	354 200	372 795
Prioritering Pleie og omsorg	Netto driftsutgifter pleie- og omsorg pr. innbygger over 67 år	113 448	108 199	109 521
Tilsv. 2014		110 688	114 540	113 251
Produktivitet Pleie og omsorg	Korrigert brutto driftsutgift pr. mottaker av pleie og oms.tjenester	310 420	358 479	388 385
Tilsv. 2014		294 933	371 758	392 678
Produktivitet Institusjon	Korrigert brutto driftsutgifter institusjon per plass	956 933	986 462	1 024 333
Tilsv. 2014		929 111	990 169	1 028 760

Kvalitet Institusjon	Antall plasser i enrom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	100	96,6	94,4
Tilsv. 2014		100	96,6	94,8
Dekningsgrad Institusjon	Andel innbyggere 80+ som er beboer på institusjon	14,6	13,7	13,1
Tilsv. 2014		16,9	14,3	13,4
Dekningsgrad Institusjon	Andel plasser i institusjon og heldøgnsbemannet bolig i prosent av bef. 80+	21	30	29
Tilsv. 2014		21	29	29
Dekningsgrad Institusjon	Andel beboere 80 år og over som er beboer på institusjon	74,4	74,5	69,6
Tilsv. 2014		77,1	76,4	70,5
Produktivitet Hjemmetjenester	Korrigerte brutto driftsutgifter per mottaker av hjemmetjenester i kr	158 463	208 761	237 179
Tilsv. 2014		154 025	222 056	239 679
Dekningsgrad Hjemmetjenester	Mottakere av hjemmetjenester per 1000 innb. 80 år og over	511	375	329
Tilsv. 2014		476	378	333
IPLOS Brukersammensetning	Gjennomsnittlig antall tildelte timer pr uke som brukere av hjemmesykepleie får	2,2	4,2	4,7
Tilsv. 2014		1,8	4,5	4,7
Utdypende tjenesteindikator Hjemmetjenester	Andel av hjemmeboende som mottar kjernetjenester, 80 år og over, med omfattende bistandsbehov	-	11,8	12,8
Tilsv. 2014		-	11,3	12,7
Prioritering Sosialtjenesten	Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr. innbygg. 20-66 år	1 830	2 458	3 220
Tilsv. 2014		1 710	2 384	3 137
Dekningsgrad Sosialtjenesten	Andel sosialmottakere i aldersgruppa 20-66 år, av innb. 20-66	3,9	3,9	3,9
Tilsv. 2014		4	-	3,9
Produktivitet Sosialtjenesten	Korrigerte driftsutgifter til sosialtjenesten per mottaker	20 576	33 132	39 771
Tilsv. 2014		15 193	-	39 500
Prioritering Barneverntjenesten	Netto driftsutgifter til barneverntjenesten 0 til 17 år	10 149	9 412	8 323
Tilsv. 2014		12 134	9 024	7972
Prioritering	Andel undersøkelser som	57,1	-	42,8

Barneverntjenesten	fører til tiltak i prosent			
Tilsv. 2014		30	-	44,3
Prioritering Barneverntjenesten	Netto driftsutgifter per barn i barnevernet	165 209	-	110 365
Tilsv. 2014		204 833	-	107 348
Produktivitet Barneverntjenesten	Stillinger med fagutdanning innen barnevern per. 1000 innbygger 0-17 år	3,6	4,4	4,2
Tilsv. 2014		4,2	4,4	4,1
Produktivitet Barneverntjenesten	Brutto driftsutgifter per barn som ikke er plassert av barnevernet (funksjon 2510)	34 000	-	33 809
Tilsv. 2014		29 333	-	33 175
Produktivitet Barneverntjenesten	Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (funksjon 2520)	341 786	-	372 701
Tilsv. 2014		343 105	-	342 232
Dekningsgrad Barnevern	Andel barn med barnevernstiltak ift innbyggere 0-17 år	4,7	-	4,8
Tilsv. 2014		3,9	-	4,8
Kommunehelse Forebygging	Andel nyfødte med hjemmebesøk innen 2 uker etter hjemkomst	92	103	89
Tilsv. 2014		100	93	86
Kommunehelse Dekningsgrad	Legeårsverk pr. 10.000 innbygger	10,1	12,7	9,8
Tilsv. 2014		8,5	12,7	9,7
Fastlegeregisteret	Gj.snittlig listelengder korr. For kommunale timer	1747	998	1214
Tilsv. 2014		1720	1065	1227
Institusjoner	Legetimer pr uke pr beboer i sykehjem	0,26	0,40	0,54
Tilsv. 2014		0,21	0,37	0,50
Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste	Årsverk av leger per 10 000 innb 0-5 år	7,3	8,5	5,9
Tilsv. 2014		7,3	9,1	5,9
Kommunehelse Dekningsgrad	Fysioterapiårsverk pr. 10.000 innbygger	14,1	10,4	9,0
Tilsv. 2014		13,8	10,3	9,0
Kommunehelse Prioritering	Netto driftsutgift pr. innbygger til kommunehelsetjenesten	2 586	3 162	2 316
Tilsv. 2014		3 177	3 197	2 316

Begrepsavklaringer:

Netto driftsutgifter viser driftsutgiftene inkludert avskrivninger etter at driftsinntektene, som blant annet inneholder øremerkede tilskudd fra Staten og andre direkte inntekter er trukket fra.

Korrigerede brutto driftsutgifter omfatter driftsutgiftene ved kommunens egen tjenesteproduksjon pluss mva-utgift og avskrivninger, minus dobbeltføringer i de kommunale regnskaper som skuldes viderefordeling av utgifter/internkjøp mv. Sykelønnsrefusjon er også trukket fra. Det korrigeres for mva kompensasjon påløpt i driftsregnskapet.

Merk. Fra årsmelding 2015 har planområdet valgt å ikke lenger ha «Buskerud» med som sammenligningsparameter. Det er mer hensiktsmessig å sammenligne seg med grupperinger av kommuner etter folkemenge og økonomiske rammebetingelser. Her har SSB lagt Sigdal i kostragruppe 2. For nærmere lesning om kommunegrupper følg følgende lenke: <http://www.ssb.no/forskning/mikrookonomi/kommunal-okonomi/store-forskjeller-i-kommunenes-okonomiske-rammebetingelser>. For øvrig er «landet utenom Oslo» fortsatt en viktig sammenligningsfaktor.

KOSTRA henter data fra mange ulike registre. De mest relevante er: Kommunenes egne elektroniske fagsystemer, IPLOS (individbasert Pleie og omsorgsstatistikk), NAVs AA-register (Arbeidsgiver og arbeidstakerregister).

Kommentarer til nøkkeltallene

Det vises til rapporten fra Agenda Kaupang for mer inngående analyse av kostra i helse- og omsorgstjenestene. Rapporten tar imidlertid ikke for seg utdypende tjenesteindikatorer (IPLOS), da denne rapporteringen inneholder for stor usikkerhet. Alle kommuner, inkl. Sigdal sliter med kapasitet til å holde iplosrapporteringen ajour til enhver tid. Rapporten fra Agenda Kaupang sier således heller ingenting om kvalitet i tjenestene.

Tabellen over viser at kommunens driftsutgifter innen pleie- og omsorg sett i forhold til antall innbyggere over 80 år, er lavere enn gjennomsnittet for kommunegruppen og landet. Ses driftsutgiftene innen pleie og omsorg i forhold til aldersgruppa over 67 år, ligger Sigdal litt over gjennomsnittet for kommunegruppen og landsgjennomsnittet.

Når det gjelder andel innbyggere 80+ som er beboer på institusjon ligger Sigdal over snittet for kommunegruppen og for landet. Sigdal har derimot en betydelig lavere andel plasser i institusjon og heldøgnsbemannet bolig i prosent av befolkningen 80+ enn både kommunegruppen og landet. Sigdal har ikke heldøgns bemannede omsorgsboliger. I mange kommuner tilsvarende slike boliger plasser i sykehjem (bemannet som sykehjem). Veileder til Kostra beskriver at det må være minimum 5 årsverk stasjonert personale i forhold til om boligen beregnes som heldøgns eller ikke, samt at det er stasjonær nattevakt i boligen. Våre boliger (Prestfosstunet og Eldresenteret) har p.t kun nær 3 årsverk hver, og kun ambulerende nattevakt. Det vises til ytterligere drøftinger av forholdet mellom institusjonsplasser og heldøgns omsorgsboliger i rapporten fra Agenda Kaupang.

Sigdal scorer 100 prosent på plasser i enerom i institusjoner. Det vil si at alle har enrom på Sigdalsheimen dersom det ikke er overbelegg. Dette har som kjent ikke vært tilfelle i praksis.

Tallene viser videre at Sigdal har et høyere antall mottakere av hjemmetjenester for personer over 80 år enn både kommunegruppen og landet (dekningsgrad), men driver tjenestene rimeligere (produktivitet). Hjemmesykepleien ligger under gjennomsnittet når det gjelder tildelte timer til hjemmesykepleie (gir litt til mange).- Videre viser tallene at brukerne i hjemmetjenesten samlet sett ikke har så omfattende hjelpebehov som i kommunegruppen og landet for øvrig. I Kostra-sammenheng omfatter hjemmetjenester både hjemmesykepleie,

praktisk bistand, tjenester til funksjonshemmede, samt psykisk helse. Det vises til rapporten fra Agenda Kaupang for nærmere analyse/oppdeling av hjemmetjenester.

Utgifter til sosialhjelp i Sigdal er fortsatt lavere sammenlignet med kostragruppen og landsgjennomsnittet, samtidig som andelen sosialmottakere av innbyggerne i ligger på gjennomsnittet i landet. Dette skyldes trolig at kommunen har hatt flere brukere innom som bare har hatt behov for hjelp i en kort periode.-Korrigerte utgifter til driftsutgifter til sosialtjenesten per mottaker har gått opp fra 2014, men ligger under nivået for kostragruppen og landsgjennomsnittet. Dette skyldes trolig samme årsak.

Fagdekningen har økt siden barnevernstjenesten ble innlemmet i Midt-Buskerud barneverntjente. På samme tid har antall saker økt både i forhold til antall meldinger, undersøkelser og tiltak. Barnevernstjenesten ligger fortsatt høyt når det gjelder netto driftsutgifter til barnevernstjenesten, sammenlignet med gjennomsnittet i Buskerud og i landet for øvrig. Allikevel slik at snittet nærmer seg landet og sammenlignbar kostragruppe. Netto utgifter til saksbehandling er nå på landsgjennomsnittet, hjelpetiltak nærmer seg snittet og utgifter til plasserte barn er noe høyere. Brutto driftsutgifter per barn viser betydelig nedgang fra 2013-2015, men allikevel snitt over landet. Brutto driftsutgifter per barn med hjelpetiltak øker og er nå på landsgjennomsnittet. Brutto driftsutgifter per barn som er plassert har betydelig nedgang fra 2013-2015 og er nå under landsgjennomsnittet. Det er viktig å huske på at tjenesten operer med forholdsvis få antall saker i Sigdal kommune og at kostnad per barn, både de som er plassert og de som ikke er plassert, uansett vil kunne variere i betydelig grad fra år til år, avhengig av iverksatte tiltak for det enkelte barn. Andre indikatorer som antall barn med hjelpetiltaksplan, omsorgsplan, barn med hjelpetiltak etter undersøkelse viser alle svært positiv trend med dobling i andel. Andel barn med undersøkelse innen tre måneder har langt lavere andel enn landsgjennomsnittet, men en positiv trend for Sigdal fra 2013-2015. Kostra tallene viser også at saksbehandlerne har flere saker enn tidligere, fra 13 saker per årsverk i 2013 til 17,2 saker i 2015.

Kommunen har noe lavere antall legeårsverk i forhold til Buskerud og landet for øvrig. I følge Agenda Kaupang har kommunen, samlet sett, legeressurser på et gjennomsnittlig nivå. For nærmere informasjon, se kapitlet som omhandler virksomheten for legetjenestene.

Kommunen har god dekning av fysioterapiårsverk. I følge rapporten fra Agenda Kaupang har kommunen samlet sett et noe høyt nivå på dette tjenesteområdet, men anbefaler ikke reduksjoner da dette er ressurser som gjør at kommunen er rigget for å kunne arbeide med brukerne på en måte slik at de kan bo lengst mulig i eget hjem.

6.4 Felles utfordringer for helse- og sosial:

Budsjettutfordringer

Det ble gjennomført en tjenesteanalyse/ressursgjennomgang av helse og omsorgssektoren ved Agenda Kaupang høsten 2014, basert på regnskap 2013. Det vises til egen rapport vedrørende dette. Det ble igangsatt en prosess med etterarbeid av denne. Det vises til egen handlingsplan

fs sak 18/15, samt status i etterarbeidet «Driftsanalyse, - Agenda Kaupang», melding til ks i sak 67/15.

Variable kostnader har de siste årene vært skåret ned til et minimum. De største utfordringene har ligget hos de store virksomhetene i pleie og omsorg, da det er disse som har tatt den største belastningen. Dette betyr at man fortsatt må spare på vikarinnleie for å holde budsjetttrammene.

Det har i lang tid vært stort fokus på å bruke mest mulig av ressursene på direkte tjenesteyting. Sektoren har imidlertid også mange andre store utfordringer av administrativ karakter. Kravene og oppgavene til administrasjon og ledelse har økt. Dette er områder som kun delvis er behandlet og analysert i tjenesteanalysen. Det må ses nærmere på økonomisk ressursbruk til/ og organisering av disse tjenestene.

Det er en generell utfordring for sektoren at enkeltvedtak i helse- og omsorgstjenestene kan utløse store økonomiske konsekvenser og dermed behov for endringer i rammene. Dette har også blitt påpekt i tjenesteanalysen. Se nærmere informasjon under virksomhetene. Budsjetttrammen for drift av sektorens bygg er stram og rommer ikke mer enn strengt tatt nødvendig løpende utgiftsbehov og minimalt til vedlikehold, inventar og utstyr. Derfor meldes mange vedlikeholdsprosjekter/oppgraderinger opp som investeringsprosjekter. Budsjettutfordringer er nærmere beskrevet under hver virksomhet.

Tilstrebe en hensiktsmessig organisering og ansvarsfordeling i sektoren

Organisering og lederstruktur i helse og omsorgstjenestene ble også drøftet i rapporten fra Agenda Kaupang. Det er noe variabel struktur i ledelsen innen helse- og omsorgstjenestene i kommunen, sett i forhold til kommunens øvrige tjenester. Det er også store forskjeller i driftsstørrelse og kontrollspenn for ledere. Sektoren har siden 2005 vært organisert med flat struktur med virksomhetsledere direkte underlagt rådmannen. Altså uten helse og sosialsjef. Det er leder av Sigdalsheimen og hjemmetjenestene som fungerer med Helse og sosialsjef-fullmakter der det er behov, og hensiktsmessig med en lederrepresentant/faglig kontaktperson for sektoren. Virksomhetsleder tar et spesielt ansvar for koordinering og representasjon i rådmannens ledergruppe, samt i interkommunalt samarbeid og samarbeid med spesialisthelsetjenesten på system/ kommunalsjefnivå. Denne type «helse og omsorgslederansvar- og oppgaver» ivaretas i tillegg til virksomhetslederansvaret (se også drøftinger av lederstruktur under virksomheten, Sigdalsheimen og hjemmetjenesten). Andre kommuner har ofte valgt å ha et kommunalsjefnivå for å ivareta denne funksjonen. Rapporten anbefaler kommunen å vurdere å innføre et slikt nivå, en helse og omsorgssjef. Samtidig understrekes det at dagens organisering, styring og ledelse av tjenestene fungerer og at kommunen kan videreføre dette uten at det medfører store utfordringer. Det vises til rapporten for nærmere beskrivelse og drøfting av lederstrukturen. Det skulle jobbes videre med dette utover i 2015 og 2016, jf handlingsplan for videre arbeid med rapporten. Dette er ikke utført i 2015, og videre «lagt på is» i 2016 til det er ansatt ny rådmann.

Sikre god samhandling for best mulig ivaretagelse av tjenestemottakerne gjennom Koordinerende enhet, ansvarsgrupper og individuell plan

Alle kommuner skal ha en koordinerende enhet. Denne skal ha generell oversikt over habilitering- og rehabiliteringstilbudet i kommunen, og skal være et kontaktpunkt for samarbeid om brukere som har langvarige og sammensatte behov der hvor flere enheter er inne med tjenester. Koordinerende enhet i Sigdal er definert i to ulike møteplasser, i forhold til brukere under og over 18 år. Medlemmer er definert ut fra dette. Virksomhetsleder i Tjenester til funksjonshemmede er leder i kommunens koordinerende enhet, som behandler alle saker og søknader fra brukere i alle aldre med langvarige og sammensatte behov. Disse brukerne har rett på en koordinator og en individuell plan. Den koordinerende enheten skal sørge for at tjenestene til brukeren sees i sammenheng, og at det er kontinuitet i tiltakene over tid, uavhengig av hvem som har ansvaret. Dette skal forhindre at brukerne blir kasteball mellom de ulike tjenesteyterne. Gjennom den koordinerende enheten skal brukerens tjenestetilbud samordnes, og brukerens ønsker og behov ivaretas.

2014: 57 brukere. 21 av disse under 18 år, 36 over 18 år.

2015: 59 brukere. 19 av disse under 18 år, 40 over 18 år.

Det er behov for noe mer avsatt tid for nøkkelpersoner knyttet til koordinering og arbeid med Individuell plan. Dette for å sikre kontakten med brukeren, holde oppsatte frister for utarbeiding, oppfølging og evaluering av planene, slik at disse skal være aktuelle og retningsgivende til enhver tid.

Ut over koordinerende enhet er det egne arenaer for samhandling og koordinering innenfor den største virksomheten, Sigdalsheimen og hjemmetjenesten, både internt og rettet mot spesialisthelsetjenesten. Koordinering og samarbeid er tidkrevende for ledere og nøkkelpersoner, men av avgjørende betydning for gode pasient/behandlingsforløp.

Å utvikle tjenestene i tråd med overordnet lovverk og nasjonale retningslinjer for tjenestene samt planarbeid.

Samhandlingsreformen, samt nytt lov og planverk for helse og omsorgstjenestene trådte som kjent i kraft i 2012. I hovedsak var det en videreføring av eksisterende tjenester, men med økt krav til kommunalt ansvar vs spesialisthelsetjenestens ansvar. Kommunene fikk et økonomisk ansvar for pasienter innlagt i sykehus (medfinansiering) og for utskrivningsklare pasienter. Medfinansieringsordningen ble avviklet fra og med 2015. Ny folkehelselov trådte også i kraft fra 2012. Folkehelseperspektivet skal løftes opp og inn i all kommunal planlegging. Det er ikke opprettet folkehelsekoordinator i kommunen. Koordineringsansvaret er lagt til rådmannen og rådmannens ledergruppe. Kommunen mangler en overordnet helse og omsorgsplan. Denne bør utarbeides som en delplan til kommuneplanen som nå er under rullering. Ulike fagplaner bør da samtidig revideres og legges fram som delplaner til helse- og omsorgsplanen (så som psykiatriplan, rehabiliteringsplan, demensplan m.v). Det har så langt ikke vært kapasitet til å starte og jobbe med dette planarbeidet på grunn av stort arbeidspress knyttet til daglig drift og ivaretagelse av mange andre store prosjekter blant ledere og saksbehandlere i sektoren. Det er behov for å avsette ressurser til en dedikert person uten daglig drift ansvar til å lede og å «føre dette arbeidet i pennen». Det utgis årlig nasjonale føringer / mål og hovedprioriteringer for helse og omsorgstjenestene, inkl også for NAV og barnevern. Kommunen skal innrette og utvikle tjenestene i tråd med dette. Dette følges opp. Utvikling av

tjenestene i tråd med nasjonale føringer, lovverk og samfunnsutvikling følges for øvrig også opp på virksomhetsledernivå på tross av manglende skriftlig plan

Internkontroll/HMS/Kvalitetssikring/fagutvikling

Det er en stor utfordring å finne/klare å prioritere ressurser til å utarbeide, ivareta og følge opp arbeidet med lovpålagt internkontroll og kvalitetssikring/fagutvikling i sektoren. Dette arbeidet er svært ressurskrevende. Dette må ses i sammenheng med videre arbeid med å analysere behov for stab- og støttetjenester i sektoren. Aktuelle områder for kvalitetssikring er blant annet kvalitet på tjenestene til brukerne, fagprosedyrer, sak, arkiv og dokumentasjonsrutiner, informasjon og tjenestebeskrivelser, IK bygg, herunder brann- og el. Sikkerhet, IT sikkerhet, helse-miljø og sikkerhet, smittevern, medikamenthåndtering og opplæringsrutiner. Ansvar for internkontroll ligger til ledere og nøkkelpersoner, som har stor arbeidsmengde fra før. Arbeidet med kvalitetssikring og internkontroll er en kontinuerlig prosess da det er krav til at det hele tiden må evalueres, revideres, og holdes ajour i takt med utviklingen med virksomhetene og faget og endrede og nye lovkrav til tjenestene.

Sektoren har lenge hatt behov for å ta i bruk elektronisk verktøy til internkontrollarbeidet. Dette ble kjøpt inn i 2015 gjennom et samarbeidsprosjekt med Modum og Krødsherad kommune: «RIK» - Rådmannens internkontroll. «Compilo» (tidligere Kvalitetslosen) er valgt som elektronisk verktøy. Dette må bygges opp og er tenkt å tas i bruk fra 2016. IK-arbeidet og det elektroniske systemet krever kontinuerlig oppfølging og vedlikehold. Det har i siste halvår 2015 vært avsatt 20 prosent midlertidig stilling til dette formålet (systemansvarlig) ved omprioritering innenfor budsjettetrammen. Denne stillingen ble opprettet fast fra 2016 ved omdisponering innenfor sektorens ramme. Stillingen skal serve alle virksomhetene i sektoren er derfor foreslått lagt til kostrafunksjonen 1200 Administrasjon. Arbeidet har imidlertid ligget i brakk så langt i 2016 på grunn av rådmannssituasjonen og skolesjefsituasjonen.

IT

Det er en stadig utfordring for virksomhetene å benytte og videreutvikle fagprogrammene i sektoren optimalt. Dette gjelder blant annet ressurser til drift, vedlikehold og opplæring. Omsorgstjenesten har et økt behov for døgnkontinuerlig vaktberedskap for IT-systemene / pasientjournalssystemet etter innføringen av helsenett (samhandling med spesialisthelsetjenesten). Dette er ikke med i avtalen per i dag, men løses ofte ved «dedikerte» programansvarlige i samarbeid med IT-avd. på Modum.

Det er utarbeidet egen datahandlingsplan for sektoren. Denne rulleres årlig. Det er også utarbeidet rutiner for IT-sikkerhet i virksomhetene. Disse rulleres også jevnlig, da det kommer stadig nye lovkrav. Dette er et krevende felt å følge opp. Kommunen mangler også en overordnet strategi for IT sikkerhet. Det finnes en egen modul for internkontroll for IT sikkerhet i Compilo. Det bør vurderes om kommunen også skal kjøpe/ta i bruk denne.

Saksbehandling

Saksbehandling av søknader om kommunale helse- og omsorgstjenester er et krevende fagfelt. Alle tjenester til brukerne krever at det utformes enkeltvedtak. Dette er juridiske dokumenter

som kan etterprøves, og er også svært viktig med hensyn til effektiv og rettferdig tjenesteyting. Det handler om å gi brukerne riktig og nødvendig hjelp når de trenger det på lavest mulig nivå. Det er også et krav at vedtakene skal være oppdatert til enhver tid for å motta toppfinansieringstilskuddet til ressurskrevende tjenester. Enkelte typer tjenester, som omsorgslønn, er ofte gjenstand for klage. Å kjøre en klagesak til Fylkesmannen er tid- og ressurskrevende. En er i tillegg bundet til forvaltningslovens frister for saksbehandling. Virksomhetene sliter med kapasitet i forhold til dette arbeidet. Mye av saksbehandleroppgavene ligger til lederstillingene. I tillegg skal det føres IPLOS – et nasjonalt standardisert kartleggings- og innrapporteringsystem. Dette krever ekstra av de eksisterende personellressursene, både i tjenesteytingen og saksbehandlerfunksjonene. Sigdals ressurser til- og organisering av saksbehandling ble analysert i rapporten fra Agenda Kaupang. Det er variabelt hvordan ulike kommunene løser dette feltet. Større kommuner etablerer ofte saksbehandlerenheter eller «bestiller-kontor», men sammenlignet med andre kommuner på Sigdals størrelse er det ikke uvanlig å organisere tildeling av tjenester på den måten kommunen gjør i dag (i hver virksomhet). Det er også fordeler ved dagens organisering, men virksomhetene opplever dette noe ulikt. Agenda Kaupangs stipulering av årsverk i forhold til sammenlignbare kommuners andel til formålet, tilsier ca 1,2 til 1,5 årsverk, og at dette er på nivå med det kommunen benytter av ressurser til formålet i dag. De anbefalte likevel sektoren å vurdere å organisere ressursene til en mer felles saksbehandling, i tråd med øvrig foreslåtte strukturelle endring (organisering/lederstruktur). Utredningen av dette er startet. Det er konkludert med at brukerperspektivet/brukernes rettssikkerhet uansett ivaretas med dagens organisering. Man drifter etter de krav som gjelder. Det gjenstår å vurdere fordeler/ulempen i «administrativt perspektiv»; ansvar og oppgavefordeling og lederstruktur.

Frivillighet

Frivillig arbeid er et viktig tiltak for å engasjere lokalbefolkningen og en viktig ressurs for kommunene. I utredningen «innovasjon i omsorg» brukes begrepet «den andre samhandlingsreformen», som dreier seg om å utnytte de sosiale og menneskelige ressursene som finnes i befolkning og samfunn som helhet. Sigdal har i begrenset grad etablert et system for styring av frivillig arbeid. En har blant annet ikke organisert en egen frivillighetssentral. Dette bør utredes nærmere. I tillegg bør det spesielt utredes å etablere et system for samarbeid med frivillige på Sigdalsheimen. Se eventuelt nærmere drøftinger av aspektet frivillighet i rapporten fra Agenda Kaupang.

Behov for samlokalisering på tvers av virksomheter («Helsehus»)

Det ville være fordeler med å samle alle kommunens helse- og omsorgstjenester på ett sted for å fremme god samhandling. Det vises til ks sak 16/18. I påfølgende avsnitt vektlegges noen av fordelene sett fra virksomhetenes ståsted:

Virksomhet for forebyggende helse har behov for større lokaler for å kunne tilby en faglig god tjeneste. Det er ønskelig å samle flere funksjoner i samme lokale, (Helsehus), noe som vil gi bedre grunnlag for tverrfaglig samarbeid for å kunne sikre rask og tidlig hjelp gjennom iverksetting av spesielle tiltak, og familiene vil møte en helhetlig og familiestøttende tjeneste. Helsestasjonen er en lovpålagt og kjent tjeneste som er i dialog med alle barnefamilier uavhengig av sosial status og bakgrunn. Dette gir en unik mulighet til å komme i kontakt med

befolkningen. Helsestasjonen har ansvar for psykisk helsearbeid for barn og unge, noe som fordrer tettere samarbeid mellom helsestasjonen, kommunepsykolog og avd for psykisk helse (voksne).

Aktuelle samarbeidspartnere som bør være samlokalisert er Helsestasjonen for barn og unge, skolehelsetjeneste, svangerskapsomsorg, smittevern inkl flykninghelsetjeneste, avd psykisk helse for voksne, friskliv, fysioterapi for barn og unge, interkommunal barneverntjeneste, psykolog, ruskonsulent og fastlegene. I disse dager er det også tett samarbeid med flykningetjenesten.

For virksomheten Sigdalsheimen / hjemmetjenesten ville det være en stor fordel med et «Helsehus» i umiddelbar nærhet til Sigdalsheimen. Spesielt er det viktig for Sigdalsheimen/hjemmetjenesten med et tett samarbeid med legetjenesten og psykiatritjenesten. Når det gjelder psykiatritjenester er det allerede et tett samarbeid med hjemmetjenesten i dag. Dette blir enda viktigere i fremtiden, spesielt når det er på trappene med kommunal øyeblikkelig hjelp døgnopphold også innen psykiatri fra 2017, samt etter hvert økonomisk betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter også i psykiatrien. Dette utredes nærmere, nasjonalt og lokalt. Dagens psykiatritjeneste er en dagtjeneste, mens hjemmetjenester er en døgnkontinuerlig tjeneste. Det må sees nærmere på dette samarbeidet fremover. Til slutt er det også et tett samarbeid i dagens fysio/ergo.avdeling, som er administrativt delt i to under virksomhet for forebyggende helse og Sigdalsheimen/hjemmetjenesten. Dette samarbeidet fungerer godt. En samlokalisering anses per i dag ikke nødvendig, men nasjonale føringer legger mer og mer vekt på å dreie virksomheten fra kurativ virksomhet til mer forebygging, aktiv omsorg, friskliv, læring og mestring og folkehelse. Dette gjelder hele befolkningen, unge og gamle. De voksne/unge eldre og eldre utgjør imidlertid en stor gruppe og det vil være nødvendig med et tettere samarbeid om denne gruppen fremover.

For Tjenester for funksjonshemmede vil en samling i et helsehus etter modell beskrevet i sak 16/18 være positivt. Virksomheten har et tett samarbeid med både helsestasjonen, fysioterapitjenesten for barn og unge, psykiatritjenesten og legetjenesten i mange saker (i tillegg til flykningtjenesten, rus og barnevern), og har slik sett en større nærhet til et slikt hus enn til den tradisjonelle pleie- og omsorgsmodellen. En samling av tjenestene vil forenkle samarbeidet både i koordinerende enhet og i enkeltsaker, og vil bedre tilgjengeligheten for brukerne.

Av samme grunner som nevnt over vil en samlokalisering være positivt for legetjenestene i Prestfoss.

Et forprosjekt med arbeidsgruppe og styringsgruppe har startet en prosess for å definere hva virksomhetene får samlet under samme tak, praktisk og økonomisk. Forprosjektet skal munne ut i en skisse som kan brukes som underlag til å legge inn et konkret forslag til «Helsehus» i budsjett 2017, jfr oppfølging av kommunestyrevedtak 16/18.

Sykefravær

Det jobbes kontinuerlig med å holde sykefraværet på et lavt nivå. Dette følges nøye opp og beskrives i egne årsrapporter for HMS. Dette er et ressurskrevende arbeid for ledere i de store virksomhetene med mange ansatte.

Rekruttering og kompetanse i pleie og omsorg

Pleie og omsorg jobber mye og kontinuerlig med rekruttering og kompetanseheving. Tjenesten har knyttet til seg mange helsefagarbeidere og sykepleiere ved å ansette i faste flytende stillinger som dekker vikariater og enkeltvakter, samt ved opprettelse av vikarsentral med fast ansatte vikarer. Slik kan man også tilby nyansatte høye stillingsprosenter. Agenda Kaupang anbefalte å vurdere ressursbruken til administrering av vikarsentralen. Dette er gjort. Antall vikarer vurderes fortløpende som før, slik at en ikke risikerer «overtall» av vikarer. Administrative årsverk i vikarsentralen reduseres fra 1,2 til 1,0.

Tjenestene rekrutterer mange helsefagstudenter og rekrutterer mange til «pleien» gjennom trivselsassistentordningen ved Sigdalsheimen. I tillegg er det god rekruttering av virksomhetenes egne lærlinger etter endt læreløp.

Helgestillinger er vanskelig å få besatt med faglærte. Det er også en utfordring å rekruttere faglærte til ferier og til tilkallingsvakter. Særlig sommeren kan være sårbar. I fremtiden er det nødvendig å satse på rekruttering av faglært personell, også i stillinger virksomhetene pr i dag har ansatt ufaglærte. Man må også se på muligheter for å kombinere dagstillinger i sektoren med helgestilling for å ivareta fagdekning og falig forsvarlighet på helger.

Det jobbes kontinuerlig med kompetanseheving i henhold til kommunens opplærings- og kompetanseplan som rulleres årlig. Det er også stort fokus på utvikling av et inspirerende faglig miljø som igjen kan virke positivt på rekruttering av framtidig fagpersonell til kommunen.

Lærlinger

Sigdal kommune er medlem og medeier i Kommunenes opplæringskontor. Målet har vært å ta inn inntil to nye helsefagarbeiderlærlinger hvert år. En lærling tilsettes i 100 %, men lønnes for 50 % stilling over to år, for andel verdiskapning. Tilskuddet for å ta i mot lærling er en engangsum på vel 100.000 kroner per lærling. Det er positivt for kommunen å ta i mot lærlinger med tanke på framtidig rekruttering og verdiskapningen de kan gi, og erfaring tilsier at de fleste lærlingene fortsetter å jobbe i kommunen etter endt lærlingløp. Det samme gjelder i forhold til å ta i mot studenter og elever til praksisplass. Dette er samtidig en lærerik utfordring for personalet. Men det kan også bli belastende dersom lærlingen av ulike grunner krever ekstra oppfølging. Det jobbes kontinuerlig med organisering og kompetanseheving for å kunne være en så god lærebedrift som mulig. Det vises til ks sak 87/15 «Redegjørelse om lærlinger Sigdal kommune», med vedtak: Sigdal kommune har som målsetting å tilrettelegge for 1 lærling på 300 innbyggere». Dette er et betydelig høyere antall lærlinger enn det kommunen tar i mot i dag, som vil ha både administrative og økonomiske konsekvenser. Administrasjonen legger fram egen sak på dette ved neste budsjettbehandling.

Antall lærlinger ferdig i 2014: 2. Begge har fast stilling i kommunen
Antall lærlinger ferdig i 2015: 2. Begge har fast stilling i kommunen

6.5 Virksomhetene innen Helse og sosial

Som organisasjonskartet over Helse og sosial viser, har planområdet i 2015 bestått av 7 virksomheter med sine ledere med budsjettansvar. I det etterfølgende vil målsettinger definert for den enkelte virksomhet i budsjett 2015 evalueres i forhold til: måloppnåelse, utfordringer, tiltak videre og prioriteringer pr virksomhet.

Det vises til budsjettheftet for beskrivelse av hva virksomhetene omfatter samt detaljert oversikt over årsverk.

Forebyggende helse

Avdeling Forebyggende helse omfatter tjenestene (nytt fra budsjett 2016):

Svangerskapsomsorg og følge- og vaktberedskap for gravide.

Helsestasjon for barn og ungdom.

Skolehelsetjeneste.

Fysioterapi for barn og unge.

Frisklivssentral.

Husmorvikar.

Smittevern med reisevaksinering, tuberkulosearbeid og flyktningshelsetjeneste.

ÅRSVERK

Årsverk totalt i virksomheten i 2015 var 5,66 i tillegg har virksomheten følgende avtaler ift årsverk: 2,25 driftstilskudd fysioterapi og 0,1 årverk helsestasjons-/og skolehelsetjenestelege I tillegg kommer timesavtaler med frisklivsinstruktører. 0,2 årsverk helsesøster knyttet til LIST-prosjekt i 2015.

OVERORDNET MÅL

- Å fremme barns fysiske, psykiske og sosiale helse
- Å forebygge sykdom og skader.
- Være pådriver for en best mulig livsstil blant hele befolkningen.

Når det gjelder øvrige delmål henvises det til budsjetthefte 2015.

MÅLOPPNÅELSE

Helsestasjonen:

De mål virksomheten satte seg for 2015 er til dels oppfylt, noen må føres videre som en del av en kontinuerlig prosess. Resultater innen forebyggende tjenester er vanskelig å tallfeste, derfor må man støtte seg på forskning og anbefalte tiltak i planleggingen av tjenestetilbudet. Egen erfaring gir grunnlag for evaluering av tjenesten, i og med at det ikke er gjennomført brukerundersøkelser. En god forebyggende helsetjeneste er ofte avhengig av samarbeid mellom ulike tjenester. Virksomheten jobber etter å sette inn ressurser der behovet er størst, og i samarbeid med andre. I 2015 har virksomheten sett behov for økt innsats overfor barn med risiko for psykiske og/eller sosiale problemer. Tiltak har vært å styrke tilgangen på helsesøstertjeneste på alle fire skolene og tverrfaglig samarbeid med skole, PPT, barnevern,

BUP Kongsberg m.fl. Samtaler med barn og ungdom er et tilbud som stadig flere benytter seg av, både i barne- og ungdomsskolen. Et økt antall flyktninger og arbeidsinnvandrere har gitt behov for å sette inn økte ressurser ovenfor disse gruppene.

Kvalitetssystemer:

I forhold til kvalitetssikringsarbeidet så krever nye forskrifter, anbefalinger og rutiner ved vaksinerings, helseundersøkelser og forebyggende tuberkulosearbeid en kontinuerlig faglig oppdatering. I 2015 ble det engasjert en rådgiver for å jobbe med kvalitetssystemer for hele avd. forebyggende helse. Alle tjenestene i forebyggende helse har gått gjennom og fått hjelp av den eksterne rådgiveren til å oppdatere sine kvalitetssystemer. Arbeidet med å legge inn i Compilo ble startet i 2015, arbeidet fortsetter i 2016.

Det er system for å opprette kontakt med nyinnflyttede ift helsestasjonstilbudet. Dette gjelder i særlig grad barnefamilier fra andre land, både flyktninger og andre innvandrere.

Samarbeid:

Virksomhet forebyggende helse har deltatt i og administrert ulike tverrfaglige og tverretatlige samarbeidsfora: Det har vært avholdt jevnlig møter i veiledningsteamene Småbarnsforum og Skolebarnsforum (se psykisk helse barn og unge), samarbeidsmøter med føde-/barsel på sykehusene og samarbeidsmøter med skolene og barnehagene. Fra 2015 er det i tillegg etablert faste månedlige samarbeidsmøter med psykiatritjenesten for voksne og. Virksomhetsleder forebyggende helse og fysioterapeut deltar i koordinerende enhet for barn under 18. Virksomhetsleder deltar også i arbeidsgruppe Ressurssenter helsefremmende arbeid psykisk helse Modum og Sigdal, samarbeidsmøter BUPA Kongsberg. Det er avholdt årlig samarbeidsmøte med fylkestannhelsetjenesten og tannpleier deltar ved gruppekonsultasjon med 2-åringer på helsestasjonen.

Det har fra 2015 vært faste samarbeidsmøter mellom helsestasjonen og avd. for psykisk helse voksne hvor man har drøftet saker hvor barn er involvert anonymt eller med samtykke.

Helsestasjonen har et tett samarbeid med flyktningetjenesten om oppfølging av det stadig økende antallet flyktninger som bosettes i kommunen. Det har blitt avholdt jevnlig møter i flyktningeteamet hvor helse, skole, voksenopplæring og flyktningetjenesten deltar.

Det har vært avholdt samarbeidsutvalgsmøter mellom kommunen og de privatpraktiserende fysioterapeutene.

Helsestasjon for spe- og småbarn:

Konsultasjoner:

Konsultasjoner på helsestasjonen gjennomføres individuelt og i grupper. Det er opp mot 100 prosent oppslutning rundt anbefalte helsekontroller og vaksinasjonsprogrammet.

Konsultasjoner og vaksinerings blir journalført elektronisk og i tillegg er det et papirjournalssystem for oppbevaring. Det er fortsatt ikke mulig å motta epikriser og

fødselsmeldinger elektronisk fra sykehusene. Oppdatering på vaksinasjonsstatus, etterregistrering av vaksiner og innhenting av forsømt vaksinasjon er en stor utfordring når det gjelder gruppen flyktninger og andre innvandrere p.g.a. manglende dokumentasjon.

Hjemmebesøk til alle nyfødte i 2015. Helsesøster har gjennomført hjembesøk til alle som har født 7-10 dager etter hjemkomst og tett oppfølging av barn og familier i barselomsorgen jfr. ny faglig retningslinje for barselomsorgen fra Helsedirektoratet.

Foreldrestøttende og nettverksskapende tiltak:

Det har vært startet opp nettverksskapende barselgrupper i 2015. Alle nyfødte familier har fått tilbud om dette.

ICDP: (International Child Development Program)

I 2015 har alle nybakte foreldre fått en innføring i foreldreveiledningsprogrammet ved første oppstartmøte av barselgrupper på helsestasjonen. Det ble i 2015 i tillegg gjennomført et ICDP kurs (a 8 kvelder) med godkjente ICDP-veiledere som kursholdere.

Foreldrekafe med temaer førstehjelp og søvn har vært arrangert i samarbeid med frisklivssentralen.

Skolehelsetjenesten

Tjenesten har i 2015 vært tilgjengelig både i skolene og på helsestasjonen. Alle helseundersøkelser med veiing og måling, syns- og hørselstest, legeundersøkelse, motorikk og utvikling m.m. har foregått på helsestasjonen med helsesøstre, fysioterapeuter og skolelege. Vaksinasjoner har vært delvis på skolene og delvis på helsestasjonen. Helsesøsters faste treffetider, samtaler og undervisning har vært et tilbud på alle fire skolene. Informasjon om tjenesten og tilbudene har gått til alle hjem. Det har vært god oppslutning om tilbudene i 2015. Økte ukentlige treffetider for elever på ungdomsskolen og de tre barneskolene har gitt mulighet til å følge opp de som har behov for samtaler. Det er gjennomført helseundersøkelser før skolestart, på 3. og 10. trinn, og individuelle helsesamtaler med alle elevene på 5. og 8. trinn. Alle elever på 5., 8., 9. og 10. trinn har fått undervisning av helsesøster om aktuelle temaer som pubertet, seksualitet, seksuelt overførbare sykdommer, prevensjon, graviditet og fødsel. I tillegg har det vært jentegrupper og grupper med psykologisk førstehjelp som en del av et forskningsprosjekt (LIST). Rekruttering til og gjennomføring av disse gruppene har vært meget ressurskrevende og den tilførte 20 prosent stillingen fra prosjektet har vært helt nødvendig for å klare å gjennomføre de andre oppgavene i skolehelsetjenesten. Behovet for voksenkontakt er stort, og antall konsultasjoner har økt både i og utenom skoletiden.

Helsestasjon for ungdom

Helsestasjon for ungdom er en del av tilbudet innunder helsestasjonen for øvrig og har ikke egne lokaler og åpningstider. Mange ungdommer bruker nok helsestasjon for ungdom i den kommunen de går på videregående og studerer, men noen benytter seg også av tilbudet i Sigdal. Jordmor og helsesøstre har foreskrivingsrett for p-piller for unge jenter mellom 16 og 19 år og følger opp med prevensjonsveiledning. Det er også henvendelser angående nødprevensjon og graviditetstester.

Helsestasjons- og skolelege.

10 prosent legestilling (annenhver torsdag) har dekket faste konsultasjoner i helsestasjon og skolehelsetjeneste, henvisninger og oppfølging av barn med særskilte behov.

Svangerskapsomsorg

I 2015 har jordmor jobbet ca 40 prosent med svangerskapskonsultasjoner og fødselsforberedende kurs helsestasjonen. I tillegg har hun jobbet ca. 40 prosent med beredskaps- og følgetjeneste (dekkes av tilskudd fra Vestre Viken). Videre har ca. 20 prosent blitt benyttet til skolehelsetjeneste på ungdomsskolen og helsestasjon for ungdom.

Det har ikke vært mulig med helkontinuerlig vakt- og følgeberedskap siden jordmor er alene om oppgaven, og det er ikke samarbeid med nabokommuner om dette da de ikke har beredskap. Beredskapen/følgetjenesten har blitt satt opp i forhold til kvinnenes terminer, men også noe utover det. 25 barn er født kommunen i 2015, de fleste gravide har gått til svangerskapskontroll hos jordmor.

Husmorvikartjeneste

Helsestasjonene disponerer og administrerer husmorvikar i 60 prosent stilling. Tjenesten er et lavterskeltilbud og har blitt gitt til barnefamilier ved barns eller foreldres sykdom, og ut fra andre faglige vurderingskriterier.

Psykisk helse barn og unge.

Psykisk helse for barn og unge er helsestasjonens ansvar. I 2015 har dette tatt mye tid, både i helsestasjonen og skolehelsetjenesten med samtaler, veiledning og samarbeid med andre instanser. Sigdal kommune har samarbeidsavtale med BUP Kongsberg, noe som bl.a innebærer et veiledningsansvar.

Styrket helsesøsertilgjengelighet i 2015 for barn, ungdom og foreldre i helsestasjon og skolehelsetjeneste. Det brukes stadig mer tid i skolene med samtaler og oppfølging av elever som trenger å prate med en voksen utenfor familien. Dette har virksomheten prioritert i 2015, for i større grad å kunne avdekke mobbing, psykiske problemer og andre vanskeligheter som barn i dag sliter med.

Småbarnsforum og Skolebarnsforum

Har bestått av representanter fra BUP Kongsberg, PPT, barnevern og helsestasjonen og har gitt veiledning til foreldre og fagpersoner. Begge teamene har møttes på helsestasjonen 3- 4 gg. årlig og saker har blitt tatt opp anonymt eller med foreldrenes samtykke.

Ressurssenter helsefremmende arbeid psykisk helse.

Sigdal kommune er med i samarbeidet i Ressurssenteret sammen med Modum kommune, Buskerud fylkeskommune, Modum Bad og Modum Frisklivssentral. Ressurssenteret har tilbudt bl.a. tjenestene *Rask Psykisk Helsehjelp (se psykiatritjenesten)*, *SMS/chatte tjeneste* til

elever ved Rosthaug vgs og organiserer: *LIST-prosjektet* hvor Sigdal, sammen med Modum, Krødsherad og Modum Bad, deltar i et forskningsprosjekt fra Universitetet i Bergen for utprøving av effekten av to ulike mestringsmodeller for hva som best kan hjelpe ungdomsskoleelever med angst og angstproblemer. Dette har vært meget ressurskrevende og helsestasjonen har fått prosjektmidler til 20 prosent helsesøsterstilling i 2015 og 2016. Det blir nødvendig å se på Ressurscenterets rolle og organisering framover i og med at prosjektperioden med tilskudd til *Rask psykisk helsehjelp* går mot slutten og hvis Sigdal skal videreføre sin samarbeidsavtale med *Ressurscenteret* må det forventes økt kontingent hvis det ikke lykkes å få eksterne midler.

Ungdata

Funnene fra Ungdata undersøkelsen i 2014 har blitt fulgt opp og arbeidet videre med i 2015. I tillegg til behov for oppfølging av negative funn innen psykisk helse, har man jobbet med oppfølging av Sigdals «dårlige» resultat når det gjelder tidlig alkoholdebut i ungdomsskolen, noe foreldrene ofte samtykker til. Det har startet et samarbeid med ruskonsulent hos NAV med planer om å utarbeide en ruspolitisk handlingsplan som er tenkt ferdigstilt våren 2016. Det å ha gjennomført en slik undersøkelse har skapt engasjement og har «tvunget» fram samarbeid og fokus på folkehelse og forebygging. Ungdata planlegges gjennomført hvert 3. år.

Kommunepsykolog

Det ble i 2015 søkt om og innvilget tilskudd fra Helsedirektoratet til kommunepsykolog, og kommunestyret vedtok i desember 2015 å opprette og utlyse en slik stilling. Tilskuddet på kr 510.000,- ble søkt overført til 2016. Videre framover vil man kunne forvente et tilskudd på kr 300.000,- pr år inntil tjenesten blir en kommunalt lovpålagt tjeneste, noe som er antydning kan bli ca i 2020. Tilskuddsordningen dekker ikke forventet kostnad for psykolog, og kommunen må forvente økte utgifter til denne tjenesten fra 2017.

Smittevern.

Reisevaksinering

Helsestasjonen har tilbud til hele befolkningen om vaksinering og rådgivning i forbindelse med utenlandsreiser. Dette tilbudet har vært mye benyttet. Alle vaksiner registreres i Sysvak, et nasjonalt vaksinasjonsprogram hvor alle kan hente ut sin registrerte vaksinasjonsstatus.

Tuberkulosearbeid

Tuberkulosearbeidet innebærer screening og videre henvisning til røntgen, blodprøve og BCG- vaksinering av risikogrupper (bl.a. flyktninger, innvandrere, helsefagstudenter og andre).

Flyktningehelsetjeneste

Alle flyktninger har krav på både fysiske og psykiske helsetjenester og helsestasjonen er ofte den første helseinstansen de møter når de kommer til Sigdal, via mottak eller direkte fra Gardermoen. Det har blitt gitt tilbud om vaksinasjon og screening av tuberkulose og andre smittsomme sykdommer, og andre helsetjenester til både barn og voksne. Noe av screeningen har vært delegert fra kommunelegen som har det faglige ansvaret. Etter hvert har flyktningene fått tildelt fastlege som også har vært en viktig samarbeidspartner når det gjelder oppfølging av helsetjenester. Barna fortsetter å følge vanlig helsestasjonsprogram, men oppfølging av

vaksinasjon har vært en utfordring p.g.a. at de fleste mangler dokumentasjon fra hjemlandet. Mange har opplevd krig og bombing og trenger ekstra oppfølging p.g.a. psykiske helseplager. Dette må man regne med at kan bli et økende problem.

Planarbeid.

«Plan mot vold i nære relasjoner»

Arbeidet med planen fortsatte i 2015 i samarbeid med psykiatritjenesten. Forventes ferdigstilt i 2016.

Tuberkulosearbeid og flyktningehelsetjeneste

Det ble utarbeidet planer og prosedyrer for dette arbeidet i 2015. Dette er en delplan til smittevernplan.

Fysioterapi barn og unge.

Det har vært tett oppfølging og god måloppnåelse innenfor feltet fysioterapi til barn og unge tilknyttet helsestasjonen.

En 80 prosent fysioterapistilling var i 2015 øremerket barn og unge og to fysioterapeuter delte denne. Fysioterapi til barn dekker hele kommunen, på helsestasjonen, i barnehagene og skolene. Det innebærer screeningundersøkelser og oppfølging av barn med forskjellige funksjonshemminger, samt veiledning av omsorgspersoner og støtteapparat. Det er et økende antall barn med spesielle behov som trenger fysioterapi. Det har etter hvert blitt vanskelig å dekke behovet innenfor tilgjengelige ressurser, ettersom flere etterspør denne type arbeidskrevende tjenester. Fysioterapeut deltar i ansvarsgrupper og er også koordinator for enkelte av barna med sammensatte behov. Hun samarbeider tett med helsesøstre, helsestasjonslege, andre kommunale instanser og habiliteringstjenesten i fylket. Stillingen ble økt til 100 prosent fra 2016 grunnet stor arbeidsmengde og da særlig det tidkrevende koordinatorarbeidet.

Folkehelsearbeid

Det er ikke ansatt folkehelsekoordinator i kommunen, så ansvaret for folkehelsearbeidet har i 2015 ligget hos rådmannen. Hver enkelt leder har vært ansvarlig for folkehelsearbeidet innenfor sin virksomhet.

Folkehelsedager

Det er tradisjon å gjennomføre Folkehelsedager på ungdomsskolen og de tre barneskolene hver vår. Dette ble også gjennomført i 2015. På de tre barneskolene var hovedfokus søvn, fysisk aktivitet og sunt kosthold.

10 ungdomsskoleelever fra 9. kl. gjennomgikk i 2015 idrettslederkurset Aktiv 365 fra Buskerud Idrettskrets. Disse elevene ble brukt som ledere/instruktører på folkehelsedagene og i skolen. Disse «Aktiv 365»-ungdommene gjennomførte de fysiske aktivitetene i samarbeid med frisklivssentralen og helsestasjonen. På ungdomsskolen var mobbing et av temaene i 2015.

Privatpraktiserende fysioterapeuter med driftstilskudd

Sigdal har 2 fysikalske institutter: Ved Sigdal Fysikalske var det i 2015 1,65 årsverk fysioterapeuter med driftstilskudd og ved Eggedal Fysioterapi var det 0,6 årsverk fysioterapeut med driftstilskudd. Disse driftstilskuddene ble økt fra 1,65 til 1,80 årsverk ved Sigdal Fysikalske og fra 60 til 70 prosent ved Eggedal Fysioterapi i budsjett 2016 for å imøtekomme melding om lange ventelister og mye overtid begge steder. For begge instituttene har praksisomfanget i 2015 vært større enn driftstilskuddet er ment å dekke. Dette for å unngå for lang ventetid for brukerne.

Praksisomfang i 2015:

Ved Sigdal Fysikalske Institutt:

Driftsavtale	Antall timer (inkl. administrasjon):	Timer utover driftsavtalen:	Antall behandlede pasienter:	Antall konsultasjoner:
100 % driftsavtale)	2023	400	202	3393
(65% driftsavtale)	1271 (inkl. ekstra ferieuke etter fylte 60)	218	99	1618

Hver konsultasjon varer fra 30 – 60 minutter med gjennomsnittlig behandlingstid på 40 min. **Ventelister** og ventetid varierer en del. Pr april 2016 er det 3 personer på venteliste med en ventetid på ca. 2 uker.

Diagnoser: Muskel / skjelett, opptrening etter brudd og andre skader, reumatologi, neurologi (hjerneslag, MS, CP, Parkinson, paraplegi, etc), multifunksjonshemmede, hjerte/lunge, balanseproblematikk, pre- og postopererte (dette er en stor gruppe da pasientene nå ofte blir sendt rett til hjemstedet for opptrening). Instituttet melder også om en stor andel tidkrevende behandlinger av multifunksjonshemmede og eldre. Det er en økende trend at pasienter med arthrose og andre degenerative lidelser skal behandles med fysioterapi framfor å sendes til operasjon.

Ved Eggedal Fysioterapi:

Driftsavtale	Antall timer	Timer utover driftsavtalen:	Pasienter i behandling	Antall konsultasjoner
(60% driftsavtale)	1860,6 (pluss adm.)		241	177,2(1 times kons.) + 1683,4 (1/2 times kons.)

Ventetiden er på ca. 2 uker.

Driftsavtalen ble økt fra 50 til 60 prosent i 2015. Det meldes om fortsatt betydelig misforhold mellom arbeidsmengde og andel driftstilskudd. Eggedal fysioterapi melder at arbeidsmengden overskrider 1 årsverk. Fra 2016 er driftstilskuddet høynet til 70 prosent (0,7 årsverk).

Friskliv

Stillingen frisklivsveileder ble i 2015 økt fra 40 til 50 prosent. Frisklivssentralen ble i 2015 flyttet til andre etasje på Thorrudbygget. Der ble det gjennomført gruppeaktivitet, helsesamtaler, foreldrekafe og kommunale/ interkommunale samarbeidsmøter. Lokalene deles med dagsenter psykisk helse.

Frisklivresept: 34 personer ble henvist til frisklivsresept hvorav 21 personer fikk individuell oppfølging med helsesamtaler. De resterende møtte ikke til samtale eller fikk andre tilbud. Det ble etablert samarbeid med aktuelle henvisere som f.eks fastleger, NAV, psyksisk helse, helsestasjonen og privatpraktiserende fysioterapeuter. Dette har vært en viktig prosess som det jobbes med kontinuerlig for å nå personer i målgruppen.

Aktiv for moro skyld: I samarbeid med helsestasjonen og Sigdal ungdomsskole har det blitt opprettet et nytt aktivitetstilbud «aktiv for moro skyld» en dag i uka etter skoletid. Totalt har ca 10 ungdommer benyttet seg av tilbudet. Målgruppen er de som ikke deltar på annen organisert idrett hvor det sosiale og leikpregede settes i fokus. Skolen er positiv og tilbudet videreføres ut skoleåret 2015/16.

Foreldrekafe: I samarbeid med helsestasjonen ble det gjennomført foreldrekafe med mulighet for felles fysisk aktivitet etterfulgt av temaundervisning og sosialt samvær. Rekrutteringen til aktivitetssiden var vanskelig. Derimot var rekrutteringen på tema om søvn hos småbarn og førstehjelp bra. Totalt møtte 21 personer.

Temaforedrag: Frisklivssentralen holdt temaforedrag om søvn og skjermbruk til foreldre til elever på 5. – 7. trinn på Eggedal barneskole.

Friskliv og mestring (det interkommunale samarbeidsprosjektet friskliv og mestring Modum, Sigdal og Krødsherad). Det har blitt arrangert tre *vite mer om* kvelder med temaene aktiv mot kreft, stressmestring og hjerte – karsykdommer. Totalt har 175 personer fordelt på de tre kommunene deltatt på disse tilbudene. Lærings og mestringssenteret på Ringerike er en viktig samarbeidsressurs. Målet er at flere kan få kunnskap til forebygging og mestring av sykdom lokalt.

Kurs: Det har ikke blitt arrangert kurs i regi av frisklivssentralen i 2015. Det henvises til mulighet til å delta på kostholdskurs, søvnkurs, tobakksluttekurs på frisklivssentralen i Modum, og oppdriftskurs for de med mild/moderat nedstemthet, angst og depresjon på rask psykisk helsehjelp.

Aktivitetstilbud: Aktivitetstilbudene har vært opprettholdt. Tilbudene har vært åpne for deltakere på frisklivsresept og øvrig befolkning. Se tabell under. Treningstilbud i Eggedal etableres 2016.

Aktivitet:	Hvor:	Antall:
Puls	Utegruppe fra frisklivssentralen	27
Aktiv for moro skyld	Sigdal ungdomsskole	10

Bassengtrening	Prestfoss	33
Go og svett	Nerstad	36
Tirsdagstrimmen	Prestfoss samfunnshus	9

UTFORDRINGER/ TILTAK:

Behov for større lokaler

Herunder organisering av en god forebyggende helsetjeneste.
Se for øvrig under «Felles utfordringer».

Lokaler - skolehelsetjenesten

En ulempe på barneskolene er at det ikke er egne lokaler for skolehelsetjenesten. Dette løses per nå ved bruk av bl.a. møterom.

Knappe fysioterapiressurser

Ved de fysikalske instituttene er det stor tilgang av pasienter, og det blir en utfordring å gi tilbudet når folk trenger det uten for lang ventetid.

Hjemmeboende pasienter med behov for habilitering/ rehabilitering og kontinuerlig oppfølging er en gruppe som kan kreve store ressurser i framtiden.

Økt antall flyktninger/arbeidsinnvandrere

Kapasitet til å ivareta psykiske og fysiske rettigheter til helsetjenester.

For øvrig vises det til budsjett 2016 og det som står under «utfordringer/tiltak» her.

Psykiatritjenesten

ÅRSVERK

Årsverk totalt i virksomheten i 2015 var 3,1. Dette er en økning på 0,2 årsverk fra 2014.

OVERORDNET MÅL

Mål med psykisk helsearbeid i kommunen er å bidra til å fremme selvstendighet, tilhørighet og å styrke evnen til å mestre eget liv for mennesker med psykiske lidelser.

Når det gjelder øvrige delmål henvises det til budsjett 2015.

MÅLOPPNÅELSE

Noen grunnleggende krav, som har vært ivaretatt for at det psykiske helsearbeid har fungert i tråd med intensjonen, er et helhetlig tjenestetilbud, et godt fagmiljø, at brukerne blir behandlet med respekt og blir tatt med på råd. Videre har hjelpen vært gitt ut i fra et felles verdigrunnlag, kontinuitet og gitt etter prinsipp om faglig forsvarlighet i tjenesten. Virksomheten mener at avdeling for psykisk helse har bidratt til å fremme det overordnede målene beskrevet overfor.

Tjenestetilbudet som ble gitt var bl.a. å gjennomføre rundt 1100 samtaler i tillegg til å delta i ansvarsgruppemøter og andre samarbeidsmøter. Samtaler holdes fortrinnsvis på kontorene til psykiatritjenesten, men tjenesten drar også ut på faste hjemmebesøk til brukere som av ulike grunner ikke kan eller ønsker møte opp. 40 personer har hatt vedtak i 2015.

Gjennomsnittsalderen for 2015 var 52 år.

Alderssammensetning. Antall brukere fordeler seg noenlunde likt mellom aldersgruppen 18 og 49 år og aldersgruppen 50 til 67 år.). Gjennom ulike videreutdanninger, kurs og veiledning har kompetansen for personell ansatt i psykisk helse blitt styrket.

Sigdal aktivitetssenter

Det har vært 11 personer som har hatt vedtak om opphold ved senteret i 2015 (Mot 14 personer i 2014). Det er en for tiden en fast gruppe som bruker tilbudet.. Gjennomsnittsalderen er 48 år. Virksomheten har satt en øvre ønsket grense med inntil 11 brukere pr. dag.

Fritidskontakt, voksne med psykiske lidelser.

Fritidskontakt (tidligere støttekontakt) er et viktig tilbud til enkelte brukere som trenger å bryte sosial isolasjon og å trene på sosial nettverksbygging m.m.

I 2014 startet tjenesten opp med fritidskontakt i gruppe. Det er per nå to grupper. Her har til sammen 7 personer fått tilbud. Tiltaket vurderes som vellykket og fortsetter i 2016.

Rask psykisk helsehjelp.

Rask psykisk helsehjelp er et gratis lavterskeltilbud for voksne over 18 år med depresjon og angstlidelser i mild til moderat grad. Rask psykisk helsehjelp er et supplement til kommunal psykiatritjeneste og treffer som regel ikke den samme brukergruppa. Mål er ved å gi rask hjelp/veiledning til personer som opplever lett til moderat grad av depresjon og angst ikke skal utvikle symptomene til mer kroniske lidelser.

Ressursarena for forbyggende psykisk helse. Samarbeidsprosjekt mellom statlige tilskudd og Modum Kommune. Inneholder flere deltjenester som også kan være nettbasert: Chattehjelp, Kildehuset, Rask psykisk helsehjelp, LIST prosjektet, m.m. Prosjektet vil i årene framover bli avhengig et større kommunalt engasjement. Dette vil bli belyst i budsjettforslag 2017.

UTFORDRINGER/ TILTAK

Avdeling psykisk helse.

Personal, inklusive leder, er på til sammen 2,7 årsverk. Mange brukere mottar tilbud om samtale hver 14. dag. Hoveddiagnoser avdelingen jobber med er depresjon, angst, stemningslidelser og personlighetsforstyrrelser. Avdelingen har også pasienter med alvorlige diagnoser som schizofreni og suicidal problematikk. Mange av diagnosene er knyttet opp mot rusproblemer og overgrep/incestproblematikk. Arbeidsoppgavene er mange og med

utviklingen avdelingen opplever innen feltet psykisk helse, antar avdelingen at det blir utfordrende å dekke opp framtidig behov for samtaler og oppfølging med dagens bemanning. Virksomheten ser derfor et behov for å få styrket bemanningen i psykiatrien med ett årsverk i de nærmeste årene. (Avdelingen er økt med 20 prosent årsverk i 2015)

Det er en egen avtale om poliklinisk samarbeid med Modum Bad og Kongsberg DPS (Distrikt psykiatrisk senter). De fleste henvendelser og samarbeid omkring enkeltbrukere skjer her, og fungerer bra. Personell ved psykiatritjenesten i Sigdal får veiledning ved Modum Bad poliklinikk hver 14. dag.

Psykososialt kriseteam

Kriseteamet har ikke vært involvert i alvorlige ulykker i 2015. Det har i 2015 vært avholdt møter med innlagt kursing for teamets medlemmer. Arbeidet med sorg- og krisehåndtering videreføres. Det er nødvendig med videre teambygging og kompetanseheving. Sigdal kommune er i nettverk med Modum, Krødsherad, Flesberg, Øvre og Nedre Eiker, Rollag og Kongsberg.

Økonomiske rammer

Den største utfordringen i tiden som kommer er å gi tilstrekkelig hjelp innenfor de rammene virksomheten har. Virksomheten drifter innenfor begrepet faglig forsvarlighet i dag, men ser samtidig en økende etterspørsel etter tjenesten, noe som blir en stadig større utfordring for tjenesten. Dette har tjenesten løst ved å tilby samtaletimer sjeldnere enn før. Utgangspunktet er ofte tilbud om samtale hver uke for deretter å redusere til hver 14. dag eller sjeldnere. Det siste gjelder særlig brukere som har behov for tjenesten over en lenger periode.

Det er også vanskelig å opprettholde tjenestetilbudet ved ferie og sykdom. Pasientene tilbys ofte samtaler med annen ansatt, men takker ofte nei til å bytte terapeut. Redusert etterspørsel i ferier gjør det mulig å opprettholde begrepet faglig forsvarlighet.

Det brukes mye tid på administrative oppgaver som skal gjøres innenfor området. Det er en ansatt som har som oppgave å avhjelpe saksbehandlingen.

Kompetanse

Det å sikre et godt nok faglig miljø i tiden som kommer er også en utfordring for kommunal psykiatritjeneste. Tjenesten har deltatt på ulike fagkurs for å tilegne oss ny kunnskap også holdt kurs lokalt for ansatte i helse og omsorgssektoren. Avdelingen har i regi av Kildehuset, Modum Bad holdt kurs for ledere med ansatte som har psykiske problemer.

Opplæring/kurs har en overskridelse på kr.19 000,- Dette skyldes utestående «fordringer» fra deltagere på kurs i andre virksomhetsområder. Posten bør styrkes for å imøtekomme framtidige behov.

Dagsentertilbud, psykisk helse

Senteret har i 2015 vært åpent 2 dager i uken. Antall brukere av senteret har gradvis gått ned fra 2012. Annenhver torsdag har vært «brukerstyrt» dvs tilbud om aktiviteter, men uten personale til stede. Denne dagen har ikke blitt benyttet.

Det er mye fravær på enkeltdager. Brukere kommer senere enn avtalt og gir ofte ikke beskjed om fravær. Dette oppleves som uheldig. Erfaringsmessig har det vært vanskelig å skjerpe krav om oppmøte. Det er liten etterspørsel etter tilbudet fra andre kommunale virksomheter og innholdet i dagen blir rutinepreget.

Fortsatt drift blir avhengig av at antall som har vedtak om opphold på senteret, faktisk benytter seg av tilbudet. Foruten husleie, (går ut desember 2019) som er i overkant av 100.000 kr , brukes 0,4 årsverk til å gi dette tilbudet. Utfordringen blir å gi dagsenteret et innhold og aktiviteter som imøtekommer målet med dagsenteret, men også inkludere flere brukere.

Det holdes husmøter hvor brukerens opplevelse av deltagelsen er hovedtema. Dette er viktig for å ha et godt og trygt psykososialt miljø

Psykisk helse ønsker å bygge videre på samarbeidet med andre kommunale tjenester og NAV.

Fra 2015 har Friskliv-Sigdal benyttet lokalene tirsdager, fredager og annenhver torsdag. Psykiatritjenesten har lenge hatt et samarbeid med Frisklivssentralen.

Tverrfaglig samarbeid

Det er flere arenaer for tverrfaglig samarbeid. Det er viktig å opprettholde og videreutvikle dette samarbeidet. «Tverrfaglig team» er en møteplass mellom fastlege, psykiatri og NAV. Det holdes møte hver måned. Samarbeid med helse og omsorg skjer i koordinerende enhet for voksne hver måned.

Samarbeid om barn og unge

Det er nå startet opp månedlige møter med helsestasjonen, noe som er viktig for å sette fokus på barn av psykisk syke foreldre.

Månedlige møter med barnevernet har ikke blitt gjennomført, som ønskelig fra psykiatritjenestens side. Det har ikke vært møte med barnevern og psykiatritjenesten i 2015. Dette har tjenesten etterlyst, men vist seg vanskelig å gjennomføre.

Informasjon om kommunal psykiatritjeneste.

På kommunens internettsider har lett tilgang til nødvendig informasjon om hjelpetilbudet. Psykiatritjenesten har laget egen folder som deles ut ved behov.

Fysisk helse

Psykiatritjenesten har fokus på fysisk helse, og jobber for at flest mulig som har behov og ønsker det, deltar i kommunes frisklivs-tilbud med bl.a. stavgang og avspenning. Avdeling psykisk helse har i 2015 skrevet ut flere resepter til Friskliv.

Legetjenesten

ÅRSVERK

Årsverk totalt i virksomheten i 2015 var 4,13, jfr budsjett.

OVERORDNET MÅL

Være en fleksibel, nær og effektiv legetjeneste for Sigdals befolkning.

MÅLOPPNÅELSE

Forsvarlig og god fastlegetjeneste for befolkningen.

Kommunen har til og med 2015 hatt individuell avtale med 2 privatpraktiserende fastleger med driftstilskudd fra kommunen. Listelengder fra 1400 til 1600 pasienter per liste pr 2015. I følge tjenesteanalysen (agenda Kaupang) har kommunen, samlet sett, legeressurser på et gjennomsnittlig nivå. I følge statistikken i KOSTRA har Sigdal relativt liten andel leger, med relativt lange pasientlister sammenlignet med Kostragruppe 2 (dvs kommuner i sammenlignbar størrelse med Sigdal) og landet for øvrig. I KOSTRA-tallene framkommer ikke vår turnuslegerressurs, så om man regner med denne ligger vi nærmere et gjennomsnitt for sammenlignbare kommuner og landet utenom Oslo ift legedekning. Se budsjett 2016 og tiltak/utfordringer for mer drøfing ift legedekning. Gjennom samarbeidsutvalg med fastlegene ila 2015 kom partene til enighet om utvidelse med en fastlegestilling (800 pasienter) fra 2016. Hjemmelstaket var fra 01.01.16 på 3100. I løpet av 1. tertial 2016 er hjemmelstaket økt med ytterligere 100 på bakgrunn av behov, med inndekning via intern omdisponering i 2016. Pasientlistene publisert hos HELFO viste følgende listelengder hos fastlegene per 31.12.15: Elly H Kjærnet hadde 1540 innbyggere på sin fastlegeliste, (listetak 1380 pasienter) 0 ledige plasser. Fra 9 mars 2015 overdro Morten Melbye sin praksis til Erik Hemsborg Skar. Skar har ved årsskiftet 1544 innbyggere på sin fastlegeliste (listetak 1600 pasienter), 56 ledige plasser.

Ha et godt og konstruktivt samarbeid med 2. linjetjenesten.

Investering i nytt fagsystem for fastlegene i 2015 danner grunnlag for nye muligheter ift informasjons- og meldingsutveksling. Sigdal er med samarbeidsutvalg med VVHF Ringerike sykehus (somatikk) og VVHF Kongsberg sykehus (BUP og psykiatri).

Ha et godt og konstruktivt samarbeid med øvrige forebyggende helsetjenester og pleie- og omsorg i kommunen.

Innen pleie og omsorg er det etablert samarbeid med turnuslege og sykehjemslege som har faste dager på sykehjemmet. Sykehjemslegen omtales under virksomheten Sigdalsheimen og hjemmetjenesten. Helsestasjons- og skolehelsetjenestelegen omtales under virksomheten «Forebyggende helse».

Det er etablert samarbeid med fysioterapivirksomheten, samt med frisklivsordinator. Ift «frisklivsresept» så jobbes det kontinuerlig for å nå personer i målgruppen.

Det er et godt samarbeid mellom fastlegene og helse- og omsorgstjenestene, både i daglig tjenesteyting og gjennom deltagelse i samarbeidsutvalg.

Ha tilstrekkelig legedekning for å drive en god og forsvarlig legetjeneste

Se delmålspunktet over om «fastlegetjenesten» ift styrking av fastlegehjemler. Sykehjemslegedekningen er noe lav ift oppgavene kommunen har overtatt etter samhandlingsreformen, se virksomhet «Sigdalsheimen og hjemmetjenestene». Det vises også til budsjett 2016 og kapitlet om «Legetjenesten» for nærmere beskrivelse av legetjenestene.

Det er en avtale mellom Vestre Viken helseforetak og kommunen som ivaretar vårt behov for ansettelse av turnuslege. Turnuslegen har i 2015 også vært en viktig brikke for å få legetjenesten i kommunen til å fungere på en god og forsvarlig måte, ved at turnuslegen har avhjulpet fastlegene.

Godt og konstruktivt samarbeid med fastlegene.

Kommunens samarbeid med fastlegene. Det er etablert samarbeidsutvalg mellom kommunen og fastlegene. Møter ble også avholdt i 2015.

Godt samarbeid med Ringerike interkommunale legevakt.

Administrasjonen deltar i samarbeidsutvalg for legevakta og for de kommunale ø-hjelpsplassene. Det var også i 2015 en ekstra lokal legevaktsberedskap på Haglebu i påsken.

Kommunelegen; medisinsk faglig rådgiver for helsetjenesten

Områdene kommunehelsetjenesten har mandat til å gi råd om er miljørettet helsevern, smittevern og helsemessig beredskap. Kommunelegen deltar i nettverk for kommuneleger i Buskerrud, og avtaler selv kollegialt stedfortredelse ved fravær.

2015 har vært et år uten store hendelser:

- 2 stk dialogmøte med fylkeslegen, temaene har vært helsetjeneste blant flykninger og innleggelser i psykiatriske institusjoner og forebyggende medisin.
- Kommunelegeforum med kommunelegene i nedslagsfeltet til Ringerike interkommunale legevakt. Satt opp den årlege vaktlisten der de dekker hverandre i perioden mai – september i tilfelle situasjoner.
- Prevalens undersøkelse: Teller antibiotikabruk og tilfeller av infeksjon ilt en valgt uke i 2015.
- Kommunen har hatt ett tilfelle med behandlingsskrevende tuberkulose ilt 2015. Se også tekst under Helsestasjonen. Utfordring er korte opphold, f.eks arbeidsinnvandrere, og fange opp disse.
- Planarbeid, planene under kommunelegen skal rulleres i løpet av 2016.
- Det er etablert samarbeid mellom legetjenesten og helsestasjonen, der ledende helsesøster har delegert ansvar for henvisning til blodprøver og røntgenundersøkelser mtp tuberkulose.

UTFORDRINGER/TILTAK

Organisering:

Legetjenesten er kompleks. Kommunens organisering og ansvarsforhold for legetjenestene er fragmentert. Det krever tett samarbeid med involverte, og da spesielt fastlegene. Det krever også en del koordinering. Det er behov for å se nærmere på avklaring av rolle og ansvarsfordeling.

Stort arbeidspress på fastlegene:

Samhandlingsreformen og tidligere utskrivninger fra sykehus har medført større press på legetjenesten (flere oppgaver skal ivaretas kommunalt, samt dårligere pasienter).

2015 var et utfordrende år for fastlegene med mange nye iverksatte tiltak (nytt fagsystem og telefonsystem, ny betalingsterminal mv) i tillegg til lange pasientlister, som beskrevet over. Fra budsjett 2016 ble det tatt tak i utfordringen og ny legehjemmel med 800 pasienter avhjelper de øvrige to fastlegene, som har fått redusert sine lister.

Stort arbeidspress på kontorpersonalet:

2015 har vært et utfordrende år for personalet på Prestfoss legesenter. For å avhjelpet presset noe har det vært innført telefontid, samt at det høsten 2015 ble jobbet med å få til en utvidelse på kontorsiden fra 01.01.16. Til tross for denne styrkingen med virkning fra 2016, er det fortsatt et svært stort arbeidspress. Flere pasienter på legesenteret og en økning fra 2 til 3 leger genererer mer arbeid på legekontorpersonalet. Det er behov for ytterligere økning av staben til Prestfoss legesenter. Normen er 1,2 årsverk per lege. Med 2,5 legeårsverk tilsier dette 3 årsverk kontorpersonell, og legesenteret har 2,4 årsverk kontorpersonell. I hht normen så tilsier det en styrking av kontorpersonalet på 0,6 årsverk.

Utnytte potensiale i Ringerike interkommunale legevakt:

Det vises til egen årsmelding fra legevakten, samt rapporter fra samarbeidsmøtene gjennom året. Det har i 2015 vært et godt samarbeid med Ringerike interkommunale legevakt. Det har vært få eller ingen registrerte avvik. Sigdal bruker legevakten i mindre grad enn nærliggende kommuner, om dette skyldes reiseveien eller holdninger eller andre ting, er uvisst. Se egen beskrivelse av ø-hjelpsplassene under tjeneste 2560.

Elektronisk meldingsutveksling/utvikling IT

Fagsystemet ble oppgradert i 2015. I 2015 har elektronisk meldingsutveksling fungert bra mellom samarbeidspartene. Kompetanseheving innen IT er nødvendig for å bruke og kunne utnytte it-verktøyene for å få en effektiv hverdag.

Kommunale tjenester i NAV

ÅRSVERK

Årsverk totalt i virksomheten i 2015 var 4,0 ved inngangen til året. På bakgrunn av det økte antallet flyktninger som skulle bosettes i kommunen valgte virksomheten å øke bemanningen med en 50 prosent stilling på dette området. Økningen dekkes av økt statstilskudd til kommunen.

NAV-kontoret i Sigdal jobber fortsatt tverrfaglig med oppgaver som passer den enkelte uavhengig om man er statlig eller kommunalt tilsatt. Det betyr at det er kommunalt tilsatte som jobber med statlige oppgaver og omvendt. I 2015 har det vært avsatt en 50 prosent stilling til arbeidet med rus og 40 prosent til KVP. Videre har kontoret fortsatt en 100 prosent stilling som saksbehandler søknader om økonomisk sosialhjelp. Denne stillingen ivaretar også gjeldsrådgivning og frivillig forvaltning. Kontoret har i tillegg 70 prosent stilling som dekker resten av oppgavene knyttet til tjenesten bl.a. saker etter Husbankens regler. Leders stillingsandel på kommunal side er 40 prosent og flyktningekonsulenten er tilsatt i 60 prosent stilling. Det høye sykefraværet i 2013 fortsatte i 2014 og kontoret ble nødt til å ta inn en vikar i noen måneder på høsten.

OVERORDNET MÅL

Et helhetlig og samordnet tjenestetilbud tilpasset den enkelte bruker innenfor rammene som lovverket gir.

MÅLOPPNÅELSE

Økonomisk sosialhjelp

For de som søker økonomisk sosialhjelp fokuseres det på løsninger som i størst mulig grad skal gjøre brukerne selvhjulpne. Virksomheten bruker mye tid på økonomisk rådgivning da det er mange som trenger hjelp til å rydde opp i en skakkjørt økonomi. Ved utgangen av året forvaltet vi økonomien til 13 brukere. Det jobbes intensivt med unge sosialhjelpsbrukere med tanke på å få disse ut i arbeidsrettet aktivitet.

Det har i 2015 vært brukere som har hatt behov for hjelp til å skaffe midlertidig bolig. Selv om antallet er lavt krever det mye ressurser å følge opp disse brukerne. Det blir stadig viktigere å få på plass et egnet bosted som står til disposisjon for NAV til bruk for personer som er i akutt boligmangel. Dette må sees på i sammenheng med utarbeidelsen av en boligsosial handlingsplan. Arbeidet med å skrive denne er påbegynt og skal ferdigstilles i 2016.

Brukere har i 2015 fått veiledning i husbankens ordninger. Søknader om bostøtte, tilskudd og startlån har blitt behandlet ved kontoret.

Kvalifiseringsprogrammet

I løpet av 2015 har det vært 3 deltakere i kvalifiseringsprogrammet. Målsetting om 4 deltakere opprettholdes. Dette er et program som flere av flyktningene våre kan ha god nytte av.

Flyktningetjenesten

Sigdal kommune har bosatt sin tildelte kvote av flyktninger til sammen 17 personer i 2015. Etter all oppmerksomheten i media har tjenesten merket et økt engasjement blant innbyggerne i kommunen. Flere har tilbudt husvære til de som skal komme og mange har levert klær og utstyr til en bruksentral som har blitt opprettet sentralt i Prestfoss. Mange er også flinke til å inkludere og ta seg av flyktningebarna som har kommet og stiller opp med skyss til og fra

fritidsaktiviteter. Flyktningekonsulentene har jobbet godt for å integrere de som nå er bosatt i kommunen. Alle er i relevant aktivitet.

Edruskapsvern/rusomsorg

Virksomheten fikk på plass en ruskonsulent våren 2015 som har jobbet godt med de brukerne som har hatt behov for oppfølging. Noen av disse har blitt søkt inn til behandling og virksomheten har i noen tilfeller benyttet seg av private aktører i behandlingsapparatet, der hvor det har blitt vurdert som hensiktsmessig og nødvendig. Det har imidlertid vist seg at det er et behov for noen retningslinjer med tanke på disse vurderingene. Dette blir nærmere beskrevet i den rusmiddelpolitiske handlingsplanen som blir ferdigstilt før sommeren 2016.

UTFORDRINGER/TILTAK

Tjenesten har fortsatt utfordringer med at det flytter brukere til Sigdal på bakgrunn av at det er rimelige boliger å få kjøpt i kommunen, samtidig som kommunens tjenestetilbud er mer tilgjengelig enn det er i noen nærliggende kommuner. Noen av disse brukerne har liten styring på økonomien sin og det brukes mye ressurser på å få disse til å ta ansvar for egen økonomi.

Det er fortsatt en utfordring å sikre et faglig fellesskap for de ansatte på kontoret som i stor grad jobber alene på sitt fagfelt. Virksomheten har i 2015 fått til et økt samarbeid samarbeide med nærliggende kontorer men ønsker seg en utvidelse av dette i 2016.

Barneverntjenesten

ÅRSVERK

Årsverk totalt i virksomheten i 2015 var 19,5. Av de 19,5 årsverkene er 3 årsverk tilhørende Sigdal kommune. Totalt har barneverntjenesten 6,5 årsverk i øremerkede midler fra Fylkesmannen etter satsningen på barnevern.

OVERORDNET MÅL:

Visjonen er; trygg barndom- ansvarlige voksne. Målet er; å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Bidra til at unge får gode og trygge oppvekstvilkår.

MÅLSOPPNAELSE:

Midt-Buskerud barneverntjeneste gir barn og deres familier rett hjelp til rett tid, herunder at tidsfrister for gjennomgang av meldinger og gjennomføring av undersøkelser overholdes, samt at saker til Fylkesnemnda innsendes etter angitte tidsfrister

Midt-Buskerud barneverntjeneste har i 2015 strevd med å overholde frister grunnet vakante stillinger, ustabil bemanning og høyt sykefravær. Fristbrudd har vært knyttet til å overholde lovpålagte frister i undersøkelsessaker. Frister for meldinger er overholdt og det samme for innsending av saker til Fylkesnemnda med ett unntak. Det ble av Fylkesmannen gjennomført tilsyn på området gjennomgang og håndtering av bekymringsmeldinger til barneverntjenesten våren 2015. Tilsynet ga ett avvik i forhold til dokumentasjon på henlagte meldinger, som er lukket. Tilbakemeldingene fra

systemrevisjonen var for øvrig god i forhold til hvordan bekymringsmeldinger blir gjennomgått og håndtert i tråd med lovens intensjon.

Midt-Buskerud barneverntjeneste gir barn og deres familier tiltak med høy kvalitet og det fokuseres på tiltak hvor endringsarbeid har hovedprioritet

Barneverntjenesten opprettet i samarbeid med forebyggende helse i Modum kommune høsten 2013 familieteam med 1 stilling. Teamet er etter dette utvidet til å inneha 2,5 årsverk, hvorav 2 årsverk er lønnet direkte fra forebyggende tiltak i barneverntjenesten. I tillegg har barneverntjenesten styrket det forebyggende tiltaksarbeidet med midlertidig 0,5 årsverk. Et økende antall familier mottar hjelpetiltak med endringsfokus og det gis også forebyggende kurs til alle innbyggere i form av eksempelvis COS kurs og foreldrekafe. Ressursbruken er også endret ifht Sigdal kommune hvor det nå benyttes mer ressurser til hjelpetiltak. (egen rapport fra Familieteam er tilgjengelig).

Midt-Buskerud barneverntjenesten foretar jevnlig evaluering av tiltaksplaner, hvor barn og foreldres brukervedvirkning står sentralt.

Midt-Buskerud barneverntjeneste deltar i Mitt Liv som er barnevernbarna via Forandringsfabrikkens egne ønsker for hvordan barneverntjenesten skal arbeid med og følge opp barna. Her står brukervedvirkning sentralt. Det benyttes evalueringsverktøy for hjelpetiltak for både barn og foreldre anbefalt av KS.

Midt-Buskerud barneverntjeneste innfører gjennomføring av brukerundersøkelser på individ og systemnivå med bruk av KS verktøy

Det er gjennomført brukerundersøkelse i 2015 fra KS med svært gode resultater. Score er på landsgjennomsnitt eller over ifht brukertilfredshet. Det området som scorer svakere er blant annet at foreldre som mottar tiltak ønsker tettere oppfølging når barneverntjenesten først er inne i familien (egen rapport er tilgjengelig).

Midt-Buskerud barneverntjenesten gir barn plassert utenfor hjemmet, deres foreldre, fosterforeldre/ andre foresatte og samarbeidspartnere oppfølging i henhold til lovkrav og i henhold til barnets omsorgsplan/ tiltaksplan

Barneverntjenesten har i 2015 hatt avvik på tilstrekkelig antall oppfølgingsbesøk av barn plassert i fosterhjem. Kvalitetskravet tjenesten har stilt til seg selv er høyt slik at flere av barna har hatt tettere oppfølging enn det som er godkjennes i rapporteringssammenheng. Alle barn har godkjente planer. Foreldre får oppfølging i henhold til avtaler, men det er ønskelig å styrke tilbudet til foreldrene i samarbeid med BUFeetat, Familievernet i 2016.

Midt-Buskerud barneverntjeneste har til en hver tid oppdatert rutinehåndbok for barneverntjenesten, samt gjennomfører internkontroll og avvikshåndtering etter gjeldende prosedyrer og rutiner (i samsvar med innføring av Rådmannens internkontrollprosjekt-RIK).

Barneverntjenesten har oppdatert rutinehåndbok, gjennomfører internkontroll og avvikshåndtering med ytterligere hyppig intervaller i 2015. RIK er innført i kommunen og barneverntjenesten vil i 2016 være implementert i RIK.

Midt-Buskerud barneverntjenesten gir barn og deres familier bistand utenfor ordinær kontortid ved at det våren 2014 opprettes vaktordning for den kommunale beredskapen for barnevern

Vaktordningen ble etablert som forutsatt 1. april 2014 og ble driftet frem til 1. april 2015. Vakta mottok i snitt 2-3 henvendelser per uke med ulik grad av bekymring for barn. Vakta ble jevnt fordelt benyttet av innbyggerne i de tre kommunene som inngår i den interkommunale barneverntjenesten. 1. april 2015 ble barnevernvakta midlertidig stengt pga bemanningssituasjonen. Det vil våren/sommeren 2016 bli fremmet sak om interkommunal barnevernvakt for kommunene Sigdal, Modum Krødsherad, Ringerike, Jevnaker og Hole med tilhørighet til Hønefoss og politistasjonen. Dette etter utredning som stod ferdig høsten 2015.

UTFORDRINGER/TILTAK:

Tilby tettere oppfølging av alle barn og foreldre med hjelpetiltak i barnevernet.

Midt-Buskerud barneverntjeneste arbeider kontinuerlig med saksbehandlingsrutiner for å sikre at alle våre barn følges opp regelmessig. I perioder er det utfordrende å gi tett nok oppfølging i forhold til alle barn og deres familier. Med tanke på resultatet fra brukerundersøkelsen er det særlig viktig å sette ytterligere fokus på oppfølging.

Tilby mer oppfølging til foreldre som opplever å miste omsorg for barnet enten kortvarig eller langvarig.

Det er ønskelig å kunne tilby mer bistand til foreldre som opplever å bli fratatt omsorg for et barn, kort eller langvarig. BUFetat ved familievernnet har i 2016 blitt tillagt ansvar for å bistå kommunene, men det er behov for å styrke det kommunale ansvaret og opprette samarbeidsavtaler med kommunale og/eller andre instanser.

Å ha tid til følge opp alle fosterbarn og fosterforeldre.

Alle fosterhjem som har barn plassert fra Midt-Buskerud får regelmessig oppfølging. Det er noen fosterbarn og fosterhjem som krever svært tett oppfølging og her opplever tjenesten at det er behov for både mere tid og bedre metoder for å sikre barna gode nok betingelser/utviklingsstøtte. Familieteamet benyttes i økende grad til fosterhjem som har rimelig geografisk avstand til tjenesten.

Advokattjeneste på anbud.

Advokattjenester er på anbud, men foreløpig ikke samordnet for de 3 kommunene. Dette vil skje når avtaleperioden er ute høsten 2016. Det vurderes interkommunalt samarbeid eller fast ansettelse av egen advokat.

Barnevernvakt.

Kommunene har ansvar for at det er tilgjengelig akuttberedskap for barn, unge og deres familier. Dette er ikke ivarettatt i dag, og vil på grunnlag av utredning komme til politisk behandling våren/sommeren 2016.

Tilstrekkelig kapasitet og bemanning.

Høy saksmengde sett i forhold til antall stillinger (også besatte stillinger) medfører fare for brudd på lovpålagte oppgaver og tidsfrister. Det er behov for å sikre stabil bemanning og styrke bemanning av tjenesten da det også kontinuerlig overføres oppgaver og ansvar til den kommunale barneverntjenesten.

Gjenbygge tillit til tjenesten blant innbyggere og brukere av tjenesten etter negativ politisk -og media omtale

Årene 2014 og 2015 var turbulente for tjenesten med stort press og negativt fokus fra media og politikere med påfølgende høyt sykefravær. Bemanningen er nå mer stabil og sykefraværet har sunket til ca 3,5%. Fokus fremover vil være å gjenbygge tillit til innbyggere og brukerne i kommunene ved å fortsatt fokusere på brukertilfredshetsfaktorer.

Tjenester til funksjonshemmede

Det vises til budsjetteftet for beskrivelse av hva virksomheten inneholder.

ÅRSVERK

Årsverk totalt i virksomheten i 2015 var 23,16. Disse første er ikke endret i løpet av året, men en del av en stilling har stått vakant store deler av året knyttet opp til omstendigheter rundt en enkelttjeneste. I tillegg kommer årsverk knyttet til omsorgslønn, privat avlastning og støttekontakter. For disse tjenestene svinger tildelte timer/ årsverk i løpet av et år, med en liten nedgang siste halvår 2015. Dessuten 6,76 årsverk knyttet opp til tjeneste gitt i annen kommune lagt inn i budsjett for 2015. Fra oktober ble disse årsverkene redusert til 6,37.

Regnskapet totalt for virksomheten for 2015 endte med et mindreforbruk på kr 529.752,-.

Dette skyldes hovedsakelig vakante stillinger deler av året, sykefravær uten innleie og reduserte tildelte timer totalt på enkelte tjenester som varierer i løpet av året. Dette for eksempel tjenesten fritidskontakt som en i løpet av året har redusert med omregnet 24 prosent stilling. Utgifter tilsvarende kr 207.000,- knyttet til kommunens vikarsentral er overført Sigdalsheimen i forhold til reelt forbruk i 2015.

I tillegg ble 1.102.000,- overført til annet planområde i 2015. (jfr sak 82/16).

Tilskudd til ressurskrevende tjenester:

Tilskuddsordningen skal sikre et best mulig tilbud til tjenestemottakere med store bistandsbehov, det vil si mottakere av tjenester under 67 år med omfattende hjelpebehov hvor netto lønnsutgifter oversteg kr 1.081.000,- i 2015. For utgifter utover dette dekkes 80 prosent av statstilskudd. Det er vanskelig å beregne inntekten her eksakt, da dette er avhengig av enkeltvedtakene og endringer her i løpet av hele året, og budsjetteres i forkant. Endelig beregning av utgiften gjøres i januar, og tilskuddet tilbakeføres til utgiftsåret.

Tilskuddet til ressurskrevende brukere ble budsjettert med kr 7.104.000,- for Sigdal i 2015 knyttet opp til 4 tjenester, og er fordelt på områdene 2540 370 BPO til hjemmeboende funksjonshemmede og 2540 372 BPA (Brukerstyrt personlig assistent).

Endelig resultat for 2015 ble kr.6.889.000,- knyttet opp til 4 tjenester, altså 215.000,- lavere enn budsjettert. Dette skyldes mindreforbruket som nevnt tidligere.

Rammetilskudd til kommunene for antall psykisk utviklingshemmede over 16 år med vedtak på tjenester:

Som en del av kommunens rammeoverføring er antall psykisk utviklingshemmede over 16 år en faktor. Dette er ikke øremerkede midler, og inntektsføres derfor ikke direkte på virksomheten. I 2015 fikk kommunen kr 589.000,- for 10 brukere med psykisk utviklingshemming, altså en samlet inntekt på kr 5.890.000,-. Dette er avhengig av at det foreligger et enkeltvedtak på tjenester, men størrelsen på vedtaket er uten betydning. Antallet er det samme som i 2014.

OVERORDNET MÅL

Gi brukerne et tjenestetilbud tilpasset den enkeltes behov på en faglig god og effektiv måte. Hovedmålet er å gi brukerne hjelp til selvhjelp, slik at de skal kunne greie flest mulig av dagliglivets gjøremål på egenhånd ut fra den enkeltes forutsetninger.

MÅLSOPPNAELSE

Virksomheten har de siste årene vært gjennom store omstillinger som følge av endrede behov og brukergruppe, noe som har gitt seg utslag i stadig endrede bemanningsplaner og arbeidsoppgaver. Virksomheten har vist seg omstillingsdyktig, og jobber ut fra denne overordnede målsetningen. Virksomheten har faglærte i alle stillinger med unntak av helgestillinger, og har de siste årene knyttet til seg flere høyskoleutdannede ansatte som har gitt større faglig tyngde og kompetanse i virksomheten. Hjelp til selvhjelp forutsetter tid til å kunne vente på bruker og jobbe med ”hendene på ryggen”.

God kvalitet på tjenestene som blir gitt gjennom kontinuerlig jobbing med kvalitetssikring av tjenesten.

Det er fortsatt behov for utarbeiding av noen nye rutiner og revidering av etablerte prosedyrer i forhold til endringer. Det er på plass risikoanalyse for virksomheten i forhold til bygg, brann og arbeidsmiljø.

Fleksibel bruk av de tildelte ressursene slik at brukerne mottar riktig hjelp til rett tid.

Det er jobbet godt med dette i 2015, og ressurser har blitt flyttet og redusert ved endrede og nye behov. Virksomheten var på en midlertidig turnus første tertial på grunn av endringer.

Brukere som føler trygghet og er fornøyde med tjenestene de mottar.

Det jobbes kontinuerlig med dette. Dette er allikevel vanskelig målbart, da det ikke er utviklet noen brukerundersøkelse for målgruppa.

Det er en utfordring å ta vare på den enkeltes individuelle behov i fellesskapet. Brukerne i boligene har ulik alder og behov, og personalet må tilpasse seg dette.

Tjenestene som ytes fra virksomheten skal være kjent blant kommunens innbyggere, og innbyggernes behov skal være kjent av virksomheten.

Her er koordinerende enhet et viktig fora for å fange opp brukerbehov og fordele ansvar. Denne har utviklet en informasjonsbrosjyre som er lagt ut ved helsestasjon, på kommunehus, skoler, og lignende. Nye nettsider vil også være et viktig verktøy her.

Sikre forsvarlig bemanning gjennom rekruttering av kvalifisert personale generelt og spesielt på helg.

Alle større faste stillinger har vært besatt i året med faglært personale, og andelen høyskoleutdannede i virksomheten har økt. Dette er tilfredsstillende. Når det gjelder helgestillinger har en hatt disse besatt i 2015. Noen vikariater har vært ubesatt. Dette har vært et bevisst valg da en i 2013 valgte å ansette flere nye faste faglærte ansatte i kommunes vikarsentral, og benytter disse i vikariatene. Å dekke ledige helger er en utfordring, men har latt seg løse grunnet vikarsentralen og fleksible vikarer og ansatte for øvrig. Det er ønskelig å få inn flere faglærte også på helg, da disse er sårbare med tanke på fagdekningen.

Opplæring og veiledning for personalet i omsorgsboliger med personalbase for å sikre faglig kompetent og trygt personale.

Dette er en kontinuerlig prosess, og foregår vesentlig via intern opplæring fra ressurspersoner som kurses eksternt. Det faste personalet har opparbeidet seg en større grad av trygghet, noe som igjen nedarves til nyansatte og vikarer. Høyere andel høyskoleutdannet personale har også hatt en positiv innvirkning her.

Å utvikle og tilpasse tjenestetilbudet i takt med overordnede krav.

UTFORDRINGER/TILTAK

(Se også felles utfordringer i Helse- og sosial)

Personale/ bemanning

Det må jobbes med å beholde høgskoleutdannet og faglært personell i virksomheten, etter at en har klart å knytte til seg nye medarbeidere her. Virksomheten ser et økende behov for høyere utdannet personale i takt med nye utfordringer i virksomheten. For å beholde høyskoleutdannede er en avhengig av å gi faglige utfordringer og rom til å jobbe noe utover ren turnusstilling. Dette henger sammen med det økende koordineringsbehovet beskrevet under felles utfordringer i Helse og sosial. Virksomheten har faglærte i alle større stillinger og også i flere helgestillinger.

Arbeide videre med å holde sykefraværet på et lavt nivå. Dette er satsningsområde gjennom hele året. Det er imidlertid vanskelig med dagens bemanning å spare hele vakter på vikar, og

en må heller i hovedregelen leie inn kortvakter ved fravær så langt dette er faglig forsvarlig. Dette er en balansegang i forhold til belastning på personalet og ivaretagelsen av den ansattes trygghet og sikkerhet på jobb.

Det er jobbet kontinuerlig med å øke tryggheten og samkjøre personalet i forhold til å jobbe med brukere med utfordrende atferd. Det er opplært to ressurspersoner som har etablert system for gjennomgang og trening av alt personale for å gjøre dem i stand til å takle dette i henhold til virksomhetens opplæringsplan. Det er den enkeltes ansvar å sørge for at en er oppdatert på dette.

Brukerstyrt personlig assistent, omsorgslønn og fritidskontakt

Kostnadene her er svingende gjennom året og fra et år til det neste, og det er forventet behov for en større økning i 2017. Dette er allikevel vanskelig å budsjettere med sikkerhet. Når det gjelder tjenesten fritidskontakt (tidligere støttekontakt) som gjennom flere år har vært økonomisk utfordrende har en her gjort tiltak som har ført til at en har redusert utgiftene de siste to år med omregnet 57 prosent stilling. Nærmere om dette under tjenesten lenger bak.

Avlastning

Vikarpostene er fra 2016 redusert i forhold til forbruk: Det er usikkert om disse holder til å dekke ekstra etterspørsel i forbindelse med skolens ferier, da en ikke har sammenligningstall som følge av stadig skiftende behov. Når det gjelder privat avlastning er det en utfordring å finne egnede hjem som ønsker å ta imot barn med spesielle behov over tid for å sikre kontinuitet.

Dagtilbud/arbeid

Det er en utfordring å finne meningsfylte dagtilbudet i form av arbeidstrening/ aktivisering for unge brukere som har fullført videregående skole og ikke kan konkurrere på det ordinære arbeidsmarkedet. Leder på Tono jobber kontinuerlig med dette.

Fritid

Det har i flere år vært et mål å bedre fritidstilbudet til beboere i kommunen som har vansker med å integreres i det ordinære organisasjonslivet, spesielt på kveldstid og i helger. Her har det skjedd mye positivt. Det er etablert en fritidsklubb på kveldstid for yngre brukere. I tillegg er Fritid 123, et samarbeidsprosjekt mellom kommunene Modum, Sigdal og Krødsherad, nå etablert. Det er opprettet en egen nettside med informasjon om tilbud. Det er etablert flere ukentlige tilbud åpne for alle, og begynt jobbing med gruppebaserte tilbud med tanke på å styrke den enkeltes naturlige nettverk. Det jobbes videre med utviklingen av dette i 2016.

Sigdalsheimen og Hjemmetjenesten

Virksomhetens ansvar- og regnskapsområde omfatter mye mer enn sykehjem- og hjemmetjenester. Det inkluderer også diverse overordnede administrative tjenester og ledelse,

bygg, vaktmester og vaskeri- og renholdstjenester, kjøkken, aktivisering, kultur og servicetjenester, tjenester som har fulgt av samhandlingsreformen, samt fysio- og ergoterapitjenester. Det vises til budsjetteftet for nærmere beskrivelse.

ÅRSVERK

Årsverk totalt i virksomheten i 2015 var 85,02. I tillegg kommer trivselsassistenter og sykehjemslege. Ingen endring i årsverk i løpet av året 2015. Se budsjetteftet for detaljer/nærmere beskrivelse av årsverk under de ulike tjenesteområdene i virksomheten.

Regnskapet totalt for virksomheten for 2015 endte med et samlet mindreforbruk. Se forklaring og beskrivelse av dette foran i felles innledning (under regnskapstabell) og under punkt om budsjettutfordringer for virksomheten, lenger bak i dette kapittelet. Se også kommentarer under postene lenger bak i dokumentet.

OVERORDNET MÅL

Å være en brukerorientert og effektiv virksomhet som sikrer at brukerne har tillit til at de får riktig og nødvendig hjelp når de trenger det.

Kommunens overordnede visjon om at ”i Sigdal kan du skape no’ sjøl” handler for oss om å skape, utvikle og drive, gode helse- og omsorgstjenester, både på system og individnivå. Ikke minst handler det om å skape gode møter med brukerne våre. Hver enkelt ansatt utgjør en forskjell for brukerens opplevelse og hverdag gjennom sine holdninger og måte å møte brukeren på.

I henhold til kommunens visjon skal tilgjengeligheten på offentlige tjenester styrkes der brukeren er. Denne visjonen er også i tråd med budskapet i samhandlingsreformen, ”rett behandling på rett sted til rett tid” og tjenestetilbud nær brukeren/der brukeren bor. Virksomheten jobber og utvikler tjenestetilbudet i tråd med dette, spesielt nå med utvidelsen av Sigdalsheimen, herunder også ivaretagelse av mer spesialiserte pleie og omsorgstjenester som rehabilitering og lindrende pleie.

Hovedmålet for virksomheten er at brukeren skal kunne bo hjemme så lenge som mulig og ønskelig, men samtidig at brukeren skal føle trygghet for at han/hun får institusjonsplass når det er behov for det. Dette innebærer å ta vare på og videreutvikle reelle valgmuligheter mellom å kunne bo hjemme så lenge en kan og vil, med hjelp av hjemmetjenesten og institusjonsplass.

Overordnet mål for fysio/ergo.avd er å gi hele befolkningen et faglig forsvarlig fysio- og ergoterapitilbud, ut i fra behov og prioritering.

MÅLSOPPNAELSE

Virksomheten skal bruke de tildelte ressurser fleksibelt, slik at kommunens innbyggere mottar rett behandling på rett sted til rett tid.

Det er en kultur i virksomheten å tilstrebe å være god på dette. Det er opprettet ulike samhandling- og samarbeidsarenaer, på tvers av tjenester og på tvers av profesjoner. Alle,

uansett hvor man er og hvilken rolle man har i organisasjonen jobber etter en felles grunnholdning om å finne løsninger til det beste for brukerne våre. Brukerfokusert står sterkt.

Tjenesten skal være kjent og tilgjengelig for alle innbyggerne i Sigdal og våre avdelinger skal kjenne behovene.

Sigdal er en akkurat passe stor kommune til å ha god oversikt. Det oppleves som en styrke at tjenestene Sigdalsheimen og hjemmetjenesten er organisert i en virksomhet. De betjener den samme brukergruppen. Det jobbes aktivt med å spre informasjon ut til innbyggerne gjennom kommunenytt. Det er fortsatt et mål å få hjemmesidene våre mer opp og gå, og å bruke disse mer aktivt til informasjon, herunder å få på plass tjenestebeskrivelser. Det er også et mål å holde kontakt og informere ut mot lag og foreninger.

Å videreutvikle og tilpasse tjenestetilbudet i takt med kravene i samhandlingsreformen, i helse og omsorgstjenesteloven, i nasjonal helse og omsorgsplan, samt årlige gitte nasjonale føringer, herunder blant annet fortsatt fokus på observasjon, behandling før, i stedet for og etter sykehus, herunder behovet for korttidsplasser inkl. rehabiliteringsplasser og kommunale ø.hjelpsplasser.

Virksomheten driver tjenestene i tråd med dette. Det henger nært sammen med utvidelse av Sigdalsheimen. Utvidelsen er tenkt som en kombinasjon av plasser til lindrende enhet, og korttidsplasser til ovennevnte formål. Utvidelsen ville frigjøre rehabiliteringsavdelingen for overbelegg/andre korttidsplasser og til dermed å kunne drive mer aktivt rettet mot rehabilitering.

Å ta i bruk og etablere og videreutvikle tjenestene ved ny utvidet Sigdalsheimen, både ved dagavdelingen og ny korttidsavdeling. (ny fra budsjett 2016)

Å definere og dimensjonere «pasientkabal» og hensiktsmessig fordeling av bemanning ved Sigdalsheimen i tråd med budsjettvedtak om tilført vs ikke tilført bemanning, og behovet for tjenester ved en utvidet Sigdalsheimen. (ny fra budsjett 2016)

Det må ses nærmere på bemanningsbehov / hensiktsmessig fordeling av eksisterende bemanning og eventuell kommende tilført bemanning. Dette er utført i 2016. Kommer tilbake til dette i budsjettbehandlingen 2017. Se avsnitt under utfordringer og tiltak om budsjettutfordringer.

Å definere en eventuell ny lederstruktur og ansvar og oppgavefordeling i virksomheten, i tråd med pkt over. (ny 2016).

Brukerne skal føle trygghet uansett om de bor hjemme eller i institusjon, og skal i størst mulig grad gis ansvar for egen livssituasjon.

Det jobbes aktivt for å finne trygge og forsvarlige løsninger for alle brukerne, men målet kan i perioder være vanskelig å nå, særlig når man opplever stort gap mellom behov for tjenester og tilgjengelige personalressurser. Enkelte brukere kan også oppleve utrygghet selv om tjenestene betegnes som faglig forsvarlige.

Forebyggende arbeid og rehabilitering skal være retningsgivende for all innsats. Økt fokus på forebyggende tjenester i tråd med samhandlingsreformen, herunder viktige fokusområder; hverdagsrehabilitering, læring og mestring.

Virksomheten jobber aktivt etter denne intensjonen. Hjemmetjenesten har i mange år hatt en forebyggende profil med « litt tjenester til mange». Særlig hjemmehjelpstjenesten har etter vår oppfatning vært forebyggende. Tjenesteanalysen problematiserer dette med at «litt tjenester til mange» på den annen side også kan skape større behov for tjenester. En eventuell reduksjon vil imidlertid etter vår erfaring føre til økt utrygghet og raskere behov og etterspørsel etter tjenester på høyere omsorgsnivå som hjemmesykepleie og institusjonsplass.

Trygghetsalarmer, matombringning og dagsentere /aktivitetstilbud er viktige forebyggende hjemmetjenester. Det er også en styrke for tjenesten at den inneholder deler av fysio/ergo avdelingen. Det har vært ønskelig å starte opp med forebyggende hjemmebesøk for innbyggere over 75 år. Det har imidlertid ikke vært rom for å utrede eller iverksette dette nå med all bygging og ombygging og endret drift ved Sigdalsheimen. Tjenesteanalysen problematiserer også dette tiltaket, ved at dette også kan utløse behov i befolkningen. Virksomheten planlegger også å utrede eventuell igangsetting av hjemmerehabilitering/ hverdagsrehabilitering som et tiltak for å forebygge behov for tyngre pleie og omsorgstjenester. Den største utfordringen er begrenset kapasitet til prosjektarbeid/ utredningsarbeid på grunn av stort arbeidspress på ledelse og nøkkel-fagpersoner. Dette bør utredes når utvidelse av Sigdalsheimen er utført og man skal videreutvikle bruk av rehab.avdelingen/ rehab.personalet.

Innføre hverdagsrehabilitering (hverdagsmestring) som holdning og arbeidsmåte i 2016. Prosjekt i samarbeid med utviklingscenter for hjemmetjenester i Buskerud. (nytt mål i budsjett 2016)

Utvikle og benytte rehabiliteringsenheten ved Sigdalsheimen optimalt etter utvidelse av Sigdalsheimen og i tett samarbeid med hjemmetjenesten og med hverdagsrehabilitering som et hovedsatsningsområde.

Overbelegg og stort arbeidspress har skapt utfordringer også i store deler av 2015. Ivaretagelse av dette målet er en viktig del av arbeidet med å definere «pasientkabal» og bemanningsbehov etter utvidelse av Sigdalsheimen.

Å utvikle og bedre tjenestetilbudet til alvorlig syke og døende, herunder oppstart og utvikling av lindrende enhet/korttidsavdeling fra 2016.

Det opprettes lindrende plasse(r) i ny korttidsavd. ved Sigdalsheimen. Flere ansatte har tatt videreutdanning i lindrende pleie, og vil være tilknyttet denne avdelingen. Kommunen har fra før opprettet kreftkontakter, en i hjemmetjenesten og en på Sigdalsheimen. Disse er med i nettverk for kreftkontakter i Buskerud. Det har ellers vært utført mange kompetansehevede tiltak og personalet og ledelsen har stort fokus på dette tjenestetilbudet. Det er en prioritert oppgave å ivareta døende pasienter og deres pårørendes ønsker og behov i livets slutfase.

Enten man ønsker å være hjemme eller på Sigdalsheimen. Personalet omdisponeres og/eller det leies inn fastvakt og bakvakt etter behov.

Å tilby enerom for beboere på langtids plass.

Tilstrebes så langt det lar seg gjøre, og så sant ikke bruker selv ønsker å dele rom (eks med ektefelle) Overbelegg er primært lagt på korttidsrom. Problematikken med overbelegg og dobbeltrom vil bli borte etter utvidelse av Sigdalsheimen fra 2016. Man skal da tilbys enerom også på korttidsopphold.

Å videreutvikle tjenestetilbudet på langtids plassene, med fokus på livskvalitet

Å utvikle og benytte Aldersdementenheten optimalt.

Dette har vært arbeidet med kontinuerlig, og mange tiltak har vært iverksatt. Ivaretagelse av dette målet er også en viktig del av arbeidet med å definere «pasientkabal» og bemanningsbehov etter utvidelse av Sigdalsheimen.

Å videreføre tjenestetilbudet til demente og deres pårørende i tråd med regjeringens demensplan 2015/2020

Kommunens demensomsorg drives i tråd med denne planen. Det har imidlertid ikke vært kapasitet til å følge opp og ferdigstille en skriftlig lokal demensplan, men tjenestetilbudet er i rute i henhold til dette. Ressursene har vært prioritert mot praktisk utførelse/utvikling og opprettelse av tjenestetilbudene framfor skriftlig planarbeid. Se nærmere under punkt om demensomsorg senere. Kommunens demenskoordinator (tilligger pasientkoordinator ved Sigdalsheimen) og demensteamet har et særlig ansvar for dette.

Å revitalisere kultur og aktivitetstilbud ved Sigdalsheimen, både for beboere og brukere i virksomheten for øvrig, ved gjeninnføring av kultur og aktivitetskoordinator, herunder fokus på å etablere mer formalisert samarbeid med frivillige. (ny 2016)

Det skal sikres god kvalitet på tjenestene. Det må jobbes kontinuerlig med kvalitetssikring av tjenestene, herunder fagutvikling; Bruke virksomhetens kompetanseplan aktivt. Ta i bruk/implementere nytt elektronisk verktøy for IK, Compilo i virksomheten.

Virksomhetsleder og avd. ledere har stort fokus på dette i utvikling av tjenesten og i daglig drift. Det er øremerket 0,2 årsverk til fagutviklingspsykeleier. Denne skal blant annet sørge for internundervisning i henhold til virksomhetens kompetanse og utviklingsplan (opplæringsplan). Det er en stor utfordring å finne tid og rom til å ivareta dette arbeidet når presset på tjenestene er stort da denne stillingen er kombinert med stilling som pasientkoordinator og demenskoordinator. Se også beskrivelse under felles utfordringer for sektoren. Det er fra 2015/2016 også 0,2 årsverk til arbeid med Compilo i sektoren.

Sikre rekruttering av faglært personell

Det har vært generelt god rekruttering av fagpersonell til virksomheten, bortsett fra til rene helgestillinger og til sommervikariater. I 2015 har det også vist seg vanskelig å rekruttere sykepleiere til natt. Rekrutteringsarbeidet har høy prioritet og det er gjort en rekke tiltak for å sikre rekrutteringen og å opprettholde fagdekningen, herunder bruk av faste flytende stillinger, vikarsentral, mottak av lærlinger og studenter, lønnstiltak og oppsøkende rekruttering/ «headhunting». I tillegg opplever virksomheten at et aktivt faglig miljø rekrutterer og beholder arbeidstakere. Et uttalt mål for hjemmetjenesten er å omgjøre ufaglærtstillinger til fagstillinger ved ledighet. Det er et uttalt mål å rekruttere flere sykepleiere som følge av økt ansvar med samhandlingsreformen. Det er økt behov for sykepleiere med spesialkompetanse, spesielt klinisk kompetanse/ spes. generalist og geriatri/demens og lindrende pleie.

Sikre forsvarlig legetjeneste ved Sigdalsheimen, samt et godt samarbeid med fastlegene generelt i virksomheten.

Se avsnitt under utfordringer og tiltak om legetjenester.

UTFORDRINGER/ TILTAK

(Se også felles utfordringer i Helse- og sosial)

Organisering og lederstruktur

Det har siden 2004 vært felles virksomhetsleder for Sigdalsheimen og Hjemmetjenesten og med avdelingsledere for henholdsvis Sigdalsheimen og Hjemmetjenesten under denne. Virksomhetsleder fungerer som nevnt også med Helse og sosialsjef-fullmakter der det er behov for, og hensiktsmessig med en lederrepresentant/faglig kontaktperson for sektoren, innad i kommunen og utad. Virksomhetsleder tar et spesielt ansvar for koordinering og representasjon i rådmannens ledergruppe, samt i interkommunalt samarbeid og samarbeid med spesialisthelsetjenesten på system / kommunalsjefnivå. Denne type «helse og omsorgslederansvar- og oppgaver» ivaretas i tillegg til virksomhetslederansvaret.

Organisering og lederstruktur i helse og omsorgstjenestene er som tidligere nevnt også drøftet i rapporten fra Agenda Kaupang. Den påpeker som nevnt at det er noe variabel struktur i ledelsen innen helse- og omsorgstjenesten i kommunen, sett i forhold til kommunens øvrige tjenester. Og at det er store forskjeller i driftsstørrelse og kontrollspenn for ledere. Virksomhet for Sigdalsheimen/ hjemmetjenesten har størst omfang hva driftsstørrelse angår, og også stort kontrollspenn for lederne. Rapporten anbefaler virksomheten å *vurdere* å dele opp og endre lederstrukturen ved å samle fag, økonomi og personal ansvar ut på avd.leder nivå, samt å «dele Sigdalsheimen i to»

Rapporten anbefaler samtidig kommunen å *vurdere* å innføre et helse og omsorgsledernivå, da andre kommuner ofte har valgt å ha et kommunalsjefnivå for å ivareta type helse og omsorgslederansvar- og oppgaver som nevnt over. Rapporten understreker samtidig at dagens organisering, styring og ledelse av tjenestene fungerer og at kommunen kan videreføre dette uten at det medfører store utfordringer. Det oppleves imidlertid et stort arbeidspress på lederstillingene, spesielt på virksomhetslederstillingen ved dagens organisering. Dette har økt

betraktelig de siste årene og henger mye sammen med nettopp overordnede lederoppgaver på helse og omsorgsledernivå, særlig som følge av samhandlingsreformen. Det har kontinuerlig vært jobbet med organisasjonsutvikling, herunder hensiktsmessig fordeling av ansvar og arbeidsoppgaver mellom virksomhetsledere i sektoren generelt og mellom virksomhetsleder og avdelingsledere, støttefunksjoner og sykepleiere. Det er uansett behov for endringer internt i virksomheten.

Organisering av lederstrukturen i virksomheten henger nøye sammen med organisering og drift av ny utvidet Sigdalsheimen. Utredning og drøfting av lederstrukturen er startet, men det har foreløpig vært vanskelig å komme til en konklusjon før endelig bemanning og drift ved en utvidet Sigdalsheimen (og derved organisering) er landet. Det jobbes først og fremst med å vurdere inndeling av lederstrukturen på Sigdalsheimen. Virksomhetens lederstruktur henger for øvrig også nøye sammen med videre utredning av etatsleder.

Budsjettutfordringer

Det vises til beskrivelse av felles budsjettutfordringer for sektoren lenger frem i dokumentet. I det følgende beskrives utfordringer spesielt for tjenestene ved virksomhet for Sigdalsheimen og hjemmetjenesten.

Bakgrunn:

Rammetildelingen t.o.m 2014 dekket ikke siste års lønnsvekst for virksomheten, noe som førte til et meget stramt vikarbudsjett. Rammen for 2015 ble styrket for å kompensere for noe av dette etterslepet og for å kunne opprettholde aktivitetsnivået/ grunnbemanningen ved Sigdalsheimen. Dette gjennom økt rammetildeling, egne inntekter og reduksjon i hjemmehjelpstjenesten. Se budsjettheftet for 2015. Virksomheten måtte likevel fortsatt spare på innleie på vikar for å holde budsjettrammen.

På bakgrunn av virksomhetens økonomiske utfordringer, det opplevde presset på tjenestene, samt bevissthet om kommende endringer i kommunens økonomiske rammer og forventede endringer i tjenestebehov som følge av forventet endret alderssammensetning (færre eldste eldre) de nærmeste årene, ønsket virksomhetsleder ekstern bistand til en tjenesteanalyse. Denne ble gjennomført av Agenda Kaupang høsten 2014. Dette for å få best mulig beslutningsgrunnlag til å kunne tilpasse virksomheten til rådende økonomiske rammer, eventuelt endret tjenestebehov, og ikke minst for å kunne definere (økonomisk) ressursbehov og bemanning ved en utvidet Sigdalsheimen. Det vises til egen rapport.

Det er imidlertid viktig å påpeke at analyse/ressursbehov ble basert på regnskapsåret 2013 (som hadde høy aktivitet), men belyst ut i fra demografi andre halvår 2014 og uten hensyn til overbelegg (lavere aktivitet). Situasjonen fra 2013 var betydelig endret høsten 2014. Det var stort frafall av eldre og antall brukere av tjenestene, og overbelegget gikk noe ned. Dette gjorde det lettere å gjennomføre sparetiltak og samtidig ivareta kravet om faglig forsvarlighet. Tilnærmingen i analysen var imidlertid et bevisst valg for å kunne definere mest mulig riktig behov fremover (siste tilgjengelige regnskapsår, siste tilgjengelige bruker og demografidata). Denne «dippen» i antall brukere / overbelegg varte ut året 2014, og litt inn i 2015, men har igjen steget mot tidligere nivåer i løpet av 2015. Behovet/presset på tjenestene relaterer seg fortsatt både til stort behov for heldøgns omsorg/sykehjemsplass blant de eldste eldre, og til stort antall utskrivningsklare pasienter og øyeblikkelig hjelp pasienter, samt til økt

ressursbehov til pleie og omsorg til døende og til ressurskrevende brukere innen demens og alderspsykiatri.

Tjenesteanalysen konkluderte med at kommunen prioriterer de eldre/eldreomsorgen høyt, både til institusjonstjeneste og hjemmetjenester. Dette ved at man har god/høy dekningsgrad av tjenester i eldreomsorgen, *men* at man driver disse tjenestene rimelig. Videre konkluderte rapporten med at ved eventuelle behov for reduksjoner i tjenesten så er det dekningsgraden man må se på/har noe å hente på. Rapporten pekte likevel på noen flere områder for mulig innsparing. Noen av disse tiltakene var allerede iverksatt, mens andre ble/blir utredet nærmere i løpet av 2015 og 2016. (Se egen handlingsplan)

Et annet forhold rapporten pekte på er i hvilken grad kommunen er for «flinke», og «tar» oppgaver fra spesialisthelsetjenesten. Driften er helt i tråd med samhandlingsreformen og kan være bra for pasientene, men det er samtidig økonomisk ressurskrevende for kommunen. Samtidig som en prioritering av denne pasientgruppen (utskrivningsklare pasienter og øyeblikkelig hjelp opphold), risikerer å gå på bekostning av den ordinære/opprinnelige pasientgruppen i kommunal pleie og omsorg. Dette gjelder særlig forebyggende rehab. opphold og avlastningsopphold. Til slutt ble det pekt på at man også må drøfte nærmere om tjenestene som gis er av «for høy kvalitet» og gis til «for mange» i forhold til de økonomiske rammene til rådighet.

De ansatte kjente seg ikke uten videre igjen i konklusjonene i analysen. Virksomheten hadde lagt bak seg mange krevende år, med større press på tjenestene enn akkurat på analysens tidspunkt. Det tar tid før de tunge pleie- og omsorgstjenestene merker virkninger av reduksjon av antall eldre i form av redusert press på tjenesten, og det siste året hadde tvert i mot vært et krevende år, blant annet med mange dødsfall (en dobling i forhold til det normale), og særlig ressurskrevende situasjoner innen demensomsorgen. Det kan da være krevende og «tro på» et redusert press, slik statistikken skulle tilsi, når man ikke har «kjent det på kroppen» enda. Det ble som nevnt også kun en begrenset periode man fikk kjenne på redusert press i tjenesten som sådan.

Konklusjon:

Vedr. økonomiske rammer og eventuell innsparing: Nyere KOSTRA-analyser viser at kommunen ligger 5 prosent (1,5 mill) lavere enn landsgjennomsnittet på ressursbruk til pleie og omsorg til de eldre. Ved eventuelle behov for reduksjoner i tjenesten så er det dekningsgraden man må se på/kan ha noe å hente. Det er nettopp spørsmålet om kvalitet som har vært og vil være det springende punktet i videre drøfting av eventuelle innsparinger i tjenesten. Virksomhetens totale forventede mindreforbruk i 2015 (jf tertialrapporter 2015), og som endte som forventet, skyldes, som nevnt i innledningen til sektorens kapittel, hovedsakelig økte inntekter for oppholdsbetaling. Rammen for 2016 er justert (ned) i henhold til dette. Virksomheten sparte også på vikarutgifter inn i året som følge av redusert press, men dette økte igjen og innsparingen ble «spist opp» som følge av økt vikarbehov. Budsjettet for Sigdalsheimen ble altså styrket fra 2014 (som endte med merforbruk) til 2015 for å opprettholde aktivitetsnivået, det vil si videreføring av økt bemanning som følge av overbelegg, som tidligere var finansiert med ekstrabevilgninger. En fikk altså tildelt delvis behovet for økt bemanning ved utvidelse av Sigdalsheimen allerede i rammen for 2015, da pasientene delvis hele tiden har vært der i form av overbelegg. Styrkingen dekket samtidig et

etterslep for manglende lønnskompensasjon fra tidligere år, samt styrket vikarbudsjettet noe. Ytterligere behov for økning ved utvidet Sigdalsheimen er delvis tildelt i budsjett 2016, se budsjettheftet. Det fremmes videre behov i budsjettframlegg for 2017 (helårsvirkning av tildelte økning i 2016, samt økt behov i pleien etter tjenesteanalyse av renhold og avdelingsassistentoppgaver.)

Budsjett og regnskapet for Sigdalsheimen må også ses i sammenheng med tjenesteområde 2560 Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene. Se lenger bak. De desentraliserte plassene ivaretas av Sigdalsheimen med eksisterende bemanning. Plassene er finansiert av prosjektmidler t.o.m regnskapsåret 2015 og er lagt inn i (tilført) kommunens ramme fra 2016. Se budsjettheftet. Disse prosjektmidlene (og nå rammeoverføringen fra 2016) har styrket Sigdalsheimens regnskap og budsjett ved at lønnsutgifter som tidligere har vært belastet Sigdalsheimens budsjett er overført til tjenesteområde 2560 med egen finansiering.

Behov ved utvidet Sigdalsheimen

Rapporten fra Agenda Kaupang påpekte at kommunen som sådan (uten eiendomskatt) ikke hadde økonomiske rammer til å drifte med like bemanningskrevende plasser på alle avdelinger ved en utvidet Sigdalsheimen i de nærmeste årene på grunn av endret alderssammensetning blant innbyggerne (færre 80+). Anbefalingen var å tilpasse antall plasser/bruk av plasser til redusert behovs- og inntektsgrunnlag til kommunen og å tilpasse drift av plassene til behovsgrunnlaget hos innbyggerne igjen stiger. Befolkningsstatistikken viser imidlertid allerede nå en liten økning igjen av de eldre, noe som har positiv effekt på rammeoverføringene fra staten i 2016, se budsjettdokument del I.

Bemanningsbehovet avhenger av om man velger å ta i bruk alle de 8 nye plassene, hvilke pasienter man belegger de ulike plassene med, og hvordan man organiserer dette. Eksisterende bemanning ved Sigdalsheimen (i 2015, før utvidelse), med den siste styrkingen som ble innført som følge av «eldremrd», lå i følge rapporten samlet sett på et *moderat* nivå, men noe høyt i sammenligningen med andre kommuner i rapporten på rehab.- og demensavdelingen. Det er viktig å presisere at dette var beregnet ut i fra daværende antall rom, 41 plasser, altså *uten* overbelegg. Styrkingen av rehab. og demensavdelingen ble innført nettopp på grunn av overbelegg.

Virksomhetens vurdering var at det var et absolutt minimum behov for daværende grunnbemanning (inkl styrking) i en ny utvidet Sigdalsheimen for å drifte med det antall plasser Sigdalsheimen ivaretok, inklusive overbelegg inntil fire plasser, for å ivareta faglig forsvarlighet og dagens kvalitet på tjenesten. Det vil si at man måtte vurdere å holde noen plasser stengt, dersom man ikke styrket bemanningen. Man var særlig bekymret for kvaliteten på de «spesialiserte» pleie og omsorgstjenestene rehabilitering, lindrende pleie, kommunal øyeblikkelig hjelp og demensomsorg uten økning i bemanningen. Tilbakemeldinger fra de ansatte og de tillitsvalgte høsten 2015 understøttet dette. Det var i slutten av 2015 nødvendig å leie inn noe ekstra personell på grunn av store faglige og etiske utfordringer i pleien.

For å drifte alle de nye 8 plassene, samt å drive faglig forsvarlige nevnte «spesialiserte» tjenester, var behovet å øke bemanningen med minimum en pleier per dag og kveld, samt å øke kortvakt til ordinær vakt, 3,4 årsverk. Dette ut i fra høsten 2015 aktivitetsnivå og press på

tjenestene. Denne økningen, inklusive kostnader til vikar i ferie og høytid etc. og sosiale utgifter, ble lagt inn i Sigdalsheimens ramme for 2016 med ¾ års virkning. Oppstart med drift av de nye plassene ble satt til 18 april 2016. Det å få på plass bemanningsplaner/turnusplaner er en tidkrevende prosess med mange lovkrav, herunder tidsfrister å ivareta. Virksomheten måtte vite endelig om det ble økning av bemanningen eller ikke før ny turnus kunne skrives. Herunder endringer i daværende turnus og eventuelle nyansettelser. På grunn av bygningsmessige utbedringer ville man uansett ikke kunne ta i bruk ny avdeling før etter første kvartal 2016, se eget punkt lenger ned.

Bemanningsbehovet henger nært sammen med aktivitetsnivå og bemanningsbehov i hjemmesykepleien, samt med bemanningsbehovet i renholdsgruppa på Sigdalsheimen, siden de ansatte her også er tett knyttet mot pleien. Det er i første kvartal 2016 gjort en tjenesteanalyse av behovet i renhold, inkl vaskeri og avdelingsassistentoppgaver. Det er, som nevnt i avsnittet over om budsjettutfordringer, behov for ytterligere styrking av bemanningen ved Sigdalsheimen. Dette dreier seg om at den andelen renholderne til nå har vært tilknyttet pleien som avdelingsassistenter egentlig trengs å føres tilbake til renhold for å ivareta renholdsoppgavene etter utvidelse av lokaler. Således er det ikke særlig økt behov for årsverk i selve renholdstaben. Men den store utfordringen er at beregningen av bemanningsbehovet i pleien er basert på at denne andelen *forblir* i pleien slik den har vært de siste årene. Derfor er det totalt sett behov for en styrking. Behovet beskrives nærmere og fremmes i budsjettframlegg for 2017.

Hjemmetjenesten

Som nevnt konkluderte tjenesteanalysen at kommunen prioriterer de eldre/eldreomsorgen høyt også i hjemmetjenesten. Også her pekes det på at det er god dekningsgrad, men at tjenestene drives rimelig. (Litt tjenester til mange). Nyere KOSTRA-analyser viser som nevnt at dette er fortsatt tilfelle, men igjen er det viktig å påpeke at Kostra viser at man ligger under landsgjennomsnittet på ressursbruk til pleie og omsorg til de eldre. Sigdal gir imidlertid i snitt tilbud om hjemmetjenester (hjemmesykepleie og praktisk bistand) til flere av sine eldre enn landet for øvrig. Er terskelen for å tildele tjenester for lav? Er man «for snill» i Sigdal? De ansatte opplever det ikke slik. Man mener at de som innvilges tjenester har reelle behov. Men dette må virksomheten gå nærmere inn i. Dette blir et hovedsatsningsområde videre inn i 2016. Generelt kan man nå at de som til nå har blitt innvilget tjenester ved Sigdalsheimen er de dårligste og mest hjelpetrengende brukerne. Det ville være faglig uforsvarlig å kutte tjenestene til disse brukerne. Man må heller se på terskelen for å tildele tjenestene på laveste nivå, om denne lista kan heves («for mange»), og eventuelt vris mot mer forebygging for å i neste omgang forebygge og utsette behovet for institusjonsplass. Her har begrepet «hverdagsrehabilitering» kommet inn i helse og omsorgstjenesten som en «ny» måte å jobbe på. Formålet er å gi/lære opp/trene opp brukerne til mer egenmestring i hverdagen. Dette vil virksomheten ha fokus på fremover.

Man har opplevd/opplever hjemmetjenesten å være for dårlig utbygd til å kunne være et reelt alternativ til institusjonsplass, og å kunne demme opp for behovet for plasser på Sigdalsheimen. Spørsmålet er om denne situasjonen kan bedres ved å redusere mengden brukere ved å kutte i tjenestene på lavere nivå, for så å kunne konsentrere seg mer om de som har størst bistandsbehov. Eller om «litt tjenester til mange» har et forebyggende aspekt. Antall

brukere av tyngre tjenester (som også er høyt) tilsier imidlertid ikke det per i dag. Antall brukere i hjemmetjenesten har vært noe synkende de siste årene, men til gjengjeld er brukerne dårligere og har større hjelpebehov enn tidligere som følge av samhandlingsreformen og tidlig utskrivelse fra sykehus. En utvidelse av Sigdalsheimen forventes å kunne redusere presset i hjemmetjenesten noe. Hjemmetjenesten har til nå ivaretatt flere brukere med behov for heldøgns omsorg på grunn av plassmangel på Sigdalsheimen. Dette har man til tider opplevd på grensen av faglig forsvarlighet. Så skal man også være bevisst at tolkningen ev faglig forsvarlighet er en subjektiv tolkning og kan være forskjellig fra fagperson til fagperson, kommune til kommune, avhengig av tradisjon, holdninger og kultur osv. Mange kommuner prioriterer heldøgns bemannede omsorgsboliger ved siden av/fremfor institusjonsplasser. Sigdal har ikke dette, og har heller prioritert plasser ved Sigdalsheimen. Ved økt antall eldre og økt behov for heldøgns omsorg fremover bør man se på muligheter for oppgradere noen av kommunens omsorgsboliger til heldøgns bemanning fremfor sykehjemsplasser. Samt å styrke hjemmetjenesten generelt.

Omsorgsboliger

Det er ikke heldøgns bemanning i omsorgsboligene i Prestfosstunet og ved Eggedal eldrecenter. For at omsorgsboliger skal betegnes og telle som boliger med heldøgns bemanning må det være stasjonert personell hele døgnet, inkl. natt, og utgjøre til sammen mer enn 5 årsverk. Først da vil det kunne nærme seg å representere et reelt alternativ til sykehjemsplass. Se rapporten fra Agenda Kaupang for nærmere beskrivelse av nivåer for omsorgsboliger.

Virksomheten ser boligene som en mellomløsning mellom eget hjem og sykehjemmet for brukere som ikke kan klare seg hjemme lenger, men som samtidig vurderes som for friske til sykehjemsplass sett ut i fra både helsetilstand/funksjonsnivå og/eller antall sykehjemsplasser til disposisjon. Agenda Kaupang konkluderte i sin rapport med at boligene i Prestfosstun representerer et tilbud som gir trygghet og gode boforhold for eldre pasienter med behov for dette. Boligene på Eldresenteret representerer også et tilbud som gir trygghet og gode boforhold for eldre pasienter med behov for dette, men ikke i like stor grad av trygghet på natt som omsorgsboligene nær Sigdalsheimen. Eldresenteret drives forsvarlig med natt-tilsyn etter behov, men noen beboere ville føle en større trygghet ved stasjonær nattevakt. Eldresenteret er p.t et bra grep nede i tiltakskjeden, men det forutsetter at tilbudet er forbeholdt brukere som ikke har behov for heldøgns omsorg.

Beboerne i omsorgsboligene har over de siste årene hatt et økt hjelpebehov og det har periodevis skapt store utfordringer med stort arbeidspress på personalet. Dette har også hengt nøye sammen med overbelegget på Sigdalsheimen. Beboerne har ikke blitt overført til Sigdalsheimen i den grad de gjorde før samhandlingsreformen på grunn av generelt stort press på institusjonsplassene, og andre har fått tilbud om omsorgsbolig i stedet for langtidsopphold på grunn av at man ikke får plass på sykehjemmet. Pleietyngden og arbeidspresset toppet seg tilbake i 2013, men avtok inn i 2014 ved stor utskiftning av beboere. Pleietyngden økte igjen i første tertial 2015, og hang nok en gang sammen med økt overbelegg/at det ikke var plass på Sigdalsheimen. Det ventes en positiv effekt ved utvidelse av Sigdalsheimen ved at de dårligste og mest hjelpetrengende vil få tilbud om sykehjemsplass. Det er imidlertid viktig å påpeke at man skal kunne få bo i sin omsorgsbolig også om man blir syk og hjelpetrengende, og man

skal kunne få dø hjemme også her, dersom man ønsker dette selv. Det er da en utfordring at mye av personellet i omsorgsboligene er ufaglært, spesielt i forhold til muligheten til ivaretagelse og observasjon av syke beboere, men også i forhold til muligheten for å ivareta forebyggende helsetjenester for å hindre/begrense sykdomsutvikling og funksjonstap. Dette medvirker også til økt press på sykehjemsplasser. Det er behov for, og et mål å rekruttere faglært personell ved ledighet i stillinger.

Boligene er generelt ikke tilrettelagt eller egnet for personer med demenssykdom. Dette gjelder også Eldresenteret. Heimtun er imidlertid bygget tilrettelagt for denne brukergruppen, men for å benytte omsorgsboliger til demente kreves det stasjonær bemanning.

Praktisk bistand (hjemmehjelp)

I følge tjenesteanalysen kunne praktisk bistand reduseres med inntil 1,5 årsverk. Det er gjennom 2015 og nå i 2016 redusert med 1,2 årsverk. Reduksjonene er løst ved frafall av brukere og uten oppsigelser (vakante stillinger og omplassering av faglærte ansatte). Tjenesteanalysen viste at kommunen ga praktisk bistand til en høyere andel av eldre over 80 år enn andre kommuner. Virksomheten tenker at dette blant annet henger sammen med store geografiske områder/avstand til nettverk/servicetilbud og det at kommunen ikke har en frivillighetssentral. Dette bør utredes. Virksomheten bør også se nærmere på samarbeid med pårørende for å eventuelt redusere oppdrag kommunen påtar seg. Til slutt er det viktig også her å implementere hverdagsrehabilitering (hverdagsmestring) som arbeidsmåte ved å søke å vri tjenesten fra å «gjøre for» til opplæring og trening til egenmestring. De som ikke lenger kan klare/eller kan trenes opp til å klare selv skal selvsagt fortsatt få hjelp. Hjemmehjelp tildeles, som alle andre helse og omsorgstjenester, etter en individuell vurdering av behov i henhold til pasient og brukerrettighetsloven og lov om helse og omsorgstjenester. Tjenesten tildeles per oppdrag og ikke timesfastsetting, men normen for tildeling av hjemmehjelp er gjennomsnittlig 2 til 2,5 time hver 14. dag til husvask. Dette er på linje med andre sammenlignbare kommuner. Men en ser at større kommuner oftere gir mindre/sjeldnere hjelp. Til personlig hygiene og handling av dagligvarer gis det hjelp hver uke.

Avlastning

Det er viktig at pårørende får avlastning når de trenger det for at den omsorgstrengende skal kunne bo hjemme så lenge som mulig og ønskelig. Tjenesten er særlig viktig for pårørende til mennesker med demenssykdom, og også viktig for å forhindre eller utsette behovet for sykehjemsplass. Tendensen er at de pårørende søker og ønsker seg avlastningsopphold på Sigdalsheimen for "sine" fremfor avlastningstiltak i hjemmet. Det har vært en stor utfordring å dekke dette behovet. Overbeleggsituasjonen har gått på bekostning av dette tilbudet. Dette vil bedres ved utvidet drift. Dagsentertilbudet for personer med demens representerer imidlertid også en viktig avlastning for pårørende og virker forebyggende for behovet for avlastning for øvrig.

Demensomsorg

Demensomsorg er et uttalt satsningsområde i nasjonal helse og omsorgsplan. Utfordringer og tiltak er nærmere beskrevet i egen delplan, nasjonal demensplan 2015/2020. Denne gir

føringer for hvilke tilbud kommunene skal ivareta/opprette i forhold til demente og deres pårørende. Herunder ligger krav om tilrettelagt dagsentertilbud, veiledning og informasjon til pårørende/pårørendeskoler, kompetansehevingstiltak, opprettelse av demenskoordinator og demensteam. Disse tiltakene på plass i Sigdal.

Demenssykdom øker i takt med økende alder og utfordringene og behovet for tilrettelagte tjenester øker dermed også. Men tjenesten opplever også en økning av sykdommen i gruppen yngre eldre. Det oppleves stadig oftere behov for en til en bemanning på enkeltbrukere. Dette er en stor utfordring da det binder opp personale og det blir færre pleiere til å ivareta de øvrige brukerne. Det har vært jobbet kontinuerlig med utfordringen med bemanningsbehovet på dementenheten. Dette ble også vurdert i tjenesteanalysen. Denne viste at grunnbemanningen ved enheten likevel er god sammenlignet med lignende avdelinger i andre kommuner. Det vises til rapporten for nærmere beskrivelse. Det er imidlertid forskjell på hvordan kommunene løser utfordringen med særlig ressurskrevende brukere. Større kommuner har egne styrkede avdelinger til dette. Andre små kommuner søker gjerne å kjøpe plasser i andre kommuner. Det er imidlertid ikke «så lett» å finne plasser å kjøpe andre steder. Aktuelle brukere ivaretas i egen kommune, på Sigdalsheimen. Dette krever periodevis forsterket bemanning. Bemanningen er «styrket» etter utvidelse av Sigdalsheimen ved intern overflytting/omgjøring av avdelingsassistent til en faglært stasjonert pleier alle dager i uken, inkl helg.

Dagsenteret for personer med demens ble øket fra 2 til 3 dager i uken fra 2015. Det kan være en utfordring å rekruttere aktuelle brukere, men det er et viktig arbeid som må prioriteres. Dagsentertilbudet fyller flere viktige funksjoner. Aktivitet og stimulering forebygger utviklingen av demenssykdommen hos de rammede og gir økt livskvalitet. Det representerer, som nevnt, samtidig en viktig avlastning for pårørende. Begge deler virker forebyggende på behov for innleggelse i sykehjem.

Aktiv omsorg/frivillighet

En felles utfordring i Helse og sosial er som nevnt at Sigdal har i begrenset grad etablert et system for styring av frivillig arbeid, herunder frivillighetssentral og frivillig arbeid inn i spesielt eldreomsorgen. Dette medfører økt etterspørsel etter kommunale tjenester, spesielt praktisk bistand. Se nærmere drøftinger av aspektet frivillighet i rapporten fra Agenda Kaupang. Et uttalt mål er at Sigdalsheimen skal være en arena for aktivitet, kultur og foreningsvirksomhet og komme både beboerne og øvrig befolkning til gode, herunder å opprette forebyggende aktivitetstilbud og å knytte tett samarbeid mot lag, foreninger og frivillige for å forebygge presset og behovet for de «tunge» kommunale tjenestene. Dette er også et nasjonalt satsningsområde og beskrives i diverse dokumenter, deriblant i St.meld om samhandlingsreformen og « Aktiv omsorg», og nå også i St.meld. «primærhelsemeldingen» og omsorgsplan 2020. Virksomheten har behov for å fokusere mer på dette. Dette prioriteres etter ferdig utvidelse av Sigdalsheimen, hvor nye lokaler i 1.etg også er tilrettelagt for dette formålet. Stillingen som kultur og aktivitetskoordinator (0,2 år) er en viktig ressurs i dette arbeidet.

Fysio- og ergoterapitjenester

Tjenesteområdet fysio/ergo er delt i to når det gjelder administrasjon, budsjett og personalansvar, henholdsvis under virksomhetsleder Forebyggende helse og virksomhetsleder for Sigdalsheimen og Hjemmetjenesten. Fysio-/ergo.avd. med kontor på Sigdalsheimen (2,5 årsverk) er lagt under virksomhetsleder for Sigdalsheimen og hjemmetjenesten. Fysio her gir primært tilbud til voksne og eldre. En fysioterapeut er fagansvarlig for rehabilitering. Ergoterapeut er fagansvarlig for sin tjeneste/for hele kommunen. De ansatte samarbeider tett med personalet på Sigdalsheimen og i hjemmetjenestene i forhold til brukerne, i tillegg til samarbeid med øvrige virksomheter. De ivaretar både kurativ og forebyggende virksomhet. Rehabilitering og habilitering. Trening og tilrettelegging for daglige gjøremål, hjelpemiddelformidling, veiledning, kartlegging og tilrettelegging av bolig, tildeling av transporttjeneste for funksjonshemmede. Driver aktivitetsteam og fallforebyggende prosjekter. Ergoterapeut er også medlem av kommunens demensteam, samt kommunens representant i styret for LHL dagsenter. Fysioterapeut i 0,5 stilling har i tillegg stilling i Bedriftshelsetjenesten Denne kombinasjonen av stilling oppleves som en styrke for virksomheten.

Fysio-ergo.personalet er en selvstendig fagavdeling som samlet gir et tilbud til hele befolkningen. Fysio/ergo.avd ved Sigdalsheimen deltar i faste samarbeidsmøter med øvrige kommunalt ansatte i fagavdelingen, og i samarbeidsutvalg med de privatpraktiserende fysioterapeutene. Agenda er å drøfte mål, samarbeid, oppgave og ansvarsfordeling, prioritering, fagutvikling og kompetanseheving. Med dette etablerte samarbeidet oppleves det ikke lenger som noen utfordring at tjenesten administrativt er delt i to. I følge KOSTRA har kommunen gode ressurser til fysioterapi. Dette er positivt med tanke på utvikling av rehab.avdelingen ved Sigdalheimen, samt å bistå i å starte opp og implementere hverdagsrehabilitering i kommunen.

Sentrale føringer, som samhandlingsreformen og folkehelseloven, ønsker å dreie fokus fra kurativ virksomhet over mot forebyggende arbeid. Dette er en utfordring med hensyn til ressurser da behovet for kurativ virksomhet til tider er stort. Det er god måloppnåelse i forhold til oppgaver som er lagt til avdelingen. Avd. er en velfungerende og oversiktlig tjeneste. Det har vært tett samarbeid innad i avd., samt med øvrig personale i forbindelse med langtidssykemelding i fysio, og vakans i ergoterapistilling i 2015. Avd. har knyttet til seg vikarer og tilbudet har i høy grad blitt opprettholdt til tross for underbemanning. Dette takket være fleksibilitet og ekstra innsats fra de ansatte. Fysio/ergo.avd. har også vært berørt av overbelegg og press på tjenestene ved Sigdalsheimen og i hjemmesykepleien. Dette ført også til økt behov for ergo og fysioterapitjenester. Det har også i 2015 vært drevet fallforebyggende grupper. Aktivitetsteam har ligget nede i 2015. Dette arbeidet fordrer nært samarbeid med stillingen som kultur- og aktivitetskoordinator. Denne har stått vakant i 2015. Fysioterapeut i deltidsstilling har i tillegg stilling i Bedriftshelsetjenesten. Denne kombinasjonen av stilling oppleves som en stor styrke for virksomheten Sigdalsheimen og hjemmetjenesten.

Rehabilitering

Et av virksomhetens delmål er å utvikle og benytte rehabiliteringsenheten ved Sigdalsheimen optimalt etter utvidelse av Sigdalsheimen og i tett samarbeid med hjemmetjenesten og med hverdagsrehabilitering som et hovedsatsningsområde. Overbelegget har vært en stor utfordring for denne avdelingen. Avdelingen har vært belagt med alle typer korttidsplasser, samt også

langtidsbrukere på grunn av plassmangel på huset for øvrig. Personalet har hatt stort arbeidspress og spenn i pleiefaglige utfordringer. Etter utvidelse blir det mulighet for å endre belegget på avdelingen og mer rendyrke korttidsplasser til rehabiliteringsformål. Det blir en mye bedre situasjon både for de ansatte og ikke minst for brukerne å skille ulike typer korttidsopphold. Det oppstår både etiske, faglige og praktiske utfordringer ved å måtte blande alle typer opphold slik situasjonen har vært, eksempelvis rehab.opphold, lindrende pleie, demensomsorg m.v. Et av virksomhetens hovedfokus i 2016, og som man allerede er i gang med, er å «revitalisere» denne avdelingen som en rehab. avdeling.

Legetjenester

Et annet av virksomhetens delmål er å sikre forsvarlig legetjeneste ved Sigdalsheimen, samt et godt samarbeid med fastlegene generelt i virksomheten. Sigdalsheimen har egen sykehjemslege med oppdragsavtale om 6 t. per uke. Denne dekningen er noe lav sammenlignet med andre kommuner. Sigdalsheimen har imidlertid en avtale og mulighet til å tilkalle sykehjemslegen ut over de faste visittidene, og på kveld og helg, som alternativ til Ringerike legevakt. I tillegg til sykehjemslegen er turnuslegen på sykehjemmet en fast dag i uken, primært for oppfølging av korttidspasienter. Turnuslegen er også vikar for sykehjemslegen ved ferieavvikling o.l. Dette kan imidlertid oppleves som en utfordring for fastlegene, som også har behov for turnuslegerressursen på legekantoret. I tillegg (evt i stedet) kan pasienter på sykehjemmet velge å benytte seg av fastlegen sin etter eget ønske. Det er etablert et tett og godt samarbeid mellom fastlegene og Sigdalsheimen, og også mellom fastlegene og hjemmetjenesten i den daglige praktiske tjenesteytingen, men det er en utfordring å finne tid til samarbeid og legebesøk innenfor dagens ressursramme. Virksomhetsleder for Sigdalsheimen og hjemmetjenesten initierer og deltar i fast samarbeidsutvalg med fastlegene. Øvrige nøkkelpersoner fra tjenestene inviteres med etter behov.

Samhandlingreformen gir klare føringer om å forebygge behov for spesialisthelsetjenester, samt å behandle mer i kommunene. Dette medfører økte ansvars- og arbeidsoppgaver også for legene. Legene benytter seg av hjemmesykepleien og Sigdalsheimen så langt det er praktisk mulig. Den største begrensningen for å gjennomføre dette har vært kapasitet i disse tjenestene, herunder plassmangelen på Sigdalsheimen. Det må ses nærmere på rutiner for samarbeid etter utvidelse av Sigdalsheimen, herunder spesielt oppfølging av pasienter på lindrende plasser og kommunale ø.hjelps plasser. Sigdalsheimen har, etter innføringen av samhandlingsreformen og innføringen av ø.hjelpsplasser, og nå med lindrende plasser generelt et mye større behov for løpende, daglig kontakt med legetjenestene enn tidligere. Nærhet, tilgjengelighet (tid) og et godt samarbeid er viktig.

Utfordringer i byggeperioden for utvidelse og utbedring av Sigdalsheimen

Byggeprosjektet for utvidelse av Sigdalsheimen har vært i rute med overtagelse av bygget i november 2015. Det vises til egen prosjektbeskrivelse. Så må/måtte det på plass inventar og utstyr. Ny kantine ble tatt i bruk til jul. Det var planlagt flytting, oppstart og drift av dagavdelingen (dagsenterene) fra januar 2016. Dette ble utsatt til april pga leveringstid på møbler og inventar. Byggeprosjekt vedr utbedring av eksisterende bygg pågår til utover vårhalvåret 2016. Dette gjaldt også utbedringer i mellombygget, området for påkoblingen til

ny avdeling i 2. etg. Ny avdeling ville derfor uansett ikke kunne tas i bruk før 2. kvartal. Det ble planlagt åpen dag og offisiell åpning av nye Sigdalsheimen i slutten av februar. Denne ble også utsatt til april. Det har medført og vil fortsatt medføre noen praktiske utfordringer og støy i byggeperioden, men det har ikke gått utover driften og tjenestetilbudet i noe vesentlig grad. Samarbeidet med entreprenør har vært og er meget godt. Tilbakemeldingene fra de ansatte er at de synes det blir så fint og med praktiske gode løsninger og at de har gledet seg til å ta i bruk de nye lokalene. Det er vanskelig for besøkende å orientere seg ved Sigdalsheimen i dag, men etter endt byggeperiode og med ny skilting vil denne situasjonen løse seg. Det pågår også diverse utbedringer og vedlikeholdsprosjekter med egne bevilgninger på huset og i området, se prosjektbeskrivelse bak i kapittelet. Det meste vil være slutført innen sommeren 2016.

6.6 Kommentarer til tjenesteområdene (jfr tabell punkt 6.2 s 60)

For nærmere beskrivelse av hva de ulike tjenesteområdene i Helse- og sosial inneholder, samt beskrivelse av egenandeler, vises det til budsjetteftet. I årsmeldingen tar man kun for seg regnskapet og forklarer mer-/mindreforbruk, og endringer i forhold til budsjett. For beskrivelse av utfordringer og tiltak knyttet til tjenesteområdene, se under virksomhetene.

1000 Politisk styring og kontrollorganer

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
28.000	28.042	12.960	15.082

Mindreforbruk skyldes at området er noe høyt budsjettert i forhold til reelt behov, spesielt for styret for Eggedal Eldresenter. Dette styret ble avviklet for valgperioden 2015-2019.

1200 Administrativ ledelse

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
1.020.000	1.072.974	1.110.103	-37.129

Inneholder opprinnelig 1,5 årsverk. Merforbruk skyldes opprettelse av 0,2 prosjektstilling som systemansvarlig for IT verktøyet Compilo i Helse og sosial (rådmannens internkontroll). Dekkes av mindreforbruk på tjeneste 2340 som følge av vakans i 0,2 årsverk aktivitetskoordinatorstilling i 2015. Prosjektstillingen er innlemmet som fast stilling i budsjetttrammen fra 2016 ved omdisponering innenfor sektorens ramme.

1203 Personal/opplæring/velferdstiltak

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
188.000	188.000	193.725	-5.725

Sektorens samlede kostnader til bedriftshelsetjeneste. Alle ansatte i sektoren er innmeldt i bedriftshelsetjenesten.

1210 Forvaltning av eiendommer

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
347.000	347.000	356.896	-9.896

Merforbruk på kr 9.896,- grunnet prisstigning på leie av grunn.

2320 Helsestasjonen

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
2.682.000	2.811.228	2.595.226	216.002

Tjenesten inneholdt i 2015 3,76 årsverk. Herav 1 årsverk jordmor, som det mottas refusjon fra V. Viken for følge og vakt-beredskap (utgjør kr 150 000,-) pluss refusjon for utrykning ; I tillegg 0,2 årsverk er LIST prosjektmidler) og 0,1 årsverk helsestasjons / skolelege. Mindreforbruket skyldes sykemeldinger uten mulighet for innleie av vikar, noe som har resultert i overtid og noe begrenset drift i perioder. Sigdal kommunes kontingent til Andel Ressurssenter helsefremmende arbeid psykisk helse, kr 100.000, belastes helsestasjonsbudsjettet. Denne avtalen skal reforhandles fra 2017 og det kan forventes en høyere egenandel når prosjektperioden med tilskuddsmidler for Rask psykisk helsehjelp er over, dersom det ikke lykkes å viderefinsiere driften med andre tilskuddsmidler.

2330 Forebyggende arbeid, helse og sosial

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
380.000	401.052	428.818	-27.766

Tjenesten inneholder 0,37 årsverk kommunelege. Merforbruk på kr 27.766 skyldes i hovedsak feilføringer av friskliv (kr 14.773,-) og psykisk helse (kr 6.934,-)

2332 Friskliv

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
271.000	285.188	280.949	4.239

Fra 2015 er frisklivskoordinator økt fra 40 prosent til 50 prosent stilling. Økningen er finansiert ved mulighet for å kreve fastlønnstilskudd. Til å drive aktivitetsgrupper på kveldstid leies det inn aktivitører. Dette finansieres ved egenandeler.

Friskliv Sigdal er med i et interkommunalt prosjekt med Modum og Krødsherad for felles tiltak og temakvelder. Tilskudd til dette prosjektet regnskapsføres i Modum. Sigdal har nytt godt av økt aktivitet i 2015. Kr 20.000,- brukes til Aktiv 365, en samarbeidsavtale med Buskerud Idrettskrets som finansierer utdanning av ungdomsskoleelever til idrettsledere.

2340 Aktiviserings- og servicetjenester for eldre og funksjonshemmede

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
4.377.000	4.609.053	4.058.399	550.654

Regnskapet viser et totalt mindreforbruk på 550.654,-. Se nærmere forklaring under hvert område.

Tilskudd LHL dagsenter

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
14.000	71.238	71.927	-689

Budsjettavvik skyldes andel AFP for dette tjenesteområdet som teknisk regnskapsføres her.

Tilskudd til LHL på kr 14.000 er utbetalt og også videreført i budsjett for 2016. Kommuneergoterapeut er kommunens representant i styret for dette dagsenteret. Dagsenteret utarbeider egen årsmelding/rapporterer til LHL.

Tono aktivitetssenter og fritidskontakt til funksjonshemmede

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
1.844.000	1.900.631	1.547.452	353.179

Mindreforbruk på kr 353.179,- skyldes fortsatt reduksjon av utgifter til tjenesten fritidskontakt, noe høyere inntekter enn budsjettet knyttet til salg fra senteret og sykelønnsrefusjon uten innleie på merkantil stilling i helse og sosial som er belastet her.

Tono aktivitetssenter

1,9 årsverk var knyttet opp til aktivitetssenteret i 2015. Antall brukere på aktivitetssenteret i 2015: 13 brukere, hvorav 10 voksne og 3 barn/ unge. Dette er samme antall som i 2014. Antall brukere varierer fra dag til dag. Det er også skoleelever med behov for tilrettelagt undervisning som benytter senteret. Brukerne på Tono har drevet med salg av tjenester i økende grad de siste to årene. Inntekt knyttet til dette i 2015 var 68.000,-.

Fritidskontakt til funksjonshemmede:

På grunn av stadig økende utgifter til tjenesten ble det i 2014 gjort en totalgjennomgang av alle vedtak. En har etter dette klart å redusere vedtaksomfanget og tildelte timer totalt. Det jobbes videre med utvikling av tjenesten fritidskontakt, også gruppebasert. Dette vil i tillegg til å være økonomisk også være et bedre tilbud for mange brukere med tanke på sosialt nettverk. Fritid 123 er etablert som et samarbeidsprosjekt mellom Modum, Sigdal og Krødsherad Dette er i 2015 dekt via innovasjonsmidler fra fylket, og prosjektleder startet opp fra sommeren 2015. Fritidskontakt er en viktig forebyggende tjeneste for mange hjemmeboende i alle aldre, og kan også utsette eller avverge et behov for større og mer omfattende tjenester.

Antall brukere med fritidskontaktvedtak gjennom hele/ deler av året:

2014: 17 brukere reduksjon av tildelte timer totalt: 12,0 timer

2015: 16 brukere reduksjon av tildelte timer totalt: 8,5 timer

1 vedtak er avsluttet, ingen nye er fattet.

1 bruker har vært uten fritidskontakt deler av året på grunn av rekrutteringsproblemer. Dette er likevel lavt, og skyldes rekrutteringstiltak som har hatt positiv effekt.

Sigdal aktivitetssenter og fritidskontakter, avdeling for psykisk helse

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
808 000	828 352	950.170	- 121.818

Inneholder 0,6 årsverk, drift, dagsentertilbud og fritidskontakt-tilbud. Regnskap for disse tjenestene viser merforbruk på kr 121.818,-. Dette skyldes i hovedsak utgifter knyttet opp til økt aktivitet rundt tilbud om fritidskontakt.

2014: 15 brukere, tildelt, 44 timer

2015: 17 brukere tildelt, 48 timer

Antall brukere i 2015 var 12 personer. (10 personer i 2014). I 2014 startet tjenesten opp med fritidskontakt i gruppe. Det er per nå to grupper. Her har til sammen 7 personer fått tilbud. Tiltaket vurderes som vellykket og fortsetter i 2016.

Dagsenter ved Eggedal eldrecenter

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
132.000	137.842	108.116	29.726

Inneholder 0,2 årsverk. Antall brukere på dagsenteret per 31.12. 2015: 16 personer (mot 17 personer i 14). Mindreforbruk skyldes noe mindre aktivitet.

Dagsenter ved Sigdalsheimen

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
271.000	282.147	179.469	102.678

Inneholder 0,4 årsverk aktivitørstilling, samt 0,2 årsverk kultur- og aktivitetskoordinatorstilling. Mindreforbruket skyldes at stillingen som kultur- og aktivitetskoordinator har stått vakant (ubesatt) på grunn av ombyggingen.

Antall brukere på dagsenteret per 31.12. 2015: 19 personer (mot 17 personer i 2014).

Dagsenteret har hatt midlertidig tilholdsted i Heimtun i 2015, men flytter inn i nye tilpassede lokaler i ny dagavdeling ved Sigdalsheimen fra april 2016.

Dagsenter tilrettelagt for personer med demens

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
626.000	656.839	668.006	-11.167

Inneholder 1,2 årsverk. Antall brukere på dagsenteret per 31.12 2015: 9 personer (mot 4 personer i 14). Kapasitet inntil 6-8 brukere. Dagsenteret har holdt til i lokaler på Tono i 2015, men flytter også inn i ny dagavdeling på Sigdalsheimen fra april 2016. Regnskapet er nær balanse for 2015, takket være utsatt oppstart av utvidet tilbud f.o.m 2015. Det er derimot økte kostnader til transport (andel leasingbil) og svikt i egenbetaling som følge av færre brukere.

Dette er justert for i budsjett 2016, men det må hele tiden jobbes aktivt for rekruttering til tilbudet.

Sigdalsheimens buss

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
34.000	34.000	20.138	13.862

Mindreforbruk på grunn av lavere ugiftsbehov / mindre bruk av bussen enn budsjettert i 2015.

Ambulerende vaktmester, inkl trygghetsalarmer

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
487.000	508.531	356.078	152.453

0,8 årsverk belastes her. Mindreforbruk skyldes positiv effekt av økt behov og økt egenbetaling for trygghetsalarmer fra 2015. Egenbetalingen dekker innkjøp, material- og driftskostnader, men ikke fullt ut personalkostnader knyttet til drift og betjening av alarmene.

Antall mottakere av trygghetsalarmer per 31.12.15: 107 (mot 100 per 31.12.14 og 130 i 2013. Snittalder 85 år. Det er ikke venteliste på alarm.

Vask av tøy for hjemmeboende

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
0	0	36.618	-36.618

Merforbruk skyldes mindre inntekter fra egenbetaling/fakturering enn budsjettert på grunn av noe redusert bruk av tjenesten i 2015. Antall brukere av denne tjenesten per 31.12.15 var 8 stk.

Matombringning

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
161.000	189.473	117.219	72.254

Inneholder 1 årsverk, andel ved kjøkkenet på Sigdalsheimen, samt lønn og skysskostnader til vikarer for utkjøring av mat. (Besørages av vaktmestere i det daglige) Mindreforbruk skyldes positiv effekt av økt egenbetaling fra 2015.

Det var registrert 85 brukere av tjenesten per 31.12.15 (mot 100 per 31.12.14) (Det var 92 brukere per august 2014/grunnlagstall for Agenda Kaupang rapporten) Tallene inkluderer også brukere som mottar mat fra Borgerstua. Snittalder 83 år.

2410 Legetjenesten

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
3.963.000	4.057.693	3.886.388	171.305

Tjenesten består av til sammen 3,75 årsverk, samt 2 driftstilskudd til fastleger, samt andel i Ringerike interkommunale legevakt ift innbyggertall. Se tekst budsjett-hefte 2016.

Regnskap knyttet til kommunelegefunksjonen føres på tjeneste 2330, jfr retningslinjer i Kostra. Kostnader til sykehjemslege og skole-/helsestasjonslege føres på henholdsvis 2531 Sigdalsheimen og 2320 Helsestasjonen.

Regnskapet viser et mindreforbruk på kr 171.305,- på legetjenester. Se nærmere forklaring under hvert område.

Fastlegeordningen.

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
1.559.000	1.559.000	1.627.079	68.079

Merforbruk på kr 68.079,-, hovedsaklig grunnet økte kostnader knyttet til «interkommunalt oppgjør for gjesteinnbyggere» og pasientskadeerstatning. Dette er kostnader som varierer med bruk, men er regnskapsposter som har økt i raskere grad enn det virksomheten har lagt inn i budsjettene. Basistilskudd til fastlegene ble justert med indeks i 2015, og dette har gått i balanse.

Prestfoss legesenter:

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
546.000	606.152	648.036	-41.884

Gjelder kommunens andel av driftsutgiftene for Prestfoss legesenter. Merforbruk på kr 41.884,-. Dette relateres til vikarinneleie enn budsjettert og ekstrainneleie for opplæring i nytt fagsystem høsten 2015. Legesenteret har startet en fornyelsesprosess, med nytt telefonsystem, ny betalingsterminal, nytt fagprogram. Dette som ledd i en effektiviseringsprosess, og for å kunne møte de tekniske krav som stilles til et legesenter.

Eggedal legekantor og turnuskandidat:

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
709.000	743.541	538.921	204.620

Andel Eggedal legekantor: Kr 639.747,- mot oppr. budsjett på kr 501.000,-, med andre ord et merforbruk på kr 138.747,-, grunnet overtid på kontoret og utskifting av møbler på venteværelse. Inndekning innenfor tjenesteområdet.

Andel Turnuskandidat: Kr -100.826,- mot oppr. budsjett på kr 208.000,-, med andre ord et mindreforbruk på kr 308.826,-. Differansen kommer av at turnuskandidatene i 2015 har arbeidet mye kurativt, som gir inntekter til kommunen. Kandidatene har frihet til å legge opp turnusperioden sin, dermed kan inntektene variere svært. Budsjett 2016 er korrigert i forhold til forventninger om mer kurativ drift, slik trenden har vært. Misforhold mellom fordeling Eggedal legekantor og turnuskandidat er også forsøkt korrigert i budsjett 2016

Legevakt:

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
1.149.000	1.149.000	1.068.308	80 692

Mindreforbruk på kr 80.692,-. I forbindelse med idriftssettelse av nytt nødnett fra våren 2015, ble ikke kommunen belastet for analog linjeleie gammelt nødnett, dermed ble dette spart på området. omlegging av nødsentral ble kommunen ikke belastet for linjeleie.

Sigdals andel for å drifte 2 stk sentrale kommunale øyeblikkelig hjelp døgnplasser ved legevakten er skilt ut på eget tjenestoområde, 2560, i henhold til KOSTRA. Det utarbeides egen årsmelding fra legevakten.

2411 Fysioterapi/Ergoterapi

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
2.452.000	2.557.462	2.475.844	81.618

Regnskapet viser et samlet mindreforbruk på kr 81.618,-. Se nærmere forklaring under hvert område.

Fysioterapi og ergoterapi Sigdalsheimen/hjemmetjenesten

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
1.173.000	1.254.025	1.185.278	68.747

Inneholder 2,5 årsverk. Mindreforbruket skyldes vakans i ergoterapistillingen i deler av året.

Fysioterapi Forebyggende helse

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
1 279 000	1. 303.437	1.290.565	12.872

Inneholdt 0,8 årsverk fysioterapeut i 2015. Det ble i budsjett 2015 vedtatt økning av driftstilskudd Eggedal Fysioterapi fra 50 prosent til 60 prosent. Budsjettert driftstilskudd til 2,25 årsverk private fysioterapeuter utgjorde til sammen kr 870.816,-.

2420 Sosial rådgiving og veiledning

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
1.701.000	1.759.013	1.968.777	-209.764

Inneholder 1,6 årsverk.

Avviket skyldes uforutsette personalkostnader som ikke vil bli videreført i 2016.

Andre ordninger som føres under tjeneste 2420 (etter retningslinjer fra KOSTRA):

Krisesenterdrift

Kostnad knyttet til den interkommunale samarbeidsavtalen med Krisesenteret på Hønefoss på kr 276.885,- og utgjør 78,45 per innbygger, og endte i samsvar med budsjett. For 2015 vises det til revidert avtale med Krisesenteret (ks sak 55/14). Krisesenteret leverer egen årsmelding.

Støtte incestsenter

Den årlige støtten til Bris (incestsenter) i Drammen var i 2015 på kr 9.337,-, ihht budsjett.

2430 Tilbud til personer med rusproblemer

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
292.264	348.273	379.442	-31.169

Inneholder 0,5 årsverk

Tjenesten endte med et merforbruk på kr 63.836,-. Avviket skyldes at ruskonsulentene i perioder har jobbet noe ekstra i forbindelse med innleggelse av rusmisbrukere.

2440 Barneverntjeneste

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
1.730.000	1.730.000	2.150.223	-420.223

Årsverk 3,0 for Sigdal og totalt 19,5 for Midt-Buskerud barneverntjeneste.

Merforbruk på kr 420.223,-. Totalt var kravet fra Modum kommune på tilnærmet samme beløp som regnskap for 2014, allikevel ca kr: 500.000,- over budsjett for 2015. Det er reduksjon i utgifter i kjøp av tjenester fra andre (advokat, sakkyndig) på om lag kr: 75.000,-. Driftsnivået har vært stabilt siste 2 år med ca 2 millioner i utgifter og kan forventes opprettholdt i 2016.

2510 Barneverntiltak i familien

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
402.000	403.786	645.412	-241.626

Mer forbruk på kr 241.626,- Dette er et resultat av økt innsats for forebyggende innsats i familiene med bruk av hjelpetiltak. Det er ønsket utvikling at kostandene til tiltak i familiene økes og at tiltak til barn plassert utenfor hjemmet reduseres.

Barneverntjenesten har iverksatt endrings-, kompenserende- og kontrolltiltak som eksempelvis kan være:

- Målrettet veiledning (ulike metoder), nærmiljøtiltak, miljøterapeut i hjemmet, familieråd, opphold i familieavdelinger, frivillige plasseringer i kort periode med mer, foreldreveiledningsgruppe, familieterapi, MST, PMTO.
- Besøkshjem, støttekontakt, avlastning, barnehageplass, SFO, ulike fritidsaktiviteter
- Tilsyn med hjemmet, rusmiddeltesting

Det er under 2510 – "tiltak i familien" at muligheten for å arbeide forebyggende ligger, og at investering på dette området vil kunne spares inn med god margin på 2520 – tiltak utenfor familien. Barneverntjenesten har fokus på å forsøke å vri bruken av midler over mot dette området for å kunne spare på "2520 -tiltak utenfor familie". Arbeidet med økt fokus på nettverksarbeid, familiebaserte tiltak samt foreldre- og familieveilednings- programmer, vil fortsette.

2520 Barneverntiltak utenfor familien

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
4.809.000	4.815.610	4.307.825	507.785

Mindreforbuk i forhold til budsjett på kr 507.785,-. Utgifter til barnevernstiltak "utenfor familie" har vært en betydelig utfordring knyttet til budsjett og regnskapsoppgjør over flere år. Dette er utførlig beskrevet i egen sak hvor interkommunalt samarbeid ble utredet i 2013. Sigdal kommune rapporterer usedvanlig høye utgifter pr bruker i tjenesten på dette området, og det var forventninger til at man over noen tid også ville være i stand til å normalisere noen av disse utgiftene. Det være seg i gjennom forebyggende arbeid, økt kvalitetssikring ved innkjøp av tjenester, omforent og lik praksis i hele regionen, og nærmere vurdering av ulike tiltak som er eller skal iverksettes. Det er imidlertid fra barnevernets side viktig å understreke at slik normalisering vil måtte ta tid, da det handler om langsiktige avtaler og tiltak som skal gjennomgås og reforhandles. Det var videre nye statlige føringer for utgiftsdekning til bruk av institusjonsplasser og refusjonsordninger for fosterhjemsplassing som igjen ville gi kommunen nye utfordringer på dette området i 2014. I 2015 oppnås om lag kr: 500 000,- i mindreforbruk etter ca 2 års arbeid med å harmonisere drift i den interkommunale tjenesten (innlemming av Sigdal i interkommunal bvtjeneste var 1.10.2013). Ved å sammenlikne regnskapstall for 2014 og 2015 ser man at regnskapet viser nedgang til utgifter på barn plassert utenfor hjemmet fra kr: 6 118 874,- i 2014 til kr: 4 307 825,- i 2015, en nedgang i utgifter på ca 1,8 mill. på ett år. Fra 2013 til 2014 var nedgangen ca 450 000,- i regnskapet. Det kan ikke forventes samme nedgang for 2016, da driften nå anses å være harmonisert.

2531 HO Sigdalsheimen

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
29.230.000	30.879.862	30.467.631	412.231

Drift av sykehjemmet, inkl administrasjon, kjøkken og renhold/vaskeri. Regnskapet for 2015 viser et totalt mindreforbruk på kr 412.231,-. Mindreforbruket skyldes hovedsakelig høyere inntekter i oppholdsbetaling enn budsjettet, samt innsparing på vikar som følge av redusert overbelegg inn i året. Se nærmere beskrivelse under de enkelte områdene.

Drift/pleie Sigdalsheimen

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
25.202.000	26.632.889	26.111.050	521.839

Regnskap inngår i den totale rammen for Sigdalsheimen. Totalt 35,5 årsverk til pleiepersonell og til adm./ledelse i 2015.

Mindreforbruket på dette området skyldes som nevnt over hovedsakelig økte inntekter for oppholdsbetaling Virksomheten sparte også på vikarutgifter inn i året som følge av redusert press, men dette økte igjen og innsparingen ble «spist opp» som følge av økt vikarbehov. Budsjettet for Sigdalsheimen ble styrket fra 2014 (som endte med merforbruk) til 2015 for å

oppretholde aktivitetsnivået, det vil si videreføring av økt bemanning som følge av overbelegg, som tidligere var finansiert med ekstrabevilgninger. En fikk altså tildelt delvis behovet for økt bemanning ved utvidelse av Sigdalsheimen allerede i rammen for 2015, da pasientene delvis hele tiden har vært der i form av overbelegg. Styrkingen dekket samtidig et etterslep for manglende lønnskompensasjon fra tidligere år, samt styrket vikarbudsjetten noe. Ytterligere behov for økning ved utvidet Sigdalsheimen er delvis tildelt i budsjett 2016, se budsjettheftet. Det fremmes videre behov i budsjettfremlegg for 2017 (helårsvirkning av tildelte økning i 2016, samt økt behov i pleien etter tjenesteanalyse av renhold og avdelingsassistentoppgaver.)

Merinntekter i oppholdsbetaling utgjør 600.000 i regnskapet for 2015. Rammen for 2016 er justert (ned) i henhold til dette.

Regnskapet ses i sammenheng med tjenesteområde 2560 Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene. Se lenger bak. De desentraliserte plassene ivaretas av Sigdalsheimen med eksisterende bemanning. Plassene er finansiert av prosjektmidler t.o.m regnskapsåret 2015 og er lagt inn i (tilført) kommunens ramme fra 2016. Se budsjettheftet. Disse prosjektmidlene (og nå rammeoverføringen fra 2016) har styrket Sigdalsheimens regnskap og budsjett ved at lønnsutgifter som tidligere har vært belastet Sigdalsheimens budsjett er overført til tjenesteområde 2560 med egen finansiering.

Utgifter til medisiner og til medisinske forbruksvarer endte med noe mindreforbruk i forhold til budsjett. Kostnader til dette følges opp tett ved å være med i BTV avtaler, samt med egne kontaktpersoner med ansvar for bestilling, men kostnader vil selvsagt også variere ut i fra pasientenes behov.

Liggedøgn, utvikling 2011 – 2015. Utvikling før-etter samhandlingsreformen (som trådte i kraft f.o.m 2012)

Tjeneste	År	Liggedøgn	Antall opphold	Gj.sn. liggedøgn pr opphold	Gj.sn. liggedøgn per bruker	Antall brukere	Gj.sn. Alder u. kjønn	Snittalder pr oppholdA
Avlastning på Sigdalsheimen	2011	95	17	5,59	19,00	5		
	2012	216	23	9,39	36,00	6	77 år	84 år
	2013	146	15	9,73	29,20	5	80 år	81 år
	2014	24	4	6	6	4	84 år	84 år
	2015	32	5	6,4	10,7	3	83 år	
Tidsbegrenset opphold - utredning/ behandling	2011	1027	96	10,70	29,34	35		
	2012	1477	117	12,62	32,11	46	84 år	83 år
	2013	549	44	12,48	20,33	27	82 år	82 år
	2014	874	66	13,24	19,86	44	82 år	83 år
	2015	1350	82	16,5	33,75	40	82 år	
Tidsbegrenset opphold – rehabilitering	2011	1399	114	12,27	34,12	41		
	2012	1334	120	11,12	30,32	44	84 år	81 år
	2013	1162	77	15,09	32,28	36	84 år	77 år
	2014	928	76	12,21	19,24	47	82 år	81 år
	2015	556	48	11,58	19,86	28	83 år	
Tidsbegrenset opphold – annet	2011	1101	100	11,01	64,76	17		
	2012	526	79	6,66	32,88	16	78 år	82 år

	2013	750	68	11,03	50,00	15	86 år	85 år
	2014	499	44	11,34	38,38	13	86 år	83 år
	2015	334	38	8,79	23,86	14	80 år	
Over 60 døgn: Tidsbegrenset opphold - utredning/ behandling	2011	-	-	-	-	-		
	2012	-	-	-	-	-		
	2013	0						
	2014	0						
	2015	49	2	24,5	49	1	72	
Over 60 døgn: Tidsbegrenset opphold- rehabilitering	2011	-	-	-	-	-		
	2012	-	-	-	-	-		
	2013	148	16	9,25	74,00	2	80 år	69 år
	2014	404	12	33,67	202	-	74 år	73 år
	2015	447	14	31,93	149	3	75 år	
Over 60 døgn: Tidsbegrenset opphold – annet	2011	-	-	-	-	-		
	2012	-	-	-	-	-		
	2013	269	23	11,70	89,67	3	86 år	84 år
	2014	222	26	8,54	111	2	83 år	83 år
	2015	294	29	10,14	49	6	81 år	
Langtidsopphold Sigdalsheimen	2011	11923	51	233,78	233,78	51		
	2012	12939	50	258,78	258,78	50	85 år	85 år
	2013	12590	52	242,12	246,86	51	89 år	89 år
	2014	12427		243,67	243,67	51	88 år	88 år
	2015	12741	42	303,36	303,36	42	88 år	
KøH plasser	2013	12	6	2,00	2	6	79 år	79 år
	2014	185	60	3,08	2	35	79 år	69 år
	2015	97	28	3,46	2	25	81 år	
Liggedøgn tilsammen	2011	15545	378	41,12				
	2012	16492	389	42,40				
	2013	*15626	301	51,91	*Nytt i 2013: Av disse utgjorde KØH-plasser 12 liggedøgn			
	2014	15563	339	45,91				
	2015	15900	288	55,21				

Antall liggedøgn på tidsbegrenset opphold (i hovedsak utskrivningsklare pasienter), samt til kommunal øyeblikkelig hjelp har de siste årene gått på bekostning av tilgjengelige plasser til avlastning, rullerende korttidsopphold, forebyggende rehab.opphold og dagopphold. Samtidig har man måtte si nei til ø.hj opphold og utskrivningsklare pasienter på grunn av overbelegg og stor pleietyngde. Etterspørselen/behovet har vært større enn det Sigdalsheimen har kunnet tilby. Dette vil endres etter utvidelse av Sigdalsheimen i 2016.

Snitt overbelegg i 2015: 2,16 (mot 1,96 i 2014 med stor variasjon gjennom året, fra 0 til 4-5). Antall døgn fakturert for utskrivningsklare pasienter i 2015: 5 stk. 42 liggedøgn a kr 4.387,-, til sammen kr 184.254,-. Flere plasser og økt bemanning fra 2016 vil gjøre kommunen bedre rustet til å ta i mot utskrivningsklare pasienter og ø.hj. pasienter.

Dagopphold Sigdalsheimen 2012-2015

Tjeneste	År	Antall dagopphold	Antall brukere	Menn	Kvinner	Gjennomsnittlig alder u. kjønn	Snittalder per opphold
Dagopphold Sigdalsheimen	2012	173	16				
	2013	316	17	9	8	70 år	71 år
	2014	210	16	8	8	76 år	75 år
	2015	125	7	4	3	76 år	

Døgnpris.

	Totale liggedøgn	Netto døgnpris
2010	16.065	1.568,08
2011	15.545	1.508,81
2012	16.492	1.779,36
2013	15.626	1.859,63
2014	15.563	1.975,77
2015	15.900	1.916,20

(Døgnpris = Regnskap Sigdalsheimen (2531)/Totale liggedøgn)

Kjøkkenet

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
2.231.000	2.331.010	2.511.342	-180.332

Regnskapet inngår i den totale rammen for Sigdalsheimen. Inneholder 3,35 årsverk (i tillegg kommer 1 årsverk til matombringning, tjeneste 2340). Merforbruket skyldes hovedsakelig økte matkostnader og utskifting av gammelt utstyr. Kjøkkenet har regnskapsmessig selv kun inntekter for kantinevirksomhet og catering. Både utgifter og inntekter i forbindelse med matombringning og levering til dagsenterene budsjetteres og regnskapsføres på de respektive områdene. Oppholdsbetaling budsjetteres og føres på pleien. De nevnte inntektene har gått med overskudd i forhold til budsjett, og dekker den økte matkostnaden. Budsjett 2016 er justert for dette. Inntekter for kantinesalg og catering endte med merinntekter i forhold til budsjett til tross for ombygging. Kjøkkenet har opprettholdt tjenesten ved å drive alternativt og vist stor fleksibilitet.

Kjøkkenet har noe lavt budsjetterte kostnader til vikar. Rammen forutsetter at man ikke leier inn vikar for all ferie og korttidsfravær. Aktiviteten ved kjøkkenet vurderes etter hvert økt i form av økt kantine/cateringvirksomhet etter utvidelse av Sigdalsheimen, som også innebærer noe utvidelse av kjøkkenarealene. Analyse av kjøkkenet, herunder organisering, bemanningsbehov og utgifter/inntekter var ikke en del av tjenesteanalysen utført av Agenda Kaupang. Dette må utredes i en egen analyse. Planlegges gjennomført i 2016.

Renhold/vaskeri

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
1.723.000	1.800.120	1.724.042	76.078

Regnskapet inngår i den totale rammen for Sigdalsheimen. Regnskapet ses også i sammenheng med budsjett og regnskap for tjeneste 2611, bygget Sigdalsheimen. Renholdstjenesten er i henhold til Kostra budsjett- og regnskapsmessig delt i to på henholdsvis drift av sykehjemmet og bygget. Se budsjettheftet for nærmere forklaring av innhold i disse to tjenestene. Andel årsverk på dette delområde i 2015: 2,5. Det utarbeides i 2016 renholdsplaner for Sigdalsheimen inkl. utvidede lokaler. Andelen personell på disse to tjenesteområdene må evt budsjettjusteres etter dette. Rammen for 2016 er kun en videreføring av nivå i 2015. (På grunn av ukjent behov før tjenesteanalyse ble utført.) Andelen til avdelingsassistenter må ses i lys av bemanningsbehovet i pleien. Analyse viser at det er behov for å øke bemanningen med ca 1,5 årsverk. Dette legges frem i budsjettbehandlingen 2017. Mindreforbruket i regnskap 2015 skyldes en feilføring av utgifter og er ikke reellt.

Trivselsassistenter

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
74.000	80.428	72.414	8.014

Tjenesten ble t.o.m 2012 fullfinansiert av gavemidler. Tjenesten ble redusert/halvert fra 2013 da gavepenger til disposisjon ikke lenger rakk til videreføring av tjenesten. Samtidig ble det omdisponert en liten sum fra driftsbudsjettet for å ikke redusere tilbudet ytterligere. Dette er videreført også i 2016. Se oversikt over gavekontoer lenger bak i heftet. Tjenesten innebærer 1 trivselsassistent hver lørdag og søndag gjennom hele året, samt 1 trivselsassistent per dag 7 uker i sommerferien. Ordningen med trivselsassistenter er et svært positivt tiltak. Det er en rimelig tjeneste med stor nytte. Den er til glede for beboerne og til hjelp og avlastning til pleiepersonalet. Samtidig har ordningen en betydelig rekrutterende effekt da mange av assistentene går over i pleien og inn i helgestillinger det året de fyller 18 år.

Antall trivselsassistenter i 2015: Totalt 5 personer gjennom året. Av disse har 1 gått over i stilling i pleien/lærling i løpet av 2015 etter fylte 18 år.

2532 HO Bjørkekvisten

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
1.831.000	1.601.491	1.587.538	13.953

Inneholder utgifter til avlastningsboligen, innbefattet andel av nattevakt og administrative stillinger. Mindreforbruk på kr 33.655. I tillegg ble 300.000,- redusert i løpet av året og omdisponert til annet planområde. (Jfr sak 82/16). Mindreforbruket skyldes i hovedsak noe lavere forbruk lønn grunnet at et vedtak ikke ble igangsatt i sin helhet i 2015. I tillegg inntekter på refunderte sykepenger uten innleie på området.

Faste årsverk totalt i 2015: 2,26. Dette er en økning fra 0,9 i 2014. Økningen skyldes ny tjeneste i tillegg til flytting av en del av nattressursen fra tjeneste 2540 for å rapportere forbruk riktig i Kostrasammenheng. I tillegg kommer merbehov for avlastning knyttet opp til skolens

ferier. 4 barn/ unge har hatt avlastning her i 2015 i ulike størrelsesorden. Dette er samme antall som i 2014, men sammensetningen og omfanget totalt har økt.

2540 HO til hjemmeboende funksjonshemmede

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
13.285.000	12.982.127	12.616.668	365.459

Området endte med et mindreforbruk på kr 365.459,-. Nærmere om dette under tjenestene under.

Tjenester til funksjonshemmede

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
10.264.000	10.182.917	9.948.025	234.892

Mindreforbruk på kr 234.892,-. I tillegg ble 491.000,- redusert i løpet av året og omdisponert til annet planområde. (Jfr sak 82/16). Mindreforbruket skyldes noe lavere bruk av privat avlastning enn budsjettet, 55 prosent stilling knyttet til et vedtak som ikke er benyttet i 2015, en 15 prosent ubrukt lederstilling fram til september 2015, 207.000,- i utgifter knyttet til vikarsentralen overført til Sigdalsheimen i forhold til reelt forbruk og noe mindre vikarforbruk enn budsjettet. Dette fører igjen til at statstilskuddet også ble noe lavere enn budsjettet.

Status brukere av tjenesten i 2015:

Antall beboere i Bjørkealleen bofellesskap:	5 (ingen endring)
Antall vedtak på praktisk bistand og opplæring:	9 (ingen endring antall , økning med 2 timer totalt per uke)
Antall vedtak på privat avlastning:	11 (mot 10 i 2014)

Bjørkealleen bofellesskap og privat avlastning

15,71 årsverk var knyttet opp til Bjørkealleen bofellesskap og Thorrud bolig innbefattet merkantile stillinger belastet her i 2015. Dette var en reduksjon med 2,69 årsverk fra 2014. Omstillingsprosessen her med ny bemanningsplan og turnus trådte i kraft fra april 2015.. En har nok en gang kommet seg gjennom denne omstillingen uten å ha måttet gå til oppsigelser eller omplasseringer. Dette skyldes i hovedsak vakante stillinger før reduksjonen og svært lav bruk av vikarer fra vikarsentralen i denne perioden.

Det ble i 2014 sendt 1 melding til Fylkesmannen på bruk av tvang etter lov om Helse og omsorgstjenester kap 9 (mot 0 i 2014).

Statstilskudd ressurskrevende tjenester

Området var budsjettet med 3 ressurskrevende tjenester og et statstilskudd på kr 6.580.000,-. Reelt tilskudd på samme tjenester ble kr 6.411.000,-. Dette skyldes vakant stilling og vikarbruk som nevnt over.

Kjøp av tjenester fra andre kommuner

Utgiften til dette var i 2015 på kr 4.770.597,- mot budsjettert kr 4.500.000,-. Kr 2.467.000,- av utgiften her dekkes i 2015 gjennom toppfinansieringsordningen til ressurskrevende tjenester. I tillegg mottar kommunen kr 604.000,- i rammetilskudd for denne tjenesten.

Brukerstyrt personlig assistent

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
1.606.000	1.381.763	1.335.450	46.313

Mindreforbruk på kr 46.313,-. I tillegg ble 311.000,- av rammen redusert og omdisponert i løpet av året til annet planområde (Jfr sak 82/16). Grunnen til mindreforbruket er reduksjon av antall tildelte timer/ vedtak totalt, og lavere bruk av vikar i ordningene enn foregående år. I tillegg fikk området tilført en økning på 125.000,- i 2015 knyttet til statlig tilskudd til rettighetsfesting av BPA. Disse midlene er ikke benyttet da det ikke har vært nye behov.

Totale tildelte timer per uke: 110,50. Dette er en reduksjon på 6,25 timer fra 2014. Kommunen mottok kr 478.000,- i statstilskudd i 2014 på området. Dette er kr 46.000,- mindre enn budsjettert.

Omsorgslønn

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
1.415.000	1.417.447	1.331.034	86.413

Rammen ble økt med 174.000,- utover rammen i 2015 knyttet til gjeldende vedtak. Dette etter å ha blitt redusert i 2014. Mindreforbruket skyldes reduksjon i vedtak i løpet av året.

2014 Budsjett 1.067.000 Regnskap 1.146.182 13 vedtak
2015 Budsjett 1.415.000 Regnskap 1.331.034 13 vedtak (to avsluttet i løpet av året).

Samlede tildelte timer per uke ved årets slutt er 147 timer. Dette er en reduksjon med 9 timer fra årets slutt i 2014.

Det er gitt et avslag på tjenesten i 2015. Dette ble ikke påklaget.

Omsorgslønn er en langvarig tjeneste til personer som har et omfattende omsorgsansvar for sine nærmeste. Omsorgslønn vil aldri kunne, og tar heller ikke sikte på, å godtgjøre fullt ut det omsorgsarbeidet private omsorgsytere gjør. Alternativet er i de fleste tilfeller andre og mere kostnadskrevede tjenester.

2541 HO til hjemmeboende

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
18.434.000	19.513.509	19.773.340	-259.831

Regnskapet viser et samlet mindreforbruk på kr 259.831,- Se nærmere forklaring under hvert område.

Leiebiler i hjemmetjenesten

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
616.000	787.115	775.996	11.119

Endring i budsjett skyldes at andel AFP for tjenesteområdet «HO hjemmetjenester» teknisk regnskapsføres (og kompenseres) på denne tjenesten.

Mindreforbruk leasingbiler i hjemmetjenesten på kr 14.316,- skyldes hovedsakelig at forsikringspotten ikke har blitt fordelt helt i henhold til hvor bilene belastes.

Totalt bilbudsjett Helse og sosial er kr 849.000, og regnskapet endte på kr 884.765-, det vil si et merforbruk på kr 35.765,-. Det har vært 1 skade som har utløst egenbetaling i 2015. 3 biler ble byttet ut etter endt leieperiode. Utvidelse av bilparken med en 7 seter forbeholdt flyktningetjenesten fra september. Bilbehovet til NAV/flyktningetjenesten ble ikke tilstrekkelig budsjettert i 2015. Det har ikke vært mye kjøring i privatbil istedenfor leiebil.

I påvente av bestilt Ford Transit fra Autolease, så leies en 7-seter av Wold og Borgersen. For øvrig er avtalene som løper per 31.12.15 med leverandør som følge av framforhandlet rammeavtale gjennom BTV innkjøp (Buskerud, Vestfold, Telemark fylkeskommuner). Virksomheten har overvåkingsverktøy for å ha god kontroll på kilometerstand og betingelsene i avtalene. Virksomheten har rutiner som følges før innlevering av biler etter endt leieperiode for å unngå unødvendige ekstrakostnader. Virksomheten mener at de kan holde uforutsette utgiftene i forbindelse med overkjøring og påkostning på biler ved endt leieperiode til et minimum.

Hjemmesykepleie, inkl avlastning i hjemmet og utrykning på trygghetsalarmer

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
10.427.000	10.972.995	11.692.026	-719.031

Inneholder 11,2 årsverk i ambulansetjeneste. I tillegg kommer personell i Prestfosstunet og ved Eldresenteret (se under), samt til ledelse, spesialstillinger og adm. Merforbruket ses i sammenheng med mindreforbruk på Eggedal eldresenter, se under. Hjemmesykepleiens regnskap dekker deler av vikarutgiftene ved eldresenteret. (Sykevikar har blitt dekket av fast ansatte vikarer i vikarsentralen som er fastlønnet på hjemmesykepleiens budsjett.) Reelt merforbruk er således på kr 475.000. Merforbruket skyldes i hovedsak vikarbehov. Vikarbudsjettet i 2015 var stramt, men tjenesten har ikke kunnet spare på vikarinnleie på grunn av tidvis stor pleietyngde. Noe av merforbruket skyldes også økte utgifter til medisinsk forbruksmateriell. Budsjett 2016 er justert for dette.

Oversikt over mottakere av hjemmesykepleie og hjemmehjelp

Tjeneste	År per 31.12	Ant. Mottakere	Menn	Kvinner	Alder	Tallgrunnlag Agenda kaupang (aug. 2014)
Hjemmesykepleie	2011	158				
	2012	149				
	2013	140	37	103		
	2014	147	38	109	79	139
	2015	142	38	104	81	
Hjemmehjelp	2011	153				
	2012	149				
	2013	138	22	116		
	2014	139	25	114	81	126
	2015	135	30	105	81	
Både Hjemmesykepleie og hjemmehjelp	2013	94	12	82		
	2014	96	15	81		
	2015	95	19	76		
Kun hjemmesykepleie (ikke hjemmehjelp)	2013	46	25	21		
	2014	51	23	28		
	2015	47	19	28		
Kun hjemmehjelp (ikke hjemmesykepleie)	2013	44	10	34		
	2014	43	10	33		
	2015	40	11	29		
Mottakere totalt av enten hjemmesykepleie og/eller hjemmehjelp	2011	206				
	2012	194				
	2013	184	47	137		
	2014	190	48	142		180
	2015	182	49	133		

Antallet brukere har vært noe synkende over de siste årene. Dette skulle redusere presset på hjemmetjenesten noe, men til gjengjeld opplever tjenesten å ha dårligere og mer hjelpetrengende brukere som følge av samhandlingsreformen og tidlig utskrivelse fra sykehus.

Avlastning i hjemmet

Gjelder eldre/voksne brukere, avlastning til pårørende som pleier sine hjemme. Det har vært lite behov for denne tjenesten i 2015. Det er ikke budsjettet egne midler til dette, men den inngår i regnskap for hjemmesykepleie. Se drøfting av behovet for tjenesten avlastning under punkt om utfordringer og tiltak i virksomheten lenger frem i dokumentet.

Hjemmehjelp

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
3.136.000	3.293.848	3.134.530	159.318

6,4 årsverk i 2015. Tjenesten er redusert med til sammen 1,2 årsverk fra 2014 til 2016. (Er 6,2 årsverk i 2016). Dette på bakgrunn av redusert behov for tjenesten. Mindreforbruket skyldes dels omstilling og innsparing på lønnsmidler som følge av noe redusert behov. Dette har vært

løst uten behov for oppsigelser (vakans og omplassering av faglærte). Mindreforbruket skyldes også effekt av økt egenbetaling fra 2015. Budsjett 2016 er justert for dette. Se tabell over for antall mottakere av hjemmehjelp.

Prestfosstunet

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
1.897.000	1.990.274	2.057.554	-67.280

Inneholder hovedsakelig lønn til stasjonert personale, 2,8 årsverk. Merforbruket skyldes innleie av ekstra personell en periode med stor pleietyngde.

Eggedal eldrester

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
2.067.000	2.162.790	1.919.679	243.111

Inneholder hovedsakelig lønn til stasjonert personale, 2,7 årsverk, samt noen beskjedne driftsutgifter. Mindreforbruket ses i sammenheng med merforbruk på hjemmesykepleie ved at vikarutgifter er dekket via hjemmesykepleiens regnskap, se over. Således er regnskapet reellt i balanse.

Husmorvikartjenesten

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
291.000	306.487	192.301	114.186

Tjenesten inneholder i 2015 0,6 årsverk husmorvikar. Mindreforbruk skyldes langtidssykemelding og noe begrenset bruk av vikar.

2542 HO Psykisk helse

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
1.602 000	1.681 638	1.544.482	137.156

Tjenesten inneholder 2,5 årsverk. Mindre forbruk skyldes i hovedsak ubesatt stilling 4 kvartal.

2550 Medfinansiering somatiske tjenester

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
0	- 158.921	- 158.921	0

Kommunal medfinansiering ble avvirket fra og med 2015. Endelig avregning utført november i 2015. Utgifter til utskrivningsklare pasienter føres under Sigdalsheimen, som før. Budsjettjustering jfr ks 82/15.

2560 Tilbud om øyeblikkelig hjelp døgnopphold i kommunene

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
0	22.468	-571	23.039

Det totale tilskuddet Sigdal fikk til dette prosjektet i 2015 var kr 1.011.797,-. Dette er en fullfinansiert ordning. Tjenesten er lovpålagt fra 2016 og midlene er f.o.m budsjett 2016 omgjort fra statstilskudd til rammetilskudd (kr 1.000.000,-). Se budsjettheftet. Prosjektet i 6 kommuners samarbeidet ble evaluert sommeren 2015 med tanke på å finne en hensiktsmessig og faglig forsvarlig driftsmodell. De totale sentrale plassene ble da redusert fra 3 til 2 og lagt til Ringerike interkommunale legevakt som obs.plasser. En plass ble da omgjort til å øke de desentraliserte plassene i kommunene, som i Sigdal er lagt til Sigdalsheimen. Det er ingen stor tjeneste i volum (estimert behov for Sigdal er totalt 0,56 plass), men en ressurskrevende tjeneste når man har den, pga behov for tett oppfølging, behandling og observasjon. For antall plasser 2015, se tabell under Sigdalsheimen. Fra 2016/ny utvidet Sigdalsheimen er ett rom på den nye avdelingen avsatt til dette formålet og tjenesten ivaretas av grunnbemanningen der. Tjenesten er likevel skilt ut fra Sigdalsheimen med eget budsjett og regnskap i henhold til Kostra.

2611 Botilbud Sigdalsheimen

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
3.748.000	3.844.190	3.739.404	104.786

Regnskapet inkluderer drift av hele bygget Sigdalsheimen (flerbruk). Mindreforbruket skyldes først og fremst lave energikostnader. Området inneholder 1 årsverk vaktmester 1 årsverk, samt 2,5 årsverk til renhold, halve andelen av det totale renholdspersonellet i 2015. Regnskapet for renholdstjenesten ved Sigdalsheimen er i henhold til Kostra delt i to på henholdsvis drift av sykehjemmet 2531 og bygget 2611. Renholdernes andel til avdelingsassistentoppgaver samt drift av vaskeri føres på sykehjemsdift. Utgifter til renhold av institusjonslokaler føres her.

Det er i 2016 utarbeidet nye renholdsplaner for Sigdalsheimen inkl. utvidede lokaler, herunder med vurdering av ressursbehov / bemanningsbehov til renhold. Det er behov for noe styrking av bemanningen. Budsjett 2016 la ikke opp til dette da denne analysen ikke var klar til budsjettbehandlingen. Økningen relaterer seg imidlertid ikke først og fremst til selve renholdsandelen, men til andelen avdelingsassistent sett i forhold til bemanningsbehovet i pleien. Dette legges frem til budsjettbehandlingen høsten 2016.

2612 Botilbud, Bjørkekvisten

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
97.000	97.000	173.241	-76.241

Drift av barne- og avlastningsboligen.

Merforbruket på kr 76.241,- skyldes nyasfaltering av vei og parkeringsplass, og i tillegg oppussing av kjøkken. Dekning for dette i andre deler av virksomheten.

2650 Kommunalt disponerte boliger

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
-2.426.000	-2.402.549	-2.194.319	-208.230

Gjelder drift av alle omsorgsboliger i Helse og sosial, samt drift av Tono aktivitetssenter, inkl. lønnsutgifter til renhold- og vedlikeholdspersonell. Kommunen, ved Helse og sosial, eide i 2015 64 boliger foruten Sigdalsheimen og Bjørkekvesten avlastningsbolig og Tono. Dersom man tar med alle boligene i Sigdal borettslag teller antall omsorgsboliger 73 stk.

Det er registrert totalt 18 personer på venteliste til omsorgsbolig. 5 av disse er søknader til Eggedal Eldresenter. Øvrige søker seg til boligene i Prestfoss. Utskiifting/antall vedtak om tildeling av bolig i 2015: Totalt 13 stk. Regnskapet viser et merforbruk på kr 208.230,- totalt. Se nærmere forklaring under hver deltjeneste.

Prestfosstunet

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
-800.000	-786.611	-789.692	3.081

Består av 17 omsorgsboliger. 0,2 årsverk renholder, samt 0,2 årsverk vaktmester (andel av 1 årsverk ambulerende vaktmester). Regnskapet er i balanse. Alle boliger har vært i bruk gjennom 2015 / er i bruk p.t. Utskiifting/antall vedtak om tildeling av bolig i 2015: 3 stk.

Sigdal borettslag

Består av 10 boliger, hvorav kommunen eier og leier ut en. Alle boliger har vært i bruk gjennom 2015 / er i bruk p.t. Utskiifting/salg/antall vedtak om tildeling av bolig i 2015: Ingen.

Eggedal eldrecenter

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
-576.000	-565.938	-532.227	- 33.711

Besto i 2015 av totalt 21 leiligheter, herav 10 små hybler, 1 litt større leilighet og 10 omsorgsboliger fra det siste byggetrinnet. 0,2 årsverk renholder, samt 0,3 årsverk vaktmester. Merforbruk skyldes inntektssvikt for ledighet i hybler. Merforbruket ville vært større om det ikke var for lave energi og avgiftskostnader i regnskapsåret. Etterspørselen etter de minste leilighetene (hyblene) i den eldste delen er synkende. 2 av disse bygges om til en større leilighet våren 2016. Se prosjektbeskrivelse bak i dokumentet. Det vurderes å bygge sammen ytterligere to leiligheter. Vurderes i forbindelse med sektorens regnskapsanalyse for 2016. Legges event frem til budsjettbehandlingen til høsten. I 2015 har det stått tre hybler ledig, inkl de to som bygges om. I skrivende stund står det 2 hybler ledig ut over de to som bygges om. Utskiifting/antall vedtak om tildeling av bolig i 2015: 3stk.

Aldersboliger Prestfoss

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
-281.000	-281.000	-228.912	-52.088

Består av til sammen 7 boenheter; 4 småhus, Nordboligen og to leiligheter i underetasjen av tannklinikken. Alle like ved Sigdalsheimen. Inneholder ikke lønnsutgifter. Boligene har vært/er under renovering i henhold til prosjekt i driftsregnskapet. Merforbruket skyldes inntektssvikt på grunn av midlertidig ledighet i boliger, samt reparasjonsarbeider. Utskifting/antall vedtak om tildeling av bolig i 2015: 3 stk.

Omsorgsboliger Eggedal

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
-129.000	-129.000	-107.252	-21.748

Gjelder to kommunale, tilrettelagte boliger i Eggedal, beliggende bak Eggedal Eldresenter. Inneholder ikke lønnsutgifter. Et lite merforbruk skyldes vedlikehold. Begge boligene har vært i bruk gjennom 2015 / er p.t i bruk. Det har ikke vært utskifting/vedtak om tildeling av bolig i 2015.

Heimtun

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
-566.000	-566.000	-624.834	58.834

Består av 8 omsorgsboliger. Inneholder ikke lønnsutgifter. Mindreforbruk skyldes at området ikke er belastet for strømudgifter. Disse er ved en feil blitt belastet på botilbud Sigdalsheimen. Regnskapet er derfor reelt i balanse. Alle boliger har vært i bruk gjennom 2015 / er i bruk p.t. Utskifting/antall vedtak om tildeling av bolig i 2015: ingen.

Tono aktivitetssenter

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
91.000	91.000	63.499	27.501

Gjelder vedlikehold og drift av aktivitetssenteret. Mindreforbruket skyldes lavere utgifter til strøm enn budsjettet.

Bjørkealleen bofellesskap

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
-139.000	-139.000	13.081	-152.081

Bofellesskapet består av 6 leiligheter i tillegg til en del fellesareal. Merforbruket skyldes nyasfaltering av vei/ parkeringsplass og nye inngangsdører til bygget. Dekning for dette i andre deler av virksomheten.

Thorrud-bygg

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
-26.000	-26.000	12.018	-38.018

Bolig med to leiligheter og egen personalbase i midten. Det er kommet inn mindre husleie enn budsjettet da en av leilighetene har stått tom deler av året. I tillegg noe ekstrautgifter knyttet til isolering av personalbase utover det som var lagt inn som investering.

2730 Arbeidsrettede tiltak i kommunal virksomhet

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
36.000	36.000	0	36.000

Plasser på Modum ASVO. Regnskapet viser mindreforbruk på 36.000 grunnet at kommunen ikke har hatt noen personer i kommunalt delfinansierte ordninger i 2015. Utgifter her påløper igjen fra januar 2016.

2750 Introduksjonsprogram flyktninger

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
4.390.000	4.423.610	5.305.547	-881.937

Tjeneste 2750, Introduksjonsprogram flyktninger må sees i sammenheng med tjeneste 8500, Statstilskudd flyktninger. Det negative avviket under 2750 utjevnes av det positive avviket under 8500.

Området er lovmessig forankret i Lov om introduksjonsordning. Sigdal kommune mottar integreringstilskudd de første fem årene etter bosetting.

En av de bosatte har betydelige hjelpebehov og individuelle tiltak. Dette kompenseres av en ordning med ekstra tilskudd fra IMDI. Det søkes hvert år om ekstra midler ut i fra planlagte tiltak og budsjett. Slik ekstrakompensasjon kan gis de fem første årene etter bosetting.

2760 Kvalifiseringsprogrammet

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
652.000	665.291	577.061	88.230

Tjenesten har et mindreforbruk på 88.230,-, som skyldes at deltaker kom ut i jobb raskere enn først antatt. Virksomheten har fått flere brukere i programmet og regner med å være på måltall i 2016.

2810 Økonomisk sosialhjelp

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
1.362.000	1.362.000	1.578.121	-216.121

Sosialtjenesten har et samlet merforbruk på 216.121,- Antallet søknader om økonomisk sosialhjelp har holdt seg høyt gjennom hele 2015 selv om Kostra viser at tjenesten fortsatt ligger godt under sammenliknbare kommuner og landet forøvrig. Det har vært en tilflytting av brukere med stort hjelpebehov grunnet lave husleiekostnader og det har ført til høye utgifter til livsopphold. Tjenesten har stabilisert seg og hatt en god utvikling. Brukere med stort hjelpebehov følges tett opp.

2830 Husbankens ordninger Bistand til etabl. og opprettholdelse egen bolig

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
0	0	22.050	-22.050

NAV Sigdal har ansvaret for saksbehandling etter Husbankens regler om bostøtteordning og Husbankens regler om boligtilskudd til tilpasning, samt behandling av søknader om startlån. Husbankens retningslinjer ble endret i april i 2014 slik at det nå ikke anbefales å gi midler til toppfinansiering av et lån. Lånene fullfinansieres. Det er også gitt adgang til å refinansiere lån der det er nødvendig av sosiale hensyn.

Antall personer som fikk bostøtte ved årsskiftet: 40
 Antall personer som fikk avslag des. 2015: 1
 Antall innvilget tilskudd til tilpasning til bolig i 2015: 0
 Antall utbetalte tilskudd til etablering i 2015: 2
 Antall utbetalte startlån i 2015: 2
 Avslåtte saker: 2 (alle kategoriene under ett)

NAV Sigdal mener det er svært viktig å se alle behov brukerne har og virksomheten ønsker derfor å ha et sterkt fokus på å bruke Husbankens ordninger; særlig for vanskeligstilte.

2850 Tjenester utenfor ord. kom. ansv.område

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
0	0	0	0

Gjennom året føres kommunens utlegg for statlig andel av utgiftertil drift av felles NAV kontor, og statlig refusjon for kommunens utlegg. Ender i balanse ift budsjett 0,-.

8500 Statstilskudd flyktninger

Budsjett 2015	Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik
4.390.000	4.390.000	5.142.752	752.752

Ses opp mot tjenesteområde 2750. Tilskudd fra staten for mottak av flyktninger.

6.7 Oversikt over bundne disposisjonsfond planområde 4

Balanskonto	Bundne drifts fond: Øremerket følgende:	Saldo per 01.01.15	Saldo pr 31.12.15
2510801801	Statstilskudd flyktninger	1.677.927	2.108.312
2510801802	Kvalifiseringsprogrammet	14.333	14-333
2510801313	Frisklivssentral fysioterapi	62.599	62.599
2510801320	Helse og livsstil	20.000	20.000
2510801322	Psykologstilling	0	510.000
SUM		1.774.859	2.715.244

GAVEMIDLER:

Følgende gavekonti disponeres av administrasjonen i Helse og sosial:

Balanskonto	Kontonavn	Saldo pr 01.01.154	Saldo pr 31.12.15	Øremerket
2510801314	Sigdalsheimen tilfeldige gaver	20.570	95.195	Sigdalsheimen
2510801315	Hjemmesykepleien gavekonto	21.767	36.221	Hjemmesykepleien
2510801318	Prestfosstun gavekonto	3.579	10.617	Prestfosstun
2510801319	Lindrende enhet, gave	69.542	134.522	Lindrende enhet
2510801317	Personalet Sigdalsh/hjemmetj	91.728	104.681	Personalet
2510801312	Eggedal Eldresenter	187.307	191.448	Eggedal Eldresenter
2510801311	Gave Ellen Skålen	62.531	51.293	Eggedal Eldresenter
2510801316	Gavekonto Bjørkealleen	42.078	42.768	Bjørkealleen
2510801308	Gave Olaus Ness	161.756	165.011	*Utsmykking, buss, vin osv til Sigdalsheimen
SUM		660.858	831.756	

Følgende gavekonti disponeres av hovedutvalget i Helse og sosial:

Balanskonto	Kontonavn	Saldo pr 01.01.15	Saldo pr 31.12.15	Øremerket
2510801305	Gave Flaget & Flaget	150.187	0	MERK.Jfr ks sak 46/15 er denne gaven (øremerket utbygging Sigdalsheimen,økt kapasitet) brukt som en del av finansieringen av prosjekt 030010.
2510801309	Gave Ovestad	3.940.962	3.922.850	*Gave 22.02.2000 Retningslinje: Kun bruke renter. Oppr gavebeløp (3.748.938,-)skal stå urørt. Skal brukes innen "Pleie og Omsorg". Brukes til trivselsassistentordningen
SUM		4.087.632	3.922.850	

AKTIVITETSSENTER:

Balanskonto	Kontonavn	Saldo per 01.01.15	Saldo per 31.12.15	Øremerket
2510801303	Arbeidsstue Sigdalsheimen	71.736	69.919	Drift/aktiviteter dagsenter
2510801304	Arbeidsstue Eggedal Eldresenter	179.134	178.359	Drift/aktiviteter dagsenter
SUM		250.870	248.278	

6.8 Prosjekter knyttet til planområdet**Investeringsprosjekter til og med 2015**

Pr.nr.	År	Prosjekt	Busjett vedtatt total pr. 31.12.15 A	Sum brukt totalt pr. 31.12.15 B	Brukt i 2015	Rest bevilgning A – B	Kommentar
030001	2014	Trygghetsalarmer på mobil	100.000	99.058	27.700	942	Avsluttet ks 15/49
030002	2015	Generell utskifting møbler	200.000	0	0	200.000	Omdisp i ks 15/18. Utføres våren 2016
030010	2009	Utredning og utvidelse av Sigdalsheimen	37.720.600	37.523.964	14.778.638	196.636	Se ks sak 78/14 (budsjettsaken) punkt 21 ift omdisponering fra 030050 til prosjekt 030010, samt økning av bevilgning i ks sak 46/15 (arkivsak 15/195) ift omdisponering fra prosjekt 030016 og 030018 til prosjekt 030010, samt korrigerings av tilskudd fra Husbanken og bruk av gavemidler. Økningen av bevilgning i sak 46/15 beløper seg til kr 3.890.600,- For flere detaljer vises det til sak ks 40/14. 40% investeringstilskudd.
030011	2011	Ny heis og hovedinngang Sigdalsheimen	3.400.300	2.984.074	1.122.104	416.226	Se ks sak 46/15 (arkivsak 15/195) ift økning av bevilgning: Omdisponering fra prosjekt 030010 og korrigerings av tilskudd fra Husbanken. Økningen i sak 46/15 beløper seg til kr 1.500.300,-For flere detaljer vises det til sak ks 40/14. 40% investeringstilskudd utbet. Ferdig.
030012	2013	Innkjøp PDA	260.000	238.957	21.119	21.043	Se ks sak 85/14 ift overføring fra prosjekt 030001 til 030012. Prosjektet er ferdig.
030013		Solskjerming Sigdalsheimen	200.000	200.000	0	0	Avsluttet ks 15/44

030014	2014	Pleie- og rehabiliteringsutstyr SH	100.000	91.930	0	8.070	Ferdigstilles 2016
030017	2015	Sigdalsheimen, møbler og inventar ny avdeling	100.000	0	0	100.000	Ref ks sak 15/18. Utføres våren 2016
030022	2014	Oppussing park.plass og uteomr. Thorrudbygg	200.000	145.460	50.458	54.540	Asfaltering utført juli 2014, øvrig utomhusarbeid ferdigstilles våren 2016
030023	2015	Oppgradering av vaskeriet ved Sigdalsheimen	391.000	323.280	323.280	67.720	Vaskeriet må oppgraderes ift hygienekrav og HMS forhold. Forventet ferdigstilling våren 2016. Omdisp i ks sak 46/15 fra prosjekt 030015 og 030016. Tilleggsbevilning 2016 i ks sak 12/16.
030002	2015	Sigdalsheimen, generell utskifting av møbler	200.000	0	0	200.000	Ref ks sak 15/18. Utføres våren 2016
030030	2011	Omsorgsboliger Prestfoss	16.160.000	16.138.705	0	21.295	Avsluttet ks 15/19
030040	2012	Universell utformet flykningbolig	3.153.013	3.153.013	0	0	Avsluttet ks 15/20
030019	2015	Oppgradering eksisterende bygg Sigdalsheimen	11.205.000	3.439.464	3.439.464	7.765.536	Jfr ks sak 7/15 ift behov for utbedring av tak og div brannforebyggende og sikringstiltak. Herunder vanntåkeanlegg

Prosjekter i driftsregnskapet til og med 2015

Pr.nr.	År	Prosjekt	Busjett vedtatt total pr. 31.15 A	Sum brukt totalt pr. 30.08.2015 B	Brukt hittil (30.08.) i 2015	Rest bevilgning A – B	Kommentar
930010	2005	Rehabilitering trygdeboliger, Sigd.heimen	525.000	456.014	6.914	68.986	Prosjektmidler brukt til oppussing siden 20015. Oppussing Leilighet u-etg tannklinikk pusses opp våren 2016
930011	2013	Trygdeboliger, innvendig vedlikehold	50.000	20.791	3.128	29.209	Utføres 2016, ses sammen med prosjekt 930010 for oppussing av leilighet u-etg tannklinikk.
930021	2013	Utredning, fremtidig løsning for bygg Helsestasjonen	50.000	29.605	0	20.395	Ref ks sak 16/18 «Helsehus» tilleggsbevilgning på kr 350.000,- for utarbeidelse av skisseprosjekt som beskrevet i saken.
930030	2012	Etterisolering Thorrudbygget	25.000	20.000	20.000	5.000	Avsluttet 2015

930040	2012	Brannverntiltak og oppgradering planløsning	100.000	83.281	66.877	16.719	Ferdigstilles våren 2016
930062	2014	Utbedring av vaskeriet	200.000	44.106	15.717	155.717	Arbeidene ferdigstilles våren 2016. Prosjektet gjelder utstyr og oppgaver som ikke kommer innunder investeringsbegrepet. I ft investeringene (oppgraderingene) i vaskeriet vises det til prosjekt 030023.
930063	2015	Skuremaskin til vaskeriet på Sigdalsheimen	45.000	0	0	45.000	Effektiviseringstiltak for å forberede drift utvidet Sigdalsheimen. Kjøpes inn 2016
930064	2015	Ny dampovn til kjøkkenet på Sigdalsheimen	80.000	0	0	80.000	Sentralt utstyr i strategisk planlegging av drift av kjøkken etter utvidelsen står ferdig i 2016
930071	2014	Utbedring av gulv, ganger Bjørkealleen	50.000	2.281	0	47.719	Utføres 2016

Investeringsprosjekter 2016:

Prosj	År	Prosjekt	Budsjett	Kommentarer
030017	2016	Sigdalsheimen, møbler, inventar mv ny dagavdeling	300.000	Ref ks sak 15/18. Utføres ila 2016

Prosjekter i driftsregnskapet for 2016:

Prosj	År	Prosjekt	Budsjett	Kommentarer
930065	2016	Sigdalsheimen, generell utskifting av møbler	350.000	Ref ks sak 15/18. Utføres ila 2016.
930012	2016	Prestfosstun og Heimtun, kjøp av markiser	100.000	Utføres 2016
930021	2016	Helsehus utredning	350.000	Bevilget i ks sak 16/18
930070	2016	Oppussing av bad i Bjørkealleen bofellesskap	250.000	3 bad. Ferdigstilles 2016
930066	2016	Oppgradering av kapellet på Sigdalsheimen, samt oppgrad av inngangsparti	300.000	Ferdigstilles 2016
930092	2016	Eggedal Eldresenter; sammenbygging av to hybler til 1 leilighet samt lage garderobe	360.000	Redusert etterspørsel etter hybler. Stått ledige. I tillegg behov for garderobe til personalet. Prosjektrammen er inklusive tilleggsbevilgning i ks sak 13/16. Ferdigstilles 2016

930067	2016	SH, oms.boliger og Bjørkealleen: oppgrad utearealer ihht plan	200.000	Plan for utomhusområdene som ikke er omfattet av oppgradering hittil er utarbeidet. Arbeidet starter i 2016 og videreføres i 2017
--------	------	---	---------	---

Investeringsprosjekter 2017

Prosj	År	Prosjekt	Budsjett	Kommentarer
	2017	Utbygging Helsestasjonen	2.200 000	Bevilget beløp kr 2.200.000,- i 2016 Kostnadskalkyle for tilbygg Helsestasjonen: 115 m2; ca 25 000 kr/m2 = 2.200.000 (eks. mva.) Et evt. nybygg er ikke kostnadsberegnet. Se egen sak ks 16/18. Ses i forbindelse med sak om Helsehus. Revideres i budsjettbehandling 2017

Prosjekter i driftsregnskapet for 2017:

Prosj	År	Prosjekt	Budsjett	Kommentarer
930070	2017	Oppussing av bad Bjørkealleen bofellesskap	100.000	Det siste badet i 2017. Rev. Estimert kr 100 000,-. Rest beløp 100 000 omdisponeres til gulv tono (øvrige 9 rom)
	2017	Generell utskifting av gardiner på Sigdalsheimen	160.000	Behov for utskifting av gardiner etter 15 års drift. Krav til kvalitet; flammehemmende/hygiene. Stuene og beboerrom.
	2017	Nytt gulvbelegg Tono	150.000	Fellesarealet og kjøkken har fått nytt belegg. Øvrige 9 rom har nedslitt gulvbelegg.
	2017	Sigdalsheimen: Nytt gulvbelegg i ytterligere rom	200.000	Prosjektet ble bevilget i budsjett 2016. Teknisk vurdering gjennomført og nødvendig utskiftning har vært gjort i 2016. Mindre omfattende enn først antatt. Forslag om å omdisponere disse til møbler og utstyr eksisterende Sigdalsheimen
930067	2017	SH, oms.boliger og Bjørkealleen: oppgrad utearealer ihht plan	200.000	Plan for utomhusområdene som ikke er omfattet av oppgradering hittil er utarbeidet. Arbeidet starter i 2016 og videreføres i 2017
	2017	Utvendig maling Tono	60.000	
	2017	Bjørkealleen nytt gulvbelegg	100.000	

Prosjekter i driftsregnskapet for 2018:

Prosj	År	Prosjekt	Budsjett	Kommentarer
	2018	Renovering av 2 bad i tannklinikken	100.000	
	2018	Beising Eggedal Eldresenter	130.000	Sist beiset ihht 2005 og 2012

Driftsprosjekter- og investeringsbehov 2017-2020

Andre investerings og vedlikeholdsbehov som man ikke har fått bevilget i budsjett 2016 og økonomiplan 2016 – 2019, Som blir meldt inn i budsjett 2017-2020:

- Innvendig vedlikehold i Bjørkealleen, malearbeider, skifting av innvendige dører, skifting av belegg Utskifting teknisk utstyr/hvitevarer/møbler
- Utvendige persienner Bjørkealleen
- Hjelpemidler til avlastningsboligen
- Utstyr til kapell og bårerom, utdatert
- Rive gammel/ bygge ny garasje ved Sigdalsheimen, bl.a for å få plass til Sigdalsheimens buss.
- Ombygging ytterligere 2 hybler på Eggedal Eldresenter
- Drenering Eggedal Eldresenter
- Videreføring av påbegynt utskifting av gamle og slitte møbler/utstyr på Sigdalsheimen: Utskifting av senger og nattbord, møbler gardiner og utstyr til stuer grupper 4, 5 og 6, beboerrom 41 stk. Innbygde utstyrsskap, vaktrom, skyllerom, lager. Gardiner til kontorer.
- Videreutvikling av ringesignalanlegg Sigdalsheimen
- Utskifting av trygghetsalarmmottak
- Teknisk gjennomgang/utskifting VVS anlegg Sigdalsheimen, gammel del,
- Teknisk gjennomgang ventilasjonsanlegg, rensing Sigdalsheimen gammel del
- Reparasjon kjøle-ventilasjonsanlegg Sigdalsheimen, gammel del
- Solskjerming av uteplasser Prestfosstun og Sigdalsheimen
- Beising Sigdalsheimen

7 Planområde 5 Næring og drift

7.1 Generell innledning

Planområdet omfatter teknisk sektor, med avdelinger for landbruk, drift, plan og byggesak herunder også næringsutvikling og overordnet planlegging.

Hovedutvalg for næring og drift

sept. 2011- august 2015

fra september 2015

Åse Lene B. Eckhoff (H), leder	Svein Jakob Hollerud (SP)
Henrik Østbye Fremgård (Sp)	Frode Haugen (H)
Gro Sund (Sp)	Heidi Hübner (V)
Kari Johanne Foss (Sp)	TorilKrog (A)
Frode Haugen (H)	Rune Kaino Nicolaisen (V)
Svein Jakob Hollerud (V)	Knut Helge Kaugerud (SP)
Knut Erik Kjemperud (Ap)	Eli Reistad (SP)

Hovedutvalget for næring og drift har som arbeidsområde de saker innenfor teknisk sektor som kommunen har ansvaret for. Hovedutvalget er tillagt funksjonen som fast utvalg for plansaker, opprettet i medhold av plan- og bygningsloven § 9-1 samt at det er delegert myndighet som navneutvalg etter ny matrikkellov.

Særlover under hovedutvalget for teknisk og ressurs ansvarsområde: Den nye Plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter, ny matrikkel lov, lov om vern mot forurensning og om avfall med forskrifter, lov om kommunale vann og kloakkavgifter med forskrifter, vegtrafikkloven med tilhørende forskrifter, vegloven, lov om vern mot brann/ eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver.

Innen landbruk har hovedutvalget som ansvars- og arbeidsområde de saker som kommunen skal behandle i henhold til jordlov, skogbrukslov, konsesjonslov, forpaktningenslov og annet landbruksrelatert lovverk. I tillegg er kommunens ansvar for blant annet friluftslav, lov om motorferdsel i utmark, viltlov, naturmangfoldlov og vannressurslov tillagt dette hovedutvalget.

Planområdets hovedmål:

- Sikre Sigdal en kvalitets- og løsningsorientert næringsutvikling, i pakt med natur og miljø. På den måten å bidra til eksisterende arbeidsplasser, skape ny aktivitet og økonomisk utvikling.
- Fremme bosetting gjennom utviklingstiltak og forbedrede rammevilkår for næringsutvikling.
- Godt planverk, og raskt og kvalitativ god behandling for enkel mulighet til å bygge spredt og utenfor regulerte strøk

- Bidra til at Sigdal er en attraktiv bo-kommune. Drive tilrettelegging og realisering av nye boområder og stimulere til bosetting på alle bruk i Sigda
- Bidra med rammevilkår for økt lokal verdiskaping, og varige effekter av satsingen på fritidsbebyggelse.

7.2 Regnskap planområde 5, Næring og drift

		Regnskap 2015	Regnskap 2015	Justert budsjett	Budsjettavvik
1000	Politisk styring og kontroll	94 208	81 234	72 910	-8 324
1200	Administrativ ledelse	1 663 091	1 312 621	1 199 136	-113 485
1203	Personal/opplæring/velferd	28 590	58 614	28 000	-30 614
1210	Forvaltning av eiendommer	175 694	203 975	135 000	-68 975
1300	Administrasjonslokaler	1 091 636	1 154 623	843 994	-310 629
2650	Kommunalt disponerte boliger	186 656	126 597	-123 840	-250 437
2850	Tjenester utenf. ord. kom.ansv.omr.	228 015	232 584	230 000	-2 584
3010	Plansaksbehandling (S)	-213 879	-141 241	356 358	497 599
3020	Bygge-delings-seksj (S)	-1 433 340	-1 825 347	-1 113 687	711 660
3030	Kart og oppmåling (S)	-869 775	-1 996 821	-566 152	1 430 669
3200	Kommunal næringsvirksomhet	513 763	269 686	280 000	10 314
3210	Konsesj.kraft, kraftrettigh. og annen kraft for videresalg	0	3 500	0	-3 500
3250	Næringstiltak	405 905	498 669	381 095	-117 574
3290	Landbrukskontor	2 119 026	1 865 130	2 072 518	207 388
3292	Veterinærer	-6 021	-8 031	-15 000	-6 969
3320	Kom.veier, miljø- og TST	2 652 030	3 024 313	2 542 571	-481 742
3390	Beredskap mot brann	2 776 179	2 951 510	2 984 000	32 490
3400	Produksjon av vann (S)	1 535 565	1 585 118	1 701 329	116 211
3450	Distribusjon av vann (S)	-2 474 809	-2 280 095	-2 326 600	-46 506
3500	Avløpsrensing (S)	1 855 129	1 901 525	1 970 116	68 591
3530	Avl.nett/innsaml. Avl (S)	-3 616 065	-2 889 922	-3 512 600	-622 678
3540	Tøm av slamavsk.sept (S)	-494 346	-194 581	-321 779	-127 198
3550	Renovasjon av husholdningsavfall (S)	-315 430	-289 642	-176 046	113 596
3600	Miljøvern	29 745	1 553	91 605	90 052
3601	Friluft- og utmarksområd	235 320	219 105	230 000	10 895
3602	Fiske- og viltforvaltning	14 421	9 317	9 549	232
Sum planområde 5		6 181 306	5 873 997	6 972 477	1 098 480

*) : Negativt fortegn angir merforbruk, positiv fortegn mindreforbruk

Planområde 5 Næring og drift har et mindre forbruk på kr 1 098 480,-.

Teknisk sektor

Når det gjelder det generelle arbeid kan det nevnes at grunnlaget til kommuneplanarbeidet er samlet inn. Innspill til samfunnsdelen skal gjenspeiles i et tiltaks-/handlingsplan mens innspill for arealdelen har blitt drøftet og endret/bearbeidet etter samlinger med politisk arbeidsgruppe (formannskapet). Sektoren fikk positive tilbakemeldinger fra planforum hos Buskerud fylkeskommune.

Samtidig har sektoren jobbet med Bo- & Bliylst prosjektet og har ervervet grunn på Nerstad for å sette i gang regulering og salg av 6 tomter. Sektoren har lagt fram et forslag til regulering for en privat grunneier på Fosselandet som utgjør 5 boligtomter.

En sak som har vært sentralt i 2015 har krevd en del oppmerksomhet, avløpsløsning for Djupsjø/solsetraområdet. Her har kommunen et problem som løses best i samarbeid med Krødsherad kommune. Det har vært store utfordringer i behandlingen av dette spørsmålet i Krødsherad kommune, og politisk debatt rundt valg av løsning og lokalisering. Konseptvalgutredningen har gitt to alternativer. De to kommunestyrer har felles vedtak på å iverksette forprosjekt, med et hovedmål om snarlig avklaring på de to valgene som gjenstår, og videre realitetsbehandling av endelig alternativ for konkrete beregninger og prosjektbeslutning.

Til tross for noen korte og konkrete mediasaker i lokalavisa mener teknisk sektor å levere forsvarlige tjenester av god kvalitet innenfor de rammer og ressurser som til enhver tid råder. De områdene der det fortsatt er gap mellom dagens situasjon og forventninger vi og andre stiller til oss, har sektoren oversikt over og plan for videre utvikling. De gangene sektoren får negativ kritikk så gjelder det unntak, saker som har en historie eller en sak som bærer konflikter med seg. Sektoren merker at brukere/og bestillere av tjenester bruker, eller kommuniserer at man ønsker å bruke juridisk støtte, (og/ eller fylkesmann/sivilombudsmann). I i en økende grad av tilfeller er det påkrevet med juridisk bistand også for kommunen for å redegjøre saksgangen.

Når det gjelder driftsavdelingen så har sektoren kontroll med prosessene rundt renovasjon/vann og avløp. Det finnes et strengt regime for kontroll- og overvåkningsrutiner fra sentralt hold. Avdelingen får revisjon/tilsyn fra mattilsynet, og leverer en god del vannprøver for å sikre en optimal kvalitet. Avdelingen har fått nye krav i forhold til prøvetakingsfrekvens noe som gjør det hele mer ressurskrevende.

Sektoren er godt i gang med salg av kommunale boligtomter. Man merker at etterspørselen stiger set gjør at man er nødt til å fremskynde regulering av flere.

Arbeid med arealdelen av kommuneplaner er krevende og kommer til å ha en stor betydning for utvikling i fjellet. Et spørsmål er om man skal utvikle en destinasjon, med store krevende tiltak, eller videreføre hytte- og «rekreasjons-profilen», som ikke vil være like ressurskrevende for kommune og lokalsamfunn sett under ett. Det er fortsatt vanskelig å forutse en entydig markedskonjunktur eller eventuelle fremtidige trender, og med det krevende å legge prognoser for kapasitet, kostnader og inntekter knyttet til de aktuelle tjenestene. Den fantastiske verdiskapning gjennom hytteutviklingen kan lett tas for gitt, men et tilbakefall i salg og bygg kan gi stor utslag i det lokale næringsliv, og dermed i administrasjonens "resultater".

Et nytt satsingsområde for forbedring er derfor nye rutiner, bedre skjemaer, evt gebyr for mangelbrev som må sendes og lignende må vurderes. Dette er en utfordring man forsøker å kvittere ut. Sektoren vurderer løpende nye skjemaer og har bedt om hjelp fra Kommuneforlaget for å få utformet deres skjemaer på en måte som er mest hensiktsmessig for oss.

7.3 Kommentarer til tjenesteområdene

1200 Administrativ ledelse

Justert budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik 2015
1 199 136,-	1 312 621, -	- 113 485,-

Merforbruk skyldes at det ikke er korrigert budsjettmessig for de endringer som har vært blant annet mellom selvkost og administrative tjenester, og innfor rammefinansiert oppgaveportefølje på Teknisk. Deler av dette er budsjettjustert med en overføring fra Næringskonsulent til Teknisk sjef. Resten av lønningen er budsjettert på forskjellige selvkostområder men regnskapsført på tjeneste 1200, uten at det ble budsjettjustert for dette.

1300 Administrasjonslokaler

Justert budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik 2015
843 994,-	1 154 623, -	- 310 629,-

Ubalansen skyldes at det på dette tjenesteområdet i budsjettene ikke er tatt tilstrekkelig høyde for de faktiske kostnadene som ligger til grunn. Driften av Borgerstua står alene for i størrelsesorden ca. kr 100 000,- av utgiftene. Lønn av renholdspersonale og vaktmester er ikke riktig budsjettert. Kjøp av eksterne tjenester til telefoni/data- og strøm er eksempler på utgifter som er vanskelige og ha formening om på forhånd, men som totalt sett utgjør en betydelig utgift.

7.4 Drifts- og vedlikeholdsavdelingen

Bemanning

Ved avdelingen var det ved utgangen av 2015 sysselsatt 7 personer som totalt utgjør ca. 6,5 årsverk. Av disse er 2 personer ansatt med ansvar for rengjøring på kommunehus, helsestasjon samt kontor i tilknytning til teknisk sektor.

Følgende fysiske tiltak ble gjennomført i 2015:

Fortløpende vedlikehold og oppfølging av kommunaltekniske bygg / anlegg/veier/renovasjon/slam m.m.

- Prosjektering og oppfølging av nytt tilbygg i tilknytning til Eggedal brannstasjon .
- Ferdigstillelse av utbedrings arbeider i tilknytning til deler av «Skallandsveien» .
- Oppfølging og ferdigstillelse av tiltak v/Eggedal vannverk etter revisjon fra

Mattilsynet.

- Gjennomført registreringsarbeider i Eggedal og Nedre Eggedal i forbindelse med digitalisering av kummer /ledningskartverk.
- Fortløpende oppfølging av diverse oppgaver (til tider tidkrevende) i forbindelse med Sigdal kommune sitt engasjement med sambindings veien ”Sloko” – ”Nore”.
- Utbedring av 2stk. betydelige vannlekkasjer i Prestfoss sentrum.
- Planlegging av arbeider i forbindelse med utbedring av ”Enger vannverk”.
- Oppussing av diverse kontorer på kommunehuset, utvendig maling samt sørget for ventilering av loft på kommunehuset. På vinterstid har dette redusert isingsproblemene på utvendig tak vesentlig.
- Utbedret trapp (inkl. varmekabler) i forbindelse med hovedinngang til kommunehuset
- Utbedret/rettet opp diverse kummer i Prestfoss.

2650 Kommunalt disponerte boliger

Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik 2015
- 123 840,-	126 597,-	- 250 437,-

Tjeneste Kommunalt disponerte boliger viser merforbruk på kr 250.437,- i forhold til budsjettet. I 2015 disponerte teknisk sektor totalt 23 stk. boliger/leiligheter + 3 hybler til utleie som dekkes innenfor dette tjenesteområdet. Disse enhetene er plasserte i Prestfoss og på Nerstad.

Teknisk sektor har ansvaret for drift og vedlikehold av kommunale boliger mens rådmannskontoret har hatt ansvaret for tildeling. Underskuddet fremgår i all hovedsak p.g.a. utestående fordringer. I 2015 ble det ettergitt (regnskapsført som tap) utestående fordringer for bortimot kr 200 000,-!

Prioritering/gjennomførte tiltak:

Fortløpende vedlikehold og rehabilitering av kommunens boliger. Noen av de eldste boligene fra 60/70-tallet blir gradvis oppgraderte. Det ble ikke gjennomført større utbedringstiltak i 2015, kun ordinært vedlikehold.

2850 Tilskudd til private veier

Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik 2015	
230 000,-	232 584,-	- 2 584,-	

Tilskuddsordningen til private veier ble også i 2015 videreført. Tilskuddssatsene har vært uendret de siste årene.

3200 Bedriftsrenovasjon

Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik 2015
280 000,-	269 686,-	- 10 314 ,-

Gebyret for bedriftsrenovasjon har de siste årene blitt hevet merkbart. Det gjenstår fortsatt en

liten jobb å gjøre for å få denne tjenesten i balanse.

3320 Kommunale veier

Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik 2015
2 542 571,-	3 024 313,-	- 481 742,-

Sigdal kommune har totalt ansvar for bortimot 60 km med kommunale veier + div. plasser. Standarden på det kommunale veinettet er veldig varierende. Kommunale veier, miljø og TST viser merforbruk på kr 481.742,-. Uforutsette utgifter i forbindelse med flomskader høsten 2015 beløp seg til bortimot kr 450 000,-. Disse skadene var i all hovedsak konsentrert i Eggedal sentrum samt Tempelveien, Djupsjøveien og øvre delen av Grønhovdsroa.

Det er en kjensgjerning at kommunale veier og plasser har vært svært stramt budsjettet i mange år. Det er utfordrende å holde seg innenfor rammene til selv et strengt nødvendig minimum av tiltak og aktiviteter. Utfordringen fremover blir bl.a. å disponere de gitte begrensede rammene på best mulig måte og håpe på at uforutsette hendelser uteblir. Som antydnet ovenfor, er det fortsatt et stort behov for både vedlikehold og opprusting av det kommunale veinettet. Altfor stor del av drift- og vedlikeholds- kostnadene går til nødvendig "førstehjelp".

Prioritering:

Det kommunale veinettet trenger kontinuerlig gradvis rehabilitering. Ren førstehjelp i form av kun ordinært vedlikehold er i det lange løp ingen god økonomisk strategi. Det kommunale veinettet slites mer og mer ned. Det vil i lang tid fremover være behov for å prioritere en høyere standard på store deler av det kommunale veinettet. Det er fortsatt kommunale vei strekninger som kun har grus som topp dekke.

Drift- og vedlikehold av kommunale bruer dekkes også under dette tjenesteområdet. Ved tidligere gjennomgang av eksterne rådgivere, har det blitt påpekt behov for utbedringer. Det har dessverre ikke, så langt, blitt avsatt midler til disse tiltakene.

3400 Produksjon av vann

Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik 2015
1 701 329,-	1 585 118,-	116 211.-

Kommunen skal sørge for at brukerne til offentlig vann i tettstedene har tilstrekkelig og hygienisk tilfredsstillende vann – og til en mest mulig økonomisk pris.

Sektoren har drift og vedlikeholdsansvaret for vannledninger (ca.15 km) samt vannforsynings anlegg/pumpehus, trykkøkningsstasjoner og høydebassenger. I kommunen er det registrert ca. 390 abonnenter som er tilknyttet offentlig vann. Vannbehandlingsanleggene i Eggedal, Prestfoss og Nerstad har i 2015 stort sett fungert som forutsatt.

Når en ser tjenestene 3400 og 3450 i sammenheng, så er fortsatt regnskapstallene positive (+

kr 69 506,-).

3450 Distribusjon av vann

Endret budsjett 2015	Regnskap 2013	Budsjettavvik 2012
-2 326 600,-	- 2 280 095,-	46 506,-

Når en ser tjenestene 3400 og 3450 i sammenheng, så er fortsatt regnskapstallene positive (+ kr 69 506,-).

3500 Avløpsrensing

Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik 2015
1 970 116,-	1 901 525,-	68 591,-

Programområdet skal sørge for høygradig rensing av kloakk i tettstedene. Sanere utifredsstillende utslipp, og minimalisere forurensning fra både spredt bebyggelse og fra tettstedene. Sigdal kommunen har 4 stk. renseanlegg fordelt på alle tettstedene. Generelt har våre 4 renseanlegg fungert tilfredsstillende i løpet av 2015, uten nevneverdige uforutsette hendelser.

Det registreres fortsatt til tider mye fremmedvann inn på Prestfoss renseanlegg. Dette gjelder også til dels Nerstad renseanlegg. Teknisk sektor forsøker systematisk å søke etter feilkilder som kan være årsak til overvannsproblematikken. I tillegg til driften av renseanleggene, har sektoren drift- og vedlikeholdsansvaret for kloakkledninger (ca.12 km). I kommunen er det registrert ca.535 abonnenter (fastboende) tilknyttet offentlig avløp. Ved utgangen av 2015 var det i tillegg til fastboende registrert ca.580 hytter fra Tempelseterområdet som også er tilknyttet Eggedal renseanlegg.

3530 Avløpsnett/ innsamling av avløpsvann

Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik 2015
-3 512 600,-	- 2 889 922,-	- 622 678,-

Regnskapsoversikten viser et underskudd på kr 622 678,- i forhold til budsjettet. Tjenestene 3500 og 3530 sett i sammenheng viser et negativt beløp på kr 554 087,-.

3540 Tømming av slamavskillere, septiktanker

Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik 2015
- 321 779,-	- 194 581,-	-127 198,-

Dette tjenesteområdet omfatter tømming av septiktanker i hele kommunen samt drift av slamlagueanleggene på "Grasvikmoen" og "Båsheim». Sektoren er ikke komfortable med et regnskapsunderskudd på kr 127 198,- i forhold til opprinnelig budsjett! Sektoren gjennomgår

rutinene og har som mål i 2016 å få brukt KOMTEK for registrering av dette arbeidet.

3550 Renovasjon

Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik 2015
-176 046,-	- 289 642,-	- 113 596,-

Dette tjenesteområdet omfatter innsamling av husholdningsavfall, papir/papp, glass, farlig avfall samt drift av gjenvinningsstasjon i Nedre Eggedal.

I regnskapet som viser et mer forbruk på kr 113 596,-, er også utgifter til behandling medregnet (tidligere tjeneste 3570 ble f.o.m. 2015 innlemmet i tjeneste 3550).

Driften av gjenvinningsstasjonen i N.Eggedal fungerer som forutsatt og har positiv utvikling. Antall besøk øker for hvert år. På det meste er det registrert over 100 besøkende på en dag. I tillegg til ordinære åpningstider, hadde mottaket en ekstra åpningsdag på våren. Faste åpnings tidspunkter i 2015: lørdager fra: kl.10.00 – kl. 14.00.

Avfallsmengder:

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Tonn	1904	1982	1909	2048	2138	2108	2100	2018	2202	2349	2481

Papir/papp innsamling:

År	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Tonn	169	152	200	202	206	203	200	208

Prioritering

Alt avfall som produseres i Sigdal skal disponeres på en slik måte at hensynet til helse, miljø, naturressurser og samfunnsøkonomi er best mulig ivaretatt. Det skal arbeides aktivt for å oppnå avfallsminimering hos den enkelte husstand, og økt kildesorteringen skal ivaretas bl.a. ved å benytte utplasserte containere samt tilbudet v/gjenvinningsstasjonen i Nedre Eggedal.

Som det fremgår av tabell, så har mengden med restavfall økt med 147 tonn det siste året. Levering av papir/papp til gjenvinning har vært stabilt i den samme perioden.

Totalt er det i 2015 registrert ca.1560 abonnement på husholdningsavfall (fordelt på ca. 1 150 stativer) og ca. 4 400 abonnement på hytterrenovasjon.

Glassinnsamling:

Det er utplassert glasscontainere på Nerstad, Prestfoss, Sandsbråten, Nedre Eggedal og Eggedal. Innsamlet mengde har vært stabilt de senere åra og innsamlet mengde i 2015 er stipulert til ca.25 tonn. Usikkerheten ligger i at innsamlingen blir samkjørt med Krødsherad kommune.

Farlig avfall:

Hallingdal renovasjon står for innsamling av farlig avfall fra miljøcontainer som er utplassert ved bensinstasjonen i Eggedal. I 2013 ble det innsamlet tot. ca. 13 tonn med farlig avfall.

Dette inkluderer også farlig avfall levert ved gjenvinningsstasjonen i N. Eggedal. Innsamling av papir, papp og glass fungerer tilfredsstillende. Plikten til å ta imot EE-produkter er hjemlet i forskrift som trådte i kraft driftskostnadene v/gjenvinningsstasjonen i N.Eggedal.

den 01.07.99, og har siden åpningen av gjenvinningsstasjonen i N. Eggedal blitt levert der. Mengde av levert avfall har økt for hvert år og samsvarer med veksten i antall besøkene. Dette har selvfølgelig innvirkning på

7.5 Forvaltningsavdeling

3010 Plansaksbehandling

Justert budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik 2015
356 358,-	-141 241,-	497 599,-

Det digitale planarkivet er tilgjengelig via kommunens nettsider. Planarkivet holdes oppdatert etter hvert som reguleringsplaner vedtas. Sektoren har valgt å kun legge inn vedtatte planer på kartsidene til kommunen, slik at man ikke får misforståelser fordi brukere antar at forslag til kart og bestemmelser er endelige. Planforslag er da tilgjengelige på de øvrige nettsidene til kommunen.

Gebyrene for tjenesteområdet fikk en gjennomgang før året 2013. Det året var det ingen saker som ble påvirket av gebyrendringene. Det var først i 2014 at disse gav virkning på resultatet. I år viser det seg at økningen var lagt på et riktig nivå.

3020 Bygge-, delings- og seksjoneringsaker

Justert budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik 2015
- 1 113 687,-	-1 825 347,-	711 660,-

Innenfor området ble det gjort en endring i gebyrene før året 2013. Dette var nødvendig på grunn av at antall saker var fallende. Fra 2008 til 2013 var antall saker av de med høyest inntekt halvert. Endringen gav utslag for 2014 samt at trenden med antall saker er stigende. Dette gav høyere inntekter enn budsjettet. Tabellen under viser den utviklingen som har vært for gebyrer, resultat og antall saker.

år	resultat	ant saker	Gebyr byggesak
2008	kr 416 000,00	120	kr 13 620,00
2009	kr 484 000,00	94	kr 10 298,00
2010	kr - 661 000,00	84	kr 9 270,00
2011	kr -233 000,00	83	kr 10 661,00
2012	kr -328 000,00	94	kr 12 793,00
2013	kr -490 000,00	60	kr 11 260,00
2014	kr 656 340,00	85	kr 12 386,00
2015	Kr. 711 660,00	90	Kr 12 820,00

Som man ser av tabellen påvirker antall saker i 2013 hvordan nedgangen i antall saker har påvirket resultatene. Selv om fallet på antall saker snudde fra 2014 til 2015, mener sektoren gebyrene bør ligge på samme nivå fremover.

3390 Beredskap mot brann (Brannvesen)

Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik 2015
2 984 000,-	2 951 510,-	32 490,-

Tjenesten dekker Sigdal sitt eierskap i både Vestviken 110 IKS og Drammensregionens brannvesen IKS (DRBV) og viser et mindreforbruk. DRBV endret eierfordelingsnøkkelen i 2013 som var til gevinst for Sigdal kommune. Det samme har skjedd for Vestviken 110 IKS. Eierfordelingsnøkkelen er endret som har gått til Sigdal kommune sin fordel.

3030 Kart og oppmåling

Endret budsjett 2015	Regnskap 2015	Budsjettavvik 2015
-566 152,-	-1 996 821,-	1 430 669,-

Bemanning oppmåling:

Ved oppmålingsavdelingen er det 2 stillinger med i alt 2,6 årsverk. 2,0 årsverk inngår i selvkostberegningen for oppmålingsavdelingen.

Prosjekter som eiendomsskatt, adressering og rapportering til matrikkelen stille økte krav til bemanningen i fremtiden. Enten til forvaltningsavdelingen generelt eller spesifikk til oppmåling.

Den oppryddingen som er foretatt av gamle saker i tidligere år har påvirket resultatet for både 2014 og 2015. De saker det i dag jobbes med, er saker man henter gebyrinntekter fra.

Tabellen under viser hvordan tjenesten har gått i tidligere år i forhold til antall saker.

år	Rekvisisjoner	resultat
2009	160	44 000,00
2010	135	13 000,00
2011	130	- 56 000,00
2012	115	- 1 066 000,00
2013	108	-94.000,00
2014	104	481 775,00
2015	127	1 430 669,00

Geovekst prosjektet sørger for at vi vil få oppdaterte og betydelig mer nøyaktige kart i tettsteds- og hytteområdene. Blant annet vil disse områdene få nytt høydegrunnlag med nye 1-meters høydekvoter mot eksisterende 5-meters kvoter. Disse kartene vil også være grunnlaget for veinavn prosjektet som ble satt i gang i 2013 og videre adressering i 2016 og utover.. En helt eller delvis overgang fra matrikeladresser til gateadresser vil trekke betydelige ressurser

både arbeidsmessig og økonomisk for øvrig. Det er vedtatt adresser både for bygda og fjellområdene.

Innen adresseringsprosjektet er veinavn på det nærmeste avklart. Videre arbeid som å føre inn veier, gi husnummer vil være et betydelig arbeid som sektoren står foran.

Gebyrsettet er helt og holdent i samsvar med selvkostprinsippet med 5-årig avregningsperiode. Nesten all tomtmåling og grunnlagsmåling skjer nå ved hjelp av GPS-utstyr. Dette gjør at en nå ikke lenger er så avhengig og styrt av værforholdene som tidligere. Likeledes vil en nå kunne ”renske opp” i gamle, vanskelige målesaker som tidligere er utsatt.

7.6 Landbrukskontoret

Ressurser:

Sektoren har 3,2 faste stillingshjemler på 4 personer:

Avdelingsleder/skogbrukssjef: 1,0 st., jordbrukssjef 1,0 st., saksbehandler: 0,8 st., saksbehandler 0,4 st.

Overordnet mål

- Bidra til gjennomføring av nasjonal landbrukspolitikk på lokalt plan
- Videreutvikle landbruket og ta vare på unge etablerere
- Opprettholde et bærekraftig landbruk.
- Bevare produktive arealer og særlig opprettholde et sterkt jordvern.
- Ta vare på hovedtrekkene i kulturlandskapet.

Avdelingens hovedmål

- Tjenesteorientert og utadrettet virksomhet for å aktivisere brukergruppene.
- Senter for forvaltning av landbrukspolitiske virkemidler.
- Effektiv og rettferdig lovforvaltning.
- Lokalt kompetansesenter for landbruk og naturforvaltning.
- Stimulere til landbrukstilknyttet næringsutvikling.
- Bidra til opprettholdelse av produksjonsvolum i tradisjonelt jordbruk.
- Bidra til økt avvirkning i skogbruket.
- Bidra til bedring av virkeskvaliteten
- Bidra til økt satsing på ungsogpleie.
- Legge til rette for god kvalitet på oppkjørte vinterløyper.
- Utvikle og ta vare på en bærekraftig stamme av hjortevilt.

Avdelingens viktigste arbeidsområder er:

1. Forvaltning av landbrukspolitisk virkemidler som: produksjonstilskudd med avløsertilskudd, sjukdomsavløsning, regionalt miljøprogram (RMP), spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL), avlingsskade, skogfondsordningen og forvaltning av statstilskudd til ulike skogkulturarbeider, og skogsveibygging.

2. Lovforvaltning:
Jordlov, skoglov, konsesjonslov og odelslov. Annet aktuelt landbruksrelatert lovverk: lov om motorferdsel i utmark, friluftslav, viltlov, lov om innlandsfiske, hundeloven. I tillegg forvalter avdelingen en rekke forskrifter.
3. Planleggingsarbeid, veiledning og rådgivning innen skog og jord:
Førstelinjeinstans for tiltak innen næringsutvikling som søker Innovasjon Norge. Dette gjelder både tradisjonelt landbruk, tilleggsnæring og bioenergi. Annen type rådgivning vedr f.eks tiltak i landbrukets kulturlandskap, skogsbilveier o.l
4. Opplysnings- og veiledningsoppgaver mot allmennhet og skoler.

Hovedkonklusjoner/resultatvurderinger

Det meste av landbrukssektorens arbeidstid er knyttet til løpende forvaltningsoppgaver som er nevnt i pkt. 1 – 4 over. Ikke alle disse oppgavene er målbare. I det følgende er det pekt på enkelte definerte arbeidsoppgaver siste år.

- Kommunen er førstelinjemyndighet for Innovasjon Norge. Sakene avgjøres i Innovasjon Norge/Buskerud etter behandling i kommunen. Vi har i 2015 fått innvilga 3 tradisjonelle tiltak og 1 på tilleggsnæring. I tillegg har Sigdal også behandla to BU-saker for Ringerike pga habilitet. Det er videre bevilga noen investeringstilskudd til bioenergianlegg også i 2015.
- Det er behandla 14 politiske og 43 delegerte saker fra landbrukskontoret.
- I 2015 er det godkjent 10 tiltak innenfor det man kaller ”SMIL”-ordninga (spesielle miljøtiltak i jordbruket). Fordelinga er 1 søknad om tilskudd til drenering, 5 til hydroteknisk, 3 på rydding av beite og 1 på verneverdige bygninger. Totalt er det tildelt knappe kr 500 000,- til ”SMIL”-tiltak i år, inkludert drenering av jordbruksjord. Tilskuddet til drenering er i Sigdal, som i mange andre kommunerdessverre ikke brukt opp.
- Kommunen forvalter regionalt miljøprogram (RMP) sammen med Fylkesmannens landbruksavdeling. Hovedmålet for bruken av midlene er å bidra til redusert forurensning fra jordbruket og å opprettholde et åpent og variert kulturlandskap. Antall søknader som ble godkjent for 2015 i Sigdal var 84. Det viktigste tiltaket er redusert jordarbeiding, bla. åker i stubb gjennom vinteren for å forbygge avrenning til vassdrag. Det er fortsatt stor oppslutning om denne ordninga med vel 70 % av kornarealet i Sigdal. Tidligere har Sigdal hatt over 90% åker i stubb.
- Det er fortsatt 10 besetninger med mjølkeku i Sigdal og antallet mjølkekyr er i overkant av 200. Antallet ammekyr øker og er pr 31.12.15 på 480. Det er knappe 1 270 vinterfôra sau i kommunen, fordelt på 23 besetninger. For de andre dyreslaga er det mindre endringer.
- Det var pr 20.08.15 172 bønder som søker om produksjonstilskudd. Foretaka blir færre og større og det r mange som leier jord.

- Det overføres en betydelig sum til sigdalsjordbruket årlig. Totalt for produksjonstilskudd, regionalt miljøtilskudd og miljømidler i jordbruket ble det overført drøyt **kr 26 millioner i 2015**.
- Jordbruksareal i drift i 2015 var vel 32 000 dekar. Det ble dyrka korn på 16 225 dekar og grofôr på 15 386. Andelen økologisk areal (ferdig omlagt og i karens) er nå 4 541 dekar noe som tilsvarer hele 14 %.
- Det er fatta 17 vedtak vedr søknader om motorferdsel i 2015. De fleste gjelder snøscoterløyver.
- Avvirkningen i Sigdal i 2015 var 69.388 m³ – en økning på 5.153 m³ fra foregående år. Av totalt ca. 530 skogeiere var det ca 130 eller 25 prosent som avvirket i 2015. Bruttoverdi av tømmeret (på første hand) var 23,1 millioner kroner. Dette gir en gjennomsnittlig tømmerpris (både sagtømmer og massevirke) på kr 332 pr. m³ (2014: 314). Tømmerprisen har da steget noe opp igjen, spesielt på skurtømmer. Avvirkningen i 2015 er fortsatt ca 15.000 m³ lavere enn bærekraftig langsiktig nivå for Sigdal. Det spares dermed opp tømmerkapital. Noe av årsaken til at avvirkningen ikke ble høyere i 2015 skyldes, utfordring med å holde jevn avvirkning gjennom året. Mange skogsbilveier med for dårlig bæreevne for sommerdrift er noe av årsaken.
- Det er avsatt 4,42 millioner kroner i skogfond og innkommet 1,4 millioner kroner i statstilskudd på skogfondskontoene i 2015. Samtidig er det brukt 4,59 millioner kroner av innestående skogfond, hovedsakelig til skogkultur (2,29 millioner kroner) og veier (1,77 millioner kroner). Innestående skogfond pr. 31.12.2015 var 13,83 millioner kroner. Det er 1,23 mill kr mer enn foregående år. Innestående på rentemiddelkonto er 1,57 millioner kroner (omkring 100.000 kroner mindre enn foregående år).
- Det er innkjøpt 153.000 planter, hovedsakelig gran. Det er utført markberedning på 775 dekar. I 2015 ble det utført mekanisk og kjemisk etterarbeide/ungskogpleie (inklusive avstandsregulering) på til sammen 3.536 dekar (2014: 2.322, 2013: 3.198 daa). Tilskuddet til førstegangstynning på 30 kr/kbm massevirke furu ble videreført. Det ble gitt tilskudd for totalt 597 kbm furu massevirke i 2015.
- Den tradisjonelle skogdagen for 5., 6. og 7. klasse ved de 3 barneskolene i bygda ble arrangert ved Kringstad barneskole 5. juni med totalt ca 130 elever. Skoleskogdagen har nå en tradisjon på mer enn 40 år. Det ble arrangert en skogdag med tema avstandsregulering i juni med bra oppmøte.
- Av nærings- og miljømidler i skogbruket, ble det i 2015 tildelt kr 644.000,- til skogkulturtiltak. Tilskudd til bygging av skogsveier blir tildelt fra Fylkesmannen i Buskerud.
- Aktiviteten i vannområde Simoa var i 2015 fokusert på kartlegging og dokumentasjon av vannforekomstene. Det ble tatt vannprøver i Soneren og Solevannet som viste gode resultater. Prosjektet er nå i driftsfase.

Viltnemda

Viltnemda er et faglig underutvalg som også ivaretar oppgaven som den tidligere innlandsfiskeremnda hadde. Viltnemda har bestått av.

Perioden 16-20
Jarle Hunstad, leder
Stein Tore Aalien, nestleder
Toril Krogh
Kari Sandberg
Øyvind Skatvedt

- Viltnemda er ei fagnemnd under hovedutvalg for næring og drift. Den behandler fagsaker både under viltstell og fiskestell.
- Viltnemda har hatt 2 møter i 2015.
- De viktigste sakene for viltnemda er tildeling av fellingstillatelse for elg, hjort og rådyr. Behandlet er også 1 søknad på tildeling av midler fra "Horga-fondet".
- Uttak av kommunalt viltfondet i 2015 var større enn inntektene. Fondet hadde ved årets slutt en saldo på kr. 285.764,- Det ble behandlet 10 søknader som til sammen fikk tildelt kr.44.000,- av viltfondet i 2015.
- 26. mars 2015 innbød viltnemda til et orienterings- og diskusjonsmøte på Frydheim. Magnus Stenbrenden (FAUN) redegjorde for FAUN sin oppfatning av elgstammen i Sigdal.

Fellingsstatistikk Sigdal:

Antall/ fellingsprosent	2012	2012 Da/felt Dyr*	2013	2013 Da/felt Dyr*	2014	2014 Da/felt Dyr*	2015	2015 Da/felt Dyr*
Elg	316	2 336	300	2 460	234	3141	210	3 500
Hjort	25	15%	22	13 %	31	19%	21	13%
Rådyr	55	9 131	45	11 133	58	8658	55	9 130

* Med driftsplaner for elg og kvotefri rådyrjakt gir fellingsprosent liten informasjon, og har derfor blitt erstattet med areal bak hvert felte dyr f.o.m. 2004.

Tall fra noen tjenester:

Landbrukskontoret har et mindreforbruk på 207.388 kr som hovedsakelig skyldes refusjon for koordinatorfunksjon for bolystprosjektet. Det er et mindreforbruk på 90.052 kr til miljøvern knyttet til mindre aktivitet enn planlagt på Vannområde Simoa. For de øvrige områdene på ansvar 400 er det bare mindre avvik fra budsjett.

Noen nøkkeltall fra forvaltninga

De viktigste overføringene til jordbruket i Sigdal (innvilga tilskudd)

Ordning	2012	2013	2014	2015
Produksjonstilskudd	24 029 723	23 940 355	23 831 791	24 259 072
RMP	1 682 460	1 526 035	1 613 140	1 503 850
SMIL	826 500	831 700	770 896	499 751
SUM	26 538 683	26 298 090	26 215 827	26 262 673

Produksjonstilskudd med avløsertilskudd, sjukdomsavløsning, RMP og avlingsskade

	2012	2013	2014	2015
Produksjonstillegg				
-Antall pr. 01.01.2016	66	66	60	57
-Antall pr. 01.08.2015	182	172	168	172
Bruk m/avløserrefusjon	55	50	50	47
Sjukdomsavløsning	9	7	10	7
Søknader RMP	121*	97	96	84

- Kun endra jordarbeiding. Fra 2013 alle ordninger innenfor RMP

Spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL).

Type søknad	2012	2013	2014	2015
Hydrotekniske tiltak	3	10	4	5
Miljøretta omlegging	1	0	0	0
Verneverdige bygninger	2	4	4	1
Kulturlandskapstiltak	1	9	6	3
Drenering	0	0	12	1
Ant søknader totalt	11	15	26	10
Totalt	826 500	831 700	770 896	499 751

Nøkkeltall for husdyr i Sigdal

(tallene er hentet fra søknad om produksjonstillegg pr. 31.07.14)

Tekst/år	2012	2013	2014	2015
Antall mjølkekuer	219	199	201	212
« besetninger	12	10	10	10
Antall ammekuer	430	473	473	497
« besetninger	23	22	23	22
Antall ungdyr	1 132	1 118	1 084	1184
Antall avlspurker	71	66	64	70
« besetninger	2	2	2	2
Antall slaktegris	204	262	143	239
Ant sau og lam « bruk	3825 27	3663 25	4 087 22	4 235 23
Antall hester	101	98	89	77

Verpehøner	2003	2006	3 536	1 818
Slaktekylling(antall årsproduksjon)	193.785	222.709	207 824	105 927

Nøkkeltall for bruken av jordbruksarealene i Sigdal i dekar.

(Tallene er hentet fra FM i Buskerud sin oversikt pr 31.07)

Vekster	2012	2013	2014	2015
Grovfôr	14 290	14 830	15 161	15 386
Kornareal	17 563	15 241	16 273	16 225
Poteter	81	81	71	76
Bær	10	15	13	13
Totalt	31 944	30 167	31 518	31 730
Økologisk areal	3 778	3 739	4 025	4 466

Nøkkeltall for skogbruket

Tekst. År	2011	2012	2013	2014	2015
Avvirkning (m ³)	90 621	70 160	56 802	64.235	69.388
Bruttoverdi (mill.kr.)	34,2	21,8	16,5	22,2	23,1
Planting /1000 stk.)	218	168	118	121	153
Flaterydding (da.)	7	-	-	49	0
Markberedning (da.)	557	838	404	570	775
Ungskogpleie m.m. (da.)	2.616	3.926	3.154	2.322	3.536
Stammekvisting (da.)	32	19	-	20	0
Forhåndsryd. tynning (da.)	783	220	241	130	160
Skogfond-(mill.kr.)					
-innestående pr. 31.12	13,17	13,68	12,42	12,60	13,83
-inntekst i året	5,86	4,01	2,93	3,66	4,42
-inv. over skogfondkonto	6,12	4,23	6,40	5,29	4,59
Rentemidler (mill.kr.)					
-innest. rentemidler	1,37	1,40	1,39	1,58	1,57
-inntjente rentemidler	0,51	0,48	0,39	0,48	0,34
-medgåtte rentemidler	0,36	0,44	0,40	0,29	0,36
Sum statstilskudd (mill.kr)	0,71	0,39	0,47	1,70	1,39